

A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság jelentése 2025-ben végzett tevékenységéről

**Kiskunsági
Nemzeti Park**

Kecskemét, 2026. 09. 02.

Ugró Sándor
igazgató

Jóváhagyom:

Sipos Katalin
helyettes államtitkár

Felterjesztésre jóváhagyta: Ugró Sándor igazgató

Szerkesztette: Sipos Ferenc általános igazgatóhelyettes

A jelentés összeállításának fontosabb közreműködői:

Agócs Péter, Bakró-Nagy Zsolt, Buzás Krisztina, Czitor Beáta, Deák Dávid, Juhász Szabolcs Olivér, dr. Kolozsvári-Kovács Rita, Kiss Mónika, Klucsai Dávid, Dr. Kovács Éva, Kurmai Péter, Lóránt Miklós, Ludnai Tünde, Dr. Mile Orsolya, Nagy Anett, Német László, Nyúl Mihály, Dr. Orci Kirill Márk, Orgoványi Erika, Ötvös Imre, Puskás Gabriella, Rácz Beáta, Sági Tamás, Sipos Ferenc, Szabóné Bazsó Ágnes, Szöllősi Szabolcs, Ugró Sándor, Dr. Vadász Csaba, Vajda Zoltán, Varga Tímea

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	5
2. Személyi állomány	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
3.1. Országos jelentőségű védett, védelemre tervezett természeti, Natura 2000 és egyéb területek és ezek változásai	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti terület	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
3.1.2. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesíteni tervezett (védelemre tervezett) területek	7
3.1.3. „Ex lege” védett természeti területek	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
3.1.4. „Ex lege” védett természeti értékek (barlangok)	9
3.1.5. Natura 2000 területek	9
3.1.6. Nemzetközi jelentőségű területek	100
3.1.7. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű, meglévő és tervezett részterületei (köztük a földtani alapszelvények, földtani képződmények)	12
3.2. Terület nélküli, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett természeti értékek	12
3.3. Egyéb, speciálisan megkülönböztetett védelemben részesülő területek	12
3.3.1. Erdőrezervátumok	
3.3.2. Országos Ökológiai Hálózat	
3.4. Magas Természeti Értékű Területek (MTÉT)	13
4. Kutatás és monitorozás (saját, illetve más szervvel végeztetett)	155
4.1. Kutatás (tárgy, kutató, helyszín, forrása, forrás nagysága, főbb eredményei)	155
4.2. Monitorozás (tárgy, kutató, helyszín, forrása, forrás nagysága, főbb eredményei)	28
4.3. TIR-be betöltött és betöltésre előkészített adatok modulonként	499
4.4. Jelentési kötelezettség (EU, nemzetközi egyezmény, nemzetközi szervezet)	499
5. Természetvédelmi kezelési tevékenység	50
5.1.1. Természetvédelmi kezelési tervek (meglévő, elmúlt évben készült, előkészített, kihirdetett)	50
5.1.2. Natura 2000 fenntartási tervek és céldokumentumok (elmúlt évben készült vagy felülvizsgált)	51
5.2. Élőhely-fenntartás, kezelés (élőhelyek és területegységek szerinti bontásban)	53
5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások	53
5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése	56
5.3. Élőhely-rehabilitáció (helyszín, az élőhely típusa, forrása, kezdete, várható befejezése)	58
5.4. Fajmegőrzési tevékenységek (fajok és élőhelyek szerinti bontásban, feltüntetve a helyszínt)	58
5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások	58
5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése	59
5.4.3. Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése	64
5.4.4. Védett és közösségi jelentőségű fajok kártételei	65
5.5. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek	66
5.6. Természetvédelmi mentőtevékenység	68
5.7. Körzeti erdőtervezési eljárásban való természetvédelmi kezelői részvétel	70
6. Saját vagyongazdálkodási területeken folyó tevékenység	73
6.1. Területvásárlások, kisajátítások adatai (védeltségi szint helyreállítás, elővásárlási jog, pályázatok)	75
6.2. Génmegőrzés	76
6.2.1. Génmegőrzési tevékenység ismertetése állatok esetében	76
6.2.2. Egyéb állatállomány, kezelésük	80
6.2.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében	80
6.3. A nemzeti park-igazgatóság vagyongazdálkodásában álló erdőterületek	81
6.4. Vadászterületeken folyó vadállomány szabályozás	88
6.5. Halgazdálkodási vízterületek	93
6.5.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek	95
6.5.2. Védett természeti területen található halastavak	95
7. Tájvédelem	96
7.1. Egyedi tájértékek	96
7.2. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben	98
7.3. Településrendezési eszközök és területrendezési tervek, valamint településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet véleményezése, közreműködés az elkészítésben, adatszolgáltatás	98
7.4. Tájképvédelmi övezetek módosításai	98
7.5. Tájvédelmi jelentőségű beavatkozások	98

8. Projektek (természetvédelmi, informatikai, turisztikai stb. projektek célja, előrehaladása)	100
9. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység	112
9.1. Az Igazgatóság ügyiratforgalma	112
9.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés/jogsegély a hatóságok számára	112
9.1.2. Jelentési feladatok a Minisztérium számára: természetvédelmi szakmai főosztályok, költségvetési, HEO, stb. bontásban	113
9.1.3. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés	113
9.2. Szabálysértés	114
9.3. Természetvédelmi bírság	114
9.4. Büntetőügyek	114
9.5. Polgári perek	115
10. Természetvédelmi Őrszolgálat	115
10.1. Alapadatok	115
10.1.1. Személyi feltételek	115
10.1.2. Technikai felszereltség, őrszolgálati irodák	116
10.1.3. Polgári természetőrök	117
10.2. Feladatellátás	117
10.2.1. Hatósági feladatellátás	117
10.2.2. Együttműködés más hatóságokkal	118
10.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása	119
11. Költségvetés és vagyon	120
11.1. Kiadások	120
11.2. Bevételek	121
11.3. Vagyon	122
11.3.1. Befektetett eszközök	122
11.3.2. Forgóeszközök	123
11.4. Épületek	124
11.5. Eszközök	125
12. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok	126
12.1. Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra	126
12.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok	127
12.1.2. Tanösvények	128
12.1.3. Egyéb bemutatóhelyek	128
12.1.4. Természetiskolai minősítésre felterjesztett helyszínek	128
12.1.5. Szálláshelyek	129
12.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények	129
12.2. Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások	129
12.2.1. Szakvezetéses túrák, speciális túrák	129
12.2.2. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények	130
12.2.3. Természetiskolai minősítésre felterjesztett programszolgáltatás	131
12.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások	133
12.2.5. Kiadványok	134
12.2.6. Látogatóstatisztika	135
12.2.7. Környezeti nevelési statisztika	137
12.3. Társadalmi kapcsolatok	137
12.3.1. Nemzeti Parki Termék védjegyrendszer	140
12.3.2. Natúrparkokkal való kapcsolat	140
12.3.3. Kommunikáció - hírlevelek, honlapok, rendszeres kiadványok	141
12.4. Tervezett fejlesztések	142
12.5. Együttműködési megállapodások	143
12.6. Fontosabb események	143
13. Közfoglalkoztatás (személyi feltételek, elvégzett feladatok, eredmények)	144
14. Belföldi és külföldi együttműködés	145
15. Ellenőrzés	145
16. Éves munka összefoglalása	147
17. Fontosabb célkitűzések a következő évre (munkaterv), a tervezett pályázatok ütemezése és megvalósítása	173

1. Bevezetés

Magyarország második legrégebbi nemzeti parkja és a természetvédelmi kezeléssel megbízott Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság 2025-ben jubilálva kerek fél évszázada szolgálta a Duna–Tisza köze szikes pusztáitól, szikes tavaitól, turjánvidéki vizes élőhelyeitől a homokbuckások élőhely-együttesein át az alsó-tiszai hullámtér legértékesebb részeiig terjedő természeti értékek, illetve a hagyományos állattartási módok megőrzését. Az Igazgatóság természetvédelmi kezelőként ugyancsak gondoskodik a nemzeti park törzsterületén kívül eső, de a működési területén található további, természetvédelmi szempontból jelentős értékek (ex lege vagy egyedi jogszabály révén védett természeti területek, Natura 2000 területek, védett vagy fokozottan védett növény- és állatfajok) megőrzéséről, fennmaradásáról. Az ehhez szükséges tevékenységek közül kiemelkedő jelentőséget kapnak a tájban keletkező természetes vízkészletek megőrzéséért, a vízháztartási helyzet kedvezőbbé tételéért folytatott küzdelmek, a hajdani erdőssztyeppi élőhely-együttesek utolsó maradványainak – köztük a végletes fajszegénnyel fenyegetett nyílt és zárt homoki tölgyeseknek – fenntartásáért, a természetközeli erdőgazdálkodás és a fenntartható gyepgazdálkodás elterjesztéséért tett erőfeszítések, továbbá a természetes gyepek továbbra is intenzíven zajló feltörése elleni fellépés.

Az Igazgatóság természetvédelmi kezelői tevékenységében kiemelt szerepet kap az európai uniós pályázati források minél teljesebb körű kiaknázása. Ahol a védelmi célok különösen indokolják, az Igazgatóság igyekszik vagyionkezelésbe venni a legértékesebb területeket. Amennyiben a természetvédelmi kezelés csak aktív élőhelykezeléssel biztosítható, ott lehetőség szerint régi magyar háziállatfajtákat – főként magyar szürke marhát és bivalyokat – alkalmaz erre. Ahol a kezelés saját állatállománnyal nem oldható meg gazdaságosan és a természetvédelmi célok elérése más módon is biztosítható, az igazgatóság vagyionkezelésében lévő területek kezelésére földhaszonbérlet útján egyéni gazdálkodók vagy gazdasági szervezetek közreműködését veszi igénybe.

2. Személyi állomány

2025-ben az igazgatóság tevékenységi köreit az alábbi személyi állománnyal valósította meg.

Szakképzettség	Alapfokú	Középfokú	Felsőfokú	Összesen
Kormánytisztviselő	0	12	95	107
Munka Törvénykönyv hatálya alá tartozó	11	7	2	20
Mindösszesen	11	19	97	127*

*Ebből EU-s projekt keretében foglalkoztatott: 6 fő

Munkatársaink alap-, közép- vagy felsőfokon beszélnek angol, német, olasz, orosz, szerb, francia, spanyol nyelven. Személyzeti állományunk nyelvismereti megoszlása:

Személyi állomány	fő/nyelvvizsgák száma
Kormánytisztviselő	49/71
Munka Törvénykönyv hatálya alá tartozó	0/0
EU-s projekt keretében foglalkoztatott szerződéses munkavállaló	2/2
Mindösszesen	51 fő/73 nyelvvizsga

A személyi állomány létszáma 2025. december 31. napján 127 fő volt. 2025-ben összesen 18 fővel csökkent a foglalkoztatottak létszáma. Ebből 17 főnek közös megegyezéssel, 1 főnek határozott idő lejártával szűnt meg a jogviszonya.

Az igazgatóság 12 fő kormánytisztviselővel és 9 fő munkavállalóval létesített jogviszonyt az elmúlt évben. 2025-ben 3 fő kormánytisztviselő volt fizetés nélküli szabadságon gyermek nevelése, ápolása céljából, melyből 1 fő az folyamán ismét munkába állt.

Az alkalmazottak javadalmazása a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvénynek, a Munka törvénykönyvének és a Közszolgálati Szabályzatnak megfelelően történt. A cafetéria-juttatások a törvényi előírások, felettes szervi irányítás és belső szabályzat szerint valósultak meg.

1. A nemzeti park igazgatóságok részéről a védett természeti területek és a Natura 2000-területek természetvédelmi kezelése kapcsán foglalkoztatottak száma (fő)	
1.1. Kormánytisztviselők	63
1.2. Szerződéses munkavállalók	6
1.3. MTv munkavállalók	11
2. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán alkalmazott közfoglalkoztatottak száma (fő), 1. és 2. program	1.: 16 2.: 14
3. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán az igazgatósággal írásos megállapodás alapján együttműködő vállalkozások érintett munkavállalóinak becsült száma (fő)	
3.1 Turisztikai szolgáltatók	7
3.2. Megbízott tervező/kivitelező vállalatok	98
3.3. Gazdálkodók, mezőgazdasági, erdészeti vállalkozások	543
3.4. Egyéb	36

3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi

3.1. Országos jelentőségű védett, védelemre tervezett természeti, Natura 2000 és egyéb területek és ezek változásai

3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti terület

A KNPI működési területe 1 005 858 ha.

Működési terület (ha)	1 005 858 ha					
	Védett természeti terület	Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett ¹		
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Nemzeti park	1	50 523,00	12 778		2 bővítés	9362,05
Tájvédelmi körzet	3	26 833,00	1 174		1 bővítés	424,7
Természetvédelmi terület	21	5275,23	228		1 + 2 bővítés	1462,6
Természetvédelmi terület védőövezet						
Természeti emlék	3	3,86				
Összesen	28	82635,09			7	11249,35

Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal kihirdetett védett természeti területek

Név	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
KNP, Felső-kiskunsági-puszt	109/NP/74	11 851,24	1281,7449
KNP, Peszér-Adacsi-rétek	109/NP/74	5 797,70	
KNP, Fülöpházi-buckavidék	109/NP/74	2 104,60	
KNP, Kolon-tó	109/NP/74	3 057,93	28,9184
KNP, Bócsa-Bugac	109/NP/74	11 670,41	7143,2797
KNP, Orgoványi-rétek	109/NP/74	3 972,91	2214,1343
KNP, Felső-kiskunsági-tavak	109/NP/74	4 968,74	2109,5757
KNP, Mikla-puszt	109/NP/74	6 124,13	
KNP, Szikra és az Alpári-rét	109/NP/74	975,32	
Mártélyi tájvédelmi körzet	94/TK/71	2 276,12	
Pusztaszeri tájvédelmi körzet	122/TK/76	22 332,74	1174,2207
Körös-éri tájvédelmi körzet	330/TK/12	2 224,07	
Kiskőrösi-turjános tt.	221/TT/90	641,24	
Péteri-tavi Madárrezervátum tt.	124/TT/76	779,79	192,4236
Csolyospálosi földtani feltárás tt.	168/TT/78	1,16	1,1628
Kéleshalomi-homokbuckák tt.	121/TT/75	176,26	
Kunfehértói Holdrutás-erdő tt.	120/TT/75	116,36	
Császártöltési Vörös-mocsár tt.	219/TT/90	930,32	
Kiskunhalasi Fejetéki-mocsár tt.	251/TT/92	33,67	
Bácsalmási Gyapjasgyűszűvirág termőhely tt.	252/TT/92	3,89	
Csongrádi Kónya-szék tt.	291/TT/98	454,00	
Érsekhalmi Hét-völgy tt.	288/TT/98	27,02	
Kunpeszéi Szalag-erdő tt.	289/TT/98	119,25	
Hajósi-homokpuszt	290/TT/98	186,09	
Jászszentlászlói Kalmár-erdő tt.	300/TT/05	8,88	
Pusztaszeri Hétvezér emlékmű tt.	213/TT/90	4,34	
Pusztaszeri Fülöp-szék tt.	214/TT/90	41,65	
Hajósi-kaszáló és -löszpartok tt.	229/TT/90	123,53	
Pirtói-homokbuckás tt.	326/TT/12	591,31	34,2641
Szelidi-tó tt.	123/TT/76	652,54	
Bajai földikútya-rezervátum tt.	422/TT/17	114,252	
Bajai földikútya-rezervátum védőövezet	422/TT/17	10,1885	
Madarasi Marhajárás tt.	425/TT/18	43,76	
Madarasi Marhajárás védőövezet		2,1744	
Katymári téglavető földtani képződmény			
természeti emlék	380/TE/15	2,0438	
Madarasi téglavető földtani képződmény			
természeti emlék	384/TE/15	1,2389	
Öthalom földtani alapszelvény természeti emlék	389/TE/15	0,5755	
Imrehegy-kiskunhalasi homokbuckák tt.	441/TT/23	225,93	

3.1.2. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesíteni tervezett (védelemre tervezett) területek

Terület	kiterjedés (ha)	Védetté nyilvánítás állapota
Bácsalmási gyapjas gyűszűvirág termőhelye természetvédelmi terület (bővítés)	27,60	a területi egyeztetés megkezdéséhez a kezelési tervdokumentáció (2009) felülvizsgálata és annak szakmai egyeztetése szükséges.
KNP Felső-kiskunsági szikes puszták bővítése	2312,22	a területi egyeztetés megkezdéséhez a kezelési tervdokumentáció (2019) szakmai egyeztetése szükséges

KNP Peszéradaci rétek bővítése	1097,39	a területi egyeztetés megkezdéséhez a kezelési tervdokumentáció felülvizsgálata (2010) és annak szakmai egyeztetése szükséges
KNP Töserdő és Alpári rét bővítése	2845,83	a területi egyeztetés megkezdéséhez a kezelési tervdokumentáció (2009) felülvizsgálata és annak szakmai egyeztetése szükséges
KNP Felső-kiskunsági szikes tavak bővítés	2010,46	a területi egyeztetés megkezdéséhez a kezelési tervdokumentáció (2009) felülvizsgálata és annak szakmai egyeztetése szükséges
KNP Miklapusztai bővítés	1100,52	a területi egyeztetés megkezdéséhez a kezelési tervdokumentáció (2009) felülvizsgálata és annak szakmai egyeztetése szükséges
Pusztaszeri tájvédelmi körzet bővítés	424,69	a területi egyeztetés megkezdéséhez a kezelési tervdokumentáció (2009) felülvizsgálata és annak szakmai egyeztetése szükséges
Tázlári homokbuckák természetvédelmi terület	1057,07	a területi egyeztetés megkezdéséhez kezelési tervdokumentáció (2009) készítése, annak szakmai egyeztetése szükséges
Gátéri Fehér-tó	698,44	a területi egyeztetés ismételteséhez a kezelési tervdokumentáció (2018) felülvizsgálata, annak szakmai egyeztetése szükséges
Érsekalmi Hét völgy TT bővítés	470,18	a területi egyeztetés megkezdéséhez kezelési tervdokumentáció (2009) készítése, annak szakmai egyeztetése szükséges
Összesen	12 044,40	

3.1.3. „Ex lege” védett természeti területek

Ex lege védett természeti területek*	Egyedi hatósági határozattal lehatárolt ex lege védett természeti területek		Egyedi hatósági határozattal lehatárolásra váró ex lege védett természeti területek	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
lápok	25	4 596 ha	101	18 270 ha
szikes tavak	27	1 794 ha	193	12 945 ha
kunhalom	157	-	-	-
földvár	8	-	-	-
forrás	2	1,0994 ha	-	-
víznyelő	-	-	-	-

*Legutoljára 2014-ben frissített adatbázisból számított adatok, nem tartalmazzák az egyedi jogszabállyal (is) kihirdetett védett természeti területekre eső lápok és szikes tavakat (a darabszám az egymástól külön álló poligonok számát jelenti).

Ex lege védett természeti területek	Egyedi jogszabállyal védett természeti területen elhelyezkedő		Egyedi jogszabállyal védett természeti területen kívül elhelyezkedő	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Lápok	118	9965	126	22866
Szikes tavak	98	5334	220	14739
kunhalom	21	-	132	-
földvár	5	-	3	-
forrás	-	-	2	1,0994
víznyelő	-	-	-	-

Kunhalmok és földvárak:

A Duna–Tisza közén napjainkban is, folyamatosan zajlik a halmok és földvárak felülvizsgálata, nyilvántartásba vétele. 2025-ben egy-egy település teljes közigazgatási területét lefedő, szisztematikus kunhalom és földvár felülvizsgálatra nem került sor, ugyanakkor az ex lege jogi jelleg bejegyzés előkészítése érdekében kunhalom szemléket végeztünk Csongrád-Csanád vármegyében, Csongrád és Felgyő településeken. 11 kunhalom ellenőrzésére került sor, és 3 kunhalom – Temető-halom

(Ásotthalom), Kóhatár-halom (Pusztamérges), Móra-halom (Mórahalom) – ex lege jogi jelleg bejegyzése történt meg.

3.1.4. „Ex lege” védett természeti értékek: barlangok

Az igazgatóság működési területén a Tvt. definíciójának megfelelő barlang vagy víznyelő nem található.

3.1.5. Natura 2000-területek

Az igazgatóság természetvédelmi kezelésében álló (HUKN... kódnevű) Natura 2000-területek kiterjedése:

csak különleges madárvédelmi terület (kmt.)	58 833 ha
csak különleges természetmegőrzési terület (ktt.)	50 205 ha
kmt. és ktt. is egyben	71 307 ha
Összes Natura 2000	180 345 ha

Az igazgatóság működési területén található Natura 2000-területek kiterjedése (függetlenül attól, ki a természetvédelmi kezelő): 168 742 ha.

Natura 2000-területek	db	Érintett ha
Hatósági táblák kihelyezése	15	
Tanösvények száma	21	
Látogatóközpontok száma*	6	
Projekttel (KEHOP, LIFE+) érintett területek száma	10	168 742

*Tisza-völgyi bemutatóház, Naprózsza-ház, Szalakóta látogatóközpont, Kurgán Természetvédelmi Bemutatóház, Pusztai Kapuja Információs Központ, Szttyeppék Háza Oktatóközpont, Kolon-tavi Fürkésző Oktatóközpont.

A projekt területek esetében a teljes működési területünket lefedő projektet is figyelembe vettük („A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával” - LIFE17 IPE/HU/000018), így az összesített Natura 2000 terület értéke szerepel működési területen belül.

Natura 2000 terület kódja és megnevezése	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont összesen (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)	Területet érintő projektek száma (db)
HUKN10001, Felső-Kiskunsági puszták és turjánvidék	7	1		4
HUKN10002, Kiskunsági szikes tavak és az őrzési turjánvidék		2	23,2 LIFE12 NAT/HU/001188	3
HUKN10004, Tisza Alpár-bokrosi ártéri öblözete		1		1
HUKN10007, Alsó-Tisza-völgy		4		3
HUKN20001, Felső-Kiskunsági szikes puszták	4	2		4
HUKN20003, Felső-Kiskunsági turjánvidék	3	1	70,6 LIFE18 NAT/HU/000799	3
HUKN20008, Déli-Homokhátság		2		1

HUKN20009, Felső-Kiskunsági szikes tavak és Mikla-pusztá		2		4
HUKN20013 Fülöpszállás-soltszentimre-csengősi lápok kjtt.				1
HUKN20017 kjtt. Középcsongrádi szikesek				1
HUKN20019, Baksi-pusztá				4
HUKN20021 Ökordi-erdőtelek-Keceli lápok	10			1
HUKN20024, Bócsa-Bugaci homokpusztá	1	3		2
HUKN20028, Tisza Alpár-bokrosi ártéri öblözet		1		1
HUKN30002, Gátéri Fehér-tó				1
HUKN30003, Izsáki Kolon-tó		4		2

3.1.6. Nemzetközi jelentőségű területek

A 3.1.5. fejezetben felsorolt Natura 2000-területeken túlmenően az igazgatóság működési területén található, természetvédelmi szempontból nemzetközi jelentőségű területek kiterjedése:

Nemzetközi jelentőségű vizes (Ramsari) terület	31 827 ha
MAB bioszféra-rezervátum*	33653 ha
Biogenetikai rezervátum (Kolon-tó)	2 962 ha

*Magterület és puffterület

MAB Bioszféra rezervátumok

A Kiskunsági bioszféra-rezervátum 2023-ban 18 település külterületét (Kiskunlacháza, Apaj, Kunszentmiklós, Kunadacs, Szabadszállás, Kerekegyháza, Fülöpháza, Fülöpszállás, Ágasegyháza, Izsák, Soltszentimre, Csengőd, Páhi, Orgovány, Kaskantyú, Bócsa, Bugacpusztaháza, Bugac) foglalja magában.

MAB Bioszféra-rezervátum	db	Érintett ha
Hatósági táblák kihelyezése*	0	
Tanösvények száma	9	
Látogatóközpontok száma**	3	
Projekttel (KEOP, LIFE+) érintett területek száma (11 projekt)	1	33653

** Naprózsa-ház, Sztieppék Háza Oktatóközpont, Pusztá Kapuja Információs Központ

A projekt területek esetében a teljes működési területünket lefedő projektet is figyelembe vettük (LIFE17 IPE/HU/000018), így az összesített MAB-Bioszféra + átmeneti zóna terület értéke szerepel működési területen belül.

Ramsari területek

A Felső-kiskunsági szikes tavak Ramsari területen megtörtént a nagyléptékű hidrológiai átalakítás, az V. csatorna medrének áthelyezése.

Nemzetközi jelentőségű vizes terület	db	Érintett ha
Hatósági táblák kihelyezése	0	
Tanösvények száma	9	
Látogatóközpontok száma	3	
Projekttel (KEOP, LIFE+) érintett területek száma	5	31827

A projekt területek esetében a teljes működési területünket lefedő projektet is figyelembe vettük (LIFE17 IPE/HU/000018), így az összesített Ramsari terület értéke szerepel működési területen belül.

Biogenetikai rezervátum

Biogenetikai rezervátum	db	Érintett ha
Hatósági táblák kihelyezése	0	
Tanösvények száma	4	
Látogatóközpontok száma	1	
Projekttel (KEOP, LIFE+) érintett területek száma (4 projekt)	1	2 962

A projekt területek esetében a teljes működési területünket lefedő projektet is figyelembe vettük (LIFE17 IPE/HU/000018), így a teljes Biogenetikai Rezervátum terület szerepel a táblázatban. Az igazgatóság működési területe Európa-diplomás területtel, UNESCO-világörökségi területtel, illetve UNESCO-geoparkkal nem érintett.

Terület megnevezése	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont összesen (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)	Területet érintő projektek száma (db)
Terület megnevezése	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont összesen (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)	Területet érintő projektek száma (db)
Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari terület		2		4 LIFE15 NAT/AT /000834 101215547-LIFE24-NAT-AT-LIFE EUROBUSTARD 101199377-LIFE24-NAT-HU-SAVESODA-WETLAND-LIFE KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2024-00053
Felső-kiskunsági szikes tavak Ramsari terület		2	23,2	4 LIFE12 NAT/HU /001188 LIFE20NAT/HU/001404 101215547-LIFE24-NAT-AT-LIFE EUROBUSTARD KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2024-00053
Kolon-tó Ramsari terület		5		2 101215547-LIFE24-NAT-AT-LIFE EUROBUSTARD KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2024-00053
Pusztaszer Ramsari terület		2		4 LIFE17 IPE/HU/000018 101215279-LIFE24-NAT-HU-SAFEHAVEN-LIFE KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2024-00007 KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2024-00053
Kolon-tó biogenetikai rezervátum		5		2 101215547-LIFE24-NAT-AT-LIFE EUROBUSTARD KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2024-00053

Kiskunsági bioszféra-rezervátum		15	70,6	7 LIFE12 NAT/HU /001188 LIFE15 NAT/AT /000834 LIFE18 NAT/HU-/000799 LIFE20NAT/HU/001404 101215547-LIFE24-NAT-AT-LIFE EUROBUSTARD 101199377-LIFE24-NAT-HU-SAVESODA-WETLAND-LIFE KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2024-00053
---------------------------------	--	----	------	---

3.1.7. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű, meglévő és tervezett részterületei (köztük a földtani alapszelvények, földtani képződmények)

Az Igazgatóság működési területén két földtani képződmény (Csólyospálosi földtani feltárás, Császártöltési magaspárt) országosan védett természeti terület részeként, további három természeti emlékként (Katymári téglavető földtani képződmény természeti emlék, Madarasi téglavető földtani képződmény természeti emlék, Öthalom földtani alapszelvény természeti emlék) áll természetvédelmi oltalom alatt.

3.2. Terület nélküli, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett természeti értékek

Az Igazgatóság működési területén védett mesterséges üreg nem található.

3.3. Egyéb, speciális területi kategóriák (Erdőrezervátum, Ökológiai Hálózat, helyi jelentőségű védett természeti területek)

Erdőrezervátum-területek

Erdőrezervátum megnevezése és kódja	Kihirdető jogszabály	Magterület kiterjedése (ha)	Összterület kiterjedése
Nagybugaci ősborkás Erdőrezervátum ER-11	10/2005. (V. 13.) KvVM rendelet a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén lévő védett természeti terület erdőrezervátummá nyilvánításáról	75.8	173.6
Sasér Erdőrezervátum ER-13	16/2000. (VI. 26.) KöM rendelet a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén lévő egyes védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról	19.6	18.2
Közös-erdő Erdőrezervátum ER-16	16/2000. (VI. 26.) KöM rendelet a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén lévő egyes védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról	29	0
Összesen		124,4	191,8

Országos Ökológiai Hálózat

1. táblázat (KNPI javaslati)

Típus	Kiterjedés
Magterület	177988,8 ha
Ökológiai folyosó	80010,8 ha
Puffer	23529,3 ha
Összesen	281 528,9 ha

2. táblázat (Országos Területrendezési Terv /MaTrT/ szerinti adatok)

Típus	Kiterjedés
Magterület	176 376,74 ha
Ökológiai folyosó	67 786,13 ha
Puffer	34 993,81ha
Összesen	279 156,68 ha

Az 1. táblázat az Igazgatóság javaslatait tartalmazza, míg a 2. táblázat a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (MaTRT) térképi mellékletében részletezett adatokat. Az 1. táblázat módosulhat évről évre az önkormányzatokkal és a tervezőkkel folytatott természetvédelmi kezelői egyeztetések során. A MaTRT-hez képest a helyi településrendezési eszközök szintjén eltérő lehatárolás szerepeltetésére az MaTrT 22-23. § alapján van lehetőség, az aktuális módosítások és korrekciók az önkormányzatokkal és a tervezőkkel folytatott természetvédelmi kezelői egyeztetések eredményeként, az Agrárminisztérium jóváhagyásával kerülnek elfogadásra. 2025-ben Lajosmizse és Ballószög településeket érintően került sor az Országos Ökológiai Hálózat módosítására, továbbá kisebb térmértékű korrekciók történtek Kömpöc és Szabadszállás települések közigazgatási területén. Magterület csökkenését és pufferterület bővülését érintő változás Szabadszállás település esetén valósult meg, míg az ökológiai folyosó változásai Ballószög, Lajosmizse és Kömpöc települések közigazgatási területeit érintették. Az ökológiai folyosó területnövekedésének oka, hogy a csereterületek kijelölésekor az ökológiai folyosó konnektivitásának megtartása érdekében nagyobb területek is bevonásra kerültek.

Helyi jelentőségű védett természeti területek

2025-ben új helyi jelentőségű védett természeti terület 1 esetben létesült. Helyi jelentőségű védett természeti terület vagy védett természeti emlék fenntartásával, kezelési tervének véleményezésével kapcsolatban 6 esetben adott véleményt a KNP Igazgatóság önkormányzati megkeresésre, a Tvt. 25.§ (4) bekezdése valamint a természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 3/2008. (II.5.) KvVM rendelet 6. § szerinti feladatkörében. Helyi védettség feloldása nem történt.

3.4. Magas természeti értékű területek (MTÉT)

A Magas Természeti Értékű Területek (MTÉT) programjának területei a Vidékfejlesztési Program zonális természetvédelmi célprogramjainak végrehajtására kijelölt és lehatárolt, kimagasló természeti értékkel rendelkező területek. E célprogramok a természetkímélő gazdálkodási módszerek alkalmazását támogatják a biológiai sokféleség, valamint a tájképi és a tájba illeszkedő kulturális (építészeti, történeti) értékek megőrzése érdekében.

Az MTÉT program általános célkitűzései: „A Vidékfejlesztési Program agrár-környezetgazdálkodási programjának keretében meghirdetett zonális természetvédelmi célprogramok (tematikus előírás csoportok) az ún. Magas Természeti Értékű Területeken (MTÉT) támogatják a gazdákat a természetkímélő gazdálkodási módok kialakításában és fenntartásában. E területeken a természetközeli, természetkímélő mezőgazdasági hasznosítás fenntartása különösen fontos feltétele a táj(karakter), az élővilág, valamint az épített és kulturális értékek hosszú távú megőrzésének” (forrás: természetvedelem.hu)

A Magas Természeti Értékű Területeken a 2023-2027-es KAP stratégiai tervezés programozási időszakában elérhető előírássorok tartalmukban hasonlatosak a korábbi időszak célprogramjaihoz, ám érdemi egyszerűsítésen estek át a 2024-es pályázati kiírás során. A kötelezően választandó előírások részben átfednek a horizontális előírássorok előírásaival, ugyanakkor – tekintettel a speciális természetvédelmi célokra – azokon túlmenően további előírásokat tartalmaznak.

2024-ben az MTÉT területek és a Tematikus Előírás-csomagok (TECS) is átfogó felülvizsgálaton estek át. A KNPI működési területén található 3 MTÉT vonatkozásában a Tematikus Előírás-csomagok

tartalmilag és formailag is változtak. E folyamatban az Igazgatóság az alábbi feladatokat látta el az Agrárminisztérium koordinálásával:

1. MTÉT területek átfogó felülvizsgálata (MÁK/AM/KNPI koordináció)
2. Tematikus Előírás-csomagok átfogó felülvizsgálata (AM/KNPI koordináció)
3. MTÉT értekezlet megszervezése és lebonyolítása (AM/KNPI koordináció)
4. Kaszási bejelentések rendszerének átalakítása (MÁK/AM koordináció)

Az MTÉT tűzok- és madárvédelmi szántók Tematikus Előírás-Csoportjaiban (TECS) történt érdemi változások például a növényvédő-szerek és műtrágya kijuttatásának, valamint a talajfelszín megsértésével járó műveletek időbeli korlátozásának növelése a talajon fészkelő madárfajok védelme érdekében.

A gyepek védelmét elősegítő intézkedések egységes TECS-ként (MTÉT élőhely-védelmi gyepek) történő megjelenése szakmai tartalomcsökkenéssel nem járt, ugyanakkor átláthatóbbá tette a korábban külön TECS-ként megjelenő előírásokat. Az új elemként megjelenő „gyeprezervátum” előírás korábban nem elérhető, egyedi kezelések megvalósulását teszi lehetővé olyan speciális igényű fajok esetében (pl. hamvas rétihéja), amelyek védelme csupán okrábbi előírások betartásával nem volt biztosítható.

A 2024-es felülvizsgálat eredményeként így 2025-től a fent megfogalmazott célok továbbra is érvényesülnek.

Az Igazgatóság működési területén belül található MTÉT területek teljes kiterjedése 2025. január 1-től:

MTÉT neve	2025. évtől
Dunavölgyi-sík MTÉT	111 295,50
Homokhátsági MTÉT	123 581,59
Tiszavölgyi-sík MTÉT	39 465,48
Összesen	274 342,60

A Dunavölgyi-sík MTÉT Bács-Kiskun vármegye északi és Pest vármegye déli részén helyezkedik el, a régió nagy kiterjedésű szikes pusztáira és a Homokhátság nyugati peremén húzódó, lápi élőhelyekben gazdag vizes élőhelyfolyosóra, az ún. Turjánvidékre kiterjedően. A Homokhátsági MTÉT a Duna-Tisza köze legnagyobb természetföldrajzi tájegységének természetközeli állapotú homoki élőhelyegyütteseinek állapotát hivatott oltalmazni, a száraz homoki gyepektől a helyi mélyületekben még megmaradt vizes élőhelyekig, üde rétekig. A Tiszavölgyi-sík MTÉT a Tisza jobb partján elterülő egykori, mentett ártéri, főként szikes területeket, továbbá hullámtéri élőhely-együtteseket érint.

A Magyar Államkincstár (MÁK), a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság (KNPI) és az Agrárminisztérium (AM) között kötött, „a KAP Stratégiai Terv AKG és Natura 2000 gyepterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések intézkedésének végrehajtásához, valamint a Feltételeesség rendszerének alkalmazásából származó hazai kötelezettségek érvényesítéséhez kapcsolódó, a nemzeti park igazgatóságok részére átruházott feladatokról” szóló Együttműködési Megállapodás (DSZ/13-2025) értelmében a KNPI Természetvédelmi Őrszolgálat szakértői feladatokat látott el 2025-ben is.

A szakértői közreműködések díja ellenőrzésként általános jegyzőkönyv esetében bruttó 60 000 Ft/ellenőrzés, eseti jegyzőkönyv esetében bruttó 25 000 Ft/ellenőrzés volt.

2025-ben 153 általános, 183 eseti valamint 8 nem kijelölt eseti ellenőrzésben vett részt a KNPI Természetvédelmi Őrszolgálat szakértőként, a jogszabályban foglalt gazdálkodói kötelezettségek (JFGK 2,3), a Natura 2000 gyepterületek után járó kompenzációs kifizetések, valamint az agrár-környezetgazdálkodási program természetvédelmi szakterületet is érintő (MTÉT) kifizetések ellenőrzésében. A MÁK által kezdeményezett helyszíni ellenőrzések szakértői közreműködések elszámolása során a KNPI összesen 13 955 000 forint értékben nyújtott be kifizetési kérelmet a MÁK felé.

4. Kutatás és monitorozás (saját, illetve más szervvel végeztetett)

4.1. Kutatás (tárgy, kutató, helyszín, forrása, forrás nagysága, főbb eredményei)

	Kutatói projekt tárgya	Kutató	Kutatás helyszíne	Kutatás forrása	Forrás (ezer Ft)	Főbb eredmények
1.	A Kolon-tó örkerület lepkefaunájának felmérése II. ütem	Szabadfalvi András (Szelkiáltó Egyesület)	Izsáki Kolon-tó Natura 2000 terület (HUKN30003)	KNPI saját forrás	850	A 2024-ben megkezdett lepkefaunisztikai vizsgálatot folytattuk, különös tekintettel a minél teljesebb fajleltár elkészítésére, a Közös-erdőre, mint kiemelt élőhelyre, valamint a nagy tűzlepkére (<i>Lycaena dispar</i>) és vérfű-hangyaboglárkára (<i>Phengaris teleius</i>), mint kiemelt fajokra, és élőhelyeik területkezelési szempontból történő értékelésére koncentráva. 4 alkalommal végeztünk felmérést, összesen 10 terepnap (7 nappali + 3 éjszakai) erejéig, 2 kiválasztott fókuszterületre koncentráva. A mintavételi módszer nappali lepkék esetében eBMS protokoll szerinti általános 15-perces számlálás, az éjszakaiaknál pedig élvefogó UV LED vödörcsapdák és gyűjtőlepedő alkalmazása, kiegészítő éjszakai hálózással. Az eddigi felmérések során 350 nagylepke- és molylepke faj, ezen belül 28 védett, köztük 1 fokozottan védett, 3 közösségi jelentőségű és 8 Vörös Könyvben szereplő faj került elő. A felmérést nehezítette, hogy 2025-ben az aszpektusok és rajzásidők megkavarodtak, összecsúsztak. A nagy tűzlepke 2025-ben nem került elő a 2024. évi előfordulási helyein. A vérfű hangyaboglárka a megfelelő vérfűves élőhelyeken továbbra is jelen volt. A szürkés hangyaboglárkának petéit észleltük a kornistárnicsokon. A területre új, védett fajként, a kisszemes boglárka (<i>Pseudophilotes vicrama</i>) egy példánya került elő. A területkezelés, a kaszálás időzítése és a hagyásfoltok mérete, illetve néhol a korlátozott legeltetés, megfelelő a célfajok számára. A szárazodás, mint fő probléma enyhítése csak tájleptékvű, vízmegtartó és vízviisszapótló vízgazdálkodással volna lehetséges.
2.	Jelölő rovarfajok felmérése: nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) felmérés	Szabadfalvi András (Tűzlepke Bt.)	KNPI működési területe	KNPI saját forrás	500	A nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) korábbi (2002-2023) előfordulásainak felmérése történt 1x1 km-es ETRS kvadrátokban. A módszer az ismert előfordulásokon és a célkvadrátok más alkalmasnak tűnő élőhelyfoltjain végzett általános 15 perces számlálás, és e pontok élőhelyminősítése (tápnövény, vízellátottság, célfaj előfordulása). 200 db 1x1 km-es ETRS kvadrát felmérése volt a cél, 142 db kvadrát 234 pontján minősítettük az élőhelyet, 168 db 15-perces számlálást végeztünk, melyek során 100 lepkefaj (61 nappali + 39 nappal (is) aktív éjszakai), 8 324 egyedét észleltük, köztük 23 védett, ezen belül 2 közösségi jelentőségű fajt. A célfaj első nemzedékének egyetlen egyede került csak elő. Járulékos haszonként, adatot gyűjtöttünk egyéb védett fajokról is. Általános tapasztalatunk: az élőhelyek szárazodása és a célfaj potenciális visszaszorulása. A kidolgozott módszer további tesztelését és a célfaj erre épülő, nagyobb léptékű monitoring rendszerének kidolgozását javasoljuk.

3.	Jelölő rovarfajok felmérése: vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i> = <i>Phengaris teleius</i>) felmérés	Dombi Orsolya, Győri Gabriella, Horváth Enikő, Pál Attila, Szabadfalvi András (Szalkay József M LE)	KNPI működési területe	KNPI saját forrás	500	A vérfű-hangyaboglárka (<i>Phengaris teleius</i>) jelenlét-hiány felmérése zajlott 1x1 km-es ETRS kvadrátokban a KNPI területéről ismert korábbi (2002-2024) előfordulásainak helyszínein. A vizsgálatnál problémát jelentett a korábbi előfordulási adatok véletlenszerű jellege és a tápnövény előfordulási adatok hiánya. A felmérés során egy szisztematikus trendmonitoring alapját képező, lehetséges élőhelyminősítési rendszer létrehozására és tesztelésére koncentráltunk. A módszer az ismert előfordulásokon és a célkvadrátok más alkalmasnak tűnő élőhely-foltjain végzett általános 15 perces számlálás, és e pontok élőhelyminősítése (tápnövény, hangyagazda, célfaj előfordulása) volt. 160 db 1x1 km-es ETRS kvadrát felmérése volt a cél, összesen 84 db kvadrát 171 pontján minősítettük az élőhelyet, 154 db 15-perces számlálást végeztünk, melyek során 81 lepkefaj (50 nappali + 31 nappal (is) aktív éjszakai) egyedeit észleltük, köztük 17 védett, ezen belül 2 közösségi jelentőségű fajt, illetve a célfaj 55 egyedét. Általános tapasztalatunk: az élőhelyek szárazodása és a célfaj potenciális visszaszorulása. A módszer további tesztelését és a célfaj erre épülő, nagyobb léptékű monitoringrendszerének kidolgozását javasoljuk.
4.	Szürkés hangyaboglárka (<i>Maculineaalcon</i> = <i>Phengarisalcon</i>) felmérés és élőhely minősítés	Szabadfalvi András (Tűzlepke Bt.)	KNPI működési területe	KNPI saját forrás	500	A szürkés hangyaboglárka (<i>Phengarisalcon</i>) potenciális élőhelyein, azaz tápnövénye (kornistárnics) nagyobb állományain való jelenlét-hiány felmérése, és az élőhelyek minősítése volt, egy esetleges betelepítés szempontjait figyelembe véve. A betelepítés elsődleges célpontjai a KNPI vagyonkezelésében lévő területek. Érintett települések: Kunpeszér, Kunadacs, Ágasegyháza, Orgovány külterület. A vizsgálatnál problémát jelentett a lepke számára igen rossz év (2 éves extrém szárazság), bizonytalan jelenlét-hiány és tápnövény elérhetőség adatokat eredményezve. A felmérési módszer az ismert tápnövény-előfordulásokon végzett általános 15 perces számlálás petekereséssel kiegészítve, és e pontok élőhelyminősítése (tápnövény, hangyagazda, [célfaj előfordulása]) volt. Összesen 12 terepnapon, 25 db 1x1 km kvadrátban végeztünk jelenlét-hiány vizsgálatot, és 17 db kvadrát 23 pontján minősítettük az élőhelyet. Ezalatt, a célfaj imágóit nem, petéit 3 helyszínen, (Kunadacs, Csengőd és Páhi környékén) észleltük. Általános tapasztalatunk: az élőhelyek szárazodása és a célfaj potenciális visszaszorulása. Csak a jelen eredmények alapján, egyetlen vizsgált helyszín sem tűnik megfelelőnek a betelepítéshez. A kedvezőtlen felmérési körülmények miatt azonban, a módszer további tesztelését és a célfaj erre épülő, nagyobb léptékű monitoring rendszerének kidolgozását javasoljuk.
5.	Jelölő rovarfajok felmérése: lápi szitakötő (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>) felmérés	Dr. Málnás Kristóf (Horizont Természet-védelmi és Tudományos Egyesület)	Izsák: Kolon-tó	KNPI saját forrás	500	A Kolon-tó legalább 2016-ig országos szinten a legerősebb – tízezres nagyságrendű – <i>Leucorrhinia pectoralis</i> állománynak adott otthont. Ez az állomány a Kolon-tó utóbbi években megfigyelhető apadásának következtében drasztikus mértékben csökkent, gyakorlatilag összeomlott. A 2025-ös felmérés alapján a lárvák számára megfelelő terület drasztikus mértékben összezsugorodott, kiszáradt. A felmérés idején még mindig jelentős, százas nagyságrendű állomány fordult elő a Kolon-tó Nagy-kotrás/Nagy-tó területén, illetve a Kolon-tavi(III.)-övcatorna Kulléri-zsilip feletti szakaszán. Viszonylag jó állomány él a Kiskotrás/Öreg-tó területén, illetve találtunk lárvabőröket az északi kotort csatornák egyik-másik mélyebb

						medencéjében. Sajnos, a helyzet már a felmérést követően jelentős mértékben tovább romlott, az októberi terepbejárás során kiderült, hogy az északi kotort csatornák teljesen kiszáradtak, a Kiskotrás és a Kolon-tavi(III.)-övcsatorna a faj számára legjobbnak bizonyult szakaszai a teljes kiszáradáshoz közeli állapotba kerültek. Ez bizonyosan a maradék <i>Leucorrhinia pectoralis</i> állományok további gyengüléséhez vezet. Összességében kijelenthető, hogy a Kolon-tó <i>Leucorrhinia pectoralis</i> állománya súlyosan veszélyeztetett, a Kolon-tó vízszintjének növelése nélkül éveken belül teljesen eltűnik.
6.	Dunai tarajosgöte (<i>Triturus dobrogicus</i>) felmérése kiválasztott Natura 2000 területeken	Bancsik Barnabás, Budai Mátyás, Rák Gergő (Csemete Egyesület)	Fülöpszállás-Soltszentimre-csengődi lápok (HUKN20013), Izsáki Kolon-tó (HUKN30003), Ágasegyháza-orgoványi rétek (HUKN20015) és a Tiszaalpár-bokrosi ártéri öblözet (HUKN20028).	KNPI saját forrás	850	A vizsgálat célja a dunai tarajosgöte (<i>Triturus dobrogicus</i>) jelenlétének kimutatása, vagy feltételezhető hiányának megállapítása négy Natura 2000 területen. A mintavételre 16 ember/nap ráfordítást szántunk, minden Natura 2000 területen a kételtűek számára alkalmas víztestekben vizuális, akusztikus és hálózásos kételtűkeresést végeztünk. Dokumentumfotók készültek az átvizsgált élőhelyekről. Minimum elvárás 10 perc hálózás és 10 perc vizuális pete/lárva/kifejlett példány keresés/lokalitás volt, a faj detektálására legmegfelelőbb időszakban. A terület egyéb kételtű és hulló fajairól is gyűjtöttünk előfordulási és számossági adatokat. Az elmúlt évtizedekben a faj állományai sok helyen visszaestek a víztestek megszűnése, élőhelyfragmentáció, (idegenhonos) inváziós halfajok elterjedése és a vízminőségromlás miatt. A faj homokhátsági populációi kapcsán tapasztalt drasztikus állománycsökkenés, illetve populációk eltűnése minden bizonnyal a táj vízrajzának megváltozására és az ezzel is összefüggésben álló tájátalakításra vezethető vissza. A vizsgált 4 Natura 2000 terület közül kizárólag a Tiszaalpár-bokrosi ártéri öblözet egy részén, a Nagy-tónál sikerült a dunai tarajosgöte jelenlétét kimutatni. A többi felmért területről vagy teljes mértékben hiányzott a szükséges vízborítás, vagy már kiszáradáshoz közeli állapotban voltak, illetve több helyen a vizes élőhely mesterséges jellege, környezete, annak homogenitása és az ideális mikrohabitatok hiánya jelenthette a dunai tarajosgöte hiányának legfőbb okát. A felmért területeken veszélyben van a faj és nem közelíti meg a korábbi elmondások, adatok szerinti elterjedését és egyedsűrűséget. Tapasztalataink alapján a dunai tarajosgöte élőhely-specialista fajnak tűnik, amely nem csupán a megmaradt víztestekhez kötődik, hanem igényli a vizet körülvevő gyepek meglétét és preferálja a vízzel elárasztott gyepeket. Az elmúlt évek egyre tartósabb csapadékhiánya, szárazabb időszakai, illetve a kiszámíthatatlan, rendszertelen csapadékeloszlás döntően és már rövidtávon is negatív hatással lehet a kiskunsági füves élőhelyek állapotára és az ott előforduló fajokra. A dunai tarajosgöte speciális élőhelyi igényei miatt különösen kitett a negatív hatásoknak. A dunai tarajosgöte és más kételtűek védelme szempontjából kulcsfontosságú lépés a víz megtartása a tájban, különösen a sekélyebb, nem hirtelen mélyülő lápokban, nedvesebb gyepeken. Lehetségesnek gondoljuk, hogy a tarajosgötéknek jelenlegi tapasztalatok szerint nem ideális, de viszonylag állandó vízhozamú csatornák akár optimális szaporodó helyé alakíthatóak. Ezek nagy része erősen benádasodott, leárnyékol, hirtelen mélyülő. Bizonyos csatornaszakaszok szélesítésével és meder rézsűjének lapításával, esetleg a csatorna vizének gyepekre való kijuttatásával hozzájárulhatunk a faj sikeres szaporodásához. Véleményünk szerint a legeltetés célzott alkalmazása a kisebb

						csatornákon praktikus élőhely kezelési mód lehet, hiszen felnyitja a záródó nádas, gyékényes vizeket, alkalmassá téve azokat a kétéltűek szaporodására.
7.	Mocsári béka (<i>Rana arvalis</i>) jelenlét/hiány adatok gyűjtése kijelölt Natura 2000 területeken	Juhász Melinda	Felső- kiskunsági turjánvidék (HUKN20003), Örködi- erdőteleki keceli lápok (HUKN20021) és Dél-Őrjeg (HUKN20032) és Tiszaalpáron	KNPI saját forrás	500	A mocsári béka az Alföld talán legrohamosabb gyorsasággal visszaszoruló békafaja. A vizsgálat célja a mocsári béka (<i>Rana arvalis</i>) felmérése, korábbi előfordulási adatainak aktualizálása. Kora tavasszal, szaporodási időszakában a faj jelenlétének, szaporodási helyeinek kimutatása, petecsomók keresése. A petecsomókat vizuális úton kerestük a régebbi előfordulási pontokon és azok környezetében található a faj számára megfelelő élőhelyeken. Közben az adult példányok hangját is figyeltük. A Turjánvidéken a kihálás küszöbén áll a faj. 6-7 ponton hallottunk egy-egy példányt szólni. Reménykeltő, csoportos előfordulás sehol nem volt. A kipusztulásban a fogyó vizek mellett a jelentős vaddisznó állománynak is szerepe lehet. A Turjánvidék általános kétéltű-szegénysége is szembeötlő. Az Őrjeg a faj Duna-Tisza közti fennmaradásának záloga. 2019-ben még több csatornában is találtunk petecsomókat, hallottuk a hangját. Ma a legtöbb csatorna kotort, vízvisszatartás csak a KNPI kezelésű csatornán van, sok helyen felhúzott zsilipek találhatók, jelenleg a mocsári béka számára nem megfelelő élőhelyek. A mocsári jellegű vizes élőhelyeken azonban két nagyobb és egy kisebb állomány került elő, vélhetően mindhárom önfenntartásra képes állapotban van még. 2019-hez képest jelentősen csökkent az Őrjegen is az előfordulási lokalitások száma, de ahol előfordult, ott sokszorosán több, mint 6 évvel ezelőtt. Az összegyedszám (adultokra vonatkoztatva) az Őrjegen szerintünk lényegesen nőtt 2019-hez képest. Azaz 2019-hez képest a Turjánvidéken jelentősen romlott, az Őrjegenben összességében javultak a mocsári béka állományok. Sajnos, petecsomót sehol sem találtunk. Úgy tűnik, Tiszaalpár térségében a faj kihalt. Várhatóan néhány éven belül ez bekövetkezik a Felső-Kiskunságban, a Turjánvidéken is. Az utolsó – általunk lejárta – térség, ahol még életképes állományok vannak, az Őrjeg. A faj védelme érdekében sürgős intézkedéseket ezért ide célszerű koncentrálni. Javaslatok: kaszálás (nádvágás) szükséges, műtrágya bemosódás csökkentése (eutrofizáció), óvatos vízszintemelés, gazeltávolítás (különösen a parti szakaszon), alternatív vízpótlás kiépítése (fűt kútból javasoljuk napelemes vagy vezetékről ellátott szivattyúval működtetve).
8.	Eleveniszülő gyík (<i>Zootoca vivipara</i>) felmérése a KNPI működési területén	Bancsik Barnabás, Budai Mátyás, Kovács Gergő, Rák Gergő, Wenner Bálint	Kunpeszér, Kunadacs, Izsák, Fülöpszállás, Csengőd, Páhi, Tabdi, Kecel	KNPI saját forrás	500	A vizsgálat célja a fokozottan védett, Magyarországon ritka, jégkorszaki reliktumfaj jelenlétének kimutatása, vagy valószínű hiányának megállapítása vizuális keresést alkalmazva, az összes ismert, KNPI működési területét érintő élőhelyén. A faj hazánkban elsősorban lápokhoz kötődik, ezek kiterjedése pedig a helytelen vízgazdálkodás és a klímaváltozás következtében rohamosan csökken, így az eleveniszülő gyík erősen fenyegetetté vált. A klímaváltozás inkább kedvez ismert kompetitorainak, a zöld gyíknak és a fűrgő gyíknak, melyek gyakran jelennek meg a kiszáradó zombékosokban. Az eleveniszülő gyíkok jelenlétének kimutatásához vizuális keresést alkalmaztunk, aminek során 2, 3, esetenként 4 felmérővel bejártuk a területeken található alkalmasnak tűnő élőhelyfoltokat. A felméréseket az eleveniszülő gyíkok aktivitásához igazítva és az aktuális időjárási

		(Csemete Egyesület)				viszonyoknak megfelelően végeztük. Az észlelt egyedek esetében a faj mellett lehetőség szerint az ivar és kor, illetve az észlelés pontos koordinátája és annak időpontja is rögzítésre került. Kunpeszér, Kunadacs, Csengőd, Tabdi alkalmas területeiről nem sikerült kimutatni a fajt, Kecel, Fülöpszállás területein 1-2 egyed, Páhin 7 egyed fordult elő, míg Izsák zsombékosaiban 18 egyedet találtak meg a felmérők. A Homokhátság területén nagy bajban lehet a faj. Ennek pedig két, jól megfogható oka minden bizonnyal a klímaváltozás és a táj leszáradása. Egy-egy turjánfoltnak, és az ott előforduló eleveneszülő gyík populációnak elég lehet néhány aszályos és extrém hőhullámokkal tarkított év ahhoz, hogy kiseperje a fajt ezen utolsó menedékeiből. Fontos, megmaradt, nagy kiterjedésű élőhely a tájban az izsáki Kolon-tó térsége, mely úgy tűnik, még alkalmas arra, hogy nagyobb eleveneszülő gyík populációkat tartson fenn. Kérdéses azonban, hogy az adott klímával, és a tó csökkenő, rekord alacsony vízszintjeivel meddig marad alkalmas e hüllők számára. Nehéz megállapítani, hogy mi a nagyobb probléma: az extrém hőmérsékletek, vagy a súlyos aszályok. Tekintve, hogy az eleveneszülő gyík eddig is mikrohabitat specialistaként tudott túlélni a rendkívül heterogén mikroklimatikus kondíciókkal rendelkező mozaikos tájban, a Homokhátság közismert vízproblémájának megoldása talán segíthetne túllendülni a populációknak a lokálisan kevésbé befolyásolható globális hőmérsékleti maximumrekordok gyakorivá válásán. Véleményünk szerint kulcsfontosságú a zsombékos turjánok növényi fajkompozíciójának és szerkezetének lehetőségeihez mért legteljesebb megőrzése. Olyan területeken, ahol legeltetnek, szükséges a vízhiányos zsombékosok legelés alóli teljes kizárása, ezzel is lassítva karaktervesztésüket.
9.	Apró fillérsiga (<i>Anisus vorticulus</i>) felmérése a Kolon-tóban és a környező potenciális élőhelyeken	Dr. Málnás Kristóf e. v.	Izsáki Kolon-tó (HUKN30003)	KNPI saját forrás	400	A felmérés célja, hogy képet kapjunk az apró fillérsiga kolon-tavi állományának aktuális helyzetéről. A területről korábbi felmérések alapján csak előfordulási adatai voltak a fajnak, ez lett volna az első kísérlet, hogy az állomány mennyiségi viszonyairól is képet kapjunk. A még vízzel borított medencéket bejárva, kézihálóval belekotorva az apró fillérsiga számára megfelelőnek tűnő élőhelyekben történt a keresés. A kisebb medencék – pocsolyák – esetében 20-30 percig folyt keresés, míg a nagyobb vízfoltokban folyamatosan haladva lettek megmintázva a megfelelőnek tűnő mikrohabitat foltok. Az esetek többségében sajnos, nem került elő <i>Anisus</i> genuszba tartozó egyed sem. Amennyiben legalább egy <i>Anisus</i> sp. is akadt a hálóból, akkor onnantól mennyiségi jellegű mintavételbe kezdett a felmérő az <i>Anisus</i> fajok tömegességének megállapítására. Ez az NBmR makroszkopikus vízi gerinctelen mintavételi protokoll mintájára 15 mintavételi egység vételét jelentette. Sajnos, a vízzel borított szakaszok többnyire nem terjedtek ki a protokoll által megadott 300 méteres szakaszra, a 15 mintavételi egységet ennél jóval rövidebb „refugium” foltokból lehetett venni. Vagyis a kapott mennyiségi eredmények némileg túlbecsültek. Három helyszínen sikerült mennyiségi mintavételt kivitelezni, a becsült egyedsűrűségek 9,375 és 27,7 egyed/m² közötti értéket mutattak. A Kolon-tó 2025 őszére kiszáradáshoz közeli állapotba került, mindössze a „Tőzegbánya-gödör”, a Nagy-tó és az Öreg-tó területén marad összefüggő vízfelület, illetve a Kolon-tavi-főcsatornán voltak még kisebb vízzel borított szakaszok. A terepbejárás során csak a Kolon-tavi övcsatorna

						két szakaszról sikerült kimutatni az <i>Anisus vorticulus</i> példányait. Ezek közül csak a Kulléri-zsilip alatti szakasz található a Natura 2000-res site területén. Vagyis a faj a kiszáradás következtében bizonyosan eltűnt az északi kotort területekről, bizonyosan nem fordul elő a Kolon-tavi-övsatornától délre található szinte folyamatosan száraz medrekben, és a „tőzegbánya-gödör”, a Nagy-tó és az Öreg-tó állománya vagy eltűnt, vagy annyira lecsökkent, hogy nem sikerült igazolni a jelenlétét. Vagyis a Kolon-tó <i>Anisus vorticulus</i> állománya kritikusan veszélyeztetett, amennyiben a jelenlegi tendencia folytatódik, 1-2 éven belül eltűnhet.
10	Épületlakó denevérek felmérése I. ütem	Dobrosi Dénes	Apostag, Dunaegyháza, Dunavecse, Harta, Izsák, Kerekegyháza, Kunadacs, Kunbaracs, Kunbábony, Kunpeszér, Kunszentmiklós, Ladánybene, Lajosmizse, Méntelek, Nyárlőrinc, Solt, Szabadszállás, Szalkszentmárton, Tass	KNPI saját forrás	600	A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén a veszélyeztetettség szempontok szerint a hegyesorrú denevér (<i>Myotis blythii</i>) az egyik legsebezhetőbb denevérfaj. Körülbelül fél évszázada még közönséges fajnak számíthatott, hiszen templomok tornyaiban és padlásain több százas egyedszámú kolóniái éltek, mára azonban ezek a kolóniák javarészt szétszéledtek, s a régi közösségeknek már csak kisebb csoportjai maradtak meg. Az Igazgatóság működési területén eddig még nem vizsgált épületek bevonásával megpróbál ismeretlen kolóniákat felkutatni. 2025-ben 19 település mintegy 36 épületét vizsgálták át a megbízott kutatók. A vizsgálatba bevonták a kiválasztott települések régi épületeit, főleg azokat, amelyek nagy padlástérrel, esetleg toronnyal vagy pincével rendelkeztek. A templomokat és a kastélyokat kifejezetten előtérbe helyeztük a vizsgálat során. Az épületek padlásait, tornyait és pincét, elhagyott épületeknél továbbá még a lakóhelyiségeket is erős fényű lámpával vizsgálták át és kerestek denevérpéldányokat és életnyomokat. 24 épületben volt denevér, vagy denevérré utaló nyom. 4 denevérfajt sikerült beazonosítanunk a kutatásaink során. A leggyakoribb fajnak a kései denevér (<i>Eptesicus serotinus</i>) mutatkozott. Ezt követte a szürke hosszúfülű-denevér (<i>Plecotus austriacus</i>), majd a hegyesorrú denevér (<i>Myotis blythii</i>) és legvégül a szoprán törpedenevér (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>). A hegyesorrú denevér 3 új helyről került elő. Kunbaracson csak 1 példány ideiglenes szállását fedeztük fel, de Kerekegyházán, 2 új élőhelyen, több egyed csoportos szállását sikerült megtalálni.
11	Pusztai gombák felmérése	Finy Péter (Pontica Bt.)	Kiskunhalas, Tatárszentgyörgy, Fülöpháza, Kunbaracs, Bócsa, Kaskantyú, Kiskunmajsa, Bodoglár, Orgovány, Harta, Kalocsa, Bugacpusztaháza, Móricgát	KNPI saját forrás	400	A pusztai gombák, első sorban a homoki élőhelyekhez, nyílt homokpuszta gyepekhez kötődő fajok adatainak beszerzésére került sor, a homoki gombaközösségek biodiverzitásának megismerése céljából. Az adatok a 2023-2024 évekre, valamint 2025. december 15-ig tartó időszakra vonatkoznak. Kiemelendő ritkaságok: pl. nagyspórás szitagomba (<i>Poronia erici</i>), feketés lilacsészegomba (<i>Smardaea planchonis</i>), parti földicsészegomba (<i>Geopora arenicola</i>), <i>Sowerbyella cf. radiculata</i>, <i>Lamprospora retispora</i> (két utóbbi ritka fajnak nincs magyar neve).

12	Nyugati ostorfa (<i>Celtis occidentalis</i>) természetes növényközös- ségek gyakorolt hatásának vizsgálata	Dr. Majláth Imre e. v.	Lakitelek, Kecskemét, Tass	KNPI saját forrás	230	Hazánk védett és Natura 2000-es erdei élőhelyein a nyugati ostorfa egy közepesen kárt okozó fajként van nyilvántartva. Több európai lista szerint nem játszik jelentős szerepet, azonban magyarországi kártétele jól ismert, sok helyen igen jelentős. Jelen kutatás a nyugati ostorfa jelentős borításával sújtott és egy közeli, hasonló termőhelyi adottságú és történetű, de a nyugati ostorfától még viszonylag mentes (kontroll) erdei élőhelyek vegetáció felmérésének összehasonlítását célozta meg, három különböző tájrészletén fekvő erdei életközösségben (Duna- és Tisza-menti, mentett oldalon lévő tölgy-kóris-szil ligetekben és egy Kecskeméttől északnyugatra fekvő, eredendően homoki tölgyesben). Az egyes mintaterületeken egy-egy alacsony, illetve magas ostorfaborítású részmintában három-három technikai ismétlésben, 20x20 méteres állandó kvadrátban, négy erdősínten történtek cönológia felvételezések. A tassi Darányi-erdő területe volt a legfertőzöttebb, amelyet a Lakitelek-Töserdő követett és a legkevésbé érintettek a Nyíri-erdő bizonyult. Az előbbi esetén az újulatan és a cserjeszíntben, míg az ártéri mintaterületeken a lombkoronaszíntben volt szignifikánsan magasabb az ostorfa borítása a kontroll mintákhoz képest. A PCA elemzés alapján a három, földrajzilag is eltérő fekvésű tájrészlet erdőfelvételei különbözőek voltak egymástól. Az egyes mintaterület-párok kontroll, illetve fertőzött felvételei szintén eltérőek voltak. A nyugati ostorfa a tassi mintaterületre gyakorolta a legnagyobb hatást. A háttérben lévő okok tisztázására további ökofiziológiai vizsgálatok elvégzése javasolt. A kecskeméti száraz erdőtípus volt az inváziós fajokkal (beleértve a nyugati ostorfát is) a legkevésbé fertőzött, csupán két szinten domináltak. A lakitelki erdőterület hat szinten volt érintett, ebből négy szinten a nyugati ostorfa, további kettőn (kontroll terület) pedig az akác uralkodott. A nyugati ostorfa szempontjából azonban a tassi erdőterület volt a legfertőzöttebb, ahol a kontroll mintaterület egy szintjén, a fertőzött párján pedig mind a négy erdősínten a legdominánsabbnak bizonyult.
13	Kezelések hatásainak vizsgálata cönológiai felméréssel a Kolon-tó és a Csengődi-lápok területén	Kovács Orsolya (Öko- Hang Kft.)	Csengődi-lápok	KNPI saját forrás	700	25 db, 20x20 méteres, ETRS hálózathoz igazodó négyzet növénycönológiai felvételezése készült el, megadva a teljes fajlistát, az egyes fajok borításértékét, Á-NÉR élőhelytípusát, a természetességét és rövid jellemzését. A mintanegyzetek helyének kijelölése (az illetékes természetvédelmi örrrel közösen) részben a már korábban a területen folytatott kutatási helyszínek felhasználásával történt, az esetleges rövid- és középtávú változások nyomon követhetőségének érdekében. Braun-Blanquet-féle, hatfokú, ún. abundancia-dominancia (A-D) skálát használtuk, amely vegyíti a faj egyedei által lefedett, a kvadrát területének százalékos részeként kifejezett területet a faj egyedszámával. 2025-ben a kvadrátok túlnyomó része a Csengődi-lápok területén került felvételre, korábban nem szereplő, új helyszíneken. A területek többsége igen jó természetességű kékperjés láprét, kisebb része ezek szárazodó átmenetei a homoki sztyeprétek felé. Emellett néhány kvadrátot a Kolon-tó izzási oldalán, kezelt nádasokban vettünk föl, a kezelések ill. a szárazodás hatását vizsgálódó.

14	Vaddisznó túrák természet-védelmi szempontú rehabilitációjának vizsgálata (2. ütem)	Dr. Tölgyesi Csaba (Biom Bt.)	Kolon-tó örkerület	KNPI saját forrás	711	A Kiskunsági Nemzeti Park Kolon-tavi területe láp- és sztyeppréjtjeinek egyik látványos veszélyeztető tényezője a vaddisznók kiterjedt túrása, ami a növényzet gyökerestől történő kiforgatásával a gypszövet jelentős sérülését eredményezi. A regenerációs potenciál nem feltétlenül rossz, megfelelő vízállapot és inváziós fajktól mentes fajkészlet esetén pár év alatt sok faj visszatelepedésére van esély. A zavarás által megnyílt gypszövet azonban megtelepedési „ablakként” alkalmas lehet rossz terjedő képességű, természetvédelmi szempontból értékes fajok számára. A jelen beavatkozás során 10 ilyen túrást jelöltünk ki, és 23 növényfajból álló keverékkel vetettük be őket úgy, hogy egy részükön az egyenetlen talajfelszínt letisztítottuk, és e kezeléssel ideális magágyat alakítottunk ki. A túrák másik felében nem végeztünk kezelést. Előbbi esetben a beavatkozás munkaigényesebb, de nagyobb megtelepedési eséllyel járhat, míg a másik esetben kisebb munka és időráfordítással lehet azonos területen vetést végezni, így mindkettőnek meg lehet az előnye. A kísérlet során az optimális előkészítés módját kerestük. A másik cél a megfelelő fajcsoportok kiválasztása. A fajok fele az ún. „dark diversity” részét képezte, azaz olyan fajok, melyek termőhelyileg akár előfordulhatnak a területen, de valamilyen okból jelenleg nem jelennek meg, csak távoli, hasonló területeken. A másik fele szintén rosszabb terjedő képességű, de a környező gyepeken előforduló faj volt. Felmérésünk tanulsága szerint a vetett fajok többsége a vetést követő évben már arányában jelentős fajszámban és borításban megjelent. A környező gyepeken előforduló fajok nagy része könnyen megtelepedett, de a dark diversity fajainak nagyjából csak felét találtuk vissza. A vetett fajok jól megtelepedtek az elegyengetetlen túrák esetén is, noha kisebb arányban, mint elegyengetés mellett. Tehát, amennyiben megvan rá a kapacitás, ajánlott a talajfelszín előkészítése. Ha erre nincs kapacitás, gyengébb, de még elfogadható eredmények várhatók.
15	A Közös-erdő vadméh állományának felmérése	Dr. Sárospataki Miklós (Tölgy Természet-védelmi Egyesület)	Páhi: Közös-erdő	KNPI saját forrás	700	A vadonélő méhek az egyik leghatékonyabb megporzó csoport, így ezek vizsgálata faji, populációs és közösségi szinten is nagyon fontos. A Kolon-tó déli végénél található Közös-erdő nedves rétjein már 2018-2019-ben is végeztünk méhfaunisztikai felméréseket. Ezeket ismételtük meg 2025-ben, hogy jobban megismerjük az itt élő vadméhközösséget, és az esetleges változásokat is követni tudjuk. A méheket ablakcsapdákkal gyűjtöttük a vizsgálati terület négy pontján. A csapdák két alkalommal 10-10 napig működtek. A felvételezések alkalmával 38 méhfaj 101 egyedét sikerült begyűjteni. A befogott fajokból 18 olyan volt, amit a korábbi évek felméréseiben nem sikerült kimutatni a területről. Faunisztikailag értékes faj 6 került elő az ideai felmérésben. Egy védett (<i>Bombus silvarum</i>), egy mérsékelten ritka (<i>Megachile versicolor</i>), három ritka (<i>Ceratina chalcites</i> , <i>Hylaeus pectoralis</i> , <i>Stelis ornatula</i>) és egy nagyon ritka (<i>Dioxys tridentata</i>) fajt sikerült fogni. A hat fajból kettő (<i>Ceratina chalcites</i> és <i>Dioxys tridentata</i>) még nem került elő a korábbi vizsgálatokban. Háziméheket (<i>Apis mellifera</i>) nagyon alacsony példányszámban fogtunk. A méheken kívül az egyéb fullánkosok (darazsak) is meghatározásra kerültek, ezekből 32 faj 55 egyedét gyűjtöttük be, köztük ritka fajokat is.

16	Erdőtervezéshez szükséges adatok előállítása szakértői csapat bevonásával: erdészeti-botanikai felmérések	Erdélyi Arnold e. v.	Közép-Duna – menti Erdőtervezési Körzet	KNPI saját forrás	1500	Cél a Közép-Duna-menti ETK területén található minél több természetközeli állapotú erdőrészlet terepi bejárása, a megtalált védett természeti értékeikről biotikai adatok rögzítése, az erdőállományokról természetvédelmi kezelési javaslat megfogalmazása - erdőtervbe illeszthető és ezen a körön kívül eső javaslatok egyaránt -, szükséges esetben térképen, illetve légi felvételen megjelenítve a javaslat térbeli elemeit. A biotikai adatok gyűjtése során különösen a védett növényfajok állományaira szükséges hangsúlyt fektetni, de más, botanikai felmérés közben észlelt védett taxonokra vonatkozó adatok is rögzítendőek (pl. gallyfészkek). Leadandó Excel táblázat a következő tartalommal: felmérő, erdőrészlet, dátum, Natura 2000 élőhelykód (ha megfeleltethető valamelyik élőhely-típusnak), Natura 2000 élőhely becslt kiterjedése (szükség esetén lehatárolása), természetességi érték (1-5 skálán), élőhely jellemzők (pl. Á-NÉR, fajlista, inváziós fajok listája, fertőzöttség mértéke, gyepszint-cserjeszint-lomkoronaszint állapota, stb.), természetvédelmi-erdőkezelési javaslat. Konkrét eredményekről még nem tudunk beszámolni, a feladat teljesítési határideje 2026. április 30.
17	Erdőtervezéshez szükséges adatok előállítása szakértői csapat bevonásával: denevérek felmérése	Dobrosi Dénes e. v.	Közép-Duna – menti Erdőtervezési Körzet, Ásotthalmi Erdőtervezési Körzetben	KNPI saját forrás	1100	A két ETK területén 115 db erdőrészletet érintett a vizsgálat. Július közepén és augusztus elején összesen 163 mintavételi pontról gyűjtöttünk denevérhangokat. A denevérek mozgásintenzitásának mérésére az Audiomoth típusú denevérdetektorokat használtuk. Egy-egy éjszakára alkalmanként általában 20-25 db ultrahang-detektort helyeztünk ki. A különböző denevérfajok elkülönítésére a szintén saját fejlesztésű fajhatározó számítógépes programot használtuk. A fajhatározásnál a legalapvetőbb paraméterek a hanggörbe formája, maximális és minimális frekvenciaértéke, az aktív hangtartomány hossza és a hangimpulzus legerősebb jelének frekvenciaértéke. A módszer alkalmas arra, hogy a vizsgálandó erdők denevérállományát a lehető legpontosabban felmérje. Ez a módszer nemcsak a fajok előfordulásának megállapítására, hanem a gyakorisági értékek meghatározására is alkalmas. Összesen 18 denevérfajt sikerült kimutatnunk, melyek közül 3 fokozottan védett, 1 további faj pedig közösségi jelentőségű. A leggyakoribb faj a szoprán törpedenevér (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>). Ez nem meglepetés, hiszen az Alföld erdős tájain mindenütt ez a denevérfaj dominál. Az erdőben mozgó állatok többsége az itt lévő idős faegyedek faodvaiban és hasadékaiban tanyázik. A második leggyakoribb faj a korai denevér (<i>Nyctalus noctula</i>). Az itt előforduló példányok többsége elhagyott harkályodvakban tanyázik. A harmadik leggyakoribb faj a kései denevér (<i>Eptesicus serotinus</i>). Ennek a fajnak az egyedei valószínűleg a környező települések épületeinek padlásaiban és tornyaiban nappaloznak, és csak este járnak ki az erdőbe táplálkozni. A fokozottan védett tavi denevér elsősorban a folyópartokon fordult elő. Itt valószínűleg azok a táplálkozó egyedek repültek, melyek nappal épületekben vagy fahasadékokban tanyáznak. A pisze denevér a Duna mentén és a Homokhátság területein is előfordult, de mindkét területen csak nagyon ritka előfordulást mutatott a faj. Homoki tölgyesek idős faegyedeinek hasadékaiban lehetnek a nappalozó helyei. A fokozottan védett nagyfülű denevér hiányzott a dunai ártéri erdőkből, de a Homokhátságon előfordult.

						A Homokhátságon túlnyomórészt a szoprán törpedenevér jellemző. A korai denevér és az kései denevér szoprán törpedenevérhez mért aránya nagyjából ugyanaz a két területen. A Homokhátságon kisebb volt a durvavitorlájú denevér, a fehérszélű denevér és a tavi denevér aránya, de nagyobb volt a fokozottan védett piszedenevér és a nagyfülű denevér aktivitási aránya. A szürke hosszúfülű-denevér mindkét területen nagyobb arányban volt jelen, mint a barna hosszúfülű-denevér. Az erdők élőhelyi értékét jelen esetben kizárólag az előforduló denevérfajok egyedszáma és faji sokszínűsége alapján határoztuk meg. Minthogy a vizsgálatba már előre kiválasztott módon a térség többnyire legjobbnak ítélt erdeit vontuk be, ezért rossz minősítésű élőhelyi kategóriát nem adtunk egyik erdőnek sem. Gyakorlatilag 3 minősítő kategóriát határoztunk meg, a közepes, az értékes és a kimagaslóan értékes kategóriát. Fontos megjegyeznünk, hogy a terepi felmérések során világossá vált, hogy majdnem minden egyes erdőrészlet olyan kedvező élőhelyi adottságokkal rendelkezik, amelyek védelméről feltétlenül érdemes gondoskodnunk. Erdőtípusonkénti denevérszempontú kezelési javaslatok lettek megfogalmazva.
18.	Erdőtervezéshez szükséges adatok előállítása szakértői csapat bevonásával: szaproxylofág bogarak felmérése	Enyedi Róbert e. v.	Közép-Duna – menti Erdőtervezési Körzet, Ásotthalmi Erdőtervezési Körzetben	KNPI saját forrás	2000	A megbízás elsődleges célja az Ásotthalmi Erdőtervezési Körzet és a Közép-Duna menti Erdőtervezési Körzet területén kijelölt területek védett és közösségi jelentőségű, szaproxilofág bogárfajaival kapcsolatos adatgyűjtés. A 118 db erdőrészlet felmérésére 23 terepnapon került sor, az alkalmazott gyűjtési módszerek egyelés, elhalt fa bontása és boros-banános csapdák alkalmazása. A felmérés során összesen 51 szaproxilofág bogárfaj került elő, ezek közül 14 Magyarországon védett, 3 pedig közösségi jelentőséggel is bír: nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>), kis szarvasbogár (<i>Dorcus parallelipedus</i>), pompás virágbogár (<i>Protaetia aeruginosa</i>), smaragd zöld virágbogár (<i>Protaetia affinis</i>), rezes virágbogár (<i>Protaetia fieberi</i>), márványos viárgbogár (<i>Protaetia marmorata</i>), orrszarvubogár (<i>Oryctes nasicornis</i>), nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>), kis hőscincér (<i>Cerambyx scopoli</i>), diófacincér (<i>Aegosoma scabricorne</i>), pézsmacincér (<i>Aromia moschata</i>), pettyes szilcincér (<i>Saperda punctata</i>), nyárfa-díszbogár (<i>Dicerca aenea</i>), skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>). Emellett alkalomszerűen egyéb védett vagy fokozottan védett növény- és állatfajok adatai is rögzítésre kerültek. Pl. homoki kikerics, közönséges csikófark, védett lepkefajok. Javaslatok készültek az előkerült közösségi jelentőségű fajok állományainak megóvására, fejlesztésére, valamint erdőrészletenkénti kezelési javaslatok kerültek kidolgozásra.
19.	Erdőtervezéshez szükséges adatok előállítása saját munkavállalókkal	KNPI szakemberei (koordinátor: Dr. Kovács Éva)	Közép-Duna – menti Erdőtervezési Körzet, Ásotthalmi Erdőtervezési Körzetben	KNPI saját forrás	112	A felmérést elsősorban a természetvédelmi őrszolgálat tagjai végezték, valamint a Természetmegőrzési Osztály szakemberei. Összesen 9 929 adat gyűlt a KNPI Biotikai adatbázisába a két erdőtervezési körzetre vonatkozóan: - 69 madárfaj (pl. parlagi sas, réti sas, fekete gólya, gatyás ölyv, kígyászölyv, kis fakopáncs, stb.), közülük 8 fészkelési adat és 7 darab beazonosítatlan gallyfészkek, - 50 növényfaj adatai (védett és nem védett fajok – pl. hóvirág, ligeti csillagvirág, homoki kikerics, homoki nőszirm, homoki cickafark, csikófark, 7 inváziós növényfaj), - 20 gerinces faj (európai mókus, hód, stb.),

						- 17 rovarfaj (farkasalmalepke, kis tavasziaszoló, pöszörszender, délvidéki poszméh, imádkozó sáska, kis szarvasbogár, skarlátbogár, stb.). A keletkezett adatok (a korábbi években gyűjtött adatokkal együtt) 2026. év tavaszán átadásra kerülnek az erdőtervezők részére, a KNPI természetvédelmi kezelői nyilatkozatának összeállításához szolgáltatnak alapot.
20	Erdőrezervátum kutatás: fatérképezés	Horváth Soma e. v.	Közös-erdő Erdőrezervátum, Sasér Erdőrezervátum	KNPI saját forrás	1250	A fatérképezés során egy adott, limitált kiterjedésű terület adott méreteknél megfelelő faállománya kerül egyedi szinten térképi rögzítésre, alapvető dendrometriai jellemzőikkel együtt, általában a fekvő holtfával. Ezzel a módszerrel, illetve a felvétel időről-időre való megismétlésével (általános gyakorlat szerint 5 éves periódusokban ajánlott az ismétlés) a felvételező képet kaphat az adott erdőrészek (helyes kihelyezés esetén erdőtípusok) egyed-kiscsoport-szintű dinamikai folyamatairól, illetve háttérinformációként használva pl. az aljnövényzet, vagy a fauna vizsgálatai során is felhasználható. A 2025-ös felvétel során a 2024-es faállományszerkezeti alapfelvétel tapasztalatai alapján jelöltük ki a fatérképek helyszíneit. 50×100m-es fatérképek készültek: - a Sasér Erdőrezervátum területén 3 darab (1. jobbára inváziós fajokkal erdősült folt, 2. szürkenyaras állomány a felnyílási folyamatok elején, 3. összeroppanó nemesnyaras állomány, magyar kőris (<i>Fraxinus angustifolia</i> ssp. <i>pannonica</i>) és vénicszil (<i>Ulmus laevis</i>) betöltődéssel), - a Közös-erdő erdőrezervátum területén 2 darab (1. gyöngyvirágos-tölgyes folt, mogyorós cserjeszinttel és 2. nagyon erősen dőlő láperdei magyar kőrises állomány mélyebb fekvésben). A módszer az első felvételezés esetén komoly energia és időbefektetést igényel, azonban később már csak frissíteni kell a topológiai állományokat, illetve az egyedekről felvett információkat. A felvételezés során kísérleti célból nem földi geodéziával, hanem lézerszkenneléssel mértük fel a területet. Az ismétlések során a berögzített fák állapotát követni kell (életben van-e, átmérő, magasság, mikrohabitatok), illetve az új belépő fákat is be kell rögzíteni, ez már kézi távmérővel, az ismert pozíciójú egyedekhez képesti pozicionálással megoldható.
21	Tájfutó verseny vegetációra gyakorolt hatásának vizsgálata	Somogyi Gabriella e. v.	Kéleshalomi-homokbuckák természetvédelmi terület, Jánoshalma-kunfehértói erdők Natura 2000 terület (HUKN20018)	KNPI saját forrás	450	2025. augusztusában került megrendezésre a „Hungária Kupa” elnevezésű tájékozdási futóverseny Kunfehértó központtal. A vizsgálat célja a rendezvény vegetációra gyakorolt hatásának vizsgálata, különös tekintettel a taposásra és az inváziós fajok terjedésére. Mintakvadrátok (10x10 méteres) összesen 25 ellenőrzőponton lettek kihelyezve. További 11 helyen lettek kihelyezve kontrollkvadrátok, ezekből 6 olyan helyszínen, amit a futóverseny nem érintett, 5 pedig az ellenőrzőpontok közötti feltételezett útvonalak mentén. A védett fajok gyakoriságában, illetve borításában nagyon minimális mértékű csökkenés volt kimutatható a futóverseny után. Mivel a futóverseny hosszan tartó súlyos aszályos időszak vége felé került megrendezésre, a növényzetben látványos hatások nem mutatkoztak. A versenyre utólag leginkább a száraz növényzetben letaposott ösvények utaltak. Ugyanakkor a második felmérési időpontra számos helyen gépjármű (kvad) nyomai látszottak A fő megállapítások a következők:

						- A futóverseny hatása egyrészt a közvetlen taposásban, másrészt tájidegen fajok (nem szándékolt) behurcolásában feltételezhető, utóbbi különösen kritikus a Kiskunhalas környékén agresszíven terjedő prérifű (<i>Sporobolus cryptandrus</i>), valamint fügekaktuszok (<i>Opuntia humifusa</i>) miatt. A taposás közvetlen hatása kimutatható volt a verseny előtt és után végzett ismételt felméréssel. - Mivel a résztvevők nem csak az ellenőrzőpontok körül, hanem azok között is változatos útvonalakon mozogtak, az idegenhonos fajok megjelenésének nyomon követését a verseny által érintett teljes területre érdemes kiterjeszteni. - A taposás bár egyértelműen kimutatható következménye a futóversenynek, egyértelműen ennek rovására írható gyors negatív hatás azonban nem kiemelhető (nem ennyire száraz és nyílt helyeken ez a hatás erőteljes lehet).
22	Talajfelszíni ízeltlábúak felmérése Bugacon (50 évvel ezelőtti vizsgálat megismétlése)	Torma Attila, Lőrinczi Gábor, Lőrincz Ádám, Pécsy Fanni, Magyar Botond, Nagy Anna Viola (Biom Bt.)	Bugacpusztaháza, SZTE (volt JATE) 2,5 hektáros kutatási területe	KNPI saját forrás	2600	A területen az 1970-90-es évek között intenzív rovarökológiai és -faunisztikai vizsgálatok folytak, melyek adatai referenciaként szolgálhatnak a rovarfaunát érintő átalakulási folyamatok vizsgálatához. Öt rovarcsoport (futóbogarak, poloskák, hangyák, kabócák és egyenesszárnyúak) vizsgálatával igyekeztünk detektálni a lehetséges átalakulási folyamatokat a 2024-2025 évi mintavételünkéből származó és az 1980-as évek referencia irodalmában szereplő adatok összevetése alapján. Eredményeink alapján megállapítható: i) összességében, az ízeltlábú fauna drasztikus elszegényedését nem tapasztaltuk, a természetvédelmi jelentőségű, tipikusan xerothermofil fajok jelentős része él a területen (pl. a magyar futrinka). ii) Ugyanakkor, egyes csoportoknál némileg alacsonyabb egyedszámot detektáltunk, mint a referencia években. Ennek hátterében állhat a 2024-25-ös év extrém időjárása, de a tapasztaltak alapján egyes fajok fenológiájának eltolódása is. iii) A szárazodás következtében a növényzetben már kimutatott változások, mint a buckaközi társulások visszaszorulása, az ízeltlábú faunára is hatással van. Ez a rovarközösségek homogenizálódásához vezet, azaz egyre hasonlóbba válik a fajok összetétele a szárazabb buckatető és a nedvesebb buckaköz között, és egyes nedvesebb mikrokörnyezetet igénylő fajok eltűnhetnek. iv) Ezzel párhuzamosan az eddig ritkának tekintett, mediterrán fajok teret nyerhetnek a klímaváltozás következtében.
23	Bolygatatlan gyepi vegetáció (referencia halmok) felmérése kunhalmokon	Dr. Deák Balázs e. v.	1. Nagycsászárné halom Tömörkény, 2. Fekete-halom Szentkirály, 3. Kovács-halom Pusztaszer, 4. Vesszős-halom	KNPI saját forrás	600	10 referencia halom lett bevonva a felmérésbe, ahol cönológiai felvétel készült a halomtest északi, déli, keleti, nyugati és tető területrészen, valamennyi területrészen 2 db, 2x2 méteres kvadrátban. A felmérés során megvizsgált tíz kunhalomból kilencen gyepes élőhelyeket találunk, vegetációs szempontból ezeket a gyepeket homoki sztyepprétként vagy homoki sztyepprét és löszgyep átmeneteként lehet definiálni. A Vesszős-halmon található élőhely azonban mára sajnos egy ördögcéj (<i>Lycium barbarum</i>) cserjéssé alakult, így a felmért tíz halom közül egyértelműen ennek a növényzete van a legrosszabb természeti állapotban. A vizsgált kunhalmok közül természetvédelmi-botanikai értelemben és vegetációs szempontból is a legértékesebb és legtermészetesebb növényzettel a kisszállási Lyukas-halom rendelkezik. A Lyukas-halmon négy jogszabályi oltalom alatt álló növényfaj is él (<i>Adonis vernalis</i>, <i>Allium paniculatum</i>, <i>Allium</i>

			Pusztaszer- Ópusztaszer, Lyukas-halom Kisszállás, 6. Borsi-halom Kiskunfélegy- háza, 7. Czebe-halom Kiskőrös, 8. Sár-halom Jászkarajenő- Kocsér- Tiszaécské, 9. Oltó-halom Dunatetőtlen, 10. Fekete- halom Csengele- Pálmonostora- Petőfiszállás.			<i>sphaerocephalon</i>, <i>Vinca herbacea</i>), emellett ennek a kunhalomnak a fajlistájában igen sok, jó természetességi állapotokat indikáló élő faj fordul elő. Pusztán vegetációs szempontból a tíz halom közül a legtermészetesebb növényzettel a Lyukas-, a Czebe- és a szentkirályi Fekete-halom rendelkeznek, a legrosszabb állapotban pedig egyértelműen a Vesszős-halom van. A felmért halmokat három csoportra oszthatjuk abból a szempontból, hogy milyen mértékű rekonstrukciós beavatkozásra van szükség rajtuk: 1. nincs szükség beavatkozásra: Czebe-halom, Oltó-halom, Kovácsné-halma; 2. kismértékű beavatkozást és/vagy kezelést igényelnek: Lyukas-halom, Nagycsászárné halma, Fekete-halom (Csengele), Fekete-halom (Szentkirály); 3. nagymértékű beavatkozást és/vagy komolyabb kezelést igényelnek: Vesszős-halom, Borsi-halom, Sár-halom.
24.	Kaktuszfajok felmérése	KNPI szakemberei	Kiskunhalas	KNPI saját forrás	20	2025-ben folytattuk az ismert kaktusz állományok felszámolását, rosszabb terjedőképességük miatt itt még lehet cél a teljes körű kiirtás. Kiskunhalason és a környező településeken zajlottak a mentesítések. Egy birkalegelőn korábban 2-3 kisebb telep jelenlétét jelezték. Elsődlegesen mechanikai eltávolításban gondolkodtunk, de a területen azzal szembesültünk, hogy egy romtanyán terpeszkedő óriás telepből (több 10 000 szártag), feltételezhetően a birkák széthordták, és a legelő teljes területén szétszórva több, mint száz ponton megtelepedett. Végül vegyszeres irtást is alkalmaztunk, illetve felmértük az állományt. 54 foltban találtunk 234 telepet, de nem sikerült a teljes legelőt felmérni, bizonyára még ennél is több van. 2026-ban folytatjuk a megkezdett tevékenységet. Feljegyezzük, hogy virágzott-e, illetve vannak-e magról kelt fiatalok a telep körül, valamint a telep méreteit. Ezen kívül még két új helyszínen találtak 2025-ben kaktuszt, Kiskunhalason és Bácsborsódón. 2-3 ehhez hasonlóan nagyméretű telepről van tudomásunk és kb. 80 kisebbről (ezek felét már kiszedtük és komposztáltuk). Irtási terv készült. A kaktuszok 4 fajtát azonosították eddig, a legtöbb helyen előforduló és legnagyobb telepeket alkotó faj az ördögnyelv-fügekaktusz (<i>Opuntia humifusa</i>).

25	Szocio- ökonómiai vizsgálat: a Böddi LIFE projekt és a természet- védelmi erőfeszítések helyi közösségek által értékelésének vizsgálata	Fabók Veronika, Kovács Eszter	Böddi-szék és a Felső- kiskunsági szikes tavak térsége	Pannon szikes vízi élőhe- lyek helyre- állítás a Kiskun- ságban - LIFE12 NAT/HU /001188	4000	36 félig strukturált interjút készítettünk helyi érintettekkel a tájat használó környező lakosság, tájhasználattal, különböző kezelési formákkal és különösképpen a terület által nyújtott ökoszisztéma szolgáltatásokkal kapcsolatos észlelései, és a természetvédelemről alkotott véleményének értékelése céljából. Az interjúalanyok 6 településről származtak (Dunatetőtlen, Harta, Akasztó, Soltszentimre, Fülöpszállás, Szabadszállás). Az interjúalanyok között szerepelt 24 gazdálkodó, 1 mezőgazdasági tanácsadó, 5 döntéshozó, 2 vadász, 3 turizmusban dolgozó érintett és 1 halászati szereplő.
26	Pannon gyík (<i>Ablepharus kitaibelii</i>) kiskunsági előfordulásának vizsgálata	KNPI szakemberei (Orci Kirill Márk, Vajda Zoltán)	Nyárlőrinci- erdő (HUKN20034)	KNPI saját forrás	15	A Nyárlőrinci-erdő (HUKN20034) területén Kiss Imre nyugalmazott erdész útmutatása alapján, kitarító keresés eredményeképpen sikerült kimutatnunk (lefotózott példány!) a területen a pannon gyík (<i>Ablepharus kitaibelii</i>) jelenlétét.
27	Csíkos szöcskeegér (<i>Sicista subtilis</i>) maradvány populációk keresése	KNPI szakemberei (Vajda Zoltán, Orci Kirill Márk, Kocsán Gábor)	Felső- Kiskunsági szikes puszta (HUKN20001)	KNPI saját forrás	10	Szöcskeegér (<i>Sicista subtilis</i>) kutatás céljából leástunk 2025. május 12-én (Vajda Zoltán vezetésével és Kocsán Gábor részvételével) 90 tálcspadát a jelenleg nem legeltetett Fekete-halmi legelőn (Bösztör-pusztán mellett, Felső-Kiskunsági szikes pusztán (HUKN20001)). A csapdák öt napi működés alatt sajnos nem fogtak szöcskeegeret.

4.2. Monitorozás (tárgy, kutató, helyszín, forrása, forrás nagysága, főbb eredményei)

No	Monitorozó projekt tárgya	Kutató	Monitorozás helyszíne	Forrás	Forrás (ezer Ft)	Főbb eredmények
1.	Országos puhatestű monitorozás (NBmR)	Horváth Éva (Széltapogat ók Nonprofit Kft), Dr. Majoros Gábor, Dr.	Kőszegi- hegység: Bozsok, Kunadacs, Gyöngyös- solymos,	2025. évi Természeti értékek védelme szakmai keret	2 100	A monitorozás 2025-ben 8 élőhely (mocsárrét, égerliget, szubmontán bükkös, andezit sziklagyep, gyertyános hárs sziklaerdő, keményfás ártéri erdők, mészkedvelő nyílt sziklagyep, sziki magaskórós) csigaközösségének és 4 kijelölt csigafaj (hegyi csavarsiga - <i>Ena montana</i> , hegyi törpecsiga - <i>Vertigo alpestris</i> , sudár orsócsiga - <i>Bulgarica vetusta</i> , dobozi pikkelyescsiga - <i>Kovacsia kovacsi</i>) vizsgálatával folytatódott. A vizsgálat célja az NBmR országos puhatestű monitorozásának megszervezése, valamint az Európai Unió felé

	országos projekt)	Varga András, Vidéki Róbert	Mátrakeresztes: Csókakő, Vindornya-szőlős: Kovács-hegy, Pilisszentlélek: Fekete-kő, Gerla-Marói-erdő, Gelvácserdő.			történő Élőhelyvédelmi irányelv 17. cikke alapján készített hatévente esedékes országjelentések megalapozása. A csigaközösségek vizsgálatához a felmérők avarminta gyűjtési módszert alkalmaztak, melyet időlimitált egyeléses gyűjtéssel egészítettek ki. A különböző élőhely típusokban lokalizációnként három mintavételi helyszín lett kijelölve, ezek mindegyikén 5 (fátlan élőhelyek esetében) vagy 10 (fás élőhelyek esetében) párhuzamos mintafelvételt végeztek. Vizsgált változók: fajsza, egyedsza, a közösséget alkotó fajok egymáshoz viszonyított aránya, védett és közösségi jelentőségű fajok egyedszáma és aránya a közösségben. A mintavételi területekről minden esetben részletes terepi leírások készültek (pl. avar mennyisége, növényzet magassága, holtfa mennyisége, növényzet borítása, gazdálkodásra utaló jelek, inváziós növényfajok jelenléte, stb.), ennek célja a későbbi ismétlések során, az élőhelyeken bekövetkező esetleges változások megértése. A minták feldolgozása során A vizsgálatok során 72 faj vagy faji szinten nem határozható taxon 6581 egyede került meghatározásra.
2.	Szárazföldi puhatestűek monitorozása kékperjés lépréteken (NBmR projekt)	Dr. Majoros Gábor	Pirtó, Kunpeszér, Izsák	KNPI saját forrás	300	Kékperjés léprétek társulás-monitorozáshoz kötődően, három élőhely felmérésére került sor. 2001. év óta, kétéves gyakorisággal történnek felmérések, területenként 10-10 talajminta (25x25x3 cm) begyűjtésével és feldolgozásával. A pirtói és a két kunpeszéri kékperjés léprét csigafaunája az élőhelyek további lassú kiszáradására utal. Ezt egyrészt a szárazságtűrő fajok előretörése, másrészt a lassú fajsza-csökkenés mutatja. A több éves adatsorok alapján ugyanakkor az a megállapítás tehető, hogy ha nemcsak a szárazodás hatását kívánjuk regisztrálni, hanem arra is kíváncsiak vagyunk, hogy az egyes fajok át tudják-e vészelni annak hatását, és az milyen módon valósulhat meg, akkor a random mintavételezést célzott mikrohabitat keresésekkel kell kiegészíteni, mert az egyenlőtlen eloszlás miatt a homogén eloszlást feltételező mintavételi eljárások nem alkalmasak a ritkább fajok kimutatására.
3.	Hazai fészkelő madárfajok felmérése és a keletkező adatok elemzése, szintézise	Kazi Róbert (Börzsöny Természet és Környezet-védelmi Közhasznú Alapítvány), Dr. Boromisza Zsombor, Enyedi Róbert	Országos projekt	2025. évi Természeti értékek védelme szakmai keret	3300	Előre meghatározott módszertan és kritériumok alapján kiválasztott 35 darab 2,5x2,5 kilométeres UTM négyzet felmérése történt meg 2025-ben. A négyzetekre vonatkozóan rögzítésre került a detektált fészkelő madárfajok összesített listája, a fészkelésre utaló legmagasabb észlelési kategóriával és a fajonkénti becsült fészkelő madárállományok. Az UTM négyzeteket háromszor járták be a felmérők. A bejárás során az adott UTM négyzet összes élőhelytípusát érinteni kellett. Célfajok: összes hazai fészkelő madárfaj, de elsősorban a prioritás lista fajai (84 faj). A prioritás listán szereplő madárfajok esetében rövid összegzés készült, arról, hogy hány négyzetben került elő a faj, és mennyi az összesített párok száma. Ha ismert vagy sejtető volt, akkor indoklás is készült az adott faj alacsony vagy magasabb számban való észlelésére. A vizes élőhelyekhez kötődő fajok idén kisebb számban kerültek elő, aminek oka valószínűleg a kevés vizes élőhelyet tartalmazó négyzet. A ragadozók csoportját nézve nagy hatékonysággal találták meg őket a felmérők, leszámítva néhány speciálisabb élőhely-igényű fajt (pl. barna kánya). Szárazabb és nedvesebb gyepeken költő partimadarakat gyakorlatilag

						nem észleltek. A harkályok nagy arányban kerültek elő, de ugyanígy az örvös légykapó is kiemelkedő számban fordult elő. A felmérések során meghatározott fajok fészekkoordinátáit kötelező rögzíteni, összesen 148 koordináta gyűlt össze, melyek egységesített adatbázisba lettek rendezve.
4.	Egyenes-szárnyú közösségek monitorozása (NBmR projekt)	Kisbenedek Tibor (Dél-Pannon Múzeumok-ért Közhasznú Egyesület)	Apaj, Fülöpháza, Bugac	2025. évi Természeti értékek védelme szakmai keret	400	Cél az egyenesszárnyúak közösségi szintű trend monitorozása szikes élőhelyeken (NBmR VIII. projekt) és száraz gyepekben (NBmR IX. projekt), a növénytársulások monitorozásához kötődően, azok felmérésével párhuzamosan. 2001. évtől kezdődően folyik az egyenesszárnyú-együttesek megfigyelése, hároméves gyakorisággal zajlanak a felmérések, standard protokoll alapján, állandó mintaterületeken: Apaj, Fülöpháza és Bugac térségében. Vizsgált lokalitások növénytársulásai: (1) Fülöpháza 1 lokalitás – nyílt évelő homokpuszta gyepe, (2) Apaj 2 lokalitás – füves szikes puszta és ürmös szikes puszta, (3) Bugac 1 lokalitás – homoki legelő. Módszer: az év során három alkalommal 10x10 méteres kvadrátokban kaszáló fűhálózás (300 db kaszáló csapás, 45 cm átmérőjű fűhálóval), amit 15 perces egyelés, audiovizuális gyűjtés egészít ki. Vizsgált változók: egyedszám fajonként és nemenként, fajszám, az élőhely nagysága, az élőhely növényzetének szerkezete (magasság, többszintű gyepek esetén szintenként, borítás, egy- és kétszikűek aránya, pillangósvirágú fajok összborítása), a kezelések dokumentálása, az észlelt zavarások (pl. taposás, avartüz) dokumentálása. Származtatott adatok: Orthoptera együttesek fajainak relatív dominanciája és négyzetméterre vonatkozó denzitása, valamint az egyes fajok ökológiai indikációs besorolása alapján a közösség állapotának becslése, Orthoptera együttesek fajgazdagsága és diverzitása. Az együttesek dominanciaviszonyainak és a diverzitás megváltozásának, valamint a fajszám változásának, egyes fajok megjelenésének, eltűnésének értékelése. A 2025-ös év még a korábbi évekhez képest is szárazabbnak tűnt, már június végén is. Az Apaji füves szikes puszta társulásban a legeltetés több éve szünetel, a növényzet néhol embermagasságúra felnőtt. Az egyenesszárnyú-együttes összetétele kicserélődött, túlnyomóan pirregőtücsök (<i>Oecanthus pellucens</i>) és a közönséges virágszöcske (<i>Leptophyes albobittata</i>) alkotja a helyi egyenesszárnyú-együttest. Jellemző volt a június végi július eleji magasabb egyedszám minden ponton, kevés lárvállapotú egyeddel. Az ürmös szikesek kivételével, ahol 3 faj közel azonos dominanciával fordult elő, addig a többi lokalitásban egy-egy faj > 50% dominanciája volt jellemző pl.: Bugacon a rövidszárnyú rétisáska (<i>Euchorthippus declivus</i>), Fülöpházán a homoki olaszskáka (<i>Calliptamus barbarus</i>), az apaji 2-es lokalitáson a pirregőtücsök (<i>Oecanthus pellucens</i>). Az aszály és a gyepek kezelése elmaradása együttesen okozta egy-egy egyenesszárnyú-együttes fajösszetételének változását.

5.	NBmR országos lepkemoni-torozás: magyar színjátszó-lepke (<i>Apatura metis</i>) monitorozás	Sum Szabolcs e. v.	Solt-Felsőrénvbér	2025. évi Természeti értékek védelme szakmai keret (HNPI)	n. a.	A vizsgált lepkefaj solti élőhelyének természeti állapotában 2010 óta lassú, ám tendenciózus romlás figyelhető meg. Jellemző az antropogén eredetű környezeti terhelés általános növekedése, különös figyelemmel arra, hogy a terület könnyen megközelíthető gépjárművel, továbbá egyaránt rendelkezik viszonylag hosszú, nyílt és lapos partszakaszokkal, illetve nagyobb kiterjedésű füves gyepekkel is, ennél fogva népszerű kirándulóhellyé, turisták, családok, fürdőzők és horgászok kedvelt úti céljává vált (hétvégén és a nyári hónapban különösen forgalmas övezet). A 2025 nyarán végzett terepi mintavételek kedvező időjárási körülmények között zajlottak, ám ezzel együtt a faj mindössze 17 egyedét észleltem, ami a korábbi évekhez képest komolyabb visszaesésként értékelhető (a magyar színjátszólepke szóban forgó populációi azonban, továbbra sincsenek közvetlen veszélyben).
6.	NBmR országos lepkemoni-torozás: díszes tarkalepke (<i>Euphydryas maturna</i>) monitorozás	Peregovits László, Győri Gabriella, Sulyán Péter (Pars Szoftverház Kft.)	Kunpeszér: Peszéri-erdő	2025. évi Természeti értékek védelme szakmai keret (HNPI)	n. a.	Eddigi vizsgálataink alapján a Duna–Tisza közén e faj legerősebb ismert állománya a kunpeszéri Tilos-erdőben van. Ennek a populációnak speciális a helyzete a galériaerdei állományokkal szemben, hiszen itt egy erősen szárazodó környezetben él. 2025-ben hasonlóan az előző évekhez az egyedszámbecslést intenzív, a teljes rajzási időszakot lefedő jelölés-visszafogásos módszerrel végeztük. 2025-ben 39 napnyi mintavételt végeztünk május 1-től június 8-ig. Összesen 2082 fogási esemény során 1417 példányt (960 hím és 457 nőtényt) jelöltünk meg. Magas, 665 volt a visszafogások száma (32%). Bár az előző évekhez képest kisebb értékeket becsültünk, de azok SD értéke kicsi volt. A Peszéri-erdő díszes tarkalepke állománya jelenleg nincs veszélyben, remélhetően az erdészeti tarvágások által érintett területeket is mielőbb újrakolonizálják. Az előző évekhez képest nagyon kevés nappali lepkét láttunk. Maga a fajlista majdnem teljesen megegyezik az előző évekével, de az egyedszámok sokkal kisebbek voltak, még a gyakori fajok esetében is. Ajánlások a területkezelésre vonatkozóan ugyanazok, mint az előző években – megfigyeléseink, adataink rámutatnak, hogy az invazív fa- és cserjefajok visszaszorítása, őshonos fa- és cserjefajokra cserélése, az erdő belső szegélyeinek a felnyitása, további 3–4 méter széles nyiladékok létesítése, nemcsak élőhelyeket, hanem jobb diszperziós lehetőséget is teremt, nemcsak a díszes tarkalepkének, hanem szinte valamennyi nappali lepkének. A nyiladékok mentén a táp- és nektárnövényeik ültetése stabilizálhatja állományait, illetve lehetővé teszi megtelepedésüket.
7.	Jelölő halfajok felmérése: lápi póc (<i>Umbra krameri</i>)	Sallai Zoltán e. v.	Duna-völgyi-főcsatornán és vízgyűjtő területén, valamint a Szelidi-tavi-csatornán	2025. évi Természeti értékek védelme szakmai keret	2 850	66 lokalitáson ellenőriztük, hogy a fokozottan védett lápi pócnak maradtak-e fent állományai. A faunisztikai adatok gyűjtését egy akkumulátoros üzemű halászgéppel végeztük. A Duna-völgyi-főcsatornán 4 mintaszakaszon elektromos keccével is végeztünk mintavételezést. Az összesen vizsgált 10 víztér 54 mintaszakaszán 1349 halegyedet fogtunk és határoztunk meg, melyek 27 fajt és egy hibridet (<i>Leuciscus idus</i> x <i>Leuciscus aspius</i>) képviseltek. A kimutatott 27 faunaelemből 4 faj védett – nyúlodomolykó (<i>Leuciscus leuciscus</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus amarus</i>), réticsík (<i>Misgurnus fossilis</i>), lápi póc (<i>Umbra krameri</i>). Kiemelnénk továbbá, hogy szintén négy faj az európai jelentőségű

					Élőhelyvédelmi Irányelv függelékeiben is megtalálható – balin (<i>Leuciscus aspius</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus amarus</i>), réticsík (<i>Misgurnus fossilis</i>), lápi póc (<i>Umbra krameri</i>). 10 idegenhonos és inváziós faj egyedeit sikerült kimutatnunk a vizsgált vizekből: ezüstkárász (<i>Carassius gibelio</i>), razbóra (<i>Pseudorasbora parva</i>), fekete törpeharcsa (<i>Ameiurus melas</i>), amurgéb (<i>Perccottus glenii</i>), tarka géb (<i>Proterorhinus semilunaris</i>), csupasztorkú géb (<i>Babka gymnotrachelus</i>), folyami géb (<i>Neogobius fluviatilis</i>), kerekfejű géb (<i>Neogobius melanostomus</i>), Kessler-géb (<i>Ponticola kessleri</i>), naphal (<i>Lepomis gibbosus</i>). A korábbi fajlistákhoz képest új fajként mutattuk ki a Duna-völgyi-főcsatornából a pontokaszpikus csupasztorkú gébet (<i>Babka gymnotrachelus</i>), a Szelidi-tavi-csatornából a pontokaszpikus tarka gébet (<i>Proterorhinus semilunaris</i>), a Maloméri (Sárközi III.)-főcsatornából az inváziós ezüstkárászt (<i>Carassius gibelio</i>), a védett nyúldomolykót (<i>Leuciscus leuciscus</i>), a balint (<i>Leuciscus aspius</i>), a jászkeszeget (<i>Leuciscus idus</i>), a vörösszárnýú keszeget (<i>Scardinius erythrophthalmus</i>), a bagolykeszeget (<i>Ballerus sapa</i>) és a pontokaszpikus Kessler-gébet (<i>Ponticola kessleri</i>), a Karasica (Sárközi II.)-főcsatornából a védett szivárványos öklét (<i>Rhodeus amarus</i>), a jászkeszeget (<i>Leuciscus idus</i>), valamint a Székesi-csatornából a küszt (<i>Alburnus alburnus</i>), az inváziós fekete törpeharcsát (<i>Ameiurus melas</i>) és a szintén inváziós naphalat (<i>Lepomis gibbosus</i>).
8.	Épületlakó denevérek monitorozása (NBmR projekt)	Dobrosi Dénes e. v.	Ágasegyháza, Apostag, Balástya, Hajós, Hetényegyháza, Kalocsa, Kerekegyháza, Kiskőrös, Kistelek, Kunszállás, Kunszentmiklós, Lakitelek, Mindszent, Ordas, Orgovány, Solt, Szabadszállás, Szentes, Tass	2025. évi Természeti értékek védelme szakmai keret	850 Az NBmR protokollnak megfelelően zajlott az épületlakó denevérek kolóniáinak felmérése a kolóniáknak otthont adó épületek (templomok, magtárak, üdülő, erdei iskola, hivatal, palota, kastély) átvizsgálásával. A denevérek kolóniáiban a következő denevérfajok fordultak elő: hegyesorrú denevér (<i>Myotis blythii</i>), szoprán törpedenevér (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>), kései denevér (<i>Eptesicus serotinus</i>) és szürke hosszúfülű-denevér (<i>Plecotus austriacus</i>). A Duna-Tisza-közén a legveszélyeztetettebb denevérfaj a hegyesorrú denevér (<i>Myotis blythii</i>). A valaha gyakori fajnak számító, s a templomokban nagy kolóniákat kitevő hegyesorrú denevérek ma már csak elvétve találhatók meg. A kolóniáknak otthont adó épületek gazdáival igyekszünk olyan jó kapcsolatot fenntartani, ami szavatolhatja a denevérek nyugalma. Országos adatelemzések kimutatták, hogy a hegyesorrú denevér populációja nemcsak a Kiskunságban, hanem a teljes országban is csökkenő tendenciát mutat. Az épületlakó denevérek szálláshelyeinek 2025. évi ellenőrzése során a hegyesorrú denevérek (<i>Myotis blythii</i>) mért egyedszáma sajnálatos módon nagyon alacsony értékre zuhant (47 példány). A korai denevér (<i>Nyctalus noctula</i>) helyi állománya eltűnt a vizsgált épületekből. A kései denevér (<i>Eptesicus serotinus</i>) és a szürke hosszúfülű-denevér (<i>Plecotus austriacus</i>) állománya valamelyest nőtt, a szoprán törpedenevér (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>) állománya pedig csökkent.

9.	Szolonyec vakszik-növényzet (<i>Camphorosmetum annuae</i>) monitorozása (NBmR projekt)	Somogyi Gabriella e. v.	Apaj: Kisapajirét (Birkajárás), Fülöpszállás: Kelemen-szék	2025. évi Természeti értékek védelme szakmai keret	94	2025-re a fajszámok valamelyest visszaestek, de átlag körüli és afölötti értékek voltak kimutathatók. A társulásra jellemző karakterfajok mindkét mintaterületen megvannak, az állományok képe, fajösszetétele természetes viszonyokat mutat. Az életforma-típusok megoszlásában kisebb változások figyelhetők meg. Apajon megnőtt az egyévesek aránya az előző évihez képest, Fülöpszálláson pedig ugyanezek aránya épp csökkent. Az életformákkal összefüggésben a természetvédelmi értékkategóriák alapján Apajon nőtt a kísérőfajok aránya, míg Fülöpszálláson az „egyéb” kategóriába tartozó fajok részesedése. Az apaji mintaterületet (védett terület, természetes gyepekkel övezve) a korábbi években legeltették, ez 2023-tól nem tapasztalható. A legeltetés intenzitásának változása, esetleges megszűnése elindíthat változásokat a társulás összetételében, illetve a mintaterületen belül az egyes társulások területi arányában. A fülöpszállási mintaterület Natura 2000 területen helyezkedik el. Közvetlen szomszédságában szántóföld (2025-ben besült kukoricás) található, innen a vegyszerek bemosódásának, átkerülésének kockázata magas.
10.	Tündérfátyol hínár (<i>Nymphoidetum peltatae</i>) monitorozása (NBmR projekt)	Somogyi Gabriella e. v.	Drágszél: Sárközi III (Maloméri) csatorna	2025. évi Természeti értékek védelme szakmai keret	94	A társulás állapota 2010 óta folyamatosan romlik, maga a céltársulás átalakul, illetve visszaszorul. 2023-ban nagy területen jelentek meg a víz felszínén úszó algák, visszaszorítva a magasabbrendű növényeket. Abban az évben először, a tündérfátyol (<i>Nymphoides peltata</i>) nem volt megtalálható egyik mintakvadrátban sem. 2024-ben a tündérfátyol és maga a társulás újra megjelent a területen, és megvolt 2025-ben is. A vízmélység 2016-ig folyamatosan csökkent, azóta viszonylag állandó a 2023-as kiugrástól eltekintve. Amennyiben a csatornában a <i>Nymphoidetum peltatae</i> társulás, vagy más, természetes vízi és vízparti társulások fenntartása a cél, a meder rendszeres kotrását mellőzni kellene. Emellett figyelmet kell fordítani a megfelelő vízszintre és a vízminőségre is. Intézkedéseket kell tenni az idegenhonos úszó hínárfajok terjedése ellen.
11.	Magyar sóballás (<i>Suaedetum pannonicae</i>) monitorozása (NBmR projekt)	Somogyi Gabriella e. v.	Dunatétlen: Maka-szék, Szatymaz	2025. évi Természeti értékek védelme szakmai keret	94	A dunatétleni mintaterület 2025-ben száraz volt. Itt a záródó gyepekben fokozatosan csökkent a magyar sóballa gyakorisága, 2024-re eltűnt és 2025-ben sem volt észlelhető. Ezzel együtt a mintaterület változatos, fajgazdag. A szatymazi mintaterület sokkal inkább mintázza a céltársulást, rendkívül fajszegény, de a magyar sóballa megvan benne (bár kis gyakorisággal). A 2020-ban indult felmérések során eddig összesen 12 faj fordult elő a mikrokvadrátokban, a kimutatott fajok száma fokozatosan csökkent, 2024-ben és 2025-ben összesen 3 faj volt megtalálható a mintaterületen. Lényegesen kifejezettebb volt a sziki mézpázsit dominanciája, mellette egyéb fajok elvétve voltak jelen. 2020-ban mikrokvadrátonként átlagosan 3,48 faj fordult elő, 2021-ben 2,28, 2022-ben 2,84, 2023-ban 1,82, 2024-ben 1,78, 2025-ben pedig már csak 1,2 (azaz a kvadrátok többségében egyetlen faj fordult elő). A fajok számának csökkenő tendenciája annak ellenére folytatódott, hogy az abiotikus viszonyok jelentősen megváltoztak, kedvezőbbre fordultak a területen: a megvalósult vízmegtartás eredményeként a felmérés idején is 1–5 cm víz borította a területet, a korábbi évekkel ellentétben (és az országos

						szárazság dacára), a sziki mézpzásit gyepe a felmérés idején is üde zöld volt. (A nyár közepén még meglevő vízborítás, azonban, nem a <i>Suaedetum</i> társulás jellemző vonása.)
12.	Füves szikes pusztta (<i>Achilleo–Festucetum pseudovinae</i>) monitorozása (NBmR projekt)	Somogyi Gabriella e. v.	Apaj: Birkajárás, Apaj: Nagy-rét (2 lokalitás – egy legeltetésből kizárt terület és legeltetett kontrollja)	2025. évi Természeti értékek védelme szakmai keret	96	Mind az összes fajszám, mind az átlagos fajszám nőtt a 2022-es értékekhez képest a Birkajárás területén és a nem legelt mintaterületen, míg ugyanitt a legelt mintaterületen valamelyes csökkenést mutatott. A szárazság következtében a fajok egy része kizárólag kóro állapotban volt jelen a területeken, az alacsonyabb fajszámok pedig részben abból adódnak, hogy ezek megmaradására a legelt mintaterületen kisebb volt lehetőség. A legelészikizárt területen az előző felméréshez képest 19 faj, a legelt területen 20 faj, míg a Birkajárás területén 21 faj nem volt kimutatható. Ennek oka legalább részben a hosszan tartó száraz időszak, valószínűleg az érintett fajok nem, vagy nem végleg tűntek el a területről, csak a szárazság miatt nem voltak észlelhetők.
13.	Nyílt, évelő homokpusztagyep (<i>Festucetum vaginatae</i>) monitorozása (NBmR projekt)	Somogyi Gabriella e. v.	Fülöpháza	2025. évi Természeti értékek védelme szakmai keret	94	A 2022-es felmérés során a mintaterületről összesen 47 faj előfordulását sikerült kimutatni, míg 2025-ben 17 fajt. Nem csak a mintaterületen, de gyakorlatilag az egész területen nem volt kimutatható zöld növény, az összes előforduló faj kóróban, vagy elszáradt állapotban volt jelen, látványos volt a kriptogámok borítása. Zöld állapotban csak néhány idegenhonos faj volt jelen (kanadai betyárkóró, fehér akác). Különösen fontos megjegyezni, hogy a társulásalkotó magyar csenkesznek sem fordultak elő zöld leveles egyedei. Egyelőre nem tudni, hogy ez az egyedek szárazság miatti visszahúzódása, vagy azok teljes pusztulása miatt van. A megelőző felmérés évében, 2022-ben a Simpson diverzitási index értéke a teljes időszakot tekintve a legmagasabb értéket érte el, 2025-ben az extrém körülmények ellenére is ettől csak minimálisan maradt el.
14.	Nádas (<i>Phragmites communis</i>) monitorozása (NBmR projekt)	Somogyi Gabriella e. v.	Izsák: Kolon-tó, Szabadszállás: Büdös-szék	2025. évi Természeti értékek védelme szakmai keret	94	2001-ben indult Izsákon aratott és aratatlan mintapárosban a monitorozás. 2010-től elmaradt az aratás (a vízszintcsökkenés miatt nem kivitelezhető). Emiatt a korábban kezelt és kezeletlen állományok mára összemosódtak. A víz hiánya és a rendkívül vastag nádavar jelenléte miatt a felmérés már a megelőző alkalommal is balesetveszélyes volt a területen. Az eredeti aratatlan lokalitáson még történt felvétel és új mintapár kijelölésére került sor Szabadszállás mellett a Büdös-szék területén, ahol lehetőség nyílik aratott és aratatlan nádas összehasonlító vizsgálata. Az első évi adatok alapján megállapítható, hogy az aratott állomány lényegesen fajgazdagabb. A nem aratott állományban dominál az avas nád, a zöld nád és minden más faj ritka, a nádból pedig csak vegetatív hajtások fordulnak elő.
15.	Homoki legelő (<i>Potentillo–Festucetum pseudovinae</i>) monitorozása (NBmR projekt)	Somogyi Gabriella e. v.	Bugac	2025. évi Természeti értékek védelme szakmai keret	94	A mintaterületen előforduló fajok döntő része elszáradva vagy kóro állapotban volt jelen. Ennek ellenére a fajokat sikerült azonosítani, nem mutatkozott különösebb szegényedés, sőt mind az összes fajszám, mind a kvadrátonkénti átlagos fajszám, mind pedig a Simpson diverzitási index jelentősen megnőtt. Az előző felméréshez képest 14 fajt nem sikerült kimutatni a területről 2025-ben, míg 11 faj újonnan jelent meg. Az újonnan megjelent fajok egy része a társulás tavaszi aszpektusára jellemző. A száraz tavasz és nyár miatt ezek később jelentek meg és kóroik a felmérés idejében is láthatóak

					maradtak. Ez a jelenség már 2022-ben észlelhető volt, 2025-ben még fokozottabban nyilvánult meg. A korábbi értékelések jelezték, hogy a kijelölt mintaterület egy része tartozik csak a <i>Potentillo–Festucetum</i> társuláshoz, míg más része inkább az <i>Astragalo–Festucetum</i> társulással azonosítható, vagy ahhoz közelít. Feltételezhető, hogy a kijelölt terület a két társulás átmeneti állománya és az aktuális legelési nyomás függvényében hol a homoki legelők, hol a homokpusztaréj jellege dominál.
16.	Ürmös szikes puszta (<i>Artemisio–Festucetum pseudivinae</i>) monitorozása (NBmR projekt)	Somogyi Gabriella e. v.	Apaj: Kisapajirét, (Birkajárás), egy legeltetett mintaterület, egy legelésből kizárt mintaterület, és annak kontrollja.	2025. évi Természeti értékek védelme szakmai keret	96 2025-ben a legelt mintaterületen 41 faj, a bekerített területen 61 faj, a különálló mintaterületen pedig 42 faj előfordulását mutattuk ki, ezek a számok meghaladják a kiemelkedőnek tartott 2022-es értékeket is. A különálló mintaterületen az előző felméréshez képest 19 faj jelent meg és 1 tűnt el. Az újonnan megjelent fajok változatosak, közöttük is van egy olyan csoport, amelyek tavaszi megjelenésű növények, és kóroik maradtak fel a hosszan tartó szárazságban (azaz valóban nem új megtelepedések, csak a felmérés időpontja eddig nem tette lehetővé az észlelésüket). A bekerített mintaterületen 23 olyan faj előfordulását jegyeztük fel, amik az előző felmérés során nem kerültek elő és 10 olyan fajét, amiket az előző felmérés során, és a felmérési időszak egyetlen évében sem sikerült kimutatni. Utóbbiak szárazságtűrő és gyomfajok. A legelt területen az előző felméréshez képest eltűnt 5 növényfaj és megjelent 12 új. A fajszámok növekedésével együtt a Simpson-diverzitási indexek is növekedtek az előző év(ek)hez képest, sőt az eddigi legmagasabb értékeket érték el mindhárom mintaterületen.
17.	Kékperjés láprét (<i>Molinio-Salicetum rosmarini-foliae</i>) monitorozása (NBmR projekt)	Somogyi Gabriella e. v.	Kunpeszér: Peszéri-erdő (2 helyszínen – Ősnyíres és Vaddisznós), Kiskunhalas: Pirtói homokbuckák	2025. évi Természeti értékek védelme szakmai keret	94 Az élőhely három vizsgált állományában egyöntetűen megfigyelhetők a szárazodás, és ezzel kapcsolatos leromlás jelei, ennek mértéke azonban a mintaterületeken eltérő. Az Ősnyíres területén jellemző a <i>Molinia</i> monodominánsa válása, melléte egyéb lágyszárúak és cserjék csak alárendelten jelennek meg. Pirtó mellett korábban jellemző volt a <i>Molinia</i> monodominanciája, 2025-ben a faj nem volt észlelhető a területen. A mintaterület teljesen ki volt száradva, rajta zöld növények alig fordultak elő. A Vaddisznós mintaterület régóta erőteljes száradást mutat, de elég fajgazdag. A Vaddisznós és a Pirtó melletti mintaterület egy része sem tekinthető mára <i>Molinio-Salicetum</i> társulásnak. Míg a Vaddisznós homokpusztarétként (H5b) értékelendő, a pirtói állomány besorolása annak teljes kiszáradása és részleges cserjésedése miatt bizonytalan. A száradásnak és gyomosodásnak megfelelően az életformák eloszlásában is tapasztalható változás: megnőtt az egyéves és geofiton fajok száma. A táj vízállapotának javítása nélkül a <i>Molinietum</i> helyreállítására vagy megőrzésére nem mutatkozik esély.
18.	Közösségi jelentőségű élőhelyek felmérése	Dr. Majláth Imre e. v.	Csengőd, Csongrád, Fülöpszállás, Gara, Hajós, Hódmező-	2025. évi Természeti értékek védelme	850 A 2025-ben 23 közösségi jelentőségű élőhely felmérését végeztük el a vonatkozó, érvényes, felmérési protokollban leírtak alkalmazásával a következő élőhely-típusokban: 3160 – Láptavak hínárja (6 lokalitáson), 1530 – Pannon szikesek (1 lokalitáson), 6260 – Pannon homoki gyepek (7 lokalitáson), 6410 – Kékperjés láprétek (3 lokalitáson), 7230 – Mészkedvelő üde láp- és sásrétek (1 lokalitáson), 91E0 - Puhafás ligeterdők, éger- és

			vásárhely, Páhi, Homokmégy, Imrehegy, Kalocsa, Kecel, Kiskunhalas, Kiskunmajsa, Kunadacs, Kunfehértó, Kunpeszér, Mórahalom, Petőfiszállás, Sándorfalva, Szabadszállás, Üllés, Zsana,	szakmai keret		kőrsligetek, illetve láperdők (3 lokalitáson), 91N0 – Pannon homoki borókás-nyárasok (1 lokalitáson) és 91F0 – keményfás ligeterdők (1 lokalitáson). Az élőhelyek többsége közepesen leromlott természetességi állapotú (65%), valamint természetközeli és erősen leromlott állapotban volt (8% és 26%). A maradék részüket elsősorban a Homokhátságot általánosan sújtó súlyos aszály, illetve az ezzel együtt járó, a termőhelyi abiotikus viszonyok megváltozását törvényszerűen követő, fajkompozíciós és fiziognómiai változások jellemezték. A veszélyeztető tényezők jelentősége a legtöbb esetben (elsődlegesen 82%) magasnak bizonyult. Az élőhelyek 69%-a nem volt elszigetelt, a növényzet regenerálódásának teljes-közepes (39 és 26%-ban) mértékű esélyt adva a jövőben. Egy esetben semmi lehetősége sem látszott a jövőbeli regenerációnak, mivel teljesen más típusú, erősen bolygatott élőhelyek szegélyezték.
19.	Homoki kikerics (<i>Colchicum arenarium</i>) monitorozása (NBmR projekt)	2C: Horváthné Apró Etelka e. v., E: KNPI szakemberei (koordinátor: Dr. Kovács Éva)	2C: Bugac, Tázlár E: Kunadacs, Szabadszállás, Harkakötöny, Tázlár, Pirtó, Nyárlőrinc	KNPI saját forrás	600	NBmR „2 C” protokoll alapján történt felmérések: A bugaci mintaterületen 8 479 virágzó tő volt jelen (összesen 148 cellában, a cellák 5,9 %-ában), Tázlárán ezek az értékek: 17 215 virágzó tő (736 cella – 29,4 %). A monitorozás során megállapítottuk, hogy a homoki kikerics bár az évek során jelentősen változó egyedszámban virágzik, de mindkét vizsgált szubpopulációja valószínűleg stabil: az állományok mérete nem változik trendszerűen. NBmR protokoll E típusa szerinti felmérés során 8 257 pontot és 6 poligont rögzítettek a felmérők, melynek során 8 828 tő adata került az Igazgatóság Biotikai adatbázisába. A felmérések a Közép-Duna-menti Erdőtervezési Körzethez tartozó Szabadszállás és Kunadacs külterületi erdőkre koncentráltak (15 erdőrészből kerültek elő állományai), de más területekről is gyűltek szórványadatok, többnyire új előfordulások.
20.	Homoki nőszirm (<i>Iris arenaria</i>) monitorozása (NBmR projekt)	KNPI szakemberei (koordinátor: Dr. Kovács Éva)	Szabadszállás, Kunadacs, Császártöltés, Harkakötöny, Kiskunmajsa, Kunpeszér, Tatárszentgyörgy, Bócsa	KNPI saját forrás	59	2025-ben NBmR protokoll „E” típusa szerint zajlott mintavétel, melynek során 20 098 töre vonatkozó 1453 adatrekord gyűlt a homoki nőszirmról a KNPI adatbázisába. A felmérések a Közép-Duna-menti Erdőtervezési Körzethez tartozó Szabadszállás és Kunadacs külterületi erdőkre koncentráltak (13 erdőrészből kerültek elő a faj új, eddig ismeretlen állományai), de más területekről is gyűltek szórványadatok, többnyire új előfordulási adatok.
21.	Kikeleti hóvirág (<i>Galanthus nivalis</i>) monitorozása (NBmR projekt)	KNPI szakemberei (koordinátor: Dr. Kovács Éva)	Apostag, Solt, Dunaegyháza, Dunapataj, Tass, Harta, Ordas, Szalkszentmárton	KNPI saját forrás	49	A felmérések szintén a tervezés előtt álló Közép-Duna-menti Erdőtervezési Körzetben zajlottak, vagy ismételt felmérés történt, vagy potenciális élőhelyek első bejárása. A felmérők 648 pont adatot és 4 poligon adatot rögzítettek, ez összesen 929 433 kikeleti hóvirág tő adatát jelentette.

22.	Illatos csengettyű- virág (<i>Adenophora liliifolia</i>) monitorozása (NBmR projekt)	KNPI szakemberei (koordinátor: Dr. Kovács Éva)	Kiskőrös: Szücsi-erdő, Csengőd: Közös-erdő	KNPI saját forrás	39	Az előző felmérés alkalmával, 2022-ben a KNPI működési területén összesen 231 tő illatos csengettyűvirág tenyésztett. Ebből 93 tő Csengődön és 138 tő Kiskőrösön volt található. 2025-ben ennél jóval kevesebb tövet lehetett fellelni, összesen 89 tőről tudunk beszámolni, melyek közül 83 hozott virágot. 74 tő Kiskőrösön és 15 tő Csengődön él. A csökkenést kiváltó okok között biztosan előkelő helyen szerepelnek a megváltozott klimatikus viszonyok.
23.	Kisfészekű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>) monitorozása (NBmR projekt)	KNPI szakemberei (koordinátor: Dr. Kovács Éva)	3C: Apaj, Fülöpszállás, Katymár, E: potenciális élőhelyeken Apaj, Szeged, Kunpeszér, Kunadacs, Kunszentmiklós, Szabadszállás, Fülöpszállás, Tiszaalpár, Lakitelek, Érsekcsanád, Akasztó, Szank, Dunatetétlen, Harta, Katymár, Domaszék, Érsekcsanád, Homokmégy, Szakmár	KNPI saját forrás	59	Mindhárom 1x1 km-es NBmR mintakvadrát területén elvégeztük a felméréseket, 50x50 méteres négyzetháló celláihoz rendeltük a virágzó tövek számát és a juvenilis egyedek számát (rendkívül kevés fiatal egyed tudunk megfigyelni). A monitorozás teljes időtartama alatt a legalacsonyabb tőszámokat tapasztaltuk. Mindhárom mintaterület erőteljesen ki volt száradva a felmérés idején. Az adatsor alapján tendencia az állományváltozásban nem állapítható meg, ez a faj életstratégiájából ered. Felszaporodik, majd összeomlik az állomány, elsősorban az élőhelyek vízviszonyainak függvényében. Ha maradnak az aszályos évek, csökkenő tendenciára számíthatunk. A potenciális élőhelyek felmérésével összesen 403 pont és 5 poligon került a fajra vonatkozóan az Igazgatóság nyilvántartásába, összesen 34 871 tő adatát rögzítették a KNPI dolgozói.
24.	Mocsári kardvirág (<i>Gladiolus palustris</i>) monitorozása (NBmR projekt)	Csete Sándor	Ásotthalom, Mórahalom, Zákányszék, Kunpeszér, Páhi.	KNPI saját forrás	500	2025-ben az Igazgatóság működési területén összesen 206 458 tő mocsári kardvirág élt. A populációs mikroarea-határok általában visszahúzódtak, az állományok fő tömegétől távolabbi tőcsoportok eltűntek. Csökkent az egyedsűrűség és a vitalitás mértéke. Ezek valószínű oka a júniusi, rendkívüli aszály. A 14 Duna-Tisza közti kardvirág-állomány közül 1 mutat növekvő tendenciát (2022-ben 3) 8 stabil (2022-ben 7), míg 1 csökkenő dinamikájú (2022-ben 0). 4 esetben túl kevés az adatunk a trend vizsgálatához.
25.	Tartós szegfű (<i>Dianthus</i>)	KNPI szakemberei	Bócsa, Felső Tolvajos;	KNPI saját forrás	59	Az öt mintaterületen végzett monitorozás utolsó három felmérési adatait figyelembe véve, csökkenés tapasztalható az állományméretben (2025-ben összesen 1 359 tő, míg 2022-ben

	<i>diutinus</i>) monitorozása (NBmR projekt)	(koordinátor: Dr. Kovács Éva)	Bócsa, Abafi- tanya; Ásotthalom, Ásotthalmi Emlékerdő TT; Harkakötöny, Kisfaludy-erdő – részállomány; Kiskunmajsa, Felső-Bodoglár – részállomány; Fülöpháza (telepített állomány).			7797 tő volt jelen a mintaterületeken). Az ásosthalmi területről eltűntek a tövek (2022-ben még 21 tövet sikerült találni). A tövek alacsonyra nőttek, sokuk elszáradt év közben, besült bimbókkal, érés előtt elszáradt tokokkal találkoztunk. Beavatkozási terv készül a faj megőrzése érdekében. Cél a tartós szegfű kritikusra lecsökkent állományának megerősítése és archív előfordulásain az erdősztyepp élőhelytípusok tágabb spektrumának bevonása az ex situ tevékenység újraindításával és egyben génmegőrzési célú állományok létrehozásával.
26.	Szenyves infű (<i>Ajuga laxmannii</i>) monitorozása (NBmR projekt)	KNPI szakemberei (koordinátor: Dr. Kovács Éva)	Katymár: Baglyas-dűlő	KNPI saját forrás	39	2022-ben tapasztaltuk a monitorozás ideje alatt mért legmagasabb összhajtásszámot és virágzó hajtásszámot (546 és 266 db), ami 2025-re visszaesett egy átlagos szintre (116 hajtás, melyek közül 42 hozott virágot), a pozitív tendencia megtört. A legeltetést, sajnos, továbbra sem sikerült megszervezni. 2022 óta elmaradt minden kezelés (kaszálás – neheze megvalósítható a meredek lejtő miatt), a felhalmozódó fűavart, a terjedő özönfajok és hazai cserjék gondot jelentenek a faj szempontjából. A természetvédelmi kezeléseket fel kell eleveníteni és szükség szerint, akár évente megismételni, különben visszaszorul az állomány.
27.	Heverő iszapfű (<i>Lindernia procumbens</i>) monitorozása (NBmR projekt)	KNPI szakemberei (koordinátor: Dr. Kovács Éva)	Érsekcsanád, Baks (2 lokalitás), Ópusztaszer (2 lokalitás), Sándorfalva	KNPI saját forrás	39	2025-ben nem volt kimutatható a faj egyik ismert élőhelyén sem. Belvíz nem alakult ki a szántókon (2022-ben fordult elő utoljára belvíz). 2022-ben Sándorfalván egy haltelelő tóban előkerült egy új állománya (211 hajtás), ez 2025-ben szintén alkalmatlan volt a növényfaj számára, ugyanis folyamatosan feltöltve tartották a tavat.
28.	Élőhely- térképezés (NBmR projekt)	Kun András (Sziklagyep Bt.)	Tiszaug/Tiszasa s (O5x5_046) 5x5 km NBmR mintakvadrát	KNPI saját forrás	800	A 2500 hektáros területen végzett élőhely-térképezés során 333 élőhelyfoltot különítettünk el, összesen 42-féle ÁNÉR élőhelytípust találtunk és jellemeztünk. Ezek közül 12 db tekinthető természetközelinek (A, B, F, H, I, J főkategóriákhoz tartozók, illetve az álló- és folyóvizek: U8 és U9). 12 db élőhely-kategória féltermészetes vagy átalakított (O, P, R főkategóriájú), és 18 db másodlagos-, mezőgazdasági-, vagy beépített terület (S, T, U főkategóriák). Hat élőhely-típus eltűnt a területről a megelőző térképezések óta, ezek egy része vizes élőhely (A24, B3), üde (D34, J6), vagy szikes (F4, F5) volt. A térképezés során összesen 13 db idegenhonos inváziós faj adatait rögzítettük, ezek közül 8 faj előfordulásait térképeken is ábrázoltuk (<i>Ailanthus altissima</i> , <i>Amorpha fruticosa</i> ,

						<i>Asclepias syriaca</i>, <i>Elaeagnus angustifolia</i>, <i>Solidago spp.</i>, <i>Acer negundo</i>, <i>Fraxinus pennsylvanica</i>, <i>Celtis occidentalis</i>). Összesen 38 db cönológiai mintakvadrát megismételt felmérését végeztük el, ezek közül 14 db erdei élőhelyen (400 négyzetméteres kvadrátokon), 10 db gyepi- és 14 db vizes élőhelyeken készült (4 négyzetméteres kvadrátokon). A legutóbbi felmérés óta a természetközeli gyepek és erdők kiterjedése kismértékben változott, de meghatározó átalakulás ment végbe állapotukban. Általános jelenség az üde termőhelyet igénylő növények visszahúzódása, az állományok száraz gyeppé alakulása. A szárazodás, talajvízszint-süllyedés következtében a fűszáraz- és üde gyepek kategóriákhöz (D34, OB) tartozó állományok többsége leromlott, vagy eltűnt. A kiszáradt holtmedrekből eltűnt a vízi-mocsári növényzet, jelenleg csak az állandó vizű holtágakban található meg. A szikesek esetében jelentős probléma a szikso kilugzódása a feltalajból – ennek következménye a szikes fajokban való szegényedés, jellegtelenedés. Összesen 79 foltban figyeltünk meg élőhelyi változást. Ez többnyire negatív hatást jelentett, például 13 db foltban az erőteljes kiszáradás okozott átalakulást (összesen 18,05 hektár). Fakitermelés és idegenhonos fajok telepítése 11 foltban (42,2 ha), a túlhasználatból következő leromlás 2 foltban (1,9 ha) okozott kategória-váltást. A korábban parlagoltatott területek egy részét újra felszántották (5 folt, 45,6 ha), 2 foltban gyümölcsöst telepítettek (4,44 ha), illetve utat vagy tanyát építettek (5 folt, 5,2 ha). A legnagyobb, élőhely-kategória váltást is eredményező változást a növényi invázió okozta, összesen 23 foltban, mintegy 91,1 hektár összkiterjedésben. Pozitív irányú változásként értékelhető 9 db gypfolt regenerációja (27,2 ha), illetve a fásszárú növényzet regenerációja (7 foltban, 31,5 ha). Folytatódott a hazai fajokkal történő cserjésedés, ami kedvező esetben erdőregenerációs folyamatok előfutára lehet, ez a jelenség 2 élőhely-foltban okozott kategóriaváltást, összesen 17,6 hektáron.
29.	Ritka és telepesen fészkelő madarak felmérése (NBmR)	KNPI szakemberei (koordinátor: Tamás Ádám)	KNPI működési területe	KNPI saját forrás	375	2025-ben a felméréseket elsődlegesen a KNPI természetvédelmi őrszolgálat végezte az RTM protokoll alapján, ám a teljes adatbázis létrehozásakor összesen 57 észlelő megfigyelési adatát dolgoztuk fel. Az adatbázis kiegészült a területbejárások során rögzített, költségre utaló madármegfigyelések adataival. Ez az év is rendkívül aszályos volt, ami kedvezőtlenül hatott sok madárfaj költésére. Elsősorban a vízimadaraknál (partimadarak, gémelek, fekete gólya) volt érzékelhető állománycsökkenés, vagy alacsony költési siker. Fekete gólyából 15 pár kezdte meg a költést, melyből minimum 7 pár repített ki fiókákat. Az előző évekkel összevetve récékből enyhén csökkenő számú költést regisztráltak. Barátrécéből 61, cigányrécéből 36 pár, a 2025-ös év madarából, a bőjt récéből 31 pár költése nyert bizonyítást. A 408 pár gulipán és 476 pár gólyatölcs kezdett költésbe, de egy jelentős részének a gyorsan leszáradó tavaszi vizek és/vagy a predációs nyomás miatt hiúsult meg a költése. Továbbra is a mórakalmi Nagyszéksós-tó és a Csaj-tó jelenti mindkét faj számára legideálisabb fészkelő helyet. Ezen a két élőhelyen koncentrálódik a gulipán esetében az állomány 62%-a, a

					golyatöcs esetében pedig az 55%-a. A parlagi sas állomány növekedése tovább folytatódott, bár a költési siker nem volt kimagasló (22 sikeres költés, 41%). Parlagi sasból 53 pár kezdte meg a költést (18 páros növekedés 2024-hez képest). Rétisásból összesen 51 párról van tudomásunk a működési területünkön, ez egy párral kevesebb, mint az előző évben, tehát ennél a fajnál gyakorlatilag stagnálás mutatkozott. 28 pár repített sikeresen fiókákat (55%). Kerecsensólyomból mindössze 23 párt/revírt sikerült felderítenünk, mely 6 párral kevesebb, mint egy évvel korábban, viszont minimum 18 pár költött sikeresen, összesen 46 fióka hagyta el biztosan a fészkeket. Átlagos éve volt a hamvas rétihejének is, amiből 38 revír vált ismertté működési területünkön, mely elsősorban az intenzív keresések és a faj védelmére fordított energia mértékét tükrözi. A rágsálókat fogyasztó fajok szempontjából az idei év átlagos volt. 2025-ben a zsákmányállatok, elsősorban a rágsálók szempontjából nagy regionális különbségek alakultak ki, ami megmutatkozott a nappali és éjszakai ragadozómadarak költési sikerében és fiókaszámban is. Minden évben hasonlóan gyenge költőállományról lehet beszámolni a haris és az ugartyúk vonatkozásában is, hiszen előbbiből mindössze 7, utóbbiból is csupán 8 revírről érkezett be adat. A vetési varjú térségi állomány-növekedése megállt, sőt egy enyhe csökkenést tapasztaltunk. Az Igazgatóság működési területére eső varjútelepek nagysága a 2024-es növekedést követően 6463 párról, 5988 pár-ra csökkent. A 2025-es évben 2 151 költési adat, összességében 10 572 madártani észlelési adat gyűlt.
30.	Bagolyköpet analízisen alapuló kisemlős monitorozás (NBmR projekt)	Dr. Mátics Róbert (Magyar Természetkutató Egyesület)	Duna-Tisza-közi síkvidék, Bácska, Dunamenti síkság	KNPI saját forrás	720 Az országos NBmR projekt célja, hogy a bagolyköpetekből kimutatható védett kisemlősök elterjedéséről, relatív gyakoriságáról, állomány-nagyság-változásáról kapjunk információkat. A köpetelemzések elsőként a védett cickány (<i>Soricidae</i>) fajok elterjedéséhez adnak információt. A köpetekből kimutatott zsákmány-összetétel monitorozásával elemezhetők a kisemlős fauna és a táj élőhely-mozaikossága közötti összefüggések. 2025-ben összesen 1064 zsákmányállatot határoztak meg a felmérék. A mezei pocok aránya 2025-ben a Bácskában 37-68%, a gradációk több helyütt összeomlottak, de lokálisan még fennállnak, és ugyanez mondható el a Duna-menti síkon is, ahol 43-74% adódott. 2025-ben fordult elő először, hogy a csalitjáró pocok egyik középtájról sem került elő. Korábban néha hiányzott a Duna-menti síkról, de mindig megvolt a Bácskában. A csalitjáró pocok sejtésünk szerint a klímaváltozással járó szárazodás egyik vesztese lehet hosszabb távon. Az erdei pocok, földipocok és a kőszapocok 2025-ben a Bácskából előkerült, a Duna-menti síkról csak a kőszapocok. A Bácskában összesen 575 zsákmányállatot határoztak meg. A mezei pocok 2023-ban és 2024-ben erős gradációt mutatott, 2025-ben 37-68%-ot ért el, ezek a 2022-eshez hasonló, lokális gradációkra utaló számok. A vízcickányok minden mintából hiányoznak. A fehérfogú cickányok egyértelműen dominálják az összes mintát. Az 5 mintából 4-ben jelen vannak ugyan a <i>Sorex</i> fajok, de arányaik eltörpülnek a <i>Crocidura</i> fajokéhoz képest. 2025-ben minden egérfaj előkerült a mintákból. A törpeegér 2025-ben 5 mintából 3-ban jelen van 0,6-1,1%-kal. A mezei hörcsög a 2020-as megjelenése óta és a 2021-2024 közötti

					eredmények alapján lokálisan, egyes párok vagy élőhelyek esetében stabil tagjává válik a tápláléklistáknak. 2025-ben az 5 bácskai mintából 2-ben van jelen (40%) és újabb meglepő fordulatként a Duna jobb partján fekvő Sátorhelyen is megjelent a gyöngybagoly zsákmánylistáján. 2025-ben színesítő elemként Bácsbokodon és Mátételkén - a mezei hörcsög mellett - énekesmadarak, míg Csátalján egy vakond és egy denevér faj került elő. Igazi furcsaság a Mátételkén köpetből előkerült halmaradvány. A Duna-menti síkvidéken összesen 489 példányt határoztunk meg. A mezei pocok aránya 43-74%; északon (Dunaszentgyörgy 43%) alacsonyabb, dél felé haladva sorrendben 66%-74%-64%-60%. Bátán továbbra is megvan a földipocok (2 pld), Sátorhelyen pedig kőszapocok került elő. A <i>Murinae</i> alcsalád minden faja előkerült. A güzüegér 2025-ben 5 mintából 1-ben van jelen (Dunaszentgyörgy), ott viszont 5,3%-kal, ami igen magas. A törpeegér 2025-ben az 5 jobb parti mintából 3-ban megvan 0,5-3,1% közötti értékekkel. Vízicickányok 2025-ben 5-ből 2 helyszínen kerültek elő (Sátorhely, Alsónyék). Az erdei cickány 2025-ben az 5 jobb parti mintából 3-ban nincs jelen, ahol megvan (Báta és Dunaszentgyörgy), ott igen alacsony az aránya. A másik vörösfogú cickány, a törpecickány 5-ből 4 mintában hiányzik, 1-ben pedig 1 példányban van jelen. Az 5 mintából 3-ban egyáltalán nincsenek vörösfogú cickányok, a másik kettőben arányuk 1,6-2,1%. A <i>Crocidura</i> fajok egyértelmű dominanciája figyelhető meg. Színesítő elemként 2025-ben Decsről 2 énekesmadár, Sátorhelyről pedig egy mogyorós pele és az idei év érdekessége, a mezei hörcsög került elő. Utóbbi faj most először jelent meg a gyöngybagoly tápláléklistáján a Duna jobb partján.
31.	Közönséges ürge (<i>Spermophilus citellus</i>) monitorozása (NBmR)	KNPI szakemberei (koordinátor: Dr. Kovács Éva)	Ágasegyháza, Bugac, Dunapataj, Harta, Harkakötöny, Jakabszállás Kalocsa, Kecskemét, Kunpeszér, Kunszentmiklós, Kerekegyháza, Kiskunmajsa, Lajosmizse, Orgovány, Soltszentimre, Szabadszállás, Szeged, Szank	KNPI saját forrás	120 A monitorozás célja a fokozottan védett ürge (<i>Spermophilus citellus</i>) állapotának nyomon követése, a nemzetközi adatszolgáltatási kötelezettség kielégítése (élőhelyvédelmi irányelv, egyezmények, OECD). A felmérés relatív létszámbecslést lehetővé tevő lyukszámlálási módszer alkalmazásával zajlik. 2001-től minden évben április 22-én (+/- 1 hét), helyszínenként állandó 5 db, egymástól 50 m-re eső 250 m hosszú párhuzamos egyenesek mentén végezzük a számolást. Feljegyzésre kerülnek az ürge szempontjából releváns élőhelyi jellemzők is, pl. a gyepek magassága, ragadozók jelenléte, faja és mennyisége, talajtípus, talajvíz állapota, a terület hasznosítása, stb. 30 lokalitáson, történt felmérés az országos standard mintavételezés szerint a természetvédelmi őrszolgálat közreműködésével. Az állandóan monitorozott helyszíneken kívül, a fajra vonatkozóan 2025-ben 3617 pont adatrekord került az Igazgatóság biotikai adatbázisába. A hosszú távú fennmaradáshoz a KNPI működési területünkön elegendőnek tűnik az állományméret. A gyepek művelési ág megváltoztatásának kiterjedt korlátozása nélkül (ÉTT) rosszabb lenne a régió állományainak helyzete. Szerintünk az élőhelyek helyreállítása is fontos, a spontán vagy célzottan helyreállított gyepek élőhelyeket többnyire képes elfoglalni az ürge, nem csak elszigetelt példák vannak rá.

32.	Délvidéki földikutya (<i>Spalax montano-syrmiensis</i>) monitorozás	KNPI szakemberei (koordinátor: Dr. Kovács Éva)	Baja, Madaras	KNPI saját forrás	45	Az állománybecslés alapjául szolgáló túráscsoport felmérésekre ősszel került sor (november - december), amikor az esőzések után már megjelentek a friss túrások, melyek jól láthatóak a már elszáradt fűben. A földikutya állományoknak élőhelyet biztosító területek térképére ráhelyezett négyzetrács háló segítségével történt az egyes túráscsoportok szisztematikus felmérése. A földikutya magányos állat, ezért az egymás szoros közelségében levő túrásokat egy egyedtől származó életnyomnak tekinthetjük. Az őszi túráscsoport számlálás idején Baján 226, Madarason 52 délvidéki földikutya mutatott aktivitást, Kelebián és Öttömösön elmaradt a felmérés. Baján 19-cel kevesebb, madarason 18 állattal több mutatott aktivitást az előző évhez képest. Baján inváziós növények irtását tervezzük, és továbbra is probléma a rengeteg, már többnyire gyeppel fedett hulladék a talajban, valamint a katonai tevékenység során keletkezett sok kráter. Keressük a lehetőséget a problémák megoldására, a földikutya számára alkalmas terület kiterjedésének növelésére (a védett területen kívül és belül). 2025-től Madarason és Baján is megoldódott a területek legeltetéssel történő kezelése.
33.	Kockás sikló (<i>Natrix tessellata</i>) monitorozás	KNPI szakemberei (koordinátor: Dr. Kovács Éva)	Solt	KNPI saját forrás	15	A monitorozás célja a kockás sikló (<i>Natrix tessellata</i>) populációk kiválasztott mintavételi egységekben való folyamatos előfordulásának igazolása és a vizsgált állományok trend monitorozása: a populációk egyes minőségi paramétereinek és a mennyiségi viszonyaiban bekövetkező változások nyomon követése és az esetlegesen szükségessé váló természetvédelmi intézkedések megalapozása. 2025-ben egy állandó lokalitáson történt sávmenti számlálás (Duna folyó, Solti sziget), a két alkalommal lejárt 600 méteres szakaszon 3 példány került elő. Felvételezésnél rögzíteni kell a következő adatokat: adatközlő neve, határozó neve, dátumtól-ig, faj neve, lelőhely megnevezése, mintavételi módszer, a felmérési sáv kezdeti és vég koordinátái, vizsgált szakasz hossza, kövek/faágak gyakorisága, előfordulási állapot, ivar, egyedszám, veszélyeztető tényezők 1-5., opcionálisan Á-NÉR, V_NÉR, élőhelyről készült fotóazonosítók. 2025-ben a fajról 10 pontadat gyűlt (12 példány adata) a KNPI védett értékeket tartalmazó adatbázisába (a Duna folyó mentén, Baja, Harta, Solt és Tass külterületen).
34.	Eurázsiai hód (<i>Castor fiber</i>) monitorozás	KNPI szakemberei	Apaj, Akasztó, Baja, Mártély, Csanytelek, Csongrád, Dunavecse, Felgyő, Harta, Kiskunlacháza, Kunpeszér, Kunszentmiklós, Soltszentimre,	KNPI saját forrás	25	Szárazföldön történő bejárással eurázsiai hódot, vagy jelenlétére utaló életnyomot rögzítettünk 235 ponton (18 kotorék, 24 példány, a többi észlelés rágásnyom, lábnyom, vagy táplálkozásnyom volt). Elsősorban a Duna és a Tisza mentén gyűltek az adatok, valamint a Felső-Kiskunságban.

			Szalkszent- márton, Szeged, Tass, Tiszaug.			
35.	Homoki prérifű (<i>Sporobolus cryptandrus</i>) monitorozás	KNPI szakemberei (koordinátor: Dr. Kovács Éva)	Körös-éri TK, Peszéradacsi- rétek, Fülöpházi Homokbuckák, Kolon-tó, Orgoványi- rétek, Bócsa – Bugac, Bodoglári- homokbuckás, Tázlár- kiskunhalasi homokbuckák, Harkakötöny- kiskunmajsai homokbuckák, Pirtói- homokbuckás TT, Imrehegy- Pirtó- kiskunhalasi homokbuckák, Imrehegy- kiskunhalasi homokbuckák TT, Hajósi- homokpuszta TT, Jánoshalma- kunfehértói erdők, Bajai Földikútya- rezervátum TT, Kékhegyi lőtér	KNPI saját forrás	100	A KNPI működési területén előforduló legtermészetesebb és legtöbb értéket hordozó homoki élőhelyein kijelölésre került 25 db, átlagosan 1 hektáryi terület (TiTaTe), amelyeken megpróbáljuk a jövőben is biztosítani (szükséges esetben célzott irtással, a kezdődő invázió teljes körű megfékezésével) a homoki prérifű mentességet. A Homokhátság Tájegység területén 20 db, a Dunamenti Tájegység területén 3 db, a Tiszamenti Tájegység területén 2 db TiTaTe terület kijelölve. Amíg nem jelenik meg a növény ezeken a területeken, addig évi egy alkalommal, hogy ne növeljük a behurcolás esélyét, alaposan lejárjuk minden méterét. Amint megjelenik a faj, azonnal eltávolítjuk, és onnantól kezdve gyakoribbak válnak az ellenőrzések és eltávolításra kerülnek az ismételt megjelenő tövek. A monitorozáshoz készült QField projekt és protokoll, OBM űrlap, valamint a faj különböző fenofázisban történő felismerését segítő fényképanyag. A 2025. évi felmérés során a TiTaTe területekről nem került elő a faj. A bócsai védett területen belül megjelent a faj, 1000 nagyságrendű tőszámmal. Már több éve betelepíthetett, mert maghozó példányok is voltak. Földút mellett került elő, igazolva, hogy elsősorban gépjárművekkel terjed. Több alkalommal történt fizikai eltávolítás, ami folytatódik a jövőben is, hiszen a magbankból folyamatosan kelnek. De mivel ez az egyetlen ismert előfordulási pont Bócsán (a bócsai védett terület összes földútját gyalogosan lejárjuk - 80 km -, de szerencsére máshol nem találkoztunk vele), mindenképpen ki kell irtani, mielőtt elárasztaná a legértékesebb területeket. A fülöpházi védett területen a faj megjelenését vácrátóti botanikusok (Kröel-Dulai György, Rigó Attila) tartják szemmel. Szintén eltávolítják a megjelenő egyedeket (önállóan, vagy KNP-s segítséggel).

36.	Kanalas-gémek és gémfélék monitorozása a Kiskunságban	Dr. Pigniczki Csaba (KNPI)	Ürböi-halastó, Csaj-tó, Szegedi Fehér-tó	KNPI saját forrás	150	A vízimadarak a vizes élőhelyek térbeli hálózatahoz kötődnek: például az íbiszfélék és a gémfélék a gémtelpről kijárnak más vizes élőhelyekre táplálékért, majd diszperziójuk és vonulásuk során tájleptékben kötődnek a vizes élőhelyek hálózatahoz. A kanalasgém és a gémfajok egyedi mozgásának a követése a vizes élőhelyek térbeli hálózataról szolgáltatnak információkat, amelyek fontosak az élőhely-kezelések és rekonstrukciók értékeléséhez, működtetéséhez. A vizsgálat alapvetően két részből tevődött össze. Az egyik elem a gémtelenen történő fiókajelölésekből állt, a másik elem a színes gyűrűvel ellátott madarak terepi visszakeresése a vizes élőhelyeken. A 2025-ben a legfontosabb három kiskunsági gémtelenen nyolc faj 232 példányát gyűrűztük meg. A 2025-ben gyűrűzött fiókák visszatalálása elég nagy eltéréseket mutat (0,0–91,1% között). Nemzetközi jelentőséggel bírnak a külföldi megfigyelések, ilyen adatok két fajról futottak be: kanalasgémek közül 14 példányt láttak külföldön, míg üstökösgémből csak egyet. Kanalasgém: A három gémtelenen összesen 90 fióka lett gyűrűzve, ebből később 82 példányt megfigyeltek. Különösen magas a Csaj-tavon megfigyelt fiatalok aránya, amely majdnem eléri a 98%-ot. A 2025-ös kelésű apaji kanalasgémekből 23 példányt a gyűrűzés helyéhez közel (≤ 5 km), 12-t középtávú ($5 \text{ km} < \text{és} \leq 100$ km), 7-t pedig hosszútávú ($100 \text{ km} <$) elmozdulást követően észleltek. A 2025-ös csaj-tavi fiatal kanalasgémek közül 34 példányt a gyűrűzés helyéhez közel, 26-t középtávú, 6-t pedig hosszútávú elmozdulást követően észleltek. A 2025-ös fehér-tavi fiatal kanalasgémek közül 8 példányt a gyűrűzés helyéhez köze, 9-t középtávú, 4-t pedig hosszútávú elmozdulást követően észleltek.
37.	Vízimadár monitorozás	KNPI szakemberei (Dr. Pigniczki Csaba, Tamás Ádám)	Felső-kiskunsági szikes tavak (zab-szék, Büdös-szék), Dunaföldvár-Baja (1560-1479. fkm) közötti Duna szakasz	KNPI saját forrás	150	A 2025-ös év nagyon száraz volt, ez rányomta a bélyegét a Felső-Kiskunsági szikes tavakra is: érdemi vízmennyiség tulajdonképp csak a tavaszi vonulás alatt állt rendelkezésre, már a költési időszakban is nagyon kevés volt a víz, a tavak pedig júliusban teljesen kiszáradtak. Ebből kifolyólag a tavaszi madárvonulás a legtöbb faj esetén erősebb volt, mint az őszi vonulás. A másik következménye a nagyon alacsony májusi és júniusi vízállásnak, hogy a költések sikertelenek voltak a legtöbb faj esetén, illetve a költő madarak száma nagyon alacsony volt. A nyári ludak sikerrel neveltek fel fiókákat, de a partimadarak (bíbic, piroszlábú cankó, gulipán) és a küszvágó csérek sikertelenül, vagy valószínűleg sikertelenül fészkeltek, mert láttunk fiókákat. A Zab-széken egy kisebb dankasirály kolónia is volt, az itt költő madarak sikeresen repítettek fiókákat ki. A kiszáradt tómedret egy darabig nagy pólingok használták delelésre, közöttük kis pólingok is felbukkantak. Jellemző volt, hogy a kiszáradt tómedret a nyár végén nem a vízimadarak használták, hanem az őszi kékvércse-gyülekezésnek az egyik központi helye volt, ahol a vércsék száma elérte az 1200 példányt is. Amikor novemberben stabilizálódott a vízállás, a darvak is stabilabban maradtak meg a területen.

						A Dunaföldvár-Baja közötti Duna szakaszon az Igazgatóság munkatársai két évtizede havi rendszerességgel monitorozzák a vízimadarakat. A felmérések minden esetben azonos metódus szerint történnek, az országos protokollnak megfelelően. A számlálást hajóról végzik, önkéntesek bevonásával. A rögzített adatok a faj és példányszámon kívül az időjárási paramétereket és a bajai vízállásadatot is tartalmazzák. A számlálások elsősorban a vízhez kötődő fajokra korlátozódnak, de a felmért területeken észlelt egyéb, szórványos, vagy ritka fajok is rögzítésre kerültek, de csupán faunisztikai jelentőséggel bírnak. A 2025. évben összesen 67 vízimadár faj, 45 228 példányát figyeltük meg a 12 bejárás során. Az adatok a KNPI biotikai adatbázisán kívül az MME által működtetett vízimadár adatbázisban és a MAP adatbázisban is feltöltésre kerülnek. Fontos kiemelni, hogy az észlelt fajok száma és példányszáma egyes időszakokban (vonulási időszak) erős korrelációt mutat a vízállással és télen a hőmérséklettel. Alacsony vízállásnál tavasszal és ősszel sok olyan élőhely kerül szárazra (zátony, parti kőszórás, kőszarkantyú), ami ideális pihenő és táplálkozó helyet jelent sok faj számára. A téli időszakban a hideg beálltával, a környező tavak, csatornák befagyásával a vízimadarak az állandó nyílt vízfelülettel rendelkező folyót használják. Bár egyre ritkábban, de ilyenkor akár több tízezer madár gyűlhet össze a vizsgált szakaszon. A gyűjtött adatoknak egyre nagyobb jelentősége van egy-egy dunai beruházás (pl. hídépítés), vízügyi beavatkozás kapcsán kiadott természetvédelmi kezelői nyilatkozat esetében.
38.	Természetvédelmi beavatkozás hatásának vizsgálata: vízimadár monitorozás Csaj-tón	Nagy Tamás e. v.	Tömörkény: Csaj-tó 1-13 tőegységek valamint az egykori Dong-ér meder tavai	KNPI saját forrás	450	A Csaj-tó halastórendszere a Dél-Alföld egyik legjelentősebb vízimadár élőhelye. A halgazdálkodás intenzívről extenzívre váltott a tavon. A monitorozás ennek madárvilágára gyakorolt hatását vizsgálja. Egyrészt vonuló vízimadár monitorozás zajlik, elsősorban lúd- és sirályalkatúakra, de minden más vizes élőhelyhez köthető madárfajra vonatkozóan is. Másrészt a fészkelő madárfajok felmérését és állománybecslését végeztük, az RTM (Ritka és telepeseen fészkelő madarak monitorozása – MME) fajokra koncentrálnak, de a terület szempontjából jelentős közepesen gyakori fajokra is közelítő állománybecslést adtunk. Havonta két alkalommal történt felmérés (a hó közepi vízimadár monitorozási szinkron méréskor és a havi fordulónap környékén). Költőfajok: a szerkők és feketenyakú vöcskők költése elmaradt és jelentősen visszaesett a fészkelő búbos vöcskők száma. Bölömbika költött át idén, a nagy kócsagok, kanalasgémek a tavalyihoz hasonló számban jelentek meg. A kisebb testű gémekek több helyen is elkezdtek költést, de nagyobb részük sikertelenül költött. A bütykös hattyúk és nyári ludak állománynövekedése tovább folytatódott. Úszórécékből nagyrészt stabil az állomány (kendermagos, tőkés), a bőjt és a kanalas réce költése bizonytalan, esetleges. Bukórécékből a tavaly előtti kiemelkedő év és a tavalyi jó év után idén visszaesett a számuk, a korábbi évek átlagára állt vissza. A 7-es tó zátonya nyújtott ideális fészkelési lehetőséget a cséreknek (130-140 fióka), gulipánoknak (200-260 fióka) és a gólyatöcsöknek (45-60 fióka). A szárazság

						ellenére, idén is kitartott 3 pár goda. A 4-es tavon idén sem költöttek sirályok. Kékbecgyből tovább csökkent az állomány, a korábbi évek fele, harmada tartott revírt. Vonulás, gyülekezés - kiemelkedő számok, éves maximumok: kis kárókatona 2230, kárókatona 6730, pásztorgém 46, kis kócsag 113, nagy kócsag 142, szürke gém 132, kanalasgém 655, bütykös hattyú 246, nagy lilik 17 ezer, kis lilik 2, vörösnnyakú lúd 11, nyári lúd, bütykös ásolúd 256, nyílfarkú réce 360, csörgőréce 4140, kanalas réce 1590, barátréce 1470, cigányréce 240, kerцерéce 101, kis bukó 81, rétisas 13, szárcsa 1400, daru 5860, gólyatöcs, gulipán 1250, apró partfutó 54, havasi partfutó 680, pajzsoscankó 850, nagy goda 4040, nagy póling 404, piros lábú cankó 55, tavi cankó 14, réti cankó 139, dankasirály 13 800. Értékelés: Hasonlóan az előző évekhez a 2025-ös száraz évben is a Csaj-tó biztosított országos szinten kiemelkedő fészkelő és vonuló madármennyiségeknek életteret. A sekély vizű tavak kucsfontosságú szerepe idén is szépen kirajzolódott mind a tavaszi és nyár végi-őszi gyülekezés, mind a költés szempontjából.
39.	Hidrológiai, növényzeti és madártani monitorozás a Böddi LIFE (LIFE12 NAT/HU /001188) zárását követően	Unyi Miklós, Bankovicsné Dr. Mile Orsolya, Bárdos Tibor	Dunatétlen: Böddi-szék	KNPI saját forrás	n. a.	Hidrológiai vizsgálat (a szikes tavak legfontosabb paramétereinek - vízmélység, átlátszóság, lebegőanyag koncentrációja, a víz színe, sótartalom, pH - az összes jellemző és rehabilitációs tevékenységgel érintett vízfészte képviselő mintavételi sorozatban). Botanikai vizsgálat (élőhely-térképezés a projekt átfogó hatásainak dokumentálására, transzekt vizsgálat a növényzet-átalakulási folyamatok jellemzésére és legeltetésből kizárt területek vizsgálata a legeltetés természetvédelmi eredményeinek kimutatására): A zsiókás-nádasok megnyitása a szikes rétekre jellemző őszirózsás, tippanos, csetkákás növényzet megerősödésével jár, míg a mélyebb felszíneken szikes tavi iszapszövet fejlődésének enged teret. A legeltetés jelentősen hozzájárul a szikes tavak partján jellemző övezetes növényzeti elrendeződés fennmaradásához, a mézspázsitos szikfok növényzet természetességének és kiterjedésének javulásához a változó környezeti feltételek mellett. Madártani vizsgálat (a szikes karakterfajok - gulipán, gólyatöcs, piros lábú cankó, bíbic, széki lile - állomány változások kimutatása): A változó környezeti feltételek, elsősorban a vízállások kiterjedése a költések sikerességét alapvetően meghatározza. A vízterek szeparációjának, és egyben a szegély hatások felszámolásával a költések veszélyeztető tényezői a projekt eredményeképp jelentősen mérséklődtek, így várható, hogy a környezeti tényezőktől függő jól dokumentált költési kezdeményezések nyomán a sikeresség is javul.

40.	Ragadozó felmérés, élőhely-monitorozás, hulló denzitás monitoring, meteorológiai adatgyűjtés, valamint talajvízszint-monitoring Vipera LIFE programban	Dr. Móré Attila, Dr. Mizsei Edvárd, Wenner Bálint Zsolt, Kovács Gergő	Peszáradacs, Bugac	A rákosi vipera természetvédelmi helyzetének javítása a Pannon régióban - LIFE18 NAT/HU-/000799	11400	A monitorozási tevékenység során ragadozó felmérést, élőhelymonitorozást, hullódenzitás monitoringot, meteorológiai adatgyűjtést, valamint talajvízszint-monitorozást végeztek a szakemberek. 2025-ben újabb, eddig nem ismert rákosi vipera állomány (Natura 2000 terület térléptékén) nem került elő. Jelenleg két nagy metapopuláció található a Kiskunságban: Bugacon és a Felső-Kiskunságban. Monitorozás ezen a két helyszínen zajlott, tavaszi és őszi aktivitási időszakban. A felmérést a KNPI megbízásából 4 fő végezte, valamint időszakosan 8 önkéntes segítette adatgyűjtéssel. 2025-ben összesen a két élőhelyen 79 rákosi vipera (51 élő egyed, 25 vedlés, 3 tetem) észlelés történt. A 2025. tavaszán végzett, összesen 99 mintaterületen megvalósult felmérések eredményei alapján a becült effektív (tehát csak az adult egyedek számát tükröző) populációméret: Bugacon 3450 (konfidencia intervallum 995-11502), Felső-Kiskunságban 4171 (konfidencia intervallum (673-13609)). A széles konfidencia-intervallum jelzi, hogy a felmért kvadrátokban jelentősen elérő a becült denzitás. A 2025. tavaszán végzett, összesen 99 mintaterületen megvalósult felmérések eredményeit a korábbi évek tavaszi felméréseinek adatainak feldolgozása során kapott eredményekkel összevetve, a két kiskunsági metapopuláció esetében nem feltételezünk csökkenő trendet (5 éves időtávlatban). A széles konfidencia-intervallumok miatt a biztosan növekvő populációs trend nem támasztható alá egyértelműen (bár az a legvalószínűbb). A 2025. tavaszán végzett, összesen 99 mintaterületen megvalósult felmérések eredményei alapján becült foglaltság alapján, a használt élőhelyfoltok becült kiterjedése Bugacon 601 ha, a Felső-Kiskunságban 964 ha. A használt élőhelyek becült kiterjedésében 2021. óta nem következett be érdemi változás.
41.	Botanikai monitorozás a Mikla LIFE projekt keretében	Dr. Kelemen András e.v.	Mikla-pusztá	LIFE20NAT/HU/001404	650	Növényfaj monitorozás és cönológiai felvételek elkészítése történt meg összesen három élőhelytípusban (lőszhát, szikes gye, szikes rét) és hat kezeléstípus tekintetében (rovarbarát juhlegeltetés, rovarbarát marhalegeltetés, konvencionális juhlegeltetés, konvencionális marhalegeltetés, kaszálás, nincs kezelés) 48 db mintavételi helyen.
42.	Magyar tarsza (<i>Isophya costata</i>)	KNPI szakemberei	Körös-éri Tájvédelmi Körzet	Intézményi keret	32	A Körös-éri Tájvédelmi Körzet területén a Nagykéri-majortól délre fekvő rétek <i>Isophya costata</i> állományát vizsgáltuk, mivel Szövényi Gergely 2011-es kutatásai óta nem voltak újabb adatok a fajról ezen a területen. Megfigyelési pont hálót szerkesztettünk (55 m-es

	monitorozás (NBmR)	(Dr. Orci Kirill Márk)				ponttávolságokkal 69 megfigyelési pont). A háló pontjain két kiszállás során (június 12. és június 16.) passzív akusztikus detektálás történt 18-22 óra között (Pettersson D240x ultrahang detektorral, 20 kHz-es frekvencián, heterodyne üzemmódban). A 69 megfigyelési pontból 15 esetén volt észlelhető a faj ciripelése. Az említett 15 pontból 14 egy blokkot alkotott 3,8 hektár kiterjedésben (egy elszigetelt észlelés volt csak). Ez a Szövényi Gergely által 2011-ben talált 12 hektáros állomány kiterjedéséhez képest sajnos lényegesen kisebb.
43.	Erdei szalonka (<i>Scolopax rusticola</i>) monitorozás	KNPI szakemberei (Agócs Péter)	Hajósi kaszálók és löszpartok TT	Intézményi keret	10	A Hajósi kaszálók és löszpartok TT-en már egy évtizede folyik erdei szalonka monitoring minden ősszel és tavasszal. A tevékenység során, a gyepeken tartózkodó madarakat reflektoros megvilágítás módszerével és borítóhálójával fogják be. 2025. márciusban 8 alkalommal, összesen 18 éjszakai órán keresztül történt akció, aminek eredményeképpen 9 példány erdei szalonkát (<i>Scolopax rusticola</i>), 1 példány sárszalont (<i>Gallinago gallinago</i>), 3 példány kis sárszalont (<i>Lymnocyptes minutus</i>), 8 példány réti pityert (<i>Anthus pratensis</i>) és 1 példány szintén földön éjszakázó énekes rigót (<i>Turdus philomelos</i>) sikerült meggyűrizni.
	Állandó ráfordítású madár-gyűrzés (CES)	KNPI szakemberei (Agócs Péter)	Császártöltés	Intézményi keret	10	<i>Az Állandó Ráfordítású Gyűrzés (CES – Constant Effort Sites) program a madárpopulációk változásait vizsgálja a költési időszakban történő egyedi jelölés módszer segítségével. A program a BTO (British Trust for Ornithology) által indított CES program alapjaira épül és az EURING számára kidolgozott EURO-CES programba integrálódik. A programban minden madárgyűrző részt vehet, aki a költési időszakban tud dolgozni egy „Állandó Ráfordítású” helyen. Az évenként befogott adult madarak száma az egyedszám változás indexét adja. A kirepülés utáni költési sikerről a juvenilis és az adult madarak aránya ad információt. Az évek közötti visszafogások biztosítanak adatokat az évek közötti adult túlélési ráta meghatározásához. Az így nyert adatok a populációk változását és annak hátterét segítenek megérteni más már futó monitorozó-programokkal (MMM, RTM) együttesen értelmezve.</i> A hálózást április 15. és július 15. között kell elvégezni 10 napos időintervallumokban 1-1 napi (költési időre való tekintettel hajnaltól délelőttig tart) időtartamban, összesen 9 alkalommal. Fontos, hogy lehetőleg az összes 10 napos periódusban történjen gyűrzés és két mintavételezés között legalább 5 nap teljen el. A Vörös-mocsár Természetvédelmi Területen 2010 óta folyik a munka. 2025-ben összesen 17 madárfaj 117 példánya került a hálóba, ebből 92 példány kapott gyűrűt, 25 példány visszafogás volt. A visszafogások zöme elmúlt évi, illetve néhány előző évi visszafogás. Idegen gyűrűs madár idén nem került a hálóba. Érdekesség egy 2020-ban adult madárként gyűrzött fülemülesítke (<i>Acrocephalus melanopogon</i>) több év kimaradása után 2025-ben lett visszafogva. Az idei évi eredmények az elmúlt 11 év leggyengébb eredményének bizonyult, hiszen a fogott madarak száma közel a fele az eddigi évek átlagához képest

4.3. TIR-be betöltött és betöltésre előkészített adatok modulonként

Biotika Modul

KNPI saját adatbázisba 2023. év végétől nem kerülnek be adatok, hanem a több tízezres mennyiségű adat validálása zajlik. A validálás végeztével az adatok átvezetésre kerülnek az OpenBioMaps felhasználók által használt felületére.

KNPI saját adatbázis 2025. év végi állapot (már az OBM-ben folyik a friss adatok feltöltése)

	validált	validálásra előkészítve	Összesen
Növény pont	264548	16298	280846
Növény poligon	10430	754	11184
Madár pont	115949	20831	136780
Madár poligon	456	305	761
Gerinces pont	32652	24752	57404
Gerinces poligon	956	696	1652
Rovar pont	16874	4886	21760
Gomba, moha zuzmó pont	358	6	364
Puhatestű pont	2984	63	3047
Összesen	445207	68591	513798

Egyéb modul feltöltések:

Az OpenBioMaps különböző attribútum tábláiba 2025. december 31-ig 535250 db adat került áttöltésre/rögzítésre, ezek egy része a KNPI saját adatbázisában korábban rögzített, már validált adat volt. Az OBM adatok közül 195670 db a validált biotikai adat.

2025-ben 82409 rekord került feltöltésre az OpenBioMaps-be az Igazgatóság szakemberei részéről.

A biotikai adatgyűjtés súlypontja az OpenBioMaps szolgáltatás keretében gyűjtött adatok felé tolódik, tekintettel ennek folyamatos – szakmai, közösségi alapú - fejlesztésére, ingyenességére, mobiltelefonokra telepíthető applikációjára. A kétféle adatbázisban tárolt biotikai információk egységes adatbázisba szerkesztése folyamatban van, a madár, rovar és puhatestű adatok döntő része már átkerült az OpenBioMaps-be. A cél az, hogy 2026 végére minden dokumentált biotikai adat egy helyen, együttesen kerüljön tárolásra.

A biotikai adatok előkészítése (az OpenBioMaps-en alapuló „A hazai biológiai sokféleség állapotának korszerű módszerekkel történő nyomon követéséhez szükséges adatbázisok, módszertanok és információs rendszerek integrált fejlesztése” címet viselő Európai Unió támogatásával és hazai társfinanszírozással megvalósuló, a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP Plusz) keretében elkészülő) a BARKA Természetvédelmi Adattárba történő betöltéshez/integráláshoz zajlik az Igazgatóságon.

4.4. Jelentési kötelezettség

Egyedi hatósági határozatból (például: engedélyezett kutatásokkal kapcsolatos jelentéstételi kötelezettségek), felettes szervi utasításokból és jogszabályi rendelkezésekből fakadó jelentéstételi kötelezettségeinek az Igazgatóság maradéktalanul eleget tett.

Fontos természetvédelmi kezelési információkat összesített az idegenhonos, inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről alkotott 1143/2014/EU rendelet hatálya alá tartozó inváziós fajokkal kapcsolatos védelmi intézkedésekről szóló jelentéseiben.

A Natura 2000 területek adatszolgáltatási feladatok részeként a 2023-2024. év során felmerült módosítandó SDF adatok véglegesítése 2025. év elején megtörtént. 2025. évben szintén történt SDF adatbázis-frissítés, mely során az elkészült céldokumentumok szerinti módosított és egyeztetett SDF adat átvezetése megtörtént, élőhelyek, fajok esetében egyaránt.

A 92/43/EGK irányelv 17. cikke szerinti, hatévente esedékes, 2025. évi országjelentés elkészítésében a feladatok (biotikai adatok pontosítása, magyarázó adatlapok, térképek véleményezése) teljesítése megtörtént.

Adatszolgáltatást a Természet helyreállítási rendelettel kapcsolatban a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek megőrzését célzó intézkedések tervezésével összefüggésben tett az Igazgatóság a szakértői csoportok szerinti munkamegosztásban.

5. Természetvédelmi kezelési tevékenység

5.1.1. Természetvédelmi kezelési tervek (meglévő, ill. 2025-ben készült)

2022. év első negyedében felterjesztésre került a Kiskunsági Nemzeti Park mind a kilenc területegységének (Fülöpházi buckavidék, Orgoványi-rétek, Bócsa-Bugac buckavilága és a homokpuszta, Kolon-tó, Peszéradaci-rétek, Felső-kiskunsági-puszta, Felső-kiskunsági-tavak, Mikla-puszta, Szikra és az Alpári-rét) természetvédelmi kezelési terv tervezete. Ennek kihirdetési ütemezéséről nincs információnk.

Meglévő (kihirdetett, vagy területi egyeztetés után felterjesztésre került) kezelési tervek:

A tervezési terület neve	Terület (hektár) ¹	Védett /védelemre tervezett	Kihirdető jogszabály
Bajai földikutya-rezervátum tt.	114,25	Védett	7/2017. (II. 28.) FM rendelet
Jászsztőlászlói Kalmár-erdő tt.	8,88	Védett	15/2017. (III. 27.) FM rendelet ²
Pusztaszeri Fülöp-szék tt.	41,65	Védett	31/2016. (V. 2.) FM rendelet ³
Katymári téglavető földtani képződmény természeti emlék	2,04	Védett	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
Madarasi téglavető földtani képződmény természeti emlék	1,23	Védett	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
Óthalom földtani alapszelvény természeti emlék	0,57	Védett	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
Szelidi-tó tt. bővítése	244,32	Védett	6/2014. (IX. 1.) FM rendelet
Pirtói homokbuckás tt.	591,31	Védett	12/2012. (II. 21.) VM rendelele
Csölyospálosi földtani feltárás tt.	1,16	Védett	127/2011. (XII. 21.) VM rendelet
Pusztaszeri TK bővítése	15,90	Védett	71/2011. (VII. 27.) VM rendelet
Kiskunhalasi Fejetéki-mocsár tt.	35,07	Védett	14/1992. (VI. 30.) KTM rend. ⁴
Gátéri Fehér-tó tt.	698,44	Tervezett	-
Madarasi Marhajárás tt.	43,76	Védett	36/2018 (XII.10.) AM rendelet
Imrehegy-kiskunhalasi homokbuckák tt.	225,93	Védett	24/2023. (VI. 5.) AM rendelet
Körös-éri tk.	2128,2 3	Védett	28/2023. (VII. 5.) AM rendelet a 146/2012. (XII. 27.) VM rendelet módosításáról

A területadatok a KNPI térinformatikai nyilvántartásából származnak.

² Az eredeti kezelési tervet a 16/2005. (VII. 14.) KvVM rendelet hirdette ki.

³ A védettséget, kezelési terv megállapítása nélkül a 6/1990. (III. 31.) KVM rendelet⁴ mondta ki.

⁴ Kezelési terv nélkül kihirdetett védettségű terület, melynek kezelésterve-tervezete a területi egyeztetés után felterjesztésre került.

5.1.2. Natura 2000 fenntartási tervek és céldokumentumok (meglévő, ill. 2025-ben készült)

A Natura 2000 fenntartási tervek kapcsán 2025-ben változás nem történt, a KNPI minden Natura 2000 területe rendelkezik fenntartási tervvel.

Területkód	A Natura 2000-terület neve	Terület (ha)	Védettség típusa*	Készültségi állapot	Befejezés éve
HUKN10001	Felső-Kiskunsági szikes puszták és turjánvidék	15776,02	kmt.	meglévő ^a	2008
HUKN10002	Kiskunsági szikes tavak és az örjei turjánvidék	35722,19	kmt.	meglévő ^b	2016
HUKN10004	Alpár-bokrosi Tisza-ártéri öblözet	5026,95	kmt.	meglévő ^b	2016
HUKN10007	Alsó-Tisza-völgy	36292,86	kmt.	meglévő ^b	2016
HUKN10008	Balástya-Szatymaz környéki homokvidék	6171,8	kmt.	meglévő ^b	2016
HUKN20001	Felső-kiskunsági szikes puszták	15776	kjtt.	meglévő ^b	2016
HUKN20002	Peszéri-erdő	1628,46	kjtt.	meglévő ^c	2015
HUKN20003	Felső-kiskunsági turjánvidék	14436,47	kjtt.	meglévő ^c	2016
HUKN20004	Dél-Bácska	781,46	kjtt.	meglévő ^c	2015
HUKN20005	Tass-szalkszentmártoni szikes puszták	1655,22	kjtt.	meglévő ^c	2014
HUKN20006	Nagynyíri-erdő	750,08	kjtt.	meglévő ^b	2016
HUKN20007	Solti ürgés gyepek	110,21	kjtt.	meglévő ^c	2014
HUKN20008	Déli-Homokhátság	2385,97	kjtt.	meglévő ^c	2014
HUKN20009	Felső-kiskunsági szikes tavak és Mikla-puszták	19679,72	kjtt.	meglévő ^b	2016
HUKN20010	Szabadszállási ürgés gyepek	74,01	kmt.	meglévő ^c	2014
HUKN20011	Fülöpházi homokbuckák	2117,13	kjtt.	meglévő ^b	2016
HUKN20012	Szegedi ürgés gyepek	187,88	kmt.	meglévő ^c	2014
HUKN20013	Fülöpszállás-Soltszentimre-csengődi lápok	3122,99	kjtt.	meglévő ^b	2016
HUKN20014	Hajósi-homokpuszták	463,31	kjtt.	meglévő ^c	2015
HUKN20015	Ágasegyháza-orgoványi rétek	4321,14	kjtt.	meglévő ^b	2016
HUKN20016	Matkópusztai ürgés gyepek	155,66	kjtt.	meglévő ^c	2014
HUKN20017	Közép-csongrádi szikesek	1142,66	kjtt.	meglévő ^c	2014
HUKN20018	Jánoshalma-kunfehértói erdők	1341,34	kjtt.	meglévő ^b	2016
HUKN20019	Baksi-puszták	4875,17	kjtt.	meglévő ^b	2016
HUKN20020	Harkai-tó	661,94	kjtt.	meglévő ^c	2015
HUKN20021	Ökördi-erdőtelek-Keceli-lápok	2517,88	kjtt.	meglévő ^b	2016
HUKN20022	Kiskőrösi turjános	2870,96	kjtt.	meglévő ^c	2014
HUKN20023	Tázlár-kiskunhalasi homokbuckák	1929,05	kjtt.	meglévő ^c	2015
HUKN20024	Bőcsa-bugaci homokpuszták	11660,45	kjtt.	meglévő ^b	2016
HUKN20025	Fülöpházi Hosszú-rét	466,73	kjtt.	meglévő ^c	2014
HUKN20026	Móricgáti-lápok	766,97	kjtt.	meglévő ^c	2015
HUKN20027	Péteri-tó	782,1	kjtt.	meglévő ^b	2016
HUKN20028	Tiszaalpár-bokrosi ártéri öblözet	3288,33	kjtt.	meglévő ^c	2014
HUKN20029	Csongrádi Kónya-szék	455,96	kjtt.	meglévő ^b	2016
HUKN20030	Pirtói Nagy-tó	256,54	kjtt.	meglévő ^d	2009
HUKN20031	Alsó-Tisza hullámtér	7929,6	kjtt.	meglévő ^c	2014
HUKN20032	Dél-Órjegy	4585,08	kjtt.	meglévő ^d	2009
HUKN20033	Érsekhalma-nemesnádudvari löszvölgyek	240,26	kjtt.	meglévő ^c	2015
HUKN20034	Nyárlőrinci erdő	207,17	kjtt.	meglévő ^b	2016
HUKN20035	Harkakötöny-kiskunmajsai homokbuckák	714,3	kjtt.	meglévő ^b	2016
HUKN20036	Imrehegy-Pirtó-kiskunhalasi homokbuckák	1564,32	kjtt.	meglévő ^c	2014
HUKN20037	Kékhegyi lőtér	460,05	kjtt.	meglévő ^b	2016
HUKN30001	Csongrád-bokrosi Sós-tó	714,15	kmt., kjtt.	meglévő ^c	2015
HUKN30002	Gátéri Fehér-tó	852,78	kmt., kjtt.	meglévő ^d	2009
HUKN30003	Izsáki Kolon-tó	3581,79	kmt., kjtt.	meglévő ^d	2009

* Rövidítések: kmt. = különleges madárvédelmi terület; kjtt. = kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési terület; ktt. = különleges természetmegőrzési terület

^a Tűzok LIFE program keretében; ^b A fenntartható természetvédelem megalapozása magyarországi Natura 2000 területeken (Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás száma: SH/4/8) c. projekt keretében; ^c EMVA forrásból;

^d a 2006/18/176.02.01 számú Átmeneti Támogatás projekt keretén belül „Natura 2000 területek fenntartási tervének elkészítése és ehhez kapcsolódó szolgáltatások elvégzése” című projekt részeként készült.

2025. év elejére megtörtént az Igazgatóságot érintő összes Natura 2000 területre vonatkozólag a 2021-2024 közötti időszakban zajló, a Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása tárgyban elkészített, majd egységesített céldokumentumok véglegesítése.

Területkód	A Natura 2000-terület neve	Terület (ha)	Védettség típusa*	Céldokumentum elkészítésének éve
HUKN10001	Felső-Kiskunsági szikes puszták és turjánvidék	15776,02	kmt.	2023
HUKN10002	Kiskunsági szikes tavak és az őrjegi turjánvidék	35722,19	kmt.	2021
HUKN10004	Alpár–bokrosi Tisza-ártéri öblözet	5026,95	kmt.	2021
HUKN10007	Alsó-Tisza-völgy	36292,86	kmt.	2022
HUKN10008	Balástya-Szatymaz környéki homokvidék	6171,8	kmt.	2021
HUKN20001	Felső-kiskunsági szikes puszta	15776	kjtt.	2022
HUKN20002	Peszéri-erdő	1628,46	kjtt.	2022
HUKN20003	Felső-kiskunsági turjánvidék	14436,47	kjtt.	2021
HUKN20004	Dél-Bácska	781,46	kjtt.	2023
HUKN20005	Tass–szalkszentmártoni szikes puszta	1655,22	kjtt.	2022
HUKN20006	Nagynyíri-erdő	750,08	kjtt.	2021
HUKN20007	Solti ürgés gyepterület	110,21	kjtt.	2023
HUKN20008	Déli-Homokhátság	2385,97	kjtt.	2023
HUKN20009	Felső-kiskunsági szikes tavak és Mikla-puszta	19679,72	kjtt.	2021
HUKN20010	Szabadszállási ürgés gyepterület	74,01	ktt.	2022
HUKN20011	Fülöpházi homokbuckák	2117,13	kjtt.	2022
HUKN20012	Szegedi ürgés gyepterület	187,88	ktt.	2021
HUKN20013	Fülöpszállás–Soltszentimre–csengődi lápok	3122,99	kjtt.	2023
HUKN20014	Hajósi-homokpuszta	463,31	kjtt.	2022
HUKN20015	Ágasegyháza–orgoványi rétek	4321,14	kjtt.	2022
HUKN20016	Matkópusztai ürgés gyepterület	155,66	kjtt.	2022
HUKN20017	Közép-csongrádi szikesek	1142,66	kjtt.	2021
HUKN20018	Jánoshalma-kunfehértói erdők	1341,34	kjtt.	2023
HUKN20019	Baksi-puszta	4875,17	kjtt.	2022
HUKN20020	Harkai-tó	661,94	kjtt.	2022
HUKN20021	Ökördi-erdőtelek–Keceli-lápok	2517,88	kjtt.	2023
HUKN20022	Kiskőrösi turjános	2870,96	kjtt.	2023
HUKN20023	Tázlár-kiskunhalasi homokbuckák	1929,05	kjtt.	2022
HUKN20024	Bócsa–bugaci homokpuszta	11660,45	kjtt.	2023
HUKN20025	Fülöpházi Hosszú-rét	466,73	kjtt.	2023
HUKN20026	Móricgáti-lápok	766,97	kjtt.	2023
HUKN20027	Péteri-tó	782,1	kjtt.	2021
HUKN20028	Tiszaalpár–bokrosi ártéri öblözet	3288,33	kjtt.	2021
HUKN20029	Csongrádi Kónya-szék	455,96	kjtt.	2022
HUKN20030	Pirtói Nagy-tó	256,54	kjtt.	2022
HUKN20031	Alsó-Tisza hullámtér	7929,6	kjtt.	2022
HUKN20032	Dél-Őrjegy	4585,08	kjtt.	2021
HUKN20033	Érsekhalma-nemesnádudvari löszvölgyek	240,26	kjtt.	2022
HUKN20034	Nyárlőrinci erdő	207,17	kjtt.	2023
HUKN20035	Harkakötöny–kiskunmajsai homokbuckák	714,3	kjtt.	2022
HUKN20036	Imrehegy–Pirtó–kiskunhalasi homokbuckák	1564,32	kjtt.	2023
HUKN22037	Kékhegyi lőtér	460,05	kjtt.	2022
HUKN30001	Csongrád–bokrosi Sós-tó	714,15	kmt., kjtt.	2022
HUKN30002	Gátéri Fehér-tó	852,78	kmt., kjtt.	2022

* Rövidítések: kjtt. = kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési terület; kmt. = különleges madárvédelmi terület

5.2. Élőhely-fenntartás, kezelés (élőhelyek és területegységek szerinti bontásban)

5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

A 2025-ös évi középhőmérséklet országos átlagban 13,12 °C volt, ami 2,37°C-kal haladta meg az 1991–2020-as sokéves átlagot, és mintegy 0,21°C-kal szárnyalta túl az addigi rekorder 2024-et. 2025-ben egyetlen hónap sem maradt az 1991–2020-as átlag alatt; még a leghűvösebb hónapunk, az október átlaghőmérséklete is hajszállal a sokéves átlag felett alakult.

- Fagyos napok ($T_{\min} \leq 0\text{ °C}$): Összesen 58 napot regisztráltak, ami 32 nappal kevesebb a sokéves átlagnál (90 nap).
- Téli napok ($T_{\max} \leq 0\text{ °C}$): Mindössze 1 nap fordult elő az országos átlagban, a szokásos 24 helyett.
- Zord napok ($T_{\min} \leq -10\text{ °C}$): Országos átlagban nem fordult elő ilyen nap (0 nap), szemben a 8 napos sokéves átlaggal.
- Nyári napok ($T_{\max} \geq 25\text{ °C}$): Számuk elérte a 124 napot, ami 37 nappal több az 1991–2020-as sokéves átlagnál (87 nap). Ez azt jelenti, hogy az év több mint egyharmadában nyári hőmérséklet uralkodott.
- Hőhullámos napok ($T_{\text{közép}} \geq 25\text{ °C}$): 2025 nyarán az Alföld déli és középső részein a hőhullámos napok száma meghaladta az 55-öt, több mérőállomáson (pl. Kelebia, Szeged) a 60-at is.
- Hőségnapok ($T_{\max} \geq 30\text{ °C}$): Az országos átlag 68 nap volt, ami jóval több a sokéves átlag 29 napjánál. A legtöbb hőségnapot, összesen 92-t, ezúttal is Kiskunhalas és Baja térségében mérték.
- Forró napok ($T_{\max} \geq 35\text{ °C}$): Országos átlagban 19 nap adódott, ami a sokéves átlag közel négyszerese.

2025-ben az országos évi átlagos csapadékösszeg 582,4 mm volt, ami az 1991–2020-as sokéves átlag 94%-a. Bár az éves összeg közelített az átlaghoz, az időbeli eloszlás rendkívül egyenetlen volt: a tavaszi aszályt özönvízszerű nyári és kora őszi esőzések követték. Az országos adatok ugyanakkor nem reprezentálták érdemben a Duna-Tisza közét. Az Igazgatóság munkatársai által helyben mért csapadékmennyiségek és a Hungaromet Zrt. régiós adatai egaránt jelentősen eltértek az országos átlagtól. A helyi adatok szerint ugyanis a KNPI működési területén 275 és 380 mm között alakult a 2025. évi csapadékmennyiség.

A csapadék időbeli mintázata az országos adatok alapján a következőképp alakult:

- Év eleje: Az év rendkívül száraz januárral és februárral indult, a megszokott csapadék alig 40%-a hullott le.
- Tavasz: A március és az április folytatta a száraz trendet; az április az 5. legszárazabb lett 1901 óta.
- Nyár: A fordulat május végén következett be. A június és a július az átlagosnál csapadékosabb volt a heves zivatarrendszerek miatt: júniusban a normál 140%-a, júliusban pedig a 155%-a hullott le.
- Ősz: A szeptember hozta a legnagyobb anomáliát: a szokásos mennyiség 210%-a zúdult le, ezzel 2025 szeptembere bekerült a 3 legcsapadékosabb szeptember közé a mérések kezdete óta.
- Év vége: Az október ismét szárazabb arcát mutatta (a normál 60%-a), míg a november és a december átlagos körüli csapadékot hozott, főként eső formájában.

Az immár rendszeresnek tekinthető, száraz évkezdet miatt a folyóvölgyi és turjánvidéki felszíni, felszínközeli csapadéklefolyás által is érdemben táplált, kisebb helyi vízgyűjtő medencékben sem alakultak ki érdemi felszíni vizek, a Homokhátság évtizedek óta trendszerűen csökkenő, leürülő talajvízszintje 2025-ben sem tudott pótlódni. Az utóbbi régióban leeső csapadék gyorsan elszivárgott a mélyebb talajrétegekbe, ezért sajnos a hátsági vizes élőhelyeken még időszakosan sem fordult meg a kiszáradás trendje, nem jelentek meg az egykor oly sokfelé jellemző, tartós felszíni vizek. E vizes

élőhelyek regenerálódásához egy-két hónapnyi, átlagost meghaladó mennyiségű csapadék nem elég, ahhoz a becslések szerint sok év átlagfeletti csapadéka kellene, erre viszont nem mutatnak érdemi esélyt a jövőre vonatkozó klímamodellek. E tekintetben jelzésértékű, hogy a lokálisnál nagyobb távolságú, "középszintű" felszínalatti vízáramlási rendszereket megcsapoló, korábban kiáramlási területként működő Ágasegyháza-Orgoványi-réten gyakorlatilag nem jelentek meg vizek. A hasonló típusú felszínalatti vízáramlási rendszerek által táplált izzási Kolon-tó vízszintje szintén nem emelkedett jelentősen. A tó maximális vízszintje nem érte el a kritikus ökológiai vízszintet (Kulléri-zsilipnél mért 240 cm). Az extrém száraz időjárás eredményeként a tó vízszintje késő ősze 60 cm-re lecsökkent, ami az eddig mért (1974-) legalacsonyabb vízszint. A nádas alatt egész évben nem volt víz és a kotrások is részben kiszáradtak.

Tavaink és vizes élőhelyeink vízszintje jóval a sokéves átlag alatt voltak egész évben. A csatornák jelentős része szárazon maradt, még a korábban bővizűnek gondolt Turjánvidéken is. Sok növényfaj (leginkább hagymás növények) nagyon kis számban vagy egyáltalán nem bújtt elő. A tavalyi évhez képest a tavasz extrém száraz volt, a nyár eleje több csapadékot hozott, de a különböző vízhez kötődő növény- és állatfajoknak nem volt elégséges egy sikeres reprodukciós időszakhoz. Sok madárfajból (bíbic, piroslábú cankó, nagy póling, gémfajok fészekkolóniái) csak 1-1 pár tudott sikeresen költeni. A kételtűek gyérülő előfordulása és csekély szaporodási sikere is mutatta, hogy ha hullott is csapadék, az aszály továbbra komoly negatív hatást gyakorolt az élővilágra.

Összességében a 2025-es év időjárási eseményei továbbra is igazolták a Duna-Tisza közén a klímamodellek jóslatait arra vonatkozóan, hogy folyamatosan növekedni fog a szélsőséges klímajelenségek gyakorisága, ez pedig számos természeti értéket egyre nagyobb próbatételek elé állít, amikhez egyre nehezebb alkalmazkodniuk.

Az utóbbi évek szárazsága egyre nagyobb károkat okoz a hajdani - ma már inkább viszonylag fajszegény keményfás ligeterdőkre emlékeztető - kőrises láperdők állapotában is. A rendszeresen kiszáradó tözegetes talaj már nem tudja megtartani a sekélyen gyökerező fákat, a szélviharok fél-egy hektáros nagyságrendben döntötték ki a fákat például a Kiskőrösi turjános természetvédelmi területen és a Páhi Közös-erdőben is. Az így keletkező lécekben egyelőre még nem jelentek meg nagy számban tájidegen lág- és fásszárú növényfajok, de sajnos ennek esélye évről-évre növekszik.

2025 nyár végére ismét nehézséget jelentett a gazdálkodóknak a gazdálkodási, illetve természetvédelmi problémákat nem okozó legeltetési terhelések „eltalálása”, a túllegeltetés elkerülése. A sokéves átlagot jelentő fűhozamra beállított állatlétszámok többfelé ebben az évben is túllegeléshez – vagy annak közvetlen veszélyéhez – vezettek, különösen természetvédelmi, ökológiai, de akár gazdálkodási szempontból is. E probléma mértékének, elterjedtségének megértéséhez azt is tudni kell, hogy a gazdálkodási szempontból értelmezett, jogszabályokban is definiált túllegelés (a 269/2007 kormányrendelet szerint például „túllegeltetés: a gyepek magas állatsűrűséggel történő legeltetéséből eredő károsodása, melynek során a gyepekben állományalkotó fűfélék rövidre rágása és taposás következtében a gyepek foltokban kiritkul, a talajfelszín fedetlenné válik”), a nyílt talajfelszínnek és gyomok intenzív megjelenése, a gyepek záródásának jelentős csökkenése, a fűhozam drasztikus visszaesése egy olyan előrehaladott leromlási fázist jelent, amit már jóval korábban megelőz a természetes gyepi életközösség kompetíciós és egyéb kapcsolati viszonyainak, majd szerkezetének átalakulása, számos érzékenyebb növény- és állatfaj populációjának csökkenése, illetve (időszakos avagy tartós) eltűnése, vagyis az ökológiai állapot romlása. Egy pár centiméteres magasságúra - ahogy mondani szokás, asztallap simaságúra - rágott gyepek kötöttebb talajon még nem feltétlenül nyílik fel, vagyis jogi értelemben még „vitatható” a túllegeltetése, amikor ökológiai, természetvédelmi szempontból már régóta rég túlhasznosított, és eredeti természetes élővilága már nagymértékben elszegényedett. A jó ökológiai állapotú természetes gyepek, például a mocsárrétek, láprétek, sztyepprétek általában többszintűek, akár sok deciméteres magasságú felső gyepszinttel, és ehhez az ideális állapothoz képest a duna-tisza közti táj gyepeinek jelentős része túlhasznosított volt 2025-ben is.

Az általános vízhiány tovább növeli az igényt a természetvédelmi és egyéb célú vízpótlásokra, de ezek tájszintű fejlesztését segítő, komoly gyakorlati előrelépések – például a régóta, több tervezési és engedélyezési folyamattal is érintett homokhátsági vízpótlás kapcsán – még nem történtek 2025-ben

(bár tovább haladtak előre az engedélyezési eljárások, illetve kormányzati döntések születtek a megvalósításról egyes részterületek kapcsán). A természetes vizes élőhelyek kiszáradása, feltöltődése regionális léptéken évről-évre emeli az ember által létrehozott vizes élőhelyek ökológiai jelentőségét. A Homokhátság tetején 2025-ben is, sok tucat négyzetkilométernyi térségeken belül az M5 autópálya építéséhez a 2000-es évek elején létesített mélyebb és nagyobb, felhagyott és regenerálódó növényzetű anyaggyerőhelyek voltak a legjelentősebb felszíni vízkészlettel bíró, legnagyobb ökológiai jelentőségű vizes élőhelyek. Ezeket hatósági engedélyeik alapján elviekben nem lehetett a talajvíztükörbe mélyíteni, de a kivitelezési pontatlanságok miatt, nem nagy mélységben ez mégis megtörtént (illetve medrek a felszínen lefolyó csapadékot is összegyűjtik valamilyen mértékben). Ahol a talajtani és hidrológiai adottságok ehhez kedvezőnek bizonyultak – nem egy helyen –, ott másodlagos szikesedés indult meg, akár kezdetleges szikes zonáció kialakulását eredményezve viszonylag rövid idő alatt. E másodlagos vizes élőhelyek többfelé a környék legjelentősebb partimadár, egyéb vízimadár (bölömbika, guvat, récefélék), vöröshasú unka, stb. élőhelyeiként funkcionáltak a rendkívüli szárazságok idején. Az akár gazdasági céllal létesült, de a természetvédelmi szempontokat is hangsúlyosan figyelembe vevő módon kivitelezett és rekultivált anyaggyerőhelyek jövőbeli létesítése egyik ellensúlyozó folyamata lehetne a természetes vizes élőhelyek felszámolódásának (figyelemmel arra, hogy a természetes mederalakító folyamatok blokkoltak, leálltak a kultúrtájban), ugyanakkor ma még a természetvédelmi szempontok tényleges, minden körülmények közötti érvényesíthetőségének erős garanciái további kiépítésre várnak. Egyre több helyen tapasztalható, hogy ahol még van víz a csatornában, a gazdálkodók ideiglenes elzárásokkal próbálják helyben tartani a megjelenő felszíni vizeket.

A „Vizet a tájba” program keretében néhány helyen, ahol volt lehetőség a nagy folyókból beemelt vízzel feltöltött csatornákból vizet kiszivattyúzni, jelentős kiterjedésű ideiglenes vizes élőhelyek jöttek létre.

Ilyen vízpótlásokkal érintett területek voltak:

- Az apaji ún. Öreg Halastavak, ahol a korábbi Réce-tanösvény mellett történt 2025 június végétől szivattyús vízpótlás; kiegészítve a környéken a XXXI-es és XXX-as, valamint az Árapasztó I-es csatorna szintjének megemelése révén megvalósult gravitációs árasztással. Az árasztások elsősorban országosan védett és Natura 2000 területen valósultak meg, de hatásuk ezeken kívül is tapasztalható volt. Az Árapasztó I-es csatorna mentén nem védett Natura 2000 területeken is megjelent felszíni vízborítás, ezzel biztosítva a vonuló, vízhez kötődő madárfajoknak táplálkozási és pihenési lehetőséget. A szivattyús árasztással közvetlenül kb. 54,3 hektár került árasztásra, ahol mélyebb vízszint (50 + cm) alakult ki. Kijuttatott vízmennyiség kb. 350e m³. Gravitációs árasztással 16 élőhelyfoltban, összesen kb. 206 hektáron jelent meg felszíni vízborítás (0,3 – 60 hektár kiterjedésű élőhelyfoltokon). Kijuttatott vízmennyiség kb. 0,8-1,0 millió m³.

- A szabadszállási Kis-rét nemzeti parki és Natura 2000 területen (Felső-Kiskunsági szikes tavak). A dunai eredetű öntözővizet szállító, magasan tartott vízszintű Kiskunsági-főcsatorna mellékcatornájába gravitációsan bevezetett víz átereszen keresztül, szintén gravitációs úton került a Kis-rét enyhén szikes, fekete vizű mocsarába. A viszonylag kis intenzitású (a műtárgy korlátos áteresztőképessége miatt jelenleg nem is növelhető intenzitású) árasztás március végén indult, a vízpótlást biztosító csatorna vízállásától függően folyamatos. Kb. 450 ha kiterjedésű vizes élőhelynek az aszályos időszakban túlságosan gyors beszivárgási és evapotranszspirációs veszteségét csökkentette a vízpótlás. Ezzel a térségben sokkal korábban eltűnő felszíni vízborítást itt sikerült viszonylag nagy területeken megtartani június végéig, a madarak, kételtűek, vízi gerinctelenek első utódgenerációjának elegendően hosszú felnövekedési időszakot biztosítva. Kb. 0,7-1,1 millió m³ víz kijuttatására került sor.

- A lakiteleki Szikrai-Holt-Tisza és a vele összeköttetésben lévő Alpári-Holt-Tisza nemzettörténet a Tiszából a lakiteleki Szikrai-Holt-Tisza alsó, déli végébe. (Ugyanezen a helyszínen a jövőben állandó elektromos szivattyúállás kiépítése tervezett „a Duna-Tisza közti Homokhátság vízhiányos ökológiai állapotának javítása, helyreállítása” projekt keretében). A Szikrai-Holt-Tiszából egy összekötő csatornán keresztül történik az átvezetés a tőle délre fekvő Alpári-Holt-Tiszába. (Ez is a jövőben tervezett homokhátsági vízpótlás jóváhagyott nyomvonalán.) Több ütemben került sor a vízpótlásra, kb. 2,0 millió m³ + 1,1 millió m³ víz beemelését követően újabb 1,1 millió m³ víz szivattyúzása történt a két összekapcsolt holtágba. A vízpótlás a Szikrai-Holt-Tisza vízszintjének több mint 40 cm-el, az Alpári-Holt-Tisza vízszintjének kb. 20 cm-el történő megemelését és a magasabb

vízszint tartós megőrzését eredményezte (a kiemelkedően magas evapotranszpirációs veszteség ellenére).

A vaddisznóállomány predációja és túrása sok éve jelentős veszélyeztető tényezője a gyepekhez kötődő természeti értékeknek, illetve a földön fészkelő madárfajok állományainak. 2025-ben is nagy területen, jelentős gyepek károsodását okozott ez a faj a túrása révén. Ahol igazán sűrű az állománya, ott annak hatékony szabályozása még kívánivalókat hagy maga után. A KNPI saját vadászterületein az állományszabályozásban aktívan részt vesznek az Igazgatóság hivatásos vadászként is szolgáló természetvédelmi őrei, valamint a természetvédelmi szakszemélyzet, de ahol más a vadászatra jogosult, ott a szemlélet nem mindig azonos a természetvédelmi közérdekből következővel. Az országos mentesítési terv már nagyarányú állománycsökkentést ír elő országosan, ezért ennek kedvező természetvédelmi hatásai a jövőben remélten jelentkezni fognak.

2025-ben tovább folytatódó, tájszinten is érvényesülő kedvező élőhelyváltozás volt a területi oltalom alatt álló erdőkben a holtfa mennyiségének gyarapodása (nem csak a nemzeti parki vagyongazdálkodásban lévő erdőterületeken). Ez az erdőgazdálkodók részéről viszonylag egyszerűen végrehajtható, és természetes folyamatokkal, a klímaváltozással párhuzamosan növekvő intenzitású széltevékenységekkel is „segített” intézkedés, aminek kedvező hatásai legkönnyebben a harkályfajok állományainak tájszintű terjedésén keresztül vehetők észre.

5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése

Természetvédelmi célú gyepterkezelés:

Az Igazgatóság saját vagyongazdálkodási gyepterületeit egyfelől saját állatállománnyal, másfelől természetvédelmi kijelölések kihirdetésével hasznosítja, kisebbbésztt megbízási szerződésekkel (utóbbi rét/legelő művelési ágú területekre nem egészen 2600 ha-on 2025-ben). A nemzeti park igazgatóságok természetvédelmi kijelölés útján történő haszonbérbeadási feladatainak ellátásáról szóló 2/2023. AM utasítás alapján kijelölt területekre vonatkozóan az Igazgatóság kezelési előíráscsomagot állított össze. (A bérbeadás a korábbi 5 éves ciklusokkal ellentétben 25 éves ciklust határozott meg, melyre tekintettel hosszútávú hasznosítási koncepció kidolgozása volt indokolt.)

Az egyes kijelölések a területeken megtalálható természetvédelmi értékek (fajok és élőhelyek) meghatározásával kezdődtek. Ezek hosszútávú megőrzését biztosító gazdálkodási és élőhelykezelési, -fenntartási gyakorlatokból álltak össze a területenkénti előíráscsomagok. Az előíráscsomagok összeállításának alapját képezték a vagyongazdálkodási szerződés, Natura 2000 területek fenntartási tervei, fajfenntartási tervek is.

Javasoljuk a megbízási szerződéseket is megemlíteni, hiszen rét/legelő művelési ágban az Igazgatóságnak közel 2600 ha-ra vonatkozóan van megbízási szerződése

A működési területen az utóbbi években általánosan tapasztalható szárazabb éghajlati viszonyok hozzájuk igazodó, adaptív gazdálkodást indokolnak. Ezért általánosan elmondható, hogy a saját vagyongazdálkodásban lévő gyepterületeinken a hasznosítás intenzitásának csökkentése vált szükségessé. Melyet mind a természetvédelmi kijelölések előíráscsomagjaiban, mind természetvédelmi kezelési nyilatkozatainkban, mind az intézmény által hasznosított területeink kezelése során alkalmaztunk. A legeltetéssel hasznosított területeken a korábbi a legelőnyomás és a legeltetési időszak is csökkentésre került. A kettős hasznosítás a területek jelentős részén pedig háttérbe szorult. A gyepek kezelése így alkalmazkodik a megváltozó, és kisebb eltartóképességet, alacsonyabb hasznosítási intenzitást eredményező klimatikus viszonyokhoz.

A Közös-erdő erdőrezervátum gyepszegélyeinek kezelése

Helyszíne: Páhi **Forrása:** Saját forrás. **Kivitelezést végzi:** KNPI **Főbb eredményei:** Az elmúlt években a KNPI jelentős erőfeszítéseket tett a Kolon-tó gyepterületeinek térben és időben mozaikos kezelése érdekében. A Közös-erdő erdőrezervátumra és környezetére a körises láperdők és láprétek mozaikja jellemző. A belső tisztások és a szegélyzőna láprétei, magaskórósai kiemelkedő értékkel bírnak. A természetvédelmileg indokolt extenzív kaszálás és jelentős méretű, több éves hagyaszfoltok rendszere azonban nem védi meg a gyepeket kellően a beerdősülés veszélyétől, másfelől azonban ügyelni kell arra is, hogy megfelelő kiterjedésben legyenek jelen az egyebek között a rovarközösségek számára fontos

szegélycserjések az élőhelymozaikban. A megfelelő időszakokban végzett, részleges erdőszegélyi szárazzással tartotta fenn a különböző szukcessziós stádiumot képviselő élőhelyek közötti egyensúlyt az Igazgatóság.

Nyílt vizes foltok kialakítása egykori anyagnyerő helyek területén a Kolon-tóban

Helyszíne: Kolon-tó, Izsák **Forrása:** Saját forrás. **Kivitelezést végzi:** KNPI **Főbb eredményei:** Az elmúlt száraz évek miatt még olyan vizes élőhelyek vízszintje is le tud jelentősen csökkenni, mint a Kolon-tó. A tó szegélyében korábbi illegális anyagnyerő gödrök találhatók, melyek teljesen benövényesedtek. 2025 során 3 db gödör került kitakarításra, ezzel is növelve a nyílt vizes élőhelyek nagyságát a kritikusan alacsony vízszintű nyári és őszi időszakban élőhelyet teremtve a fokozottan védett lápi pócnak (*Umbra krameri*).

Csongrád-Bokrosi Sóstó vízpótlása

Helyszíne: Csongrád-Bokrosi Sóstó **Forrása:** KNPI saját forrás, Alpári Tisza Vadásztársaság **Kivitelezést végzi:** KNPI, Alpári Tisza Vadásztársaság **Főbb eredményei:** 2024-ben a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság (KNPI) és az Alpári Tisza Vadásztársaság (ATVT) a korábban kiépített ideiglenes vízkormányzó művek segítségével vízpótlást hajtott végre, az ATIVIZIG 0515-0006/2021. sz. hozzájárulása alapján. A tómeder feltöltése a természetvédelmi kezelői és vadgazdálkodási célok eléréséhez is hozzájárult, hiszen a kb. 100 ha kiterjedésű, különleges természeti értéket képviselő szikes tó igen fontos vonuló-, pihenő- és fészkelőhely, a madarakon kívül számos kételtű- és hüllőfaj élőhelye, vizes élőhelyként unikális érték a Duna-Tisza közti hátság keleti peremén. A védett fajokon kívül jelentős a vadászható vadfajok állománya is.

Az Őthalom földtani alapszelvény természeti emlék területén található feltárás (lőszfal), valamint előterének növényzetmentesítése és karbantartása

Helyszíne: Őthalom földtani alapszelvény természeti emlék. **Forrása:** KNPI saját költségvetési kerete. **Főbb eredményei:** Az Őthalom földtani alapszelvény természeti emlék területén található lőszfal és közvetlen környezetének, a földtani alapszelvény térségében nagyobb számmal költő védett partifecske (*Riparia riparia*) és fokozottan védett gyurgyalag (*Merops apiaster*) költőüregének, továbbá az alapszelvény tudományos kutatását és bemutathatóságát biztosító falfelületek karbantartása. A karbantartás során az alapszelvény partfal tetőszintjének, előterének és meredek rézsúinak kézi szerszámos kaszálása történt meg.

A Baksi-pusztá víz pótlása

Helyszíne: Pusztaszeri Tájvédelmi Körzet, Baksi-pusztá (HUKN20019) és az Alsó-Tiszavölgy (HUKN10007) Natura 2000 terület. **Forrása:** KNPI saját forrás. **Kivitelezést végzi:** KNPI. **Főbb eredményei:** A 2022-es vízállás- és vízellátási fejlesztéseknek köszönhetően 2025-ben is az Igazgatóság további vízpótlást hajtott végre a Dong-érből a Búdös-széki csatornán keresztül a Baksi-pusztán található egykori Dong-ér medrekbe és a pusztán található szikes laposokba (Vesszős-szék, Hatvani csatak, Búdös-széki Mocsár). Február 4-én az ATIVIZIG-el egyeztetve felnyitásra került a Dongér zsilip, így megkezdődött a vízpótlás a pusztába. 2025-ben ugyancsak árasztásra került az Ős-Dongér meder korábban szárazon lévő része, a Hosszúhátú nádas, valamint az ún. Rontó. A vízpótlással érintett terület elérte a 200 ha-t. A vizes élőhelyekhez kötődő, fészkelő és táplálkozó madárfajok állományai látványosan megnöttek a területen, jellemzően a térségbeli lakosság, illetve gazdálkodói kör is kedvezően fogadta a beavatkozást.

Mesterséges vizes élőhelyek fenntartása a vízhez kötődő madárfajok számára a Csaj-tavon

Helyszíne: Pusztaszeri Tájvédelmi Körzet, Csaj-tó, Tömörkény. **Forrása:** KNPI saját forrás. **Kivitelezést végzi:** KNPI. **Főbb eredményei:** A halastórendszer 4-es tőegységben (65 ha) évek óta nem folyik halgazdálkodás. A tó sekély, fél vízen tartott vizes élőhely táplálkozó-, pihenő- és költőhelyet biztosítva a vízhez és a nádasokhoz kötődő madárfajok számára. 2025. évben is 1500 kg egynyaras ponty telepítése történt, melynek jelentős része madártáplálékként hasznosult. A 7. számú tó (64,4 ha) esetében a sekély vizű vizes élőhely és partimadár-fészkelőhely biztosítása volt a fő cél. 2025-ben

kimagasló volt a költési siker: gulipánból (*Recurvirostra avosetta*) 200-260 fióka, gólyatöcsből (*Himantopus himantopus*) 45-60 fióka és küszvágó csérből (*Sterna hirundo*) 130-140 fióka vált röpképessé! Az ún. Ér (33 ha) alacsony vízszinten volt tartva, halgazdálkodás nem történt, itt is az elsődleges cél a vízimadarak számára megfelelő élőhely kialakítása volt.

5.3. Élőhely-rehabilitáció (helyszín, az élőhely típusa, forrása, kezdete, várható befejezése)

Folytatódott az élőhely-rehabilitációs célú uniós (KEHOP, LIFE) pályázatok végrehajtása (lásd a 8. Projektek c. fejezetet).

Homoki gyepek helyreállítása Bugacpusztán a keskenylevelű ezüstfa visszaszorításával

Helyszíne: Kiskunsági Nemzeti Park, Bugacpuszta, Lőtér. **Forrása:** KNPI saját forrás. **Kivitelezést végzi:** KNPI **Főbb eredményei:** A 2023-ban megkezdett élőhelyrekonstrukció keretében 2025 telén ismét 25 hektáron került lezúzásra a keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) felsarjadt állománya. Ezzel a beavatkozással nem csak a fokozottan védett rákosi vipera (*Vipera ursinii rakosiensis*) élőhelye, hanem a terület természetvédelmi kezelését végző szürkemarka gulya legelőterülete is bővült 25 hektárral.

Keskenylevelű ezüstfa visszaszorítása Böszörményen

Helyszíne: Kiskunsági Nemzeti Park, Böszörmény, Kunszentmiklós. **Forrása:** KNPI saját forrás. **Kivitelezést végzi:** KNPI **Főbb eredményei:** Az élőhelyrekonstrukció során tovább folytatódott a keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) felsarjadt állományának vegyszeres előlése, ezzel javítva a területek állapotát (Kunszentmiklós-0318/8; 0348/1, 0167/2, 0362/23).

Löszgyepek cserjementesítése az Érsekalmi Hét-völgy TT területén

Helyszíne: Érsekalmi Hét-völgy TT, Érsekhalma **Forrása:** KNPI saját forrás. **Kivitelezést végzi:** KNPI **Főbb eredményei:** Az Érsekhalma-nemesnádudvari löszvölgyek Natura 2000 (HUKN20033) területen található a Duna- Tisza köze utolsó néhány megmaradt fajgazdag löszgyepe. A 240,25 hektáros Natura 2000 terület 6 kisebb területegységből áll. A mára már zsebkendőnyi kiterjedésűre zsugorodott területek egykor egy nagyobb legelőterület részei voltak. A sík területek felszántásával ezek a többnyire meredek löszlejtőket magukba foglaló foltok izolálódtak, a legeltetési területkezelés megszűnt. Ezzel párhuzamosan megindult a területek hazai és tájidegen fa- és cserjefajokkal történő becserjésedése. Ez a folyamat mára már oly mértéket öltött, hogy csak drasztikus beavatkozásokkal (cserjék letermelése, az újulat visszaverése) lehet megőrizni azokat a gyepfoltokat, amelyek otthont adnak olyan, a Duna-Tisza közén ritka növényeknek, mint a tavaszi hérics, sárga len, sömörös kosbor, csajkavirág, kései pitypang vagy a törpe mandula. 2025-ben közmunkások segítségével több kisebb foltban történt meg az egybibés galagonya (*Crataegus monogyna*) visszaszorítása.

Erdei tisztások kezelése a Nyárlőrinci-erdőben

Helyszíne: Nyárlőrinci-erdő Natura 2000 terület. **Forrása:** KNPI saját forrás. **Kivitelezést végzi:** KNPI **Főbb eredményei:** A már korábban rendszeresen kezelt erdei tisztások cserjésedésének és elgyomosodásának megakadályozása volt a beavatkozás célja. A feladatot a KNPI munkatársai végezték el 1 munkanap alatt, kb. 0,4 ha-on, a Nyárlőrinc 11A erdőrészletben.

5.4. Fajmegőrzési tevékenységek (fajok és élőhelyek szerinti bontásban)

5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

2025 tavasza igen csapadékszegény volt, a nyár elején érkező csapadék már nemigen tudott javítani a kialakult helyzeten, így a vízhiány nyomta rá a bélyegét a Duna-Tisza köze legnagyobb részére. A korábbi évekhez hasonlóan, sok faj állománydinamikájára a változó klímakörülmények, illetve

klimatikus szélsőségek voltak legnagyobb hatással. Az egyre enyhébb telek számos fagyérzékeny faj állományának növekedését serkentik, sajnos köztük olyan inváziós fajokét is, mint a bálványfa, vagy az édesvizek adventív hínárfajai. A vegetációs időszakban trendszerűen növekvő aszályossági index, a hosszú száraz tavaszi és nyári időszakok számos faj állományára kedvezőtlen hatást gyakorolnak.

A negatív állományváltozás kimutatható volt egyebek között puhatestűeknél, szárazabb homoki gyepek egyenesszárný közösségeinél, homoki gyepek védett növényfajainál, a kornis tárnicsnál valamint a vízhez kötődő madárfajoknál. Utóbbiaknál a legszembetűnőbb a telepesen költő gémfélék, a bölömbika és a fülemülesítke megfogyatkozása. A csapadékhiány és a felszíni alatti vizek szintjének drasztikus csökkenése miatt a nyár közepére szinte minden természetes és mesterséges vizes élőhely (belvízelvezető csatornák, vályogvető gödrök) megint teljesen kiszáradtak, illetve sok esetben meg sem jelent bennük felszíni víz már év elején sem.

A vízhiány kedvezőtlenül hatott sok madárfaj költésére. Elsősorban a vízimadaraknál (partimadarak, gémekek, fekete gólya) volt érzékelhető állománycsökkenés, vagy alacsony költési siker. Fekete gólyából 15 pár kezdte meg a költést, ebből minimum 7 pár repített ki fiókákat. Az előző évekkel összevetve récékből enyhén csökkenő számú költést regisztráltak a kollégák. Barátrécéből 61 pár, cigányrécéből 36 pár, a 2025-ös év madarából, a bőjti récéből 31 pár költése nyert bizonyítást. 408 pár gulipán és 476 pár gólyatöcs kezdett regisztrált költésbe, de egy jelentős részüknek a gyorsan leszáradó tavaszi vizek és/vagy a predációs nyomás miatt hiúsult meg a költése. Továbbra is a mórachalmi Nagyszéksós-tó és a Csaj-tó jelenti mindkét faj számára legideálisabb fészkelő helyet. Ezen a két élőhelyen koncentrálódik a gulipán esetében az állomány 62%-a, a gólyatöcs esetében 55%-a.

A kedvezőtlen klimatikus viszonyok miatt a kialakult helyzetben egyre nagyobb szerepet kapnak a vízhez kötött madárfajok megőrzésében a mesterségesen fenntartott vizes élőhelyek. A Baksi-pusztai árasztások és a Csaj-tó különböző vízmélységű tavai sok vízhez kötött madárfajnak biztosítottak táplálkozó-, pihenő- és költőhelyet.

5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése

Bánáti csiga (Helicigona banatica)

2025-ben nem történt célzott fajvédelmi intézkedés.

Díszes tarkalepke (Euphydryas maturna)

Élőhelykezelés helyszíne: Kunpeszér. **Forrása:** KNPI saját **Kivitelezést végezte:** KNPI. **Főbb eredményei** A KNPI vagyonkezelésében álló erdőrészekben a tápnövények (magyar kőris, fagyal) ültetését a felújítás alatt álló erdőrészekben a KNPI erdőkezelési brigádja végezte, illetve a diverzifikációs beavatkozásokkal érintett erdőrészekben önkéntes napok keretében végeztük. Teljességre törekvő (döntő részben mechanikai) inváziós fásszárú kontroll történt a Kunpeszér 30, 32 erdőtagokban, illetve a Kunpeszér 29 erdőtag legtöbb erdőrésztében (F,G,H, TI1, TI2, TI3, CE1, CE2), valamint iniciális tápnövények (fagyal, magyar kőris) ültetése.

Ezüstsávós szénalepke (Coenonympha oedippus)

Az ezüstsávós szénalepke kunpeszéri élőhelyén (Kunpeszér 0136/2 hrsz) a leszáradás hatásainak csökkenése érdekében a 2025-ös évben sem történt legeltetés. Ennek szakmai oka az, hogy a tapasztalataink alapján az azonális vegetációt alkotó növényfajok (így az ezüstsávós szénalepke számára fontos kékperje) turn over rátáját (lecserélődését a száraz, illetve jellegtelen élőhelyek fajaira) a leszáradó tájban az érdemi (kb. 0,2 ÁE/ha legelőnyomással végzett) legeltetés is facilitálja, ugyanakkor a nem-kezelés (legeléskizárás) alacsonyabb turn over rátát eredményez.

Szürkés hangyaboglárka (Maculinea alcon) és vérfű hangyaboglárka (Maculinea teleius)

2025-ben nem történt célzott fajvédelmi intézkedés. A vérfű-hangyaboglárka esetén az Kolon-tó területén és a hozzá kapcsolódó ex lege lápréteken csak extrémén késői kaszálás volt engedélyezett a vérfűves fűcészek kihagyásával. A szürkés hangyaboglárka esetén kaszálásból és legeltetésből kizárt területekként óvtuk a fajok ismert élőhelyeit.

Pusztai gyalogcincér (Dorcadion fulvum cervae)

2025-ben nem történt célzott fajvédelmi intézkedés.

Elevenszülő gyík (Zootoca vivipara)

2025-ben nem történt célzott fajvédelmi intézkedés. Az Kolon-tó körüli populációval kapcsolatban speciálisan a fajra irányuló élőhely kezelés nem történt a jelentési időszakban, de az ismert előfordulási helyeken a szegélyek kaszálásból kizárását a faj érdekében fokozottan felügyelték kollégáink.

Az elevenszülő gyík összes kunpeszeri, egykor ismert élőhelyén - melyeken 2020 óta nem sikerült kimutatni előfordulását - a leszáradás hatásainak csökkenése érdekében a korábbi legelőnyomáshoz képest lényegesen alacsonyabb nyomást alkalmaztunk, illetve az egykori élőhelyek mintegy felén nem is történt legeltetés.

Homoki gyík ((Podarcis tauricus))

2025-ben nem történt célzott fajvédelmi intézkedés. Az állomány nagyságok és az egyedsűrűség becslésére, a KNPI teljes működési területét lefedve, 598 db, 250×250 m nagyságú, random választott mintavételi helyen végeztünk felmérést 2022 és 2023 során, a fajmegőrzési tervhez. Az adatgyűjtés alatt, 736 homokigyík-észlelést rögzítettünk, amely alapján a becslést egy abundancia modellel készítettük. A becslés alapján a homoki gyík átlagos egyedsűrűsége 11,03 egyed/ha (konfidencia intervallum: 7,3 - 38,1 egyed/ha) volt a felmért kiskunsági élőhelyeken, a felmért időszakban.

Pannon gyík (Ablepharus kitaibelii fitzingeri)

A természetvédelmi államigazgatás részéről több mint 40 évnyi, észlelésmentes periódus után újra észleltük a fajt a Nyárlőrinci-erdő (HUKN20034) egyik tisztásán (fotóval dokumentált észlelés), a fajjal ez idő alatt is találkozó, helyi erdész útmutatása alapján. Az észlelés az erdő épp azon három tisztásának egyikén történt, ahol más gyepi fajok megóvása érdekében a KNPI munkatársai már hosszú ideje, (két évenkénti ismétléssel) kézi eszközökkel, fizikai cserjeirtást végezve igyekeznek a homokpusztagyep maradványok beerdősülését megakadályozni. A tevékenység intézményi keretből történik, nem igényel plusz anyagi forrást. A faj itteni populációja esetén a két fő veszélyeztető tényezőnek a túltartott vaddisznóállomány jelentős mértékű gyeptúrását, valamint a beerdősülés veszélyével fenyegető cserjésedést látjuk. A faj megóvása érdekében e veszélyeket szükséges mérsékelni.

Rákosi vipera (Vipera ursinii)

Élőhelykezelés helyszíne: Bugac, Kunpeszér, Kunadacs. **Forrása:** LIFE18NAT/HU/000799 és KNPI saját. **Kivitelezést végezte:** Külső vállalkozók, KNPI. **Főbb eredmények:** Peszéradacsi réteken a Látó-hegyen 0,5 hektáron inváziós lágyszárúak és cserjék mechanikus irtása, Bugacon a Nagypusztát a Lőtérrel összekötő részen 1,5 hektáron nyársarjak szárzúzása történt. Az élőhelykezelések a LIFE HUNVIPHAB projekt keretében történtek, bár a záróév terv szerint már nem tartalmazott élőhelykezelési akciót.

Barátréce (Aythya ferina)

2025-ben nem történt célzott fajvédelmi intézkedés. Mesterségesen befolyásolható vízállapotú fészkelőhelyén vízpótlással (Csaj-tó) segítette állományainak megőrzését a természetvédelmi kezelés. Az ismert fészkelésbe fogott párok száma 61 volt.

Békászó sas (Clanga pomarina)

A fajnak jelenleg nincs ismert költőhelye a KNPI működési területén.

Bíbic (Vanellus vanellus)

Kezelés helyszíne: Tömörkény, Apaj, Pusztaszer **Forrása:** KNPI saját, Szomor Dezső, **Kivitelezést végzi:** KNPI, Szomor Dezső **Főbb eredményei:** Tömörkényen a Csaj-tó 7-es csapolása a tavaszi vonulási időben kedvező táplálkozó- és stopover-helyet biztosított a fajnak. Az árasztások Apajon és a Baksi-pusztán kedvező vonuló és fészkelőhelyei voltak a fajnak.

Cigányréce (Aythya nyroca)

2025-ben nem történt célzott fajvédelmi intézkedés. Mesterségesen befolyásolható vízállapotú fészkelőhelyein, mint például a Csaj-tó aktív vízmegőrzéssel és vízpótlással segítette állományainak megőrzését a természetvédelmi kezelés. A Kolon-tó esetében az extrém alacsony vízszint miatt az állománya erősen lecsökkent. Az ismert fészkelésbe fogott párok száma 36 volt.

Darázsölyv (Pernis apivorus)

Célzott felmérés nem történt, erdőtervezési eljárásokhoz kapcsolódó adatgyűjtés és alkalmi megfigyelések alapján násztevékenységek felvételre kerültek a biotikai adattárba, új fészkek nem kerültek meg 2025-ben.

Fehér gólya (Ciconia ciconia)

Kezelés helyszíne: KNPI működési területe, Kecskemét. **Forrása:** MVM Démász Áramhálózati Kft. **Kivitelezést végzi:** MVM Démász Áramhálózati Kft. **Főbb eredményei:** A KNPI működési területén a leromlott állapotú gólyafészkek magasítók cseréje, az újonnan létesülő fészkek esetében azok magasítása folyamatosan szükséges. A KNPI éves szinten adatszolgáltatást tesz a magasítandó gólyafészkekről az MVM Démász Áramhálózati Kft. részére. Az áramszolgáltató a természetvédelmi kezelővel együttműködve végzi el a szükséges fészkegységeket, illetve a fészkek karbantartását, annak érdekében, hogy fehér gólyák fészkelése a költségi siker és áramhálózati szempontból egyaránt a lehető legmegfelelőbb legyen. 2025-ben a költségi időszak megkezdése előtt összesen 29 gólyafészkek esetében történt beavatkozás (fészkegység, fészkegység csere, túlméretes fészkek részbeni visszabontása). A fehér gólyafészkeket közvetlenül érintő, vagy annak közelében tervezett villamoshálózat-fejlesztési munkák esetében a KNPI természetvédelmi kezelői nyilatkozataiban rendszerint madárvédelmi eszközök és megoldások betervezését javasolja, többek között burkolt vezetékek alkalmazását a kritikus szakaszokon, oszloptranzformátorok utólagos szigetelését, illetve madárvédelmi szempontból megfelelő oszlopkapcsolók alkalmazását.

Hamvas rétihéja (Circus pygargus)

Élőhelykezelés helyszíne: Felső-Kiskunsági szikes puszták és turjánvidék (HUKN10001), Felső-kiskunsági turjánvidék (HUKN20003), Ágasegyháza-orgoványi rétek (HUKN20015), Kiskunsági szikes tavak és az őrzégi turjánvidék (HUKN10002), Izsáki Kolon-tó (HUKN30003). **Forrása:** KNPI, MME Hamvasrétihéja-védelmi Munkacsoport. **Kivitelezést végzi:** Haszonbérlet és földtulajdonosok. **Főbb eredményei:** fészkelések felderítése és ellenőrzése. Fészkegységi in situ beavatkozások. Hasznosítások befolyásolása direkt védelem miatt vagy több évre, megelőző céllal. Az ismert több, mint 50 természetközeli fészkelőhely közül a prioritásként értékelt 20 helyszínen a fészkelések idejére a hasznosítások (legeltetés, kaszálás, aratás) időbeli korlátozás alá kerültek védőzónák kijelölésével, amennyiben erre szükség volt. Akasztó és Kunszentmiklós térségében a hagyásterületek meghosszabbításra kerültek a következő év fészkegységi időszakáig. Egy esetben, szikes réten fészkek védőháló került kihelyezésre, sikeres költést eredményezve. A sok tulajdonossal rendelkező területen az érintett gazdálkodókat és tulajdonosokat is megkerestük és informáltuk a fészkelő párok védelme miatt. Ebben a térségben 3 pár 6 fiókát reptetett. A 2025-ben elindult MTÉT élőhely-védelmi gyep TECS első évében egy kíméleti terület lett kijelölve Akasztó térségében. Itt két pár 4 fiókát reptetett.

Haris (Crex crex)

2025-ben nem történt célzott fajvédelmi intézkedés.

Kék vércse (Falco vespertinus)

Kezelés helyszíne: Apaj, Szabadszállás, Fülöpszállás, Akasztó, Soltszentimre, Pusztaszer. **Forrása:** KNPI saját. **Kivitelezést végzi:** KNPI. **Főbb eredményei:** A faj kiskunsági állománya 2025-ben is felmérésre került, ezzel párhuzamosan az optimális fészkelőhelyeit biztosító vetési varjú kolóniákról szintén pontos képet sikerült kapni. A KNPI saját állatállományával és a helyi gazdálkodók által végzett legeltetés a kék vércsék számára értékes élőhelyeket tart fenn. A korábbi LIFE pályázatokból kialakított odútelepek még betöltik funkciójukat, de folyamatos cseréjük indokolt lenne. Ennek érdekében az Igazgatóság saját dolgozói legyártottak 50 db odút, melyek kihelyezése még a 2026-os költségi szezon előtt meg fog történni.

Kerecsensólyom (Falco cherrug)

A faj megőrzése érdekében a rendszeres állományfelmérés és a költségi sikeresség ellenőrzése mellett más, célzott fajmegőrzési tevékenység nem történt. A 20 éve, az első kerecsen LIFE keretében

kihelyezett költőtálcák ellenőrzését tovább folytattuk, néhány felújítása megtörtént, a sérült költőtálcák lecserélését és újak kihelyezését 2026-ban tervezzük.

Kígyászölyv (Circaetus gallicus)

Forrása: KNPI GRASSLAND HU IP LIFE, MME. **Kivitelezést végzi:** KNPI, MME Kígyászölyv Védelmi Munkacsoport. **Kezelés helyszíne:** Kunadacs-0170/6b „Leányvár, KNPI működési területe. **Főbb eredményei:** 2025 tavaszán a „Leányvár” költőhelyen ismét sikeres volt a költés. A többi költőhelyen is drónos fészekellenőrzés, majd gyűrűzés történt. A téli időszakban az erdészeti tervezéshez szükséges kígyászölyv fészkelési adatokat átadtuk az erdészeti hatóságnak, 1 új fészek esetében erdőgazdálkodási tevékenység korlátozásának elrendelését kezdeményezte a KNPI.

Kis lilik (Anser erythropus)

Kezelés helyszíne: Szabadszállás, Fülöpszállás, Apaj. **Forrása:** KNPI saját. **Kivitelezést végzi:** KNPI **Főbb eredményei:** A fajról általános biotikai adatgyűjtés zajlik minden évben a KNPI szakemberei révén. Vadászati ellenőrzések történnek olyan helyeken, ahol a ludak nagy számban vonulnak át, és ahol a kis lilikek is előfordulhatnak. A legeltetés a táplálkozó-területeken a kis lilikek számára is kedvező volt, ezzel több madarat a védett természeti terület határain belül lehetett tartani, ahol vadászati tilalom van. A Zab-széken a terület északi nádszegélyén folytatódott a legeltetés, ezzel várhatóan olyan helyet sikerül majd pár éven belül kialakítani, ahol a lúdsapátok fokozottan védett területen további, megfelelő táplálkozó-területeket találnak. Apajon az árasztás megfelelő élőhelyet biztosít a lúdfajok, így a kis lilik számára is.

Kis őrgébics (Lanius minor)

A faj megőrzése érdekében a rendszeres állományfelmérés és a költési sikeresség ellenőrzése mellett más, célzott fajmegőrzési tevékenység nem történt.

Nagy goda (Limosa limosa)

Kezelés helyszíne: Tömörkény, Apaj, Pusztaszer **Forrása:** KNPI saját, Szomor Dezső, MME **Kivitelezést végzi:** KNPI, Szomor Dezső **Főbb eredményei:** A Csaj-tó 7-es csapolása a tavaszi vonulási időben kedvező táplálkozó- és stopover-helyet biztosított a fajnak. Az árasztások Apajon és a Baksi-pusztán kedvező vonuló és fészkelőhelyei voltak a fajnak. Az MME szakembereinek javaslatára nagy goda fészkek szőrmés ragadozóktól és a vaddisznótól történő védelme érdekében villanypáztort telepítettünk a Baksi-pusztán.

Nagy póling (Numenius arquata)

A faj megőrzése érdekében a rendszeres állományfelmérés és a költési sikeresség ellenőrzése mellett más, célzott fajmegőrzési tevékenység nem történt. Az ismert fészkelésbe fogott párok száma 24 volt.

Piroszlábú cankó (Tringa totanus)

Kezelés helyszíne: Tömörkény, Apaj, Pusztaszer **Forrása:** KNPI saját, Szomor Dezső **Kivitelezést végzi:** KNPI, Szomor Dezső **Főbb eredményei:** A Csaj-tó 7-es csapolása a tavaszi vonulási időben kedvező táplálkozó- és stopover-helyet biztosított a fajnak. Az árasztások Apajon és a Baksi-pusztán kedvező vonuló és fészkelőhelyei voltak a fajnak.

Szalakóta (Coracias garrulus)

A faj megőrzése érdekében a rendszeres állományfelmérés és a költési sikeresség ellenőrzése mellett más, célzott fajmegőrzési tevékenység nem történt.

Széki lile (Charadrius alexandrinus)

Élőhelykezelés helyszíne: Felső-Kiskunsági szikes tavak és az őrzégi turjánvidék HUKN10002, HUKN10001 Felső-Kiskunsági szikes puszták és turjánvidék Natura 2000 területek. **Forrása:** KNPI saját. **Kivitelezést végzi:** KNPI. **Főbb eredményei:** Az élőhelyein (Kelemen-szék, Zab-szék, Soltszentimrei-puszt, Miklapuszt, Bába-szék, Apaj) végzett célirányos élőhelykezelés következtében (benádasodott területek kilegeltetése, lokális túllegeltetés rövid fűvű élőhelyek létrehozása céljából, árasztás) az alkalmasnak tűnő fészkelési lehetőségei nagy területeken biztosítottak, így eredményesen

tudott költeni a faj. 2025-ben minimum 23 bizonyított széki lile költés volt, több évtized óta először nőtt az állomány 20 pár fölé.

Élőhelykezelés helyszíne: Miklapusza. **Forrása:** LIFE20NAT/HU/001404 **Kivitelezést végzi:** külső vállalkozó, Dunatáj Közalapítvány. **Főbb eredményei:** A Dunatáj Közalapítvány – mint projektpartner – Miklapusza területén kb. 130 ha területen legelteti a széki lile (*Charadrius alexandrinus*) egykori élőhelyéül szolgáló, a korábbi években rendszeres kezelésben nem részesülő szikes pusztarészeket. A nem kívánatos dűvadak gyérítését az Akasztói és a Hartai vadásztársaságok végzik a KNPI által biztosított csapdákkal.

Túzok (*Otis tarda*)

Forrása: KNPI saját; 2025. szeptember 1-től a LIFE24-NAT-AT-LIFE EUROBUSTARD. **Kivitelezést végzi:** KNPI Országos fajvédelmi koordináció. **Főbb eredményei:** a kárpát-medencei tűzokállomány közel 3000 pld, ami az elmúlt 20 évben mintegy 50%-os növekedést jelent. A kiskunsági szub-populáció 600 pld körül stagnál. Vad tűzokcsibék egyedi jelölése (jelenleg 2 aktív madár a Kiskunságban); biotikai adatgyűjtés a táplálkozó-, telelő- és fészkelőhelyeken; regionális szintű ragadozógazdálkodás megvalósítása a KNPI koordinációjában; tűzokvédelmi szempontú szántóföldi növénytermesztés Kunszentmiklós/Nagy-rét területén (KNP Felső-kiskunsági puszták területegysége, HUKN10001), a KNPI saját kezelésében lévő ingatlanokon; korábbi években visszagyepesedett szántók minőségének legeltetéssel történő javítása és a tűzok számára kedvezőtlen állapotú gyepterületek átalakítása (inváziós fás szárú növények visszaszorítása). Stratégiai tervezés az alábbiakban: 1. középvezetű légvezetékek kiváltása; együttműködések fenntartása és fejlesztése az áramszolgáltatókkal. 2. Hazai tűzokvédelmi gyakorlatok és eredmények megosztása (LIFE Eurobustard, publikációk előkészítése) 3. sas – tűzok „konfliktus” dokumentált kezelése (KNPI – MME). 4. Adatbázis kezelés, adatok elemzése

Délvidéki földikutya (*Nannospalax montanosyrmienensis*)

2025-ben nem történt célzott fajmegőrzési tevékenység a faj természetes és áttelepítéssel létrehozott állományainak rendszeres monitorozásán, az élőhelyein megvalósuló gyepterület természetvédelmi kontrollján és szabályozásán túl.

Farkas (*Canis lupus*)

2025-ben nem történt célzott fajvédelmi intézkedés.

Északi pocok (*Mycrotus oeconomus mehelyi*)

A faj Kiskunsági előfordulása az élőhelyek drasztikus átalakulása (kiszáradás) miatt kétséges. 2025-ben nem történt célzott fajmegőrzési tevékenység.

Légvezetékek okozta madárpusztulás felmérése:

2025-ben összesen 37 helyszínen került sor légvezeték felmérésre (célzott lejárás, illetve bejelentett madárpusztulások miatti alkalmoszerű bejárás).

Egyhajúvirág (*Bulbocodium vernum*)

Élőhelykezelés helyszíne: Ásotthalom, Kelebia. **Forrása:** KNPI saját. **Kivitelezést végzi:** KNPI, haszonbérnök **Főbb eredményei:** Az ismert lokalitások nagy részén igazgatóságunk január végén végzett területkezelést, ennek során cserjeirtással és kaszálással eltávolítottuk a felnőtt fás szárú vegetációt, mérsékeltük az avaros növényzettel való borítottságát. Az Ásotthalmi-lápréten található állományán az élőhelykezelés a korábbi években bevett gyakorlat alapján évi egyszeri, késői kaszálás történt.

Illatos csengettyűvirág (*Adenophora liliifolia*)

Természetvédelmi kezelés helyszíne: Kiskőrös Szücsi-erdő. **Forrása:** KNPI saját forrás. **Kivitelezést végezte:** KNPI munkavállalók. **Főbb eredményei:** Az élőhelyeken az eddigi természetvédelmi beavatkozásokhoz hasonlóan folytattuk a cserjék visszaszorítását és fűavar elhordást 10 ember/nap ráfordítással. A közeli ragadozómadár fészkelésre tekintettel áprilisban került sor a beavatkozásra. Korábbi tapasztalataink alapján a faj kedvezően reagál ezekre az élőhely-kezelésekre.

6 részpopulációt kerítés óv a vadak lerágásától/kitúrásától, megtörtént a sérült kerítések kijavítása.

2025-ben összesen 89 illatos csengettyűvirág töről van tudomásunk a KNPI működési területén, melyek közül 83 hozott virágot. 74 fő Kiskőrösön és 15 fő Csengődön él. Az állományok tovább csökkentek. A

csökkenést kiváltó okok között biztosan előkelő helyet foglalnak el a megváltozott klimatikus viszonyok.

Kitelepítési céllal a Pécselyi szaporító kertben (BfNPI) ex situ szaporítással 500 tő illatos csengettyűvirág tövet nevelnek a KNPI megbízásából. A kertben termelődött magokat 2024-ben vetették el, 2025-ben az aszályos ősz miatt nem történt meg a kitelepítés, 2026. őszén tervezzük ezt megvalósítani.

Mocsári kardvirág (Gladiolus palustris)

Élőhelykezelés helyszíne: Kunbaracs, Kunpeszér, Ásotthalom. **Forrása:** KNPI saját **Kivitelezést végzi:** KNPI, haszonbérlek. **Főbb eredményei:** A mocsári kardvirág élőhelyeinek kezelése 2025-ben is a korábbi évekhez hasonlóan zajlott: a legtöbb előfordulási helyen évente egyszeri, késői – termésérést követő - kaszálás történt. A kunbaracsi és a kunpeszéri állomány esetén a bekerítésnek köszönhetően a korábban jellemző, vaddisznók általi túsítás továbbra sem okozott problémát. Az ásotthalmi előfordulás esetében az erősen kiszáradó és átalakuló élőhely miatt a korábbi évek gyakorlata szerint végzett területkezelés módosítása szükségessé vált, belső egyeztetés zajlik a nagyobb kiterjedésű hagyásávok fenntartásának fontosságáról, hatásairól. A 2025-ös évben zajlott a Nemzeti Biodiverzitás Monitorozó Rendszer keretén belül a mocsári kardvirág monitorozása a KNPI működési területén, ennek keretében minden ismert előfordulási helyen felmérésre került a faj állományainak mérete.

Tartós szegfű (Dianthus diutinus)

Élőhelykezelés helyszíne: Bócsa, Kiskunmajsa-Bodoglár, Harkakötöny. **Forrása:** KNPI saját. **Kivitelezést végzi:** KNPI. **Főbb eredményei:** Harkakötöny helyszínén a MOL állomás melletti bekerített területen belül a raschel hálós árnyékoló javítása, felújítása történt meg 2025-ben. Ez az élőhely korábbi és 2026-tól tervezett új kutatási feladatok helyszínéül szolgál.

Szintén Harkakötöny külterületén tartós szegfű állomány közvetlen közelében az idegenhonos és inváziós özönfű (prérifű) (*Sporobolus cryptandrus*) mintegy 100 töves állománya jelent meg. Az érintett területen a *S. cryptandrus* mechanikai eltávolítását végeztük el.

Fokozottan védett növény-, illetve állatfajok élőhelyén és élőhelye körüli korlátozás elrendelésének kezdeményezése

A kezdeményezett korlátozással érintett faj	A kezdeményezett korlátozások száma	A kezdeményezett korlátozások által összesen érintett egyed- ill. párszám
Rétisas	6	6
Parlagi sas	4	4
Fekete gólya	2	2
Kígyászölyv	1	1
Csikófark	1	300
Homoki kikerics (+homoki nőszirm+6260 élőhely)	1	29 (+367)

5.4.3. Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése

Lakiteleki rétisas-mérgezés miatt tettünk büntetőfeljelentést természetkárosítás miatt. Az eljárást a rendőrség felfüggesztette, mivel az elkövető kiléte a nyomozásban nem volt megállapítható.

Parlagi sas elpusztítása, mint természetkárosítás miatt szintén büntetőfeljelentésre került sor a Kiskunfélegyházi Rendőrkapitányságon. A madáron jeladó volt, aminek az adataiból kiderült, hogy a madár földet érését követően autóval szállították ismeretlen helyre. A tetem később sem került meg. A rendőrség az eljárást felfüggesztette, mivel az elkövető kiléte a nyomozásban nem volt megállapítható.

Érsekcsanád külterületén mérgezés miatt elpusztult egerészölyv, aranysakál és rétisas miatt tett büntetőfeljelentést a KNPI. A rendőrség az eljárást felfüggesztette, mivel az elkövető kiléte a nyomozásban nem volt megállapítható.

Parlagi sas pusztult el egy szabálytalanul kihelyezett hattyúnyak csapdában Felsőszentivánon. A KNPI feljelentése nyomán 3.500.000 Ft vadgazdálkodási bírság került kiszabásra.

5.4.4. Védett és közösségi jelentőségű fajok kártételei

A panasszal érintett faj	A panaszban szereplő kártétellel érintett termény, állatfajta stb.	A panasz szerinti kártétel dátuma (amennyire meghatározható, legalább hónapra)	Termény esetén a kártétellel érintett terület nagysága (ha)	Állatállományban okozott kártétel esetén a károsított példányok száma	A panaszban szereplő kártétel panasz szerinti mértéke (Ft)
1. eurázsiai hód	A Duna és Tisza árvízvédelmi töltések szerkezetében és az erdőgazdálkodási jelentőségű faállományban okozott károk	egész évben folyamatosan	nem lett meghatározva	-	nem lett meghatározva
2. vetési varjú	szántóterületeken okozott kárt panaszoltak, főként frissen vetett kukoricában és napraforgóban + lakossági panaszok városban fészkelő varjúkolóniák hangoskodása, szennyezése miatt	március-május	nem lett meghatározva	-	nem lett meghatározva
3. nagy kárókatona	halállományban okozott kár, halastavakon és horgászvizeken	egész évben folyamatosan, a folyók halágyainál téli időszakban	nem lett meghatározva	-	nem lett meghatározva
4. sárgalábú sirály	halállományban okozott kár, halastavakon	egész évben folyamatosan, a folyók halágyainál téli időszakban	nem lett meghatározva	-	nem lett meghatározva
5. seregély	gyümölcs- és szőlőültetvényekben okozott kár	április-július, szeptember-október	nem lett meghatározva	-	nem lett meghatározva
6. védett ragadozó madár, feltehetően héja vagy egerész ölyv	baromfiállományban okozott kár	egész évben folyamatosan	nem lett meghatározva	-	nem lett meghatározva

A panasszal kapcsolatos intézkedések	Volt-e helyszínbemjárás (I/N)	az NPI véleménye szerint a panasz szerinti kártétel (Ft) hány %-a valós	A tulajdonos által megtett megelőző intézkedés és ennek megfelelése az NPI szerint
1. Természetvédelmi kezelői nyilatkozat megtétele a védekezés feltételeiről 9 esetben	igen	nem releváns	nem volt érdemi megelőző intézkedés (gyérítéshez kérték engedélyt)
2. Természetvédelmi kezelői nyilatkozat	igen	nem releváns	nem volt érdemi megelőző intézkedés, a védekezéshez (riasztás,

megtétel a védekezés feltételeiről 6 esetben			fészekeltávolítás) kértek engedélyt
3. Természetvédelmi kezelői nyilatkozat megtétel a védekezés feltételeiről 14 esetben	igen	nem releváns	nem volt érdemi megelőző intézkedés, riasztáshoz és gyérítéshez kértek engedélyt
4. Természetvédelmi kezelői nyilatkozat megtétel a védekezés feltételeiről 1 esetben	nem	nem releváns	nem volt érdemi megelőző intézkedés, riasztáshoz és gyérítéshez kértek engedélyt
5. Természetvédelmi kezelői nyilatkozat megtétel a védekezés feltételeiről 5 esetben	nem	nem releváns	nem volt érdemi megelőző intézkedés, riasztáshoz és gyérítéshez kértek engedélyt
6. Természetvédelmi kezelői nyilatkozat megtétel a védekezés feltételeiről 1 esetben	nem	nem releváns	nem volt érdemi megelőző intézkedés, riasztáshoz kértek engedélyt

5.5. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek

Szosznovszkij-medvetalp (*Heracleum sosnowskyi*) féken tartása

Helyszín: Kiskőrös ex lege védett természeti terület (láp)

A Kiskőrös 0481/1 és 0481/2 hrsz-ú magaskórós területeken található Szosznovszkij-medvetalp állomány kezelése történt legeltetéssel. Tekintve, hogy az ingatlan tulajdonosa szarvasmarhával történő legeltetést végez a területen, vegyszeres kezelést nem végeztünk, a legeltetés a növény féken tartásához elegendőnek bizonyult. A tőszám (meglegelt állapotban) 80 és 100 között volt a területen, több helyen elszórtan, kisebb csoportokban.

Forrása: az ingatlan tulajdonosa saját állatállománnyal legeltet. Főbb eredményei: A korábbi mintegy 1000 töves medvetalp állomány visszaszorítása korábban vegyszeres kezeléssel, 2024. szeptemberétől legeltetéssel történik. A talaj magbank készletének kiürüléséig folytatni kell a terület ellenőrzését és a medvetalp-állomány kiterjedésének nyomon követését.

Közönséges selyemkóró (*Asclepias syriaca*) észlelése, féken tartása

A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (különösen a Homokhátságon) általánosan elterjedt inváziós növényfaj. 2025-ben 1092 lokációban 43.704 új egyedet rögzítettek térinformatikai adatbázisban a KNP Igazgatóság munkatársai. Szisztematikus felmérés nem történt, az észlelések védett természeti értékek adatfelvétele során detektált állományok adatait jelentik.

Az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő területeken a földhaszonbérleti szerződésekben kötelezettségként szerepel a közönséges selyemkóró visszaszorítása. Az ellenőrzés e tekintetben folyamatos. Az Igazgatóság munkatársai részéről célzott kezelés csak lokálisan, kaszálással történt.

Forrása: a kiszállások költsége saját forrásból (TEV1)

Mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima*) észlelése, féken tartása

A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság működési területén, leginkább a Homokhátsági erdős területeken általánosan elterjedt inváziós növényfaj. 2025-ben 379 lokációban 39.009 új egyedet rögzítettek térinformatikai adatbázisban a KNP Igazgatóság munkatársai. Szisztematikus felmérés nem történt, az észlelések védett természeti értékek adatfelvétele során detektált állományok adatait jelentik.

Forrása: a kiszállások költsége saját forrásból (TEV1)

Mirigyes bálványfa kezelése

Helyszín: KNP Fülöpházi-buckavidék területegysége, a KNPI vagyonekezelésében lévő alábbi ingatlanok:

Fülöpháza 035/64 hrsz.-ú ingatlan c) alrészlet, művelési ága: legelő;

Fülöpháza 035/74 hrsz.-ú ingatlan a) alrészlet, művelési ága: legelő;

Fülöpháza 035/5 hrsz.-ú ingatlan, művelési ága: legelő

Fülöpháza 031/64 hrsz.-ú ingatlan, művelési ága legelő, fokozottan védett terület

Fülöpháza 035/72 hrsz.-ú ingatlan a) és c) alrészlet, művelési ága legelő

Fülöpháza 031/71 hrsz.-ú ingatlan a) alrészlet, művelési ága legelő és út

Kisebb foltokban, korábban kezelt állományokban történt vegyszeres kezelés. Az állami védekezést elrendelő határozat (BK/KTF/05450-1/2025.) és a vállalkozói szerződés megkötése a KNPI által összeállított beavatkozási terv alapján történt.

A beavatkozási területen belül mintegy 8 hektáron történt vegyszeres kezelés a fásszárú inváziós fajok elleni védekezés protokolljának megfelelően (törzsinjektálás; kéregsebzés, kenés; pontpermetezés).

Forrása: „Állat, növény és GMO-kártalanítás” fejezeti kezelésű előirányzat. Tevékenységet végzi: a Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály által megbízott vállalkozó (S.M. Consulting Kft.). Főbb eredményei: A területet főképp nyílt, évelő, mészkedvelő homokpusztagyep és nyáras-borókás borítja, mindkettő közösségi jelentőségű (Natura 2000 jelölő) élőhelytípus, amik természetességi állapotát veszélyezteti az erdőszegélyekből és spontán magról terjedő mirigyes bálványfa. A nyílt homokpusztagyepereken a kis kiterjedésű, lokálisan megjelenő bálványfafoltok kiirtása volt a cél, ami eredményes volt. A talaj magbank-készletének kiürüléséig folytatni kell a magoncok eltávolítását, valamint az esetlegesen újrasarjadó egyedek ismételt kezelését.

Keskenylevelű ezüstfa (Elaeagnus angustifolia) féken tartása

Helyszín: A KNPI vagyonekezelésében lévő Öttömös 0100/59, 0100/64, 0100/77, 0100/79, 0100/108 hrsz. alatti ingatlanokon – ami a Körös-éri Tájvédelmi Körzet Öttömösi-baromjárás elnevezésű területegységének része.

A foltokban elhelyezkedő keskenylevelű ezüstfa állományának utókezelése történt. Az állami védekezést elrendelő határozat (CS/Z02/00277-25/2025.) és a vállalkozói szerződés-kötés a KNPI által összeállított beavatkozási terv alapján történt.

Forrása: „Állat, növény és GMO-kártalanítás” fejezeti kezelésű előirányzat. Tevékenységet végzi: a Csongrád-Csanád Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály által megbízott vállalkozó (Regreen Field Kft.). Főbb eredményei: Az öttömösi Baromjárás 415 ha nagyságú területe igen változatos élőhelyi összetételű. Korábban jelentős kiterjedésű szőlőültetvények és szántók voltak, amik nagy részét mára felhagyták, így lassan visszatelepedett a természetközeli vegetáció. Természetközelinek mondható a térség északnyugati nyúlványának számos kisebb, üde gyeplő foltja. Itt főleg a glikofil homoki növényzet – inkább száraz gyepek – és szikes rétek foltjai váltakoznak. Ezt az összefüggő gyepest legelőként hasznosítják. A legeltetés intenzitása az utóbbi időkben többször változott, nem egyenletesen érintve a legelő minden részét. A legeltetési intenzitás csökkenésének következtében a legelő nedvesebb részein erős ezüstfa terjedés (cserjésedés) volt tapasztalható, ami a gyepest több helyen is tagoló, szélesebb ültetett erdősavokból terjedt szét. Ennek a terjedésnek a féken tartására, a keskenylevelű ezüstfa visszaszorítására irányult a 2024-es és 2025-ös végzett tevékenység, amely során minden egyed eltávolításra került. A jövőben az esetlegesen felnőtt sarjakat a legelő állatok várhatóan képesek lesznek visszaszorítani.

Helyszín: KNPI vagyonekezelésében lévő kunszentmiklósi és szabadszállási ingatlanokon, védett természeti területen történt továbbá mechanikai és vegyszeres ezüstfa irtás.

Forrása: saját költségvetésből. Tevékenységet végzi: KNPI munkatársai. Főbb eredményei: A keskenylevelű ezüstfa visszaszorítása szikes pusztai területeken.

Homoki prérifű (*Sporobulus cryptandrus*) észlelése és kezelése

Az észak-amerikai eredetű növényfajnak új állományait észleltük (296 lokalitásban 20.355 tő). A növényfaj ugyan nem szerepel az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti jegyzékének elfogadásáról szóló 2016/1141. végrehajtási rendeletében, de a tervezett nemzeti lista „megfigyelési listáján” igen, ezért fontosnak tartjuk, hogy beszámoljunk terjedéséről. A növény állományai főleg Kiskunmajsa, Tázlár, Harkakötöny, Kiskunhalas, Imrehegy külterületén, földutak mentén, degradált homokterületeken jelentek meg, de kecskeméti, zsanai, lajosmizsei, kerekegyházi, fülöpházi, ásothalmi és bócsai előfordulása is ismert. Lokálisan, kisebb területeken történt mechanikai törlésválasztás, és gyökérrel együtt való kihúzás.

Forrása: saját költségvetésből. Tevékenységet végzi: KNPI munkatársai. Főbb eredményei: A homoki prérifű visszaszorítása magas természeti értékű homokpuszta gyepeken és újonnan megjelent, kisebb állományokat érintően.

Heverő medvetalp kaktusz (*Opuntia humifusa*) észlelése és kezelése

Az észak-amerikai származású 58 lokalitásban 314 telepét észleltük. A növényfaj ugyan nem szerepel az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti jegyzékének elfogadásáról szóló 2016/1141. végrehajtási rendeletében, de a tervezett nemzeti lista „megfigyelési listáján” szerepel, ezért fontosnak tartjuk, hogy beszámoljunk terjedéséről. A kisebb állományok mechanikai irtása megtörtént, egyes kiterjedtebb állományok vegyszeres kezelésére is sor került Baja és Kiskunmajsa külterületén.

Forrása: saját költségvetésből. Tevékenységet végzi: KNPI munkatársai. Főbb eredményei: A természetes vagy természetközeli élőhelyeken észlelt kaktuszok eltávolítása, amit folytatni szükséges, a legnagyobb, kunbaracsi és kiskunmajsai állományok tekintetében. Indokolt az eltávolítással érintett helyszínek ellenőrzése néhány évig, tekintve, hogy a talajban maradt, leszakadt szártagokról könnyen gyökeret ereszt, és terjed, továbbá legelőkön feltehetően a juhok szőrzetére tapadva is képes terjedni, ilyen módon is megjelenhet új lokalitásokban.

Inváziós állatfajok észlelése és kezelése

Pézsmapocok (*Ondatra zibethicus*): 5 egyedet észleltek a KNP Igazgatóság munkatársai, védekezés nem történt.

Ékszerteknős (*Trachemys scripta*): 3 lokalitásban 15 egyedet észleltek a KNP Igazgatóság munkatársai, az állatok kifogásra kerültek, és mentőközpontban (Kecskeméti Vadaskert) kerültek elhelyezésre.

Törpeharcsa - nagyrészt fekete törpeharcsa (*Ameiurus melas*) lehalászás történt, amely ellenőrzésében a KNPI munkatársai részt vettek:

2025. novemberében a tiszalparti Holt-Tiszán valamint a lakitelki Szikrai Holt-Tiszán végzett varsás törpeharcsa szelektív halászat során összesen 5548 kg törpeharcsát, a dunapataji Szelidi-tó vízteréből 1150 kg távolított el a horgászegyesület.

5.6. Természetvédelmi mentőtevékenység

A KNPI Természetvédelmi Őrszolgálat telefonos ügyeleti rendszert üzemeltet. A Természetvédelmi Őrszolgálat Ügyeleti száma: +36-30-555-61-71. A telefonszám számos kiadványban, a KNPI honlapján fel van tüntetve, valamint a KNPI vonalas telefonján munkaidő után a telefonközpont bemondja az ügyelet elérhetőségét, így munkaidő után is elérhetőek vagyunk.

Az ügyeleti telefonszám működtetésében, a hívások fogadásában és a bejelentések kezelésében 7 fő természetvédelmi őr és 1 fő nyilvántartási referens vesz részt, heti váltásokban munkaidő után. Munkaidőben az igazgatóság telefonközpontjába érkeznek a hívások, és a telefonközpontos kolléga fogadja azokat.

Az ügyeleti telefonszámra érkező hívások leggyakoribb kérdései:

- Madármentés, állatmentés;
- Nemzeti Park látogathatósága, programokról, megközelíthetőségről érdeklődés;
- Földhasználattal kapcsolatos kérdések;
- Ügyintézés, ügyfélfogadás rendje.

2025-ben, a korábbi évekhez hasonlóan, ezres nagyságrendű hívás érkezett az ügyeleti számra. Továbbra is jelentős a védett állatok mentése. Működési területünkről 32 faj 142 egyedet mentettük, főleg a Szegedi Vadaspark, a Kecskeméti Vadaspark és a Szentesi Mentőközpont közreműködésével. 2025-től a kiskőrösi Varjúház Vadmadármentő Alapítvány is besegített a sérült madarak ellátásában. Igazgatóságunk működési területén a lakosság 2025-ben is jelentősen közreműködött a sérült állatok eljuttatásában a vadasparkokba. Az állategészségügyi zárlatok befolyásolták a vadasparkok sérült állatokkal kapcsolatos mentési munkáját, a zárlat alatt nem fogadhattak sérült egyedeket.

mentett	madár	ebből fokozottan védett madár	emlős	ebből fokozottan védett emlős	egyéb gerinces (hüllő, kételtű)
142	102	35	25	23	15

	Mentett védett és vagy fokozottan védett faj neve	Egyedszám:
1.	egerészölyv	13
2.	fehér gólya	22
3.	tengelic	3
4.	barna rétihéja	2
5.	nagykócsag	1
6.	sarlósfecske	3
7.	vörösgém	2
8.	denevérfajok	22
9.	héja	4
10.	ékszer teknős	15
11.	kuvik	5
12.	vörös vércse	10
13.	macskabagoly	1
14.	zöld küllő	1
15.	erdei fülesbagoly	5
16.	vidra	1
17.	sün	2
18.	erdei pinty	2
19.	dankasirály	2
20.	nádi sármány	1
21.	lappantyú	1
22.	daru	1
23.	vetési varjú	2

24.	molnárfecske	3
25.	gyöngybagoly	1
26.	karvaly	1
27.	rétisas	2
28.	parlagi sas	1
29.	balkáni gerle	1
30.	gyurgyalag	1
31.	szajkó	1
32.	parlagi galamb	10
	ÖSSZESEN:	142

A mentőközpontokba szállított, fokozottan védett fajok közül a fehér gólya (22 pld) példányszáma volt a legmagasabb. A sérülések okai leggyakrabban áramütés, vezetékkel való ütközés, fészekből mentés a szülőmadarak elpusztulását, sérülését követően.

A mentőtevékenységre fordított munkaórák mennyisége a 2024-es évhez hasonló nagyságrendben mozgott. A KNPI gyakran kérte a bejelentő állampolgárok segítségét a sérült állatok mentőközpontba juttatásához. A mentőtevékenységre fordított munkaórák becsült mennyisége: a telefonhívásokra kb. 220 óra, a mentésekre kb. 195 óra. A ráfordított kilométerfutás kb. 20 500 km.

5.7. Körzeti erdőtervezési eljárásban való természetvédelmi kezelői részvétel

Nem saját vagyonkezelésben lévő védett és Natura 2000 erdőterületek

NPI működési területén fekvő erdőterületek	Terület (ha)	Erdőrészletek száma	Erdőtervezési körzetek száma
Fokozottan védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület)	0	0	0
Fokozottan védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő	584,02	237	2
Országos jelentőségű védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület és nem fokozottan védett)	1863,61	689	12
Országos jelentőségű védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő (nem fokozottan védett)	5180,96	2088	12
Országos jelentőségű védett/fokozottan védett természeti területen kívüli, de Natura 2000 területen lévő erdő	12652,56	4950	14
Összesen	20281,15	7964	14

Az Országos Erdőállomány Adattár 688 db erdőrészlet esetében tartalmaz közösségi jelentőségű erdei élőhely adatot. Az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott nem erdei élőhelyek mennyiségét az Igazgatóság a rendelkezésére álló adattári hozzáféréssel nem tudja meghatározni.

2025-ben a Bugaci erdőtervezési körzet körzeti erdőterve készült el. A Kelebiai erdőtervezési körzet 2025-ben megkezdett tervezése 2026-ban zárul le. Az erdőtervezéssel érintett, védett/Natura2000 területen található erdőrészek száma: 1289 db.

Az **erdőtervezési eljárások** során az alapvető természetvédelmi célkitűzés a védett és fokozottan védett természeti értékek, védett és fokozottan védett természeti területek, a Natura 2000 területek és közösségi jelentőségű értékek kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

A természetvédelmi érdekek érvényesítésének főbb szakmai szempontjai védett természeti területeken, és - a vonatkozó jogi szabályozásoknak megfelelő pontokban – a Natura 2000 területeken:

- jelölő élőhelyek kiterjedése nem csökkenhet, kivéve, ha ez a változás másik, az eltűnő élőhelyrészhez hasonló természetességgű jelölő élőhely kiterjedésének növekedése miatt következik be;
- a jelölő élőhelyek természetessége nem csökkenhet, kivéve, ha ez közvetlenül elháríthatatlan külső ok (pl. időjárási szélsőség, fogyasztószervezet gradációja), vagy erdei élőhely esetén a faállomány engedélyezett véghasználata, illetve a felújítás érdekében szükségszerűen végzett talajmunka miatt következik be;
- a természetes, természetközeli erdőtársulások, erdei élőhelyek megóvandó tulajdonsága a heterogén tér- és korszerkezet, a legyengült egészséggű fák jelenléte, az álló és fekvő holtfa jelenléte, a fajgazdag cserje- és gyepszint;
- az őshonos erdőállományok, jelölő erdei élőhelyek tíz éves felbontású korosztályszerkezetében nem csökkenhet a térségben szokásos erdőgazdálkodási gyakorlat szerint már véghasználatra előírható korosztályok, továbbá az őket eggyel megelőző korosztály összesített területi kiterjedése (nem véghasználható több idős erdőállomány, mint amennyi korosodásával belép a hasonló ökológiai funkciót ellátni képes korosztályokba);
- erdőtervezési ciklusonként 50%-os aránynál jobban nem csökkenthető véghasználat révén egyetlen korosztály területe sem;
- a természetes, természetközeli erdőtársulások, jelölő élőhelyek inváziós veszélyeztetésének mértéke nem növekedhet;
- ahol az őshonos erdőállomány képes felújulni a maga természetes ökológiai folyamataira jellemző módon (természetes sebességgel, állománysűrűséggel, állományszerkezettel), ott biztosítani kell a természetes felújítás lehetőségét;
- védett/Natura 2000 területen az őshonos fafajok javára szükséges elvégezni a nevelővágásokat;
- őshonos állományok esetében egészségügyi termelést csak kivételes esetben (nagymértékű károsítás, vagy zárlati károsító fellépése esetén) lehet végezni;
- a jelentős természeti értéket képviselő állományokban a vágásérettségi kort a biológiai vágáskorhoz közelítve, a vágásérettségi szakasz felső határánál kell meghatározni,
- az erdők véghasználata során hagyásfákat, hagyásfa csoportokat kell visszahagyni;
- a hagyásfa csoportok kiterjedésének meghatározása minden erdőrészlet esetében egyedi mérlegelés alapját képezi, a véghasználandó állomány természetvédelmi értékétől függően;
- a faültetvényeket, kultúrerdőket, átmeneti erdőket a soron következő erdőfelújítás során át kell alakítani a termőhelynek megfelelő, és az erdészeti tájban őshonos fafajokból álló erdőkké, ez alól kivételt jelentenek egyes, nem kiemelt tiszai hullámtéri nemesnyáras erdőállományok, amik esetében a több lépcsős, fokozatos szerkezet-átalakítás is elfogadott (korábbi miniszteri erdőterv-rendelet rendelkezését követve);
- az erdőgazdálkodási tevékenységek végrehajtása során biztosítani kell az erdőszegélyek kialakulását, a meglévő erdőszegélyek kíméletét, valamint az erdő lombkorona-, cserje- illetve lágyszárú szintjében a faji, életkori, és szerkezeti változatosság növekedését;
- természetes, természetszerű erdőtársulások, erdei jelölő élőhelyek esetében fahasználat csak a kedvező természetvédelmi állapot fenntartása, helyreállítása érdekében tervezhető;
- vegetációs időszakban fakitermelés csak a természetvédelmi kezelővel egyeztetve végezhető, amennyiben védett természeti értékeket érdemben nem veszélyeztet;
- támogatott a faanyagtermelést nem szolgáló, átmeneti és örökerdő üzemmódok megállapítása;

- támogatott a felnyíló erdővé minősítés, illetve a fátlan állapotban tartás, amennyiben természetes, természetszerű erdőállomány záródása természetes ökológiai folyamatok következményeként csökken;
- a nagy kiterjedésű, egykorú és kevés fafajból álló erdők lombkorona-, cserje- valamint lágyszárú szintjében az erdőgazdálkodási tevékenységek végrehajtása során elő kell segíteni a faji, életkori, és szerkezeti változatosság növekedését.

A természetvédelmi érdekek az erdőtervezési eljárásban adatszolgáltatással, természetvédelmi kezelői nyilatkozatokkal, és az erdőrésztelenkénti tárgyalások során érvényesíthetők. A körzeti erdőtervezési igazgatási szakaszában a tervezett körzet releváns biotikai adatai átadásra kerülnek, az eljáró hatóság a tervjavaslat készítése során az adatokat figyelembe veszi, az érintett erdőrészt leíró lapokon szerepelteti. Az elkészült tervjavaslat véleményezése természetvédelmi kezelői nyilatkozat útján történik. A véleményezés a védett/Natura2000 területen található erdőrésztetek mellett a természetvédelmi oltalom alatt nem álló, de biotikai adattal rendelkező erdőrésztetekre is kiterjed. A nyilatkozat a fent részletezett szempontok szerinti kezelői javaslatokat tartalmazza. Véleményeltetés esetén erdőrésztelenként tárgyalásra kerül sor, az érintett erdőgazdálkodók bevonásával. A körzeti erdőtervezés előzetes szakhatósági eljárásában (területi természetvédelmi hatóság jár el), illetve a szakhatósági eljárásában (Agrárminisztérium Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztálya jár el) szintén természetvédelmi kezelői nyilatkozat kiadására kerül sor. A tapasztalatok szerint a természetvédelmi kezelői nyilatkozaton alapuló előzetes szakhatósági állásfoglalás/szakhatósági állásfoglalás az esetek többségében elégséges a természetvédelmi közérdek érvényesítésére, az előírásait az eljáró hatóság átvezeti. Új eleme a természetvédelmi érdekérvényesítésnek az erdőgazdálkodói javaslatok kidolgozása során történő egyeztetés, erre elsősorban az erdőtervezési körzetek jelentős területű védett/Natura2000 erdőt kezelő erdőgazdálkodói (jellemzően az állami tulajdonban lévő erdők kezelőivel) esetében kerül sor. Az erdészeti hatóság a természetvédelmi szempontok szerint egyeztetett erdőgazdálkodói tervjavaslatokat átvezeti. 2025-ben az erdőtervezési eljárásokban a tervjavaslatok véleményezése során 870 db erdőrésztetet érintően, a szakhatósági eljárások során 427 db erdőrésztetet érintően került sor természetvédelmi kezelői nyilatkozat kiadására.

A körzeti erdőtervezési eljárások során a természetvédelmi érdekérvényesítés leküzdhetetlen akadállyal, jelentős nehézséggel nem szembesült. Az együttműködés az eljáró hatósággal, szakhatósággal, és az érintett erdőgazdálkodókkal konstruktív. A vonatkozó jogi szabályozás alkalmas a természetvédelmi kezelési szempontok érvényesítésére.

Az Igazgatóság természetvédelmi kezelői feladatkörében hatósági megkeresésre a természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 625/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 20. §-a alapján írásos természetvédelmi kezelői nyilatkozattal segíti a tényállás tisztázását, egyéb ügyfél esetén az írásos természetvédelmi kezelői nyilatkozat mellett más tájékoztatási formákat is alkalmaz (pl. helyszíni szemle, jegyzőkönyv, szóbeli egyeztetés). A hatósági megkeresések jellemzően a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 33. §, 38. §-a szerinti engedélyezési eljárások, a fent részletezett körzeti erdőtervezési eljárások, az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Evt.) 104/A. § (1) bekezdés d) pontja szerinti engedélyezési eljárások, illetve a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 69. § szerinti természetvédelmi szakkérdések vizsgálatára irányuló eljárások esetében érkeznek. 2025-ben 181 db, erdővel kapcsolatos államigazgatási ügyben történt ügyintézés.

A nem védett, nem Natura2000 területek erdeit érintő legjellemzőbb ügycsoport a védett növény és állatfajok megőrzésére irányuló eljárások, vonatkozó szabályozás Tvt. 42. § (1), 43. § (1), 78. § (1), Evt. 28/A. (1) d). Az eljárások kezdeményezése a természetvédelmi kezelő adatszolgáltatásával, illetve a szükséges fajvédelmi intézkedésekre tett javaslattal történik, a döntést a természetvédelmi hatóság hozza meg, melyet az erdészeti hatóság az Országos Erdőállomány Adattáron átvezet. Nehézséget okoz az eljárások kezdeményezése során a nem védett, nem Natura2000 területeken található erdők erdőtervi előírásaira, és gazdálkodási viszonyokra vonatkozó adatoknak a korlátozott hozzáférhetősége. További probléma a döntéshozatal elhúzódó időtartama.

6. Saját vagyongazdálkodási területeken folyó tevékenység

Az alábbi táblázat az Igazgatóság saját vagyongazdálkodási területeinek művelési ág szerinti megoszlását mutatja 2025.12.31-i állapot szerint:

Saját vagyongazdálkodási területek

Művelési ág	Tárgyévben vásárolt (ha)	Tárgyévben kikerült (ha)	Összkiterjedés (ha)	Saját használatban		Haszonbérbe + megbízással kiadva	
				ha	%	ha	%
Szántó	0,0000	97,0434	2 671,8646	1 115,4665	41,75	1 556,3981	58,25
Rét	100,0743	0,0000	9 189,8583	3 217,1967	35,01	5 972,6616	64,99
Legelő	50,2907	0,0000	28 345,6953	8 816,5092	31,10	19 529,1861	68,90
Kert	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	NR	0,0000	NR
Szőlő	0,0000	0,0000	6,4414	5,4700	84,92	0,9714	15,08
Gyümölcsös	0,0000	0,0000	1,8502	1,4707	79,49	0,3795	20,51
Nádas	0,0000	33,5934	3 050,7608	2 166,9711	71,03	883,7897	28,97
Halastó	0,0000	0,0000	1 323,7252	1 304,4442	98,54	19,2810	1,46
Erdő	0,0000	15,5194	9 528,1420	9 528,1420	100,00	0,0000	NR
Fásított terület	3,6180	0,0000	92,6594	50,7440	54,76	41,9154	45,24
Kivett	0,0000	2,5558	4 724,8297	3 817,7447	80,80	907,0850	19,20
Összesen	153,9830	148,7120	58 935,8269	30 024,1591	50,94	28 911,6678	49,06

Az Igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő területek nagysága a 2024-ben közölt adatokhoz képest 5,271 ha-val növekedett. Az Igazgatóság 2025-ben – a korábbi vagyongazdálkodási szerződés alapján – 4 db ingatlan tekintetében kezdeményezte a tulajdonjog bejegyzést, korábban be nem jegyzett tulajdoni hányadokra vonatkozóan az illetékes földhivatalnál.

Az Igazgatóság vagyongazdálkodásából kikerült 4 db ingatlan, ezek a következők: Hódmezővásárhely külterület 02148/5, 02151/1, 02172/1, 02172/2 helyrajzi szám (4,99 ha nagyságban, földcseréhez kapcsolódóan).

Az Igazgatóság a vagyongazdálkodásában lévő területek 49,06 %-át (28.911,6678 ha) földhaszonbérlet és megbízási szerződés útján kezeli. 2025. december 31. napján 408 db földhasználati jogosultságot keletkeztető szerződéssel rendelkezett a KNPI (319 db haszonbérleti szerződés és 89 db megbízási szerződés).

Az Igazgatóság a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény 20/B §-a, valamint a nemzeti park igazgatóságok természetvédelmi kijelölés útján történő haszonbérbeadási feladatainak ellátásáról szóló 2/2023. (VIII. 3.) AM utasítás alapján 2025. január 1. napjától hatályosan 50 db haszonbérleti szerződést kötött pályázat nélkül 2 442,4224 hektáros területre vonatkozóan.

Emellett 269 db korábban megkötött haszonbérleti szerződés maradt hatályban 2025. december 31-én (22 963,7688 ha).

Év végén 89 db megbízási szerződéssel rendelkezett az Igazgatóság (3 505,4766 ha).

2025-ben a KNPI egy esetben kényszerült haszonbérleti szerződés azonnali hatályú felmondására, kiszabott természetvédelmi bírság, valamint többszöri engedély nélkül végzett téli legeltetés miatt. Tekintettel arra, hogy a haszonbérlet ellentmondással élt, az Igazgatóság a Kecskeméti Járásbírósághoz fordult a felmondás érvényességének megállapítása érdekében.

Az Igazgatóság a haszonbérbe adott területeken fokozott ellenőrzést végez, ezek során a következőket vizsgálja:

- a hasznosítási és természetvédelmi előírások betartását, különös tekintettel az inváziós növényfajok irtásának elvégzését,
- a haszonbérrelt területek állapotát,
- a nyertes pályázók pályázatában szereplő gazdálkodási tervben foglalt vállalásaik betartását,
- a földhasználati bejelentkezésekre vonatkozó tényeket,
- a hatósági engedélyek meglétét,
- átfogó ellenőrzések során a díjfizetési kötelezettség teljesítését

2025-ben 94 haszonbérlnél 92 db átfogó-, valamint 2 db céllenőrzés valósult meg. Emellett a Természetvédelmi Őrszolgálat minden haszonbérbe adott területen rendszeresen helyszíni szemlét tart.

Az Igazgatóság az állami tulajdonú, vagyonkezelésben lévő területek több mint felén (50,94 %-án) saját hatáskörben maga végzi az élőhely-fenntartási, természetvédelmi célú területkezelést a Természetmegőrzési Osztály és a Természetvédelmi Őrszolgálat közreműködésével. Igazgatóságunk 2025-ben 8 117,7865 ha területre igényelt egységes területalapú (BISS+CRISS), illetve AÖP támogatást, továbbá 97,8852 ha termeléshez kötött szálas fehérjetakarmány-növények támogatást. Továbbá 6 936,8348 ha KAP-ÖKO, és 7 683,1338 ha ST Natura 2000 igénylés szerepelt az igénylésben. A termeléshez kötött anyatehén-támogatásban (átmeneti nemzeti és európai uniós támogatás) 978 db magyar szürke szarvasmarha és magyar házi bivaly anyaállattal pályáztunk. A VP-Őshonos állatok in-situ támogatás keretében 780 állattal veszünk részt. A KAP ST Húshasznú szarvasmarha állattóléti támogatást 408 egyedre igényeltük.

Ebből a pénzügyi forrásból az élőhely-kezelésben nagy szerepet játszó magyar szürke szarvasmarha, magyar házi bivaly és a ló állományainak fejlesztését, az állattállomány takarmányozásához szükséges szálas takarmány betakarítását és a kezelési tevékenységek elvégzéséhez szükséges mezőgazdasági géppállomány működtetését is finanszírozta az Igazgatóság.

Igazgatóságunk a LIFE12 NAT/HU/001188 számú „Pannon szikes vízi élőhelyek helyreállítása a Kiskunságban” című pályázat keretében, a területek természetvédelmi szempontú, magas szintű legeltetéséhez szükséges állattállomány szakszerű elhelyezése és ellátása érdekében, a projekt területen kialakított egy nyári szállásként működő karámrendszert. Az Igazgatóság részéről a projektben 3 egyed ló (Furioso-North Star), valamint 150 egyed (magyar tarka fajtájú) szarvasmarha beszerzése valósult meg. A projekt forrásaiból megvásárlásra került az ún. izsáki 100-as telep. Az állattartó telep megvásárlására azért került sor, mert szükség van az állatok téli elszállásolására alkalmas létesítményre is, ahol az állatok telettetése zajlik. A takarmánytárolóból, 3 istállóból, mázsaházból, szociális lakásból álló telep mintegy 6,5 hektár területen helyezkedik el.

A BISS/Alaptámogatás támogatott területeink összesítése hasznosítási adatok szerint:

Kultúra megnevezése	mérték (ha)
Allandó gyepterület (legeltetett)	5 707,2362
Allandó gyepterület (kaszált)	1 854,9656
Ideiglenes gyepterület (legeltetett)	14,4041
Ideiglenes gyepterület (kaszált)	106,5279
Pihentetett terület	25,4872
Lucerna	97,8852
Zöldugor	93,6450
Keverék kultúra	17,8281
Őszi zab	64,9749
Őszi káposztarepce	23,8151
Őszi tönkölybúza	30,0422
Őszi tritikálé	62,1152
Őszi rozs	18,8598
	8 117,7865

Az Igazgatóság a saját vagyonkezelésében lévő 6 db náddal borított birtoktest nádaratását pályáztatta meg, amiből 4 birtoktest nádtermésének, mint lábon álló termésnek az adásvétele valósult meg.

Nagy hangsúlyt helyezünk a védett területek fenntartására és gondozására, valamint az őshonos állatok tartására, mely egyaránt szolgálja a génmegőrzési és területfenntartási-kezelési célokat. Az Igazgatóság maga is biogazdálkodó, a Biokontroll Hungária Kft. minősítésével rendelkezik. A szalastakarmány-termelés és a háziállatok legeltetése a jelenlegi 8406,8546 ha-os biogazdálkodás alá vont átállt, és 668,8986 ha átállás alatt álló területen valósul meg.

6.1. Területvásárlások, kisajátítások adatai (védeltségi szint helyreállítás, elővásárlási jog, pályázatok)

Földterület-vásárlás	db	Területnagyság (ha)	Vételár
védeltségi szint helyreállítása saját forrásból	-	-	-
elővásárlási jog révén saját forrásból	2	11,3318	6 000 000 Ft
pályázati (LIFE), uniós forrásból vásárolt	20	1,8949	9 895 560 Ft
kisajátítás révén, (LIFE) uniós forrásból	4	0,2683	1 655 575 Ft
Együtt	26	13,495	17 551 135 Ft

A földek összesített átlagára 1 300 566 Ft/ha, ez 784 940 Ft/ha vételár-csökkenést mutat az előző év átlagárához viszonyítva

Elővásárlási jog

Az Igazgatóság 2025-ben 1 esetben - 2 db ingatlanra vonatkozóan - élt az elővásárlási jogával. Az Orgovány külterület 0177/42 helyrajzi számú, kivett tanya és legelő művelési ágú, összesen 0,7131 hektár nagyságú ingatlan és az Orgovány külterület 0177/44 helyrajzi számú, legelő művelési ágú, összesen 10,6187 hektár nagyságú ingatlan került megvásárlásra. A kifizetés a tárgyévben megtörtént összesen 6 000 000 Ft értékben. A 2026. évi vagyonkezelésbe vételi kérelmünkben szerepeltetjük majd az ingatlanokat.

Pályázat (LIFE), saját forrásból, adásvételi szerződéssel vásárolt földterületek

Az Igazgatóság 2025. évben LIFE pályázathoz saját forrásból az alábbi táblázatban lévő ingatlanokat vásárolta meg adásvételi szerződéssel:

Ingtalan HRSZ	Szerződés db	Megvásárolt terület (m2)	Vételár Ft	Művelési ág	Eladók száma
Dunatétletlen 058/28	1	36	19 800	szántó	1
Dunatétletlen 065/25	1	11	6 000	szántó	1
Dunatétletlen 067	1	493	257 316	szántó	1
Dunatétletlen 08/58	1	417	229 350	szántó	1
Dunatétletlen 059/48	10	1464	890 915	szántó	15
Dunatétletlen 059/50		1457	888 545	szántó	
Dunatétletlen 066/17	1	368	141 680	szántó	1
Dunatétletlen 066/33	3	4	24 000	szántó	4
Dunatétletlen 068/10	4	3604	2 030 552	legelő, szántó	6
Dunatétletlen 068/12	4	1111	581 053	szántó	6

Dunatetőtlen 068/13	3	2180	1 095 050	legelő, szántó	6
Dunatetőtlen 068/15	3	1955	954 641	legelő, szántó	6
Dunatetőtlen 068/8	1	791	457 198	szántó	3
Dunatetőtlen 066/13	1	1759	805 255	legelő, szántó	1
Dunatetőtlen 066/15	1	749	343 475	legelő, szántó	2
Dunatetőtlen 08/117	2	54	48 150	szántó	6
Dunatetőtlen 08/120	2	887	487 850	szántó	3
Dunatetőtlen 08/122	1	497	273 350	szántó	2
Dunatetőtlen 08/124	9	1020	279 360	szántó	9
Dunatetőtlen 08/125		92	82 020	szántó	

A kifizetés a tárgyévben megtörtént, összesen 9 895 560 Ft értékben. A 2026. évi vagyonkezelésbe vételi kérelmünkben szerepeltetjük majd az ingatlanokat.

Kisajátítás révén (LIFE), saját forrásból szerzett földterületek

Az Igazgatóság 2025-ben LIFE pályázathoz saját forrásból az alábbi táblázatban lévő ingatlanokat vásárolta meg kisajátítással:

Ingtalan HRSZ	Megvásárolt terület (m2)	Vételár (Ft)	Művelési ág	Eladók száma
Dunatetőtlen 059/48	1153	340 386	szántó	6
Dunatetőtlen 059/50	1150	339 084	szántó	6
Dunatetőtlen 08/124	210	778 926	szántó	6
Dunatetőtlen 08/125	170	197 179	szántó	6

A kifizetés a tárgyévben megtörtént, összesen 1 655 575 Ft értékben. A 2026. évi vagyonkezelésbe vételi kérelmünkben szerepeltetjük majd az ingatlanokat.

Dunatetőtlen 08/124 hrsz.-ú ingatlanból 10 m² és a 08/125 hrsz.-ú ingatlanból 2 m² területet érintő, egy eladóval szemben 2025-ben megindított kisajátítási eljárás jelenleg is folyamatban van.

Vagyonkezelési szerződés

2025-ben az alábbi vagyonkezelési szerződés került aláírásra az Agrárminisztériummal:

- 2025. május 14-én aláírt VK2018/19 számú vagyonkezelési szerződés részleges megszüntetése 4 db ingatlan vonatkozásában (Hódmezővásárhely külterület 02148/5, 02151/1, 02172/1, 02172/2 helyrajzi számú ingatlanok)

6.2. Génmegőrzés

6.2.1 Génmegőrzési tevékenység ismertetése állatok esetében

Az Igazgatóság a használatában lévő gyepterületek kezelését, legeltetését a saját tulajdonában lévő magyar szürke szarvasmarha, magyar házi bivaly, Furioso-North Star ló, illetve magyartarka szarvasmarha őshonos állatállományával oldja meg. Az állomány hat állattartó telepen van elhelyezve, amelyek Fülöpszállás-Kígyóshát, Izsák-Páhi, Izsák 100-as telep, Bugacpusztaháza, Pusztaszer és Kunszentmiklós-Nagyállás. Az állatállományról saját törzskönyvi nyilvántartás készül, a bugacpusztaházi, izsáki és a kunszentmiklós-nagyállási gulya a legmagasabb kategóriájú génmegőrző,

nukleusz tenyészet, sok nukleusz tehénnel, példamutató tenyésztői munkával. Az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő magyar szürke szarvasmarha állatállomány „bio” minősítésű, a Biokontroll Hungária Kft. által folyamatosan monitorozott.

Faj	Fajta	Egyedszám (db)	Tárgyévi állomány növekedés (db)	Tárgyévi állomány csökkenés (db)
Tyúk	Sárga magyar			
	Fehér magyar			
	Fogolyszínű magyar			
	Kendermagos magyar			
	Fekete erdélyi kopasznyakú			
	Fehér erdélyi kopasznyakú			
	Kendermagos erdélyi kopasznyakú			
Pulyka	Rézpulyka			
	Bronzpulyka			
Gyöngytyúk	Magyar parlagi gyöngytyúk			
Kacsa	Magyar kacsa			
Lúd	Fodrostollú magyar lúd			
	Simatollú magyar lúd			
Nyúl	Magyar óriásnyúl			
Sertés	Szőke mangalica			
	Vörös mangalica			
	Fecskehasú mangalica			
	Fekete mangalica			
Juh	Cikta			
	Cigája			
	Fekete hortobágyi racka			
	Fehér hortobágyi racka			
	Gyimesi racka			
	Magyar merino			
Szarvasmarha	Magyar szürke szarvasmarha	599	239	323
	Magyar tarka szarvasmarha	115	63	85
	Kárpáti borzderes			
Bivaly	Magyar házibivaly	527	88	426
Ló	Hucul			
	Shagya-arab	0	0	0
	Gidrán			
	Furioso- North Star	60	12	9
	Nóniusz			
	Lipicai			
	Kisbéri félvér			
	Magyar hidegvérű muraközi típusú ló			
Szamar	Magyar parlagi szamar			
Kutya	Pumi			
	Mudi	0	0	0
	Puli			
	Komondor			
	Kuvasz			
	Magyar agár			
	Rövidszőrű magyar vizsla			
	Drótszőrű magyar vizsla			
	Erdélyi kopó			
Egyéb				

Az állomány változása a korábbi évekhez viszonyítva az alábbi táblázatban található. A Duna-Tisza közén található legelőterületek, különösen a homokhátsági legelők eltartóképességének klímaváltozás és általános táji szárazodás, regionális talajvízszint-süllyedés miatt bekövetkező csökkenése

szükségessé teszi a természetvédelmi kezelést biztosító állatállomány létszámának igazítását is a megváltozó környezeti viszonyokhoz.

Faj	Fajta	Egyedszám	Egyedszám	Egyedszám	Egyedszám	Egyedszám
		2021.12.31.	2022.12.31.	2023.12.31.	2024.12.31.	2025.12.31.
Szarvasmarha	magyar szürke	820	726	716	629	599
	magyartarka	141	104	101	124	115
Bivaly	magyar házi bivaly	747	602	719	865	527
Ló	arab telivér	1	1	1	0	0
	angol telivér	0	0	0	0	0
	Furioso-North Star	58	55	52	57	60
	egyéb félvér	2	0	0	0	0

Bugacpusztaháza: 2015. óta az állatok gondozását vállalkozói szerződésben biztosítja az Igazgatóság, génmegőrző, nukleusz tenyészet, sok nukleusz tehén, példamutató tenyésztői munkával. 112 tehén, 59 növendék üsző alkotja aktuálisan az anyaállat állományt. A tenyészetben túlnyomórészt a ritkább, értékesebb vonalak az uralkodók (A, C, K). Fenotípusos megjelenésükben a tehenek a finomabb, nemesebb típust testesítik meg. A korábban Bugacpusztaházán tartott „B” vonalú gulya, a 2020-as évtől kezdődően az Izsák-Páhi őshonos állattartó telepen, majd a 2022-es évtől kezdve a Kunszentmiklós-Nagyállási telepen nyert elhelyezést. 2026-tól a bugacpusztaházi őshonos állattartó telepen csak nyári legeltetési időszakban lesz állat, az állomány a felújított izsák-páhi állattartó telepen lesz télen elhelyezve.

Izsák-Páhi: 2014-től vállalkozói szerződés keretében történik a telepen az állatok gondozása, génmegőrző, nukleusz tenyészet, túlnyomórészt nukleusz tehenekkel. 62 tehén, 14 növendék üsző, és 18 tenyészbika alkotja aktuálisan az állományt. Fenotípusos megjelenésében az állomány inkább a tömegesebb, robosztusabb típust képviseli. A tenyészet egyedei származásuk alapján a V vonalba sorolhatók. Izsákon a vásárolt, valamint az Igazgatóság egyes állattartó telepéről átszállított állatállomány fogadásához szükséges karantén is működik. Ezen a telepen történik a tenyész bikák telettetése is.

Az izsáki őshonosállat-tartó telepen működik az igazgatóság Furioso-North Star ménese, mely 2020.05.25-től szintén vállalkozó üzemeltetésében van, korábban a saját állatgondozóink látták el a napi feladatokat. Az állomány jelenleg 25 három év feletti tenyész kancát, 2 tenyész mén, 1 heréltet, 16 növendék kancacsikót és 16 növendék méncsikót számlál. Az apaállati feladatokat jelenleg egy Furioso „C” vonalú, és egy North Star „C” vonalú, saját tenyésztésű mén látja el.

Fülöpszállás (Kígyóshát): Az állattartó telep 2024 óta vállalkozói üzemeltetésbe került. A telepen található anyaállat állomány mintegy fele 2021-ben Pusztaszerre került áthelyezésre, a Tiszamenti Tájegységben felmerülő újabb területkezelési célok ellátására. 2025-ben igyekeztünk az idősebb, genetikailag értéktelenebb teheneket értékesíteni, és helyettük fiatal, származás-ellenőrzött egyedeket beállítani. Ez egyben bizonyos mértékű tenyészállat-csökkentést is jelentett. A kígyósháti telepen ebben az évben 68 bivaly tehén és a szaporulata (53), továbbá 55 pld 2 év feletti üsző, 1 tenyészbika, és 81 növendék állat került elhelyezésre. A 2026-os évtől egy új beállítású tenyészbika beszerzését is tervezzük.

Pusztaszer: Az állatgondozási feladatokat szerződéses vállalkozó látja el a telepen. A házibivaly állományt jelenleg 88 tehén és a szaporulata (26), 46 pld 2 év feletti üsző, 1 tenyészbika és 108 növendék állat alkotja. Ezen a telepen vannak elhelyezve a magyar szürke szarvasmarha tenyésztési utánpótlásra szánt évjáratok nőivarú egyedei (217), és 24 selejt magyar szürke tehén is.

Kunszentmiklós (Nagyállás): A telepet 2016 óta vállalkozó üzemelteti. A telepen található magyar szürke marha állomány (összesen 128 tehén, 20 növendék üsző) 3 genealógiai vonalba sorolható, az igazgatóság által fenntartott 7 vonalból az M, T, B vonalak képviseltetik magukat az állományban.

Szintén a telepen nyert elhelyezést 2 kiállítási bemutatókra szánt növendék üsző is, amik 2026-tól a gondozójuk miatt az Izsák-páhi állattartó telepre fognak átkerülni.

Izsák 100-as telep: Igazgatóságunk a LIFE12 NAT/HU/001188 számú „Pannon szikes vízi élőhelyek helyreállítása a Kiskunságban” című pályázat keretében vásárolta az állattartó telepet, ahová 2019. áprilisában és májusában érkezett 150 db magyartarka szarvasmarha növendék üsző, szintén a projekt részeként. A telep téli szállásként működik. Nyáron a szintén projektből kialakított legelőegységbe mennek az állatok a dunatetőtleni Böddi-székre. Az állományt jelenleg 86 tehén, 28 növendék üsző, és 1 tenyészbika alkotja. 2026-ban tervezzük egy új tenyészbika beszerzését.

Az őshonos állatállomány telepeken történő elhelyezése 2025. december 31-i állapot szerint:

Magyar szürke szarvasmarha

Tartási hely (majorság)	Tenyész tehén	Tenyész bika	Növendék üsző	Növendék bika	Tinó	Szopós borjú	Összesen
Bugac	84	0	38	0	0	0	122
Izsák	68	17	1	0	0	0	86
Pusztaszer	24	0	217	0	0	0	241
Kunszentmiklós/Nagyállás	128	0	22	0	0	0	150
Összesen:	304	17	278	0	0	0	599

Magyar házi bivaly

Tartási hely (majorság)	Tenyész tehén	Tenyész bika	Növendék üsző	Növendék bika	Tinó	Szopós borjú	Összes
Pusztaszer	88	1	91	0	63	26	269
Kígyós-hát	68	1	106	0	30	53	258
Összesen:	156	2	197	0	93	79	527

Magyartarka szarvasmarha

Tartási hely (majorság)	Tenyész tehén	Tenyész bika	Növendék üsző	Növendék bika	Tinó	Szopós borjú	Összes
Izsák 100-as telep/Böddi	86	1	28	0	0	0	115
Összesen:	86	1	28	0	0	0	115

Az őshonosállat-tartó telepekhez tartozó kezelt (legeltetett) védett területek nagysága:

Tartási hely (majorság)	Legeltetett terület (ha)
Bugacpusztaháza	1 722
Izsák-Páhi	1 046
Izsák 100-as/Böddi-szék	205
Pusztaszer	1 394
Kígyós-hát	2 399
Kunszentmiklós/Nagyállás	694
Összesen:	7 460

Az őshonosállat-tartó telepekhez tartozó védett, legeltetett területeken kívül, a nyári legeltetési szezonban kihelyezett legeltetést végzünk a hajósi legelőkön, mintegy 76 ha-on, valamint a gátéri Fehértavon mintegy 300 ha-on, magyar házi bivaly gulyákkal.

A magyar szürke szarvasmarha és magyar házi bivaly állományunk fejlesztése folyamatos, azonban nélkülözhetetlen a selejtezés, a tenyésztésre alkalmatlan állatok értékesítése is.

2025-ben a magyar szürke szarvasmarha állományból összesen 323 egyed került ki a tenyészetekből (309 db értékesítés, 2 db kényszervágás, 12 db elhullás).

Magyar házi bivaly állományunkból 352 db állat értékesítésre került, 61 db saját célú vágásra, illetve 6 db kényszervágás és 7 db elhullás történt.

A magyar tarka szarvasmarha állományból 82 egyed értékesítésre került, 2 egyed elhullott, 1 egyed kényszervágva lett. Bérvágott állat a 2025-ös évben nem volt.

Az őshonosállat-tartó telepekről 5601 tonna „bio” minősítésű mélyalmos szarvasmarha- és bivalytrágya értékesítése valósult meg.

Mudi: Az Igazgatóság 2016. év elejétől fogva foglalkozott az őshonos ebfajták közé tartozó mudi tenyésztésével. 2016. december 31-ig összesen 9 egyed beszerzése történt meg. A 9 egyedből 1-1 egyed a 2017-es, a 2018-as és 2019-es évben elpusztult. 2018-ban az egyik betanítást végző dolgozó kilépésekor kérvényezte az általa trenírozott eb megvásárlását, melyhez Igazgatóságunk hozzájárult. Ezáltal 5 egyed pásztorkutyánk maradt, 4 szuka és 1 kan. A tenyészcél a pásztoroló állattartáshoz használható kutya génmegőrzésében, tenyésztésében foglalmaztuk meg, ennek megfelelően a beszerzett kölykök kiképzése a saját állományban lévő gulyásoknál valósult meg.

Igazgatóságunkon 2024. májusában átszervezés következtében a gulyások munkaviszonya megszűnt. Mivel a mudi is egygazdás kutya, így felajánlottuk a gulyásoknak, hogy jutányos áron megválthassák az általuk betanított és használt kutyát. A gulyások éltek ezzel a lehetőséggel, így jelenleg nincs az Igazgatóságon mudi kutya.

2025-ben a takarmány betakarításunk a következőképpen alakult:

megnevezés	betakarított / betárolt mennyiség 2025.12.31-ig (bála)	ebből vásárolt mennyiség 2025.12.31-ig (bála)
réti széna	16 220	700
lucerna széna	609	0
fű szenázs	504	0
rozsos borsó	608	0
szalma	4 920	3 185

A korábbi évek takarmánykészletéhez képest hasonló mennyiség az ismétlődően száraz tavaszi-nyári időjárásnak tudható be. Mivel nincs nagy gabonatermő területünk, ezért a kevés szalma termelésünket vásárlással kellett pótolni.

A tárgyévben 1039 ha-on (HTE: 447 ha/3 traktoros)+(DTE: 302 ha/1 traktoros)+(TTE: 290 ha/1 traktoros) történt szálatakarmány-betakarítás saját munkaerővel, valamint 2 432 ha-on vállalkozóval, ami a tervezett 3 000 ha-hoz képest több, új területek kaszálásba vonása miatt. Ezek a területek többnyire rossz minőségű (alomnak való) szénát adtak, de a területkezelési/természetvédelmi szempontok alapján szükséges volt a kezelésük.

Igazgatóságunk 2025.02.18-án 3997766328 iratazonosítóval támogatási kérelmet adott be KAP ST-RD25-1-24 – Állati genetikai erőforrások in situ megőrzésének támogatása jogcímben 280 egyed magyar szürke szarvasmarha, 176 egyed magyar házi bivaly és 28 egyed Furioso-North Star ló vonatkozásában. A Támogatói okiratot 2025. év végéig még nem kaptuk meg.

6.2.2 Egyéb állatállomány, kezelésük

Az Igazgatóság a fentebb említetteken kívül egyéb állatállománnyal nem rendelkezik.

6.2.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében

Az Igazgatóság 2018-ban végzett növény-génmegőrzési tevékenységet. Tavasszal az Orgovány 084/50k alrészletből 0,3 ha gyümölcsös kertet hozott létre, az alábbi gyümölcs fajtákból. 2019. év őszén a telepített fák 40%-át pótolnunk kellett a tavaszi és nyári aszály miatt. A kiszáradás öntözés mellett történt, amely a jelek szerint nem volt kielégítő. A probléma orvoslására 2019 őszén csepegtető öntözőrendszert telepítettünk a gyümölcsösbe.

Faj	Fajta	Besorolása fajta szerint	Mennyiség (db)
<u>ALMA</u>	Húsvéti rozmaring	Államilag elismert	5
	Asztracháni piros	Hivatalosan elismert leírással rendelkező	5
<u>KÖRTE</u>	Citrom körte	Hivatalosan elismert leírással rendelkező	3
	Kieffer	Szaporításra egyedileg engedélyezett	4
	Vilmos	Államilag elismert	4
	Kecskeméti muskotályos		3
	Bosc	Államilag elismert	3
	Magyar kajszi	Államilag elismert	3
<u>KAJSZIBARACK</u>	Magyar kajszi	Államilag elismert	3
<u>CSERESZNYE</u>	Kelebiai korai	Államilag elismert tájfajta	2
	Szomolyai fekete	Államilag elismert	2
<u>MEGGY</u>	Csengődi	Államilag elismert	3
	Cigány	Államilag elismert	3
<u>SZILVA</u>	Ageni	Államilag elismert	5
Összes:			45

6.3. Saját vagyongazdálkodásban lévő erdőterületek kezelése

Az igazgatóság saját vagyongazdálkodásában homoki és ártéri erdei élőhelyeken jellemző őshonos erdőtípusok, illetve idegenhonos (erdei-, feketefenyő, nemesnyár, fehér akác, bálványfa, zöld juhar, amerikai kőris) főfafajokkal jellemezhető, a jövőben erdőszerkezet-átalakításra kerülő kultúrerdő és faültetvény természetességi állapotú erdők találhatóak.

Jellemző őshonos élőhelytípusok a vagyongazdálkodott erdőterületeken: nyílt homokpusztagyepek (egyéb részletekben és erdőrészleteken belül is mozaikosan); borókás, galagonyás cserjések (egyéb részletekben és erdőrészleteken belül is mozaikosan); borókás-nyárasok; homoki tölgyesek; keményfás ligeterdők; fűz-nyár ligeterdők; bokorfűzesek; láperdők; rekettyés fűzlápok.

Az igazgatóság által kezelt összes erdőterület nagysága (hektár):

Saját vagyongazdálkodásban lévő saját kezelésű terület	10162,32
Vagyongazdálkodásban nem lévő saját kezelésű terület	0,00
Szabad rendelkezésű erdő	254,45
Összesen:	10416,77

Védettség szerint:

Fokozottan védett és Natura 2000 erdőterület	5934,21
Védett, Natura 2000 erdőterület	4018,03
Nem védett, Natura 2000 erdőterület	400,96
Fokozottan védett vagy védett, nem Natura erdőterület	21,95
Védettségi oltalom alatt nem áll	41,62

Az Országos Erdőállomány Adattár (OEA) nyilvántartása szerinti kimutatásban:

Igazgatósági vagyongazdálkodásban lévő erdőterületek (OEA alapján)	Terület (ha)	Erdőrészletek száma	Erdőtervezési körzetek száma
Fokozottan védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület)	0	0	0
Fokozottan védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő	5931,22	1218	5
Országos jelentőségű védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület és nem fokozottan védett)	19,23	10	3
Országos jelentőségű védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő (nem fokozottan védett)	3807,17	1251	11

Országos jelentőségű védett/ fokozottan védett természeti területen kívüli, de Natura 2000 területen lévő erdő	370,70	156	7
Nem védett területen lévő erdő	34,00	24	3
Szabad rendelkezésű erdők	254,45	226	8
Összesen	10416,77	2885	13

A fenti táblázat adatai – a szabad rendelkezésű erdők kivételével – az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott védett/Natura2000 területeken található erdők adatainak az Agrárminisztérium általi legfrissebb (2025. évi) átadásából származnak.

Jelentős előrelépést jelentene az Igazgatóság természetvédelmi erdőkezelési feladatkörének ellátásában az Országos Erdőállomány Adattár aktuális adataihoz biztosított elektronikus hozzáférés (ESZIR-TIR) SZŰRŐ/LEVÁLOGATÓ FUNKCIÓVAL történő felvértezése. A több együttes szűrőfeltétel alapján történő, különböző szempontú leválogatások, kimutatások elkészítése e nélkül nem valósítható meg időhatékonyan.

Az igazgatóság által kezelt összes erdőterület nagysága egyéb részletekkel együtt (hektár):

Vagyonkezelt erdők (ha)	Védelmi	Gazdasági	Közjóléti	Összesen	Egyéb részletek	Mindösszesen
Bács-Kiskun vármegye	7675,65	44	0	7719,65	1332,83	9052,48
Csongrád-Csanád vármegye	903,09	0	0	903,09	50,54	953,63
Pest vármegye	10,84	0	0	10,84	0	10,84
Jász-Nagykun-Szolnok vármegye	51,58	83,08	0	134,66	10,71	145,37
Összesen:	8641,16	127,08	0	8768,24	1394,08	10162,32

(A táblázat a szabad rendelkezésű erdőket nem tartalmazza.)

Az Országos Erdőállomány Adattár alapján készült, természetességi kategória-csoportok szerinti kimutatások:

Faállománytípusok, élőhelytípusok:

Erdőtörvény 7.§ szerinti a, b, c, d természetességi kategóriájú erdőrészletek (OEA alapján) KNPI vagyonkezelésben		
Faállomány-típus (OEA)	Faállomány-típus területe (ha)	Előforduló élőhelytípusok felsorolása (Á-NÉR kód és Natura 2000 kód)
Bükkösök	0	
Gyertyános tölgyesek	5,9	
Tölgyesek	271,49	L5, M4, RC / 91F0, 91I0
Cserések	0	
Molyhos tölgyesek	0	
Hazai egyéb kemény lombosok	229,02	J2, J6, RC / 91F0
Hazai nyárasok	4181,58	J4, M5, RB / 91E0, 91N0
Víztűrő egyéb lágylomb	171,20	J4, RB / 91E0
Hazai egyéb lágylomb	60,22	
Erdei fenyves - ahol tájhonos	22,35	
Borókás	901,60	M5 / 91N0
<i>Felújítási kötelezettség alatt álló terület</i>	37,34	T, H-EKL, HNY, H-ELL, VT-ELL, EGYF (borókás)

Erdőtörvény 7.§ szerinti e, f természetességi kategóriájú erdőrészek (OEA alapján)		
Faállomány-típus (OEA)	Faállomány-típus területe (ha)	Előforduló élőhelytípusok felsorolása (Á-NÉR kód és Natura 2000 kód)
Akácok	1455,60	M5 / 91N0
Idegenhonos kemény lombosok	305,37	J4, RB / 91E0
Nemes nyárasok és nemes fűzesek	342,75	
Víztűrő egyéb lágy lomb	19,96	J4, RB / 91E0
Erdei-, fekete- és egyéb fenyvesek	744,30	
<i>Felújítási kötelezettség alatt álló terület</i>	19,56	T, H-EKL, HNY, H-ELL, VT-ELL, EGYF (borókás)

A rosszabb természetességi kategóriájú erdőrészek is gyakran megfeleltethetők természetközeli élőhelytípusoknak és lehet jelentős természeti, ökológiai értékük. Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (Evt.) alapján ugyanis csak d) átmeneti erdő természetességi állapotba sorolhatók az olyan erdőállományok, amelyekben intenzíven terjedő fafajok 20-50%-os elegyarányban vannak jelen. A KNPI működési területének szárazabb termőhelyein különösen gyakori, intenzíven terjedő fafaj a fehér akác, kisebb területen a fekete fenyő, üdebb termőhelyeken pedig az amerikai kőris és a zöld juhar. Ezek 20-30%-os elegyaránya mellett, különösen, ha egyedeik eloszlása nem egyenletes, az átmeneti erdőnek minősített természetességi állapotú, védelemre és állapotjavításra szoruló erdőállománynak még igen jelentős természeti értékei, és akár kiváló természetességi állapotú élőhelyrészei lehetnek. A természetességi állapotra vonatkozó adatközlés különösen azokban a gyakori esetekben félrevezető az erdőállomány természetvédelmi, ökológiai értékére nézve, amikor heterogén szerkezetű az erdőrészlet, és jelentősen különböző természetességű, faállomány-szerkezetű élőhelyfoltokat tartalmaz. A kis térléptéken is nagy domborzati diverzitású buckavidékeken ez szokványos eset.

Fentiek miatt az a), b), c) és d) természetességi kategóriákat vontuk össze a faállomány-típusokat szemléltető táblázatban, az e) és f) természetességi kategóriát taglaltuk külön.

Üzemmód szerinti területi arányok:

Erdőtörvény 7.§ szerinti a, b, c természetességi kategóriájú erdőrészek (OEA alapján)		
Üzemmód		terület (hektár)
Vágásos üzemmód	Tarvágás	284,61
	Fokozatos felújítógátás	8,61
	Szállalógátás	0
Vágásos üzemmód összesen		3259,21
Átmeneti üzemmód		103,17
Örökerdő üzemmód		0
Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód		2464,34

Erdőtörvény 7.§ szerinti d, e, f természetességi kategóriájú erdőrészek (OEA alapján)		
Üzemmód		terület (hektár)
Vágásos üzemmód	Tarvágás	1686,25
	Fokozatos felújítógátás	6,29
	Szállalógátás	0
Vágásos üzemmód összesen		2873,25

Átmeneti üzemmód		24,33
Örökerdő üzemmód		0
Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód		43,94

Az igazgatóság természetvédelmi erdőkezelésének legfontosabb célkitűzése a meglévő erdeink természetvédelmi helyzetének, állapotának javítása erdészeti eszközökkel. A Natura 2000 területeinken - ahol a közösségi jelentőségű élőhelytípusok és fajok megőrzése fontos szempont - és a fokozottan védett vagy védett erdők esetében előnyben kell részesíteni a természetes erdődinamikai folyamatokat. Kiemelt feladatunk a területen jelenlévő nagyarányú idegenhonos faállományok területének csökkentése, illetve átalakítása őshonos fajokból álló erdőállományokká. A teljes erdőszerkezet átalakítással nem érintett területeink erdőszerkezetét is javítani kívánjuk.

Fokozni kívánjuk erőfeszítéseinket különösen az alábbiak terén:

- a környező élőhelyek jó ökológiai állapotát veszélyeztető, inváziós fásszárú állományok, magtermő fák növekvő intenzitású irtása, beleértve a vállalkozó megbízásával végzett védekezési tevékenységet;
- a természetes folyamatokra alapozott erdőgazdálkodási tevékenységek (természetes felújítások) arányának további növelése, száraló erdőszerkezet kialakítása;
- az erdőfelújítások vadkárelhárító kerítéssel történő védelme;
- vállalkozói inváziós irtás mennyiségét tervezzük növelni;
- a közösségi jelentőségű élőhelytípusok, illetve fajok élőhelyeinek megőrzése, növelése.

Fontos, hogy a megkezdett élőhely rekonstrukció, szerkezetátalakítás és különösen az egyéb részletek (tisztás, cserjés) kialakítása a jövőben is folytatódjék. A természetes állapotokhoz legközelebb álló élőhelyeken az emberi beavatkozástól mentes állapot fenntartását kívánja az igazgatóság biztosítani, különösen a kontinentális erdőssztyepp-tölgyesek és a szubkontinentális peripannon cserjések, mint kiemelt közösségi jelentőségű élőhelyek állományaiban.

Erdőművelési tevékenység:

Erdőművelési tevékenységünk elsősorban a korábban tarvágott, idegenhonos fafajú erdőállományok után erdőfelújítási kötelezettség alá került területek felújítására (erdőszerkezet átalakítására) irányult.

Erdősítés területi adatai	
Első kivittel érintett terület:	48,53 ha
Pótlással érintett terület:	23,69 ha
Összesen:	72,22 ha

Erdőfelújítás:

Az erdőfelújításainkat 20,54 hektár a-b-c természetességi állapotú és 27,99 hektár d-e-f természetességi állapotú erdőben végeztük el ebben az évben. Az igazgatóság erdőfelújítási kötelezettség alá vont területe 2025-ben 174,15 ha, 75 db erdőrészlet. Ebben az évben befejezésre került 8 db erdőrészlet.

Az illetékes Erdészeti Hatóság 3 db erdőrészlet esetében módosította az erdőfelújítási határidőt.

Az erdőfelújítások első kivitele 48,53 hektáron történt meg. 28,90 hektár volt mesterséges felújítás. 19,63 hektáron szürke nyár sarj felújítást végeztünk.

Fontos a természetes erdődinamikai folyamatokra alapozott erdőgazdálkodás minél nagyobb mértékű alkalmazása, viszont a jelentős tájidegen állománynagyság miatt szükség van azonban a teljes talajelőkészítéssel járó mesterséges erdőfelújításokra is, ezt a természetvédelmi szempontok figyelembe vétele mellett végezzük. A természetes és mesterséges felújítások aránya a fentiek miatt különböző években jelentős szórást mutathat, de a távlati cél a minél kisebb mértékű mesterséges beavatkozás az erdők életébe. Növelni kívánjuk a természetes nyár sarjfelújítás arányát.

A szélsőséges időjárási viszonyok (pl: szélvihar) következtében a jövőben károsodhatnak az idősebb szürke nyár állományaink, ezzel nagyban növelve a természetes sarj erdőfelújításaink területét.

Természetes módon magról jól újuló állományaink nincsenek. Erdőfelújításaink célja legtöbb esetben az erdőszerkezet átalakítása, de a korábban kötelezettség alá vont területek újraerdősítése is a feladataink közé tartozik. A biodiverzitás növelése érdekében őshonos fa és cserjefajokkal elegyítjük a főfafajokat, minimum 20%-nyi elegyben. Az erdőfelújításaink zömét elsősorban a hazai nyáras, egyéb lombelegyes

– hazai nyáras faállomány-típusok teszik ki. Az erdőfelújítások során, néhány helyen létrehozunk kocsányos tölgy - egyéb lomb, fűz - egyéb lomb, mézgás éger - egyéb lomb faállomány-típusokat is. Kiemelt cél a természetes folyamatokra alapozott erdőgazdálkodási tevékenységek, módszerek bevezetése, arányának növelése a saját vagyonkezelésű erdőterületeinken. Így csökkenthetjük az erdőfelújítások során a teljes talaj-előkészítés alkalmazásának arányát. 2025-ben nem keletkezett erdősítési hátralékunk.

Erdőtelepítés

A Bugacpusztaháza nyugati részén elhelyezkedő kb. 40 ha-nyi területet a jövőben tervezzük betelepíteni. A terület vagyonkezelésbe vétele jelenleg kérdéses. Remélhetőleg a vagyonkezelésünkbe kerülnek ezek a természetvédelmi problémák kiváltása érdekében szükséges területek, melyeket a későbbiekben csereerdősítésként fel tudnánk használni.

Mag, csemetetermelés és beszerzés:

Az igazgatóságnak önálló csemetetermesztése nincs. 2025-ben az erdészeti szaporítóanyag beszerzésünk összesen 50 900 db volt. A pótláshoz és diverzifikáláshoz felhasznált, megvásárolt őshonos fajok: szürke nyár, fekete nyár, kocsányos tölgy, mezei szil, vénic szil, mezei juhar, tatár juhar, vadkörte, bibircses nyír, vadalma, magyar köris. A szaporítóanyagot novemberben szereztük be.

Erdőápolási feladatok:

A folyamatban lévő erdőfelújításainkban, illetve erdőtelepítéseinkben elültetett facsemetéket ápoltuk. A sor- és sorközápolásokon zömében vállalkozók dolgoztak. Kézi munkaerővel a sor- és sorközápolást 137,43 halmozott hektáron történt. Gépi sorközápolás 183,62 halmozott hektáron valósult meg. Csak a géppel nem ápolható erdőrészekben végeztünk kézi sorközápolást. Erdőfelújítás befejezett ápolását 0,60 hektáron végeztük el.

Erdővédelmi tevékenység:

A megnövekedett nagyvadállomány jelenléte miatt fokozott vadkárelhárításra kényszerülünk. Ezt hatékonyan vadkárelhárító kerítések létrehozásával lehet megtenni. Az elegyfajákat csak kerítés védelmében lehet felnevelni, csak így lehet megőrizni az erdőfelújítást. Ebben az évben nettó 26 085 000 Ft beszerzési értékben 7050 fm kerítés építést szereztünk be. 700 fm kerítés bontását végeztettük el nettó 364 000 Ft értékben.

A lassan növvő őshonos kemény lombos célállományú erdősítések, illetve a kemény lombos fafajú elegyítés sikeressége hatékony vadkizárás nélkül kétséges. Azokban az erdősítésekben, ahol a vadkárelhárító kerítés létesítése akadályoztatott (pl.: Tisza hullámtér) villanypásztorral, illetve vadriasztó szerekkel védekezünk a vadkár ellen. Vadriasztó szerek kezelése: 1,41 hektár, villanypásztor: 260 folyóméter.

Nettó 4 000 000 Ft értékben szereztünk be nyiladék karbantartást, mellyel legalább 17 570 fm nyiladék tűzvédelmi karbantartását oldottuk meg.

Károsodott területek:

Erdőtűz: Szerencsére ebben az évben nem károsította tűz az erdeinket. A Homokhátság Tájegységben erdőtűz megelőzés céljából a tűzveszélyes területeinken lévő nyiladékokat, útszéleket tűzvédelmi szempontból karbantartottuk saját dolgozóinkkal és vállalkozókkal.

Viharkárok: 2025-ben kisebb, felújítási kötelezettséget nem keletkeztető viharkárok fordultak elő területeinken.

Aszálykár: A több éve tartó aszályos időszak, és a nyári hőhullámok az erdőállományok eddig nem tapasztalt mértékű pusztulásához vezettek. „B” típusú erdővédelmi kárbejelentő lapon 76,88 hektárt jelentettünk be.

Vadkár: „B” típusú erdővédelmi kárbejelentő lapon 2 hektárt jelentettünk be.

Inváziós fásszárú fajok irtása:

Összesen bruttó 55,19 hektáron végeztük el, melyből 8,89 ha volt a mechanikus irtással és 46,30 volt a vegyszeres kezeléssel érintett terület.

Mechanikus irtást 8,89 hektáron a-b-c természetességi állapotú erdőben végeztünk. 30,30 hektáron végeztünk vegyszeres kezelést a-b-c természetességi állapotú erdőben. A többi vegyszeres kezelés d-e-f természetességi állapotú erdőben és egyéb részletekben történt.

A vegyszeres kezeléseink sikeressége közelít a 100 %-hoz az OAKEYLIFE projekt (www.oakeylife.hu) során gyűjtött tapasztalatoknak köszönhetően. Az invazív fajok vegyszeres visszaszorítása a továbbiakban is szükséges, a természetvédelmi kezelés alapvető része. Különösen fontos az akác visszaszorítása az érzékeny természeti területekről, a bálványfa és a nyugati ostorfa szórvány foltjainak, valamint a keskenylevelű ezüstfa területek felszámolása. A mechanikus irtás sikeressége sok tényezőtől függ. Függ a pillanatnyi talajállapottól (hogyan könnyen tudjuk kihúzni). Az ügyességünkön is múlik, hogy beleszakad-e a magonc vagy nem. Továbbá hosszútávon a talajban lévő magbank is felülírhatja mechanikus irtásunk sikerességét. Összességében elmondható, hogy az inváziós fás fajok irtása révén javul erdeink természetességi állapota.

Különösen nagy problémaforrás a bócsai területre szoruló bálványfa fertőzöttség. Ez olyan nagy költséget jelent, hogy valószínűleg csak pályázati forrásokból oldható meg, azonban kezelhető léptékben saját erőforrásból is szükség van a vegyszeres és/vagy mechanikus védekezésre.

A vegyszeres kezeléssel és a mechanikus irtással érintett területek nagyságának növelését nehezíti a kezelés nagy élőmunka igénye.

Az inváziós/idegenhonos/tájidegen fasszárúak visszaszorítása valósul meg az erdőszerkezet átalakításaink során is.

KNPI 2025. évi erdőművelési tevékenységeinek összefoglaló táblázata:

Erdőművelési feladatok		Terület (ha)	Saját kivitelezés (ha)	Vállalkozói kivitelezés (ha)
Teljes talaj-előkészítés	szántás	39,40	0,00	39,40
Részleges talaj-előkészítés		2,31	2,31	0,00
Erdősítés	első kivétel	48,53	0,00	48,53
	pótlás	23,69	0,00	23,69
Erdősítés összesen:		113,93	2,31	111,62
Ápolás	sorápolás (kézi)	137,43	0,00	137,43
	gépi sorközápolás	183,62	0	183,62
Inváziós fajok irtása		55,19	55,19	0,00

Fahasználati tevékenység:

Tisztítást 0,7 hektáron végeztünk a-b-c természetességi állapotú erdőben.

Törzskiválasztó gyérítést 5,37 hektáron végeztünk d-e-f természetességi állapotú erdőben.

Növedékfokozó gyérítést nem végeztünk.

Véghasználatot kizárólag d-e-f természetességi állapotú erdőben végeztünk 14,68 hektáron.

Egészségügyi és egyéb termelést összesen 50,34 hektáron végeztünk. 24,37 hektáron a-b-c természetességi állapotú erdőben, míg 25,97 hektáron d-e-f természetességi állapotú erdőben és egyéb részletekben (tisztítás, cserjés és terméketlen).

Az erdőkezelési tevékenységünk kiemelt célja az idegenhonos faállományok átalakítása őshonos fajokká. Ezen erdőszerkezet átalakítás leghatékonyabban mesterséges úton történhet, melynek első intézkedése a területen lévő faállomány kitermelése. Fahasználatunk túlnyomórészt ezen tarvágások végrehajtására irányultak. A nevelővágások és az egyéb termelés végrehajtása során javítjuk az erdőszerkezetet, az őshonos fajok elegyarányát növeljük, visszaszorítjuk az inváziós fajokot. Lehetőség szerint hagyásfa foltok és holtfa visszahagyásával őrzünk meg élőhelyeket. Holtfát mesterségesen is előállítunk.

KNPI fahasználati feladatainak teljesítése fahasználati módonként 2024-ben

Fahasználati mód	Terület (ha)	Fatömeg (nettó m ³)
tarvágás (véghasználat)	14,68	5 271,34
törzskiválasztó gyérítés	5,37	16
növedékfokozó gyérítés	0,00	0
tisztítás	0,70	9
egészségügyi és egyéb termelés	50,34	78
összesen:	71,09	5 374,34

A fakitermelések jelentős részét lábon értékesítési és kiseladásos lábon értékesítési formában valósítottuk meg.

Értékesítés:

Értékesítés	Bruttó fatömeg (m ³)	Árbevétel (bruttó Ft)
Kiseladásos lábon értékesítés	105	1 6780 15
Készletről (nettó m ³)	0	0
Lábon értékesített (pályáztatással)	6 074	33 058 437
Mindösszesen:	6 179	34 736 452

Vállalkozók által végzett erdészeti munkák, beszerzések összesítése:

Beszerzések, vállalkozói munkák megnevezése		2025. év	
		Mennyiség (ha, db, m ³ , fm)	Beszerzés nettó értéke/keretösszege (Ft)
Erdőfelújítás	Ültetés*	57 000 db	8 135 800
	Ápolás	321,05 ha	14 361 150
	Csemete beszerzés	50 900 db	3 199 200
	Összesen:		25 696 150
Talajlabor vizsgálat		1 db	16 800
Vadkárelhárító kerítés építése*		7 050 fm	26 085 000
Vadkárelhárító kerítés bontása		700 fm	364 000
Glifozát tartalmú gyomirtószer**		810 liter	1 201 500
Erdészeti jelölőfesték, vadriasztó szer és duplakefe		204 db jelölőfesték, 90 kg vadriasztó szer és 8 db duplakefe	548 331
Nyiladékok tűzvédelmi karbantartása		15 750 fm	4 000 000
Veszélyes fák csonkolása		1 db	107 000
	Mindösszesen:		58 018 781

*A kivitelezés áthúzódik 2026. évre.

** A mennyiség két évre elegendő.

Eszköz és infrastruktúra ellátottság, humánerőforrás:

A KNPI erdészeti tevékenységében résztvevő dolgozók száma 2025-ben:

	Szerződéses (fő)	Kormánytisztviselő (ebből kerületvezető erdész és természetvédelmi örkerületvezető) (fő)
KNPI központ	-	1
KNPI Dunamenti TE Erdészeti Csoport	-	1 (1)
KNPI Tiszamenti TE Erdészeti Csoport	-	2
KNPI Homokhátság TE Erdészeti Csoport	-	5 (1)
KNPI Homokhátság TE	3	-
Összesen:	3	9 (2)

Az önerős erdőkezelési feladatainkat a rendelkezésre álló eszközeinkkel megfelelő minőségben el tudjuk végezni. A kevésbé gépesíthető erdőkezelési tevékenységeink elvárt szintű teljesítésének jelentős hátráltató tényezője a fizikai munkaerő hiánya/alkalmatlansága.

Erdőtervezés:

2025-ben a Bugaci erdőtervezési körzet körzeti erdőterve készült el. A Bugaci erdőtervezési körzet saját vagyongazdálkodási területeire vonatkozóan benyújtott, a természetvédelmi kezelés megvalósítása céljából összeállított erdőgazdálkodási tervjavaslataink átvezetésre kerültek. A Homokhátság Tájegységben Bugac, Bugacpusztaháza, Ágasegyháza és Jászszentlászló erdőterületei tartoznak ide. Az erdőtervezési körzetben 2338,21 hektár erdőtervezett terület található saját vagyongazdálkodásban, gyenge termőhelyi viszonyokkal jellemezhetően, szétszórt elhelyezkedésben, nyílt homoki gyepekkel váltakozva. Jelentős az inváziós fertőzöttség, ugyanakkor termőhelyi és természetvédelmi okokból sok helyen nem

lehetséges az állományok szerkezetátalakítása. Ezt részben hatósági kérvényekkel, részben pedig a már letermelt szabad rendelkezésű akácok helyén csere-erdőtelepítésekkel kell megoldani.

Az erdőtervezés során az erdőtervi leírások alapján jelentős mértékű fahasználatra és erdőfelújításra kötelezésre került sor. A tárgyalások során a kötelezett részeket sikerült csökkentetnünk felnyíló erdővé minősítéssel. A fahasználatra és felújításra való kötelezésre vonatkozóan hatósági határozatot nem kaptunk az erdészeti hatóságtól, de az erdőtervi leírások alapján lehetséges erre számítani.

A fahasználatra és felújításra kötelezési eljárás az erdőtervezések során (a klímaváltozás tükrében különösen) számos természetvédelmi és gazdálkodási problémát vet fel az erdőssztyepp jellegű, eleve gyenge termőhelyi adottságú területeinken. A jogszabályi környezet nem kedvez a természetvédelmi célú erdőgazdálkodásnak, az alacsony záródású területeink nagy aránya, a klíma kedvezőtlen változása miatt.

A Kelebiai erdőtervezési körzet 2025. évben megkezdett tervezése 2026-ban zárul le.

6.4. Vadászterületeken folyó vadállomány-szabályozás

Mikla-pusztai vadászterület, 03-602250-302:

Hasznosítás módja: haszonbérbe adva 2037-ig.

Nettó vadászterület: 4157 ha.

Vadászatra jogosult: Szelid Vt.

Földtulajdonosi képviselő: Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság

Kolon-tó vadászterület, 03-602650-302:

Hasznosítás módja: haszonbérbe adva 2037-ig.

Nettó vadászterület: 3386 ha.

Vadászatra jogosult: Mondok Kft.

Földtulajdonosi képviselő: Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság

KNP Bócsai vadászterület, 03-603150-302:

Hasznosítás módja: saját vadászterület

Nettó vadászterület: 5404 ha.

Vadászatra jogosult: Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság

Földtulajdonosi képviselő: Kurmai Péter

Jellemzők:

Természetvédelmi célú, különleges rendeltetésű vadászterület (EVgF/283-8/2018). A KNPI bócsai vadászterületéből 5350 ha (a terület 99%-a) a KNPI VI. számú „Bugac” nemzeti parki törzsterületére esik. A fokozottan védett területek kiterjedése 3685 (68%). A Natura 2000 területek kiterjedése: az érintett Bócsa-bugaci homokpuszta (HUKN20024) 5035 hektárja, ami a nettó terület 93%-a. Legfontosabb közösségi jelentőségű élőhelytípusai: 1530 pannon szikes sztyeppék és mocsarak, 6260 pannon homoki gyepek, 91N0 pannon homoki borókás-nyárasok.

A KNPI vagyonkezelésében lévő területek kiterjedése 5022 ha (a nettó terület 93%-a). Ebből erdő 3899 ha (72%), rét, legelő: 1135 ha (21%)

Élőhelyi sajátosságok: a vadászterület zömmel homokbuckás, nyílt és zárt homoki gyepek vegetációjú, valamint nyáras-borókás őshonos erdőtársulásokkal jellemezhető, gyenge vadeltartó képességű terület. A területen megtalálható, jelentősebb védett- és fokozottan védett természeti értékek: tartós szegfű (*Dianthus diuthinus*), homoki kikerics (*Colchicum arenarium*), bugaci nőszőfű (*Epipactis bugacensis*), homoki nőszirm (*Iris arenaria*), gyapjas csüdfű (*Astragalus dasianthus*), főtű boglárka (*Plebejus sephirus*), bütyköshátú ormányos (*Herpes porcellus*), homoki gyík (*Podarcis taurica*), kígyászölyv (*Circaetus gallicus*), lappantyú (*Caprimulgus europaeus*), erdei pacsirta (*Lullula arborea*), nyuszt (*Martes martes*).

2 fő természetvédelmi őr teljesít szolgálatot egyben hivatásos vadászként is (mindketten felsőfokú vadgazdálkodási képesítéssel).

A védett természeti értékek védelme érdekében megvalósítandó vadgazdálkodási- és vadászati tevékenységek:

- Természetvédelmi célú, extenzív vadgazdálkodás.
- Gímszarvas és őz állományának természetes eltartóképeség szintjén tartása.
- Dám megtelepedésének megakadályozása.
- A vaddisznó állomány minimális szinten tartása.
- Ragadozógazdálkodás.

Vadgazdálkodás, vadászat:

Teríték adatok (2025.03.01.- 2026.02.28.):

Gímszarvas:

- Terv: 11 példány (2 fiatal bika, 1 középkorú bika, 4 tehén, 4 borjú).
- Tény: 11 példány (3 fiatal bika, 4 tehén, 4 borjú).

Dám:

- Terv: 2 példány (fiatal bika)
- Tény: 1 példány (fiatal bika)

Őz:

- Terv: 19 példány (9 bak, 6 suta, 4 gida).
- Tény: 19 példány (9 bak, 6 suta, 4 gida).

Vaddisznó:

- Terv (ASP: BK/EBAO/407-34/2025. sz. határozat alapján):

112 példány (kor és ivar meghatározás nélkül)

- Tény: 92 példány (14 kan, 17 koca, 44 süldő, 17 malac).

Szőrmés és szárnyas ragadozó fajok terítéke:

- Róka teríték: 30 példány.
- Borz teríték: 5 példány.
- Aranysakál teríték: 30 példány.
- Szarka teríték: 12 példány.
- Dolmányos varjú teríték: 14 példány.

A tervben szereplő trófeás vadból 4 őzbakot belföldi bér vadászoknak értékesítettünk, 5 példány fiatal selejt bakot hivatásos vadász ejtett el a vadászati idény végén. Gímszarvasból 3 példány fiatal selejt bikát szintén hivatásos vadász ejtett el a terv teljesítése érdekében. A hivatásos vadászok által a terv teljesítése érdekében, vagy egészségügyi okból elejtett egyedek trófeái a KNPI tulajdonát képezik, leltárba kerültek. A Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Főosztálya által az ASP mentesítési akcióterv miatt előírt 112 példány vaddisznó elejtését/elfogását nem sikerült elejteni. Pedig 2 befogót is üzemeltetünk és a szakszemélyzet, valamint a hivatásos vadászok komoly erőfeszítéseket tettek a fegyveres gyérítésre. Teljesíthetetlen előírás volt ez a hatóság részéről, nem volt jelen ennyi vaddisznó a területen.

Vadászati berendezések:

A vadászterületen 6 állandó szórót üzemeltetünk, emellett 6 ideiglenes szórót a szakszemélyzet kezel. Szórás általában kétnaponta, de hetente minimum három alkalommal van. A hivatásos vadászok felváltva végzik két-három óra munkaidő ráfordítással.

10 mobil magaslest helyeztünk ki a túráskárral veszélyeztetett gyepek, saját kezelésű extenzív szántók és a rágáskárral érintett erdősítések közelében.

8 szózt üzemeltetünk a vadászterületen.

6 itatót működtetünk, amiket madár- és denevéritatóként védett fajok is rendszeresen használtak.

3 szálastakarmány etetőt helyeztünk ki a vadászterületre, de feltöltésüket csak extrém időjárási körülmények esetén írja elő az üzemterv (idén nem volt rá szükség).

A karbantartási és ellenőrzési feladatokat a hivatásos vadászok folyamatosan ellátják.

Mintaadási kötelezettség:

Afrikai sertéspestis: A Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal Kalocsai Járási Hivatala a BK/EBAO/407-34/2025. számú határozatában aktív közreműködésre kötelezte a Kiskunsági Nemzeti

Park Igazgatóságot, vaddisznók ASP diagnosztikai célú kilövésével kapcsolatban. Az állategészségügyi hatóság 25 db vaddisznó vér- és mandulaminta leadására kötelezte a KNPI-t. Teljesítettük, minden minta negatív lett.

Takarmány felhasználás:

9,1 tonna szemes kukorica a szórók üzemeltetésére.

Vadföldünk: 3 ha, vadlegelőként a 11 hektáros visszagyepesített szántók (Bócsa 0196/v) vannak feltüntetve a vadgazdálkodási jelentésben.

Apaj-pusztai vadászterület, 13-578250-301:

Hasznosítás módja: haszonbérbe adva 2037-ig.

Nettó vadászterület: 6204 ha.

Vadászatra jogosult: Apaj-ürbőpusztai Természetvédő Vadásztársaság

Földtulajdonosi képviselő: Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság

KNP. Kunszentmiklósi vadászterület, 03-600550-302:

Hasznosítás módja: saját vadászterület

Nettó vadászterület: 9199 ha.

Vadászatra jogosult: Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság

Földtulajdonosi képviselő: Pálincás Csaba

Jellemzők

A KNPI kunszentmiklósi nettó 9199 ha kiterjedésű (bruttó 10239 ha) társult hasznosítású vadászterületéből 6681 ha (a nettó terület 72%-a) a KNPI I. számú „Felső-Kiskunság” nemzeti parki törzsterületére esik Kunszentmiklós település határában. A fokozottan védett területek kiterjedése 1281 ha, amely a teljes vadászterület 13 %-a. Az ex-lege védett területek kiterjedése 165 ha, ami a teljes nettó vadászterület 2%-a. A Ramsari területek kiterjedése 7127 ha (77%). A MAB Bioszféra Rezervátum területek kiterjedése 4390 ha (48%). A vadászterület 100%-a Natura 2000 terület, az érintettek: Felső-Kiskunsági szikes puszták (HUKN20001), Felső-Kiskunsági szikes puszták és turjánvidék (HUKN10001). A legfontosabb közösségi jelentőségű élőhelytípus a 1530 Pannon szikes sztyeppék és mocsarak.

A KNPI vagyonkezelésében lévő területek kiterjedése 5272 ha (a nettó terület 57%-a).

Élőhelyi sajátosságok: a vadászterület jellemzően nyílt pusztai élőhely-mozaikból áll: szikes gyepek 5290 ha (58%), szántóterületek 3189 ha (35%). A település a nettó terület 624 ha 7%-át teszi ki, az erdőszomszédosság rendkívül alacsony 44 ha (0,45%). A védett területek és a KNPI vagyonkezelésében lévő területek magas aránya kedvező a védett fajok számára, ugyanakkor a terület gyenge vadeltartó képességűnek tekinthető. A KNPI nagy kiterjedésben valósított meg élőhely-fejlesztési beavatkozásokat, elsősorban szántó területek visszagyepesítésével. Főként tűzokvédelmi szempontok miatt a vadászterületen magas az ugarterületek aránya, ami a védett fajokon túl a vadászható fajok állományának is kedvez.

A területen megtalálható, jelentősebb védett- és fokozottan védett természeti értékek:

- Tűzok (*Otis tarda*): fokozottan védett, Natura 2000 jelölőfaj. A területen található a Kárpát-medence legnagyobb dűrgőhelye (Nagy-rét), amely a párzasi időszakban mintegy 250-260 példánynak ad otthont. Ez a magyarországi tűzokállomány 15-20%-át teszi ki. További jelentős dűrgőhely a Lapos-rét. A költőállomány a teljes területen mintegy 15-20 pld-ra tehető. (A terület jellegéből adódóan jellemzően dűrgőhely. A költő madarak száma az utóbbi években érezhetően megnőtt, részben a vadgazdálkodási tevékenység eredményeként, részben a pontosabb monitoring tevékenység miatt, ami szintén a vadgazdálkodási tevékenységre vezethető vissza. A gazdálkodásunk kezdetekor ez a szám 5-10 között volt, jelenleg a 15-20 reális becslés, bár inkább 20 körüli.)
- Ugartyúk (*Burhinus oedicnemus*): fokozottan védett, Natura 2000 jelölőfaj Költő- (3-4 pár) és gyülekező állománya (80-100 pld) is jelentős a területen.
 - Kerecsensólyom (*Falco cherrug*): fokozottan védett, Natura 2000 jelölőfaj. A vadászterületen költ, és jelentős táplálkozóhelyének számít.

- Rétisas (*Haliaeetus albicilla*): fokozottan védett, Natura 2000 jelölőfaj. A vadászterület fontos táplálkozóhelye, kiemelt vadgazdálkodási jelentősége van.
- Parlagi sas (*Aquila heliaca*): fokozottan védett, Natura 2000 jelölőfaj. A vadászterületen költ (2 pár), fontos táplálkozóhelye, kiemelt vadgazdálkodási jelentősége van.
- Vetési varjú (*Corvus frugilegus*): védett, a vadászterületen 3 telepe is van, vadgazdálkodási szempontból jelentős fajnak minősül.
- Hamvas rétihéja (*Circus pygargus*): fokozottan védett, Natura 2000 jelölőfaj. Kiemelt jelentőségű faj a vadászterületen, rendszeres költőállománya 0-2 párra tehető.
- Közönséges ürge (*Spermophilus citellus*): fokozottan védett, Natura 2000 jelölőfaj, több kolóniája is található a vadászterületen. Hazai- és európai uniós jelentősége is kiemelkedő.

2 fő természetvédelmi őr teljesít szolgálatot egyben hivatásos vadászként is (vadgazdálkodási technikusként), ezen felül 1 fő főállású hivatásos vadász foglalkoztatott.

A felsorolt védett természeti értékek védelme érdekében megvalósuló speciális vadgazdálkodási- és vadászati tevékenységek:

- Hatékony ragadozógazdálkodás: a talajon fészkelő madárállományok és apróvadfajok védelme érdekében elsősorban territórium-térképezésen és csapdázási módszereken alapuló ragadozó-gazdálkodás alkalmazása, különös tekintettel a róka (*Vulpes vulpes*), borz (*Meles meles*), dolmányos varjú (*Corvus cornix*) és szarka (*Pica pica*), valamint potenciálisan az aranyakál (*Canis aureus*) fajokra. A ragadozó-gazdálkodás részét képező löfegyveres gyérítés során a Ramsari területek magas arányára való tekintettel a KNPI a közeljövőben kizárólag acélsörétes löszert kíván használni, amennyiben ezt pénzügyi erőforrásai lehetővé teszik.
- A vaddisznó (*Sus scrofa*): jelentős túráskárt okozhat a védett és fokozottan védett gyepterületeken, az európai közösségi jelentőségű pannon szikes gyepek degradációját eredményezve (az inváziós lágyszárú növényfajok megtelepedését és terjedését is elősegítve). Kedvezőtlenül befolyásolja az élőhelyfejlesztési célú visszagyepesítések folyamatát is. Érzékeny károkat okozhat a talajon fészkelő madárállományokban (pl. tűzok). Rendszeresen előforduló váltóvadként van jelen a területen. Állományának teljes visszaszorítása kiemelt természetvédelmi érdek, amit elsődlegesen megfelelő élőhely-kezeléssel valósít meg a KNPI, kiegészítve a hagyományos vadászati módokkal. Az elmúlt évben a BKKM élelmiszer-lánc felügyeleti szerve által kiadott határozatban 0 pld vaddisznó elejtését írta elő, de ASP mintavételezésre nem kötelezett minket. 2025-ben nem került vaddisznó elejtésre. Ez annak köszönhető, hogy az elvégzett élőhely kezelések nem teszik lehetővé számára a tartós megtelepedést. Időszakosan a területen továbbra is átvált, de huzamosabb ideig nem tartózkodik a területen.
- Az apróvad vadászata a vadászterületen nem szolgál természetvédelmi célt, így hasznosításukat állományuk jelentős mértékű megerősödéséig nem tervezi a KNPI. Tekintettel arra, hogy a vadászterület 77%-a a Ramsari-egyezmény hatálya alá esik, a vízivad hasznosításának teljes tilalma továbbra is kiemelt szempont a vadászterületen.
- Kiemelt cél a területen olyan hatékony vadgazdálkodási gyakorlat megvalósítása, ami egyben nem jár a védett természeti értékek zavarásával. (Például elsődlegesen csapdázásos módszerek alkalmazása a ragadozó-gazdálkodás során, kíméleti időszakok és területek kialakítása az őz vadászata során).

A területen az élőhelyek és fajok védelmi helyzetének elősegítése érdekében az alábbi természetvédelmi célú projekt indult 2025 év végén: a KNPI közreműködésével:

- „A tűzok és a reznek határon átnyúló védelme Európában” (LIFE24-NAT-AT-LIFE EUROBUSTARD).

Vadgazdálkodás, vadászat:

Teríték adatok (2025.03.01.- 2026.02.28.):

- Őz:
 - o Terv: 63 példány (23 bak, 16 suta, 24 gida).
 - o Eredmény: 63 példány (23 bak, 17 suta, 23 gida).
- Vaddisznó:
 - o Terv: 0 példány.
 - o Eredmény: elejtés nem történt (csak váltóvad, nincs jelen folyamatosan).
- Szörmes és szárnyas ragadozó fajok terítéke (részeredmény).
 - o Róka teríték: 58 példány (tervben 45 pld kötelezettség).
 - o Borz teríték: 21 példány (tervben 5 pld kötelezettség).
 - o Aranysakál teríték: 0 példány (tervben 0 pld kötelezettség).
 - o Szarka teríték: 185 példány (tervben 50 pld kötelezettség).
 - o Dolmányos varjú teríték: 85 példány (tervben 25 pld kötelezettség).

Vadászati berendezések:

A vadászterületen 3 ideiglenes szórót üzemeltetünk, szórás általában csak a vaddisznók jelenlétének észlelése esetén van. A tavalyi évben nem volt szükség a szórók üzemeltetésére.

12 magaslest üzemeltetünk, a túráskárral veszélyeztetett területeken, illetve az őzek és rókák által legnagyobb sűrűségben látogatott helyeken. Itatót nem működtetünk, mert a területet teljesen behálózzák a csatornák és az árkok; ha szükséges, akkor a XXX/-as csatornából tudunk vizet kiengedni a XXX/a csatornába. A vadak a legaszályosabb években is találhatnak vizet a területen. A karbantartási és ellenőrzési feladatokat a hivatásos vadászok folyamatosan ellátják.

Mintaadási kötelezettség: Mintaadási kötelezettségünk 2025-ben nem volt.

Parazitológiai monitoring: Ilyen jellegű monitoring szolgáltatást nem kellett végezni.

Sertéspestis, afrikai sertéspestis: A vadászterületünk közepes kockázatú besorolásban van még mindig. Az állategészségügy írja elő a vaddisznók elejtési tervszámait, ez jelen esetben 0 pld volt, mintázási kötelezettséget sem írtak elő. Havonta adunk jelentést a Kalocsai Járási Hivatal felé, illetve egy összegző éves jelentést BKMK Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Főosztály részére.

Takarmány felhasználás:

Érdemi nem történt; az extenzív vadgazdálkodás alapelvei szerint.

A vadgazdálkodási jelentésben szerepeltetett adatok: vadföld: 5 ha, vadlegelő: 10 ha, szálas takarmány (széna): 0,3 tonna, szemes takarmány (kukorica): 0,1 tonna, nyalósó 0,1 tonna.

0,3 tonna szemes kukorica áll rendelkezésre a „szórók” üzemeltetésére, de felhasználásra nem került 2025-ben. Gyakorlatilag az egész kunszentmiklósi Nagy-rét vadföldként, illetve vadlegelőként funkcionál a gazdálkodás extenzív jellege miatt.

Szelid vadászterület, 13-578250-301:

Hasznosítás módja: haszonbérbe adva 2037-ig.

Nettó vadászterület: 6204 ha.

Vadászatra jogosult: Apaj-ürbőpusztai Természetvédő Vadásztársaság

Földtulajdonosi képviselő: Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság

6.5. Halgazdálkodási vízterületek

Név	Víztérkód	Leírás	Természetvédelmi besorolás
Császártöltési tőzegödrök	03-0009-1-4	Császártöltés határában a löszpart alatt húzódik a Vörös-mocsár. A mocsár az egykori Duna-mederben keletkezett, több százezer évvel ezelőtt. A lassú feltöltődés által több méter vastag tőzegtelepek képződtek. A tőzeget évtizedek óta bányásszák. Az így keletkezett tőzegödrökben fajokban gazdag vizes élőhelyek alakultak ki.	természetvédelmi terület
Szelidi-tó	03-0013-1-5	A Szelidi-tó a Duna-völgy alföldi szakaszán a Kalocsai síkságon helyezkedik el. A jégkorszak után a Dunából lefűződött jellegzetes morotvató. Ez az egyetlen mély vizű, szikes jellegű tó hazánkban. Vize a szikesekre jellemző nátrium- kálium- és magnéziumsók mellett minimális jódot is tartalmaz.	természetvédelmi terület
Keceli tőzegetavak	03-0034-1-1 03-0035-1-1 03-0036-1-1	Kecel határáig is elér a löszpart alatt húzódó Vörös-mocsár. A mocsár az egykori Duna-mederben keletkezett, több százezer évvel ezelőtt. A lassú feltöltődés által több méter vastag tőzegtelepek képződtek. A tőzeget évtizedek óta bányásszák. Az így keletkezett tőzegödrökben fajokban gazdag vizes élőhelyek alakultak ki.	természetvédelmi terület
Kiskunsági-főcsatorna vízrendszer	03-0051-1	A Kiskunsági-főcsatorna a főváros és a Duna-Tisza közének egyik legkedveltebb horgászvíze. A Ráckevei-Dunából ágazik ki és Akasztónál csatlakozik a Duna-völgyi-főcsatornába. A múlt század hatvanas, hetvenes éveiben épült és a hajdan volt mocsaras, később labilis vízellátottságú Duna-völgy mezőgazdasági céljait hivatott kiszolgálni. Több mint 50 kilométeren át kacsaringózik Akasztóig, ezért is ragadt rá a Kígyós név. Szélessége átlagban 40-50 méter, mélysége 1,6-2,0 méter, pontos hossza 58,75 cskm, területe 303 ha.	nemzeti park
Lakitelek, Szikrai Holt-Tisza I.	03-0057-1-1	A holtág a Tisza szabályozása során az 1850-es években végrehajtott 80. számú átmetszéssel alakult ki, a Tisza jobb parti nyárigáttal védett árterületén helyezkedik el. Közigazgatásilag a Bács-Kiskun megyei Tiszaalpár, Lakitelek és Tiszaug községekhez tartozik. Közvetlenül az Alpári Holt-Tisza fölött helyezkedik el, azzal csatorna köti össze. Hossza 9,7 km, átlagos szélessége 122 m, területe 118 ha, átlagos vízmélysége 1,6 m, víztérfogata 1,9 millió m ³ . Tulajdonosa a Magyar Állam, vagyongazdálkodója a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság. Medrének feliszapoltsága közepes mértékű, vízi növényzettel való benőttisége eléri a 30%-ot. Vize a "tisza", illetve "kissé szennyezett" kategóriába tartozik. A Tiszából alacsony vízállás esetén a holtág déli végén lévő szivattyútelep segítségével szivattyúsán tölthető. 2000-ben a 2,3 km hosszú Ugi-rétségi csatorna felújításával megoldották a holtág északi részének felső vízpótlását is. Gravitációsan a Tisza felé üríthető, vize az összekötő csatornán keresztül az Alpári Holt-Tiszába. Funkciói: belvíztározás, öntözővíz-tározás, halászat, horgászat, természetvédelem, strandolás.	nemzeti park
Tiszaalpári Holt-Tisza	03-0081-1-4	A holtág a Tisza szabályozása során az 1850-es években végrehajtott 80. számú átmetszéssel alakult ki, a Tisza jobb parti, nyárigáttal védett árterületén helyezkedik el. Közigazgatásilag a Bács-Kiskun megyei Tiszaalpár (ez Alpár és Tiszaújfalu egyesítéséből jött létre) és a Jász-Nagykun-Szolnok megyei Tiszasas községek területéhez tartozik. Hossza 9,9 km, átlagos szélessége 148 m, területe 147 ha, átlagos vízmélysége 1,6 m, víztérfogata 2,3 millió m ³ . Feliszapoltsága közepes mértékű, vízfelületét 40%-ban borítja vízi növényzet, főleg nád, gyékény és tavirózsa. Szivattyúsán és gravitációsan tölthető a Tiszából (a szomszédos Szikrai-holtágból átvezetett vízzel), de belvizekből	nemzeti park

		és szivárgás útján is töltődik. Funkciói: belvíztározás, öntözővíz-tározás, halászat, horgászat, strandolás, természetvédelem. Természeti és tájképi értékekben gazdag, értékes élővilággal rendelkező holtág.	
Körtvélyesi Holt-Tisza	06-0008-1-1	A holtág a Tisza-szabályozás során végrehajtott 87. számú átmetszéssel 1862 - 1887 között alakult ki a folyó bal parti hullámterében. Közigazgatásilag Hódmezővásárhely városhoz tartozik. Hossza 4,7 km, átlagos szélessége 128 m, területe 60 ha, átlagos vízmélysége 3 m, víztérfogata 1,8 millió m ³ . Tulajdonosa a Magyar Állam, kezelője az Alsó-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság. Medre közepes mértékben feliszapolódott, vízi növényezettel való benőtsége előrehaladott. A Tiszához az alsó végén lévő hullámtéri csatornán keresztül kapcsolódik. Szivárgó vízből és az árhullámokból töltődik. A Körtvélyesi szivattyútelepen keresztül belvizekből is tölthető (a 155 km ² kiterjedésű Kenyereéri belvízöblözet vizeinek befogadója). Leüríthető a holtág alsó végén lévő hullámtéri csatornán keresztül. Vízének minősége változó, általában a "kissé szennyezett" kategóriába tartozik. Tájképi szempontból kitüntetett figyelmet érdemlő terület, élővilága nagyon változatos és gazdag.	tájvédelmi körzet
Mártélyi Holt-Tisza	06-0023-1-1	A holtág a Tisza szabályozása során az 1889 - 1892. évi 86. számú átmetszéssel alakult ki, a folyó bal parti hullámtérben, Mártély község közelében. Közigazgatásilag Hódmezővásárhely városhoz tartozik. Hossza 4,6 km, átlagos szélessége 100 m, területe 46 ha, átlagos vízmélysége 2 m, víztérfogata 920 ezer m ³ . Az élő Tiszával alsó végén torkolati tiltós műtárggyal ellátott tápcsatorna köti össze. A Magyar Állam tulajdona. Kezelője az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság. Medrének feliszapoltsága és vízi növényezettel való benőtsége közepes mértékű. vízminősége változó, időnként az eutrofizálódás jelei mutatkoznak. A holtág a környező területek belvizeinek befogadója. Közepes tiszai vízállás esetén gravitációsan, míg alacsony tiszai vízállásnál szivattyúsan tölthető. Leüríthető a holtág alsó végén lévő zsilipen keresztül. Rendeltetése: öntözővíz-tározás és öntözővíz-szállítás, belvíztározás, horgászat, üdülés. A holtág hatásterületén folytatott tevékenységek közül kiemelkednek az üdülőtelephez kapcsolódóak, úgymint a strandolás, a pihenés és a vízisportok. A Ramsari Egyezmény hatálya alá tartozik. A festői táj az egykori tiszai ártér értékes maradványait őrzi.	tájvédelmi körzet
Atkai Holt-Tisza	06-0031-1-1	A patkó alakú holtág a Tisza szabályozásakor, 1862 - 1889 között végrehajtott 88. számú átmetszéssel alakult ki. A jobb parti ármentesített területen helyezkedik el, közigazgatásilag a Csongrád megyei Sándorfalva és Algyő községekhez tartozik. Felső ágának hullámtéri folytatása a Sasér. Hossza 6,8 km, átlagos szélessége 122 m, területe 83 ha, átlagos vízmélysége 3,5 m, víztérfogata 2,9 millió m ³ . Tulajdonosa a Magyar Állam. A holtág medrének feliszapoltsága előrehaladott, vízi növényezettel való benőtsége csekély. Feltölthető belvizekből, magas tiszai vízállás esetén a folyóból (zsilipen keresztül), végül - szivattyúsan - az Algyői öntözőrendszerből. Leüríthető gravitációsan, illetve magas tiszai vízállás esetén szivattyúzással. A vízminőségi mutatók értékei alapján vize "kissé szennyezett" (II. osztályú), de öntözővízként és halgazdasági hasznosításra megfelelő. Rendeltetése: belvíztározás, öntözővíz-tározás, horgászat, természetvédelem.	tájvédelmi körzet
Labodári holtág		A holtág a Tisza-szabályozás során az 1863 - 1886 között végrehajtott 85. számú átmetszéssel keletkezett, a Tisza jobb parti hullámterén helyezkedik el. Közigazgatásilag a Csongrád megyei Felgyő és Csanytelek községekhez tartozik. Hossza 750	tájvédelmi körzet

		m, átlagos szélessége 120 m, területe 9 ha, átlagos vízmélysége 1,5 m, víztérfogata 180 ezer m ³ . Tulajdonosa a Magyar Állam. Feliszapoltsága és vízi növényzettel való benőtsége közepes mértékű. Vize a tiszai árvizekből és szivárgásból pótlódik. Rendeltetése: természetvédelem. A holtág a fokozottan védett, kiemelkedő természeti jelentőségű, a Ramsari nemzetközi vízivadvédelmi egyezmény hatálya alá tartozó terület. Természeti értékei alapján a "szentély" típusú holtágak közé tartozik.	
--	--	--	--

6.5.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek

A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság működési területén négy kihirdetett különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterület található: Kis-Tisza, Tiszasas (víztérkód: 03-098-2-1), Szikrai Holt-Tisza I. (víztérkód: 03-0057-1-1), Lakitelek Dög-Tisza (víztérkód: 03-0101-2-1) és a Tiszaalpári réti vizek (Nagy-tó, Sulymos, Tőzegbánya-tó) (víztérkód: 03-0099-2-1) elnevezésű területek.

Igazgatóságunk a következő területeket javasolta még természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületnek: Labodári-holtág (Tisza), Saséri-holtág (Tisza), atkai Kis-Tisza, apaji Sóderbánya-tó, XXXI. számú csatorna védett szakasza, tiszalpári Becső.

6.5.2. Védett természeti területen található halastavak

Az egyre gyakoribbá váló száraz időszakok miatt, amikor a természetes vízfelületek száma erősen megfogyatkozik a Duna-Tisza közén, a halastavak, mint mesterségesen fenntartott vizes élőhelyek természetvédelmi jelentősége egyre nő, ezért a KNPI kiemelt figyelmet fordít a hozzájuk kötődő természeti értékek fenntartási szempontjainak, és a természetvédelmi jogszabályoknak megfelelő üzemeltetés biztosítására, akár saját vagyonkezelésben lévő, akár idegen tulajdonú tavakról van szó.

Az Igazgatóság saját vagyonkezelésében lévő halastavak tekintetében a 2025. december 31-i állapotot mutatja be:

Halastavak	KNPI által vagyonkezelt terület (ha)	KNPI által hasznosított (ha)	Haszonbérleti/Megbízási szerződéssel hasznosított (ha)
KNP (Apaji-halastó)	0,1	0,1	0
Pusztaszeri TK (Csaj-tó)	758,03	243,31	514,73
Pusztaszeri TK (szegedi Fehér-tó)	393,18	1,62	391,56
Péteri-tavi Madárrezervátum TT	170,13	170,13	0
Meggyesi-tó	2,28		2,28
Összesen:	1323,73	415,16	908,57

Az Igazgatóság vagyonkezelésében négy halastórendszer, és egy 2,28 hektár kiterjedésű halastó van, összesen 1323,73 hektár kiterjedésben; ebből három saját hasznosítású. Megbízási/haszonbérleti szerződéssel az Igazgatóság összesen 908,57 hektárt hasznosított 2025-ben: a szegedi Fehér-tóból az Igazgatóság vagyonkezelésében álló tőegységeket megbízási szerződéssel a Szegedfish Kft. működtette 391,56 ha-on, a 2,28 ha-os csanyteleki Meggyesi-tavat haszonbérleti szerződéssel a Csanyteleki Horgász Egyesület tagjai, illetve a Csaj-tóból 514,73 ha-t megbízási szerződéssel a Király és Társai Kft. működtetett.

Saját hasznosítású halastavak 2025-ben:

Apaji-halastó (Apaj): A három tőegységből álló rendszer, amióta az igazgatóság vagyonkezelésében van, nem üzemelt halastóként, mert a medrek kialakítása során átszakították a vízzáró réteget, így a tavak feltöltését követően az állandó vízszint tartása csak folyamatos, aránytalan erőforrást igénylő vízutánpótlással lenne megoldható. A három tőmederből kettő részleges feltöltését száraz években

ősszel szokta megkezdeni a KNPI, május végéig tartóan. Utána a szikes tavaknak megfelelő vízdinamikát utánozva hagyjuk kiszáradni. A száraz medret kaszáltatjuk, vagy kilegeltetjük. A tavak átlagos vízmélysége az időszakosan feltöltött állapotban sem haladja meg a 0,5 métert. 2025-ben – hasonlóan a korábbi évekhez – nem történt vízpótlás a tavakon.

Péteri-tó (Pálmonostora, Petőfiszállás): Az egykori halastórendszer két tőegységből áll. 2025-ben egyik tóban sem folyt halgazdálkodás. A kevés lehulló csapadék és a feltöltő csatornák (Dong-éri-főcsatorna, Kővágó-ér) kiszáradása miatt nem volt lehetőség feltölteni a tavat. A tavak fenntartásának célja, hogy táplálkozó- és fészkelőhelyet biztosítsanak vízimadarak számára. A tavak feltöltése elsősorban a szomszédos Dong-éri-főcsatornából lehetséges, amennyiben az megfelelő vízmennyiséget szállít.

Tömörkényi-halastavak (Csaj-tó, Tömörkény): A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság saját vagyongekezelésű, halastó művelési ágban nyilvántartott terület 758,03 ha. Ez 13 tőegységből, telelő és raktár tavakból áll. A terület hasznosítása részben (514,72 ha-on) megbízási szerződéssel (1, 2, 3, 5, 6, 9, 10, 12,13-as tőegység és a teleltetők) és részben saját (4-es tőegység) extenzív gazdálkodás során történt. A 13 tőegységből a 2., 3., 4., 5., 6., 9., 10., 12., 13. sz. tavakban történt halgazdálkodás. A megbízási szerződéssel kezelt tőegységek vízzel üzemi szintre való feltöltése és halak kihelyezése a megbízott részéről megtörtént az 1-es tó kivételével. A KNPI által üzemeltetett tavak a 4, 7, 8, 11 sz. tó és az Ér. Halgazdálkodás csak a 4-es tőegységben történt, ahova 2025-ben a KNPI részéről 1000 kg egynyaras és 500 kg 2 nyaras ponty kitelepítése történt. A tó sekély, félvízen tartott vizes élőhely (gémtelep, sirálysziget), ahol extenzív halgazdálkodást folytatunk. Nincs bejuttatott haltakarmány és más hozamfokozó. A 8. számú tó (58 ha) medrét bivalyok legeltetésével hasznosítottuk. A tóban 8-9 ha-on volt sekély vízborítás. A 7. számú tó (64,4 ha) sekély vizű vizes élőhely és partimadár-fészkelőhely biztosítása volt a fő cél. Az év során összesen 1851 kg 3 nyaras pontyot és 539 kg 3 nyaras szürke harcsát értékesítettünk. A halastó rendszeren belül a 1. és a 11. számú tavak és teleltetők fele maradtak szárazon. Az ún. Ér (33 ha) alacsony vízszinten volt tartva, halgazdálkodás nem történt. E területen csak természetes vízutánpótlás volt a kevés csapadékból, ezért az év jelentős részében szárazon állt. A tavakat a Tiszából átemelt vízzel lehet feltölteni, illetve belvizes időszakban (2025-ben ilyen nem volt) az ún. Alsó-csatornából belvízzel, szivattyús átemeléssel. Ebben az évben 5 998 752 m³ víz került a halastórendszerbe szivattyúzás útján a Tiszából. A lehalászások időszakában 0 m³ vízelengedés történt a Tisza irányába. A csapolások során a víz visszaforgatásra került más tavakba. A megbízási szerződéssel kezelt tőegységek közül 2025-ben (ősszel) csak 2, 5, 6, 10 tőegység lett lecsapolva és lehalászva.

7. Tájvédelem

7.1. Egyedi tájértékek

Egyedi tájérték felmérésre 2025-ben nem került sor. 2018 óta a KNPI nyilvántartásában szereplő egyedi tájértékek száma változatlanul 2854. A felmért települések száma 69 (a működési területhez egészében vagy nagyobb hányaddal tartozó 142-ből).

Településnév	Felmérés éve	Tájértékek száma
Apaj	2017	34
Ágasegyháza	2010	51
Bácsbokod	2013	70
Bácsborsód	2010	27
Bácsszentgyörgy	2012	26
Baks	2010	30
Ballószög	2010	27
Bátya	2013	65
Bordány	2017	28
Bugacpusztaháza	2010	20
Csanytelek	2010	39

Csávoly	2013	55
Csengőd	2017	28
Csikéria	2015	33
Dóc	2017	21
Drágszél	2012	17
Dunaegyháza	2016	106
Dunaszentbenedek	2010	39
Dunatetőtlen	2016	46
Érsekhalma	2015	13
Felsőlajos	2010	15
Fülöpháza	2010	42
Fülöpjakab	2010	23
Fülöpszállás	2010	79
Gátér	2010	21
Géderlak	2010	41
Harkakötöny	2017	51
Harta	2018	60
Helvécia	2010	47
Imrehegy	2010	14
Izsák	2010	48
Kaskantyú	2010	10
Katymár	2017	93
Kerekegyháza	2010 (2016)	111
Kunadacs	2010	17
Kunbaja	2015	43
Kunbaracs	2018	70
Kunfehértó	2016	60
Kunszállás	2010	20
Lakitelek	2010	15
Mátételke	2013	25
Ordas	2010	37
Orgovány	2010	70
Öregcsertő	2015	42
Öttömös	2010	23
Páhi	2010	38
Pirtó	2010	22
Pusztamérges	2010	17
Pusztaszer	2010	71
Rém	2010	35
Solt	2018	78
Soltszentimre	2017	19
Szabadszállás	2018	137
Szentkirály	2010	27
Tabdi	2017	11
Tataháza	2012	26
Tiszaalpár	2010	33
Tiszasziget	2013	29
Tiszaug	2010	22
Újsolt	2015	34
Újszentiván	2012	29

Újtelek	2012	44
Uszód	2010	67
Üllés	2010	16
Városföld	2010	28
Vaskút	2016	99
Zákányszék	2010	43
Zsana	2010	42
Zsombó	2017	35
összesen		2854

7.2. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben

2025-ben került sor Bács-Kiskun Vármegye Klímastratégiájának felülvizsgálatára, amit a KNPI is véleményezett. A dokumentációban bemutatott átfogó, stratégiai és horizontális célokat az Igazgatóság is támogatja.

Tovább folytatódott a Duna-Tisza közti Homokhátság vízhiányos ökológiai állapotának javítása, helyreállítása c. projekt előkészítése, a program célja a Homokhátság területének sajátosságaihoz illeszkedő vízgazdálkodási, illetve tájhasználati beavatkozási módszerek kialakítása, a gazdálkodási feltételek, és az ökológiai állapot javítása. A KNPI az egyes részterületeket érintő engedélyes tervek elkészítése kapcsán egyrészt a meglévő biotikai adatok átadásával, másrészt a természetvédelmi szempontból indokolt kárenyhítő intézkedések és korlátozások tervezése és értékelése kapcsán került bevonásra a tervezésbe. A KNPI természetvédelmi kezelői, ügyféli nyilatkozataiban az egyes vízzárlási nyomvonalakon tervezett tározók és műtárgyak kialakításával kapcsolatban fogalmazott meg javaslatokat.

7.3. Település- és területrendezési tervek, valamint településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet véleményezése, közreműködés az elkészítésben, adatszolgáltatás

Az Igazgatóság természetvédelmi kezelőként részt vett a településrendezési eszközök módosításával kapcsolatos tervezési eljárásokban, 2025-ben 72 települést érintő ügyben tett ügyféli nyilatkozatot. Az esetek zömében az Igazgatóságnak nem kellett a természetvédelmi közérdek érvényesítése érdekében érdemi jelentőségű módosítási javaslatot tennie. Amely ügyekben tett ilyet, az legtöbbször az Országos Ökológiai Hálózat olyan, természetközeli állapotú élőhelyeinek megóvására irányult, amik védett természeti területnek vagy Natura 2000 területnek nem képezik részét. A tervezők a legerősebb jogi oltalom alatt álló, védett természeti területeken és Natura 2000 területeken túlmenően, jellemzően figyelembe veszik az ökológiai hálózat által jelentett tervezési korlátokat is, de az esetek egy részében az igazgatóság ügyféli nyilatkozata szükséges a természetvédelmi közérdek érvényesítéséhez. 2025-ben Lajosmizse és Ballószög településeket érintően került sor az Országos Ökológiai Hálózat módosítására, továbbá kisebb térmértékű korrekciók történtek Kömpöc és Szabadszállás települések közigazgatási területén. Magterület csökkenését és puffterület bővülését érintő változás Szabadszállás település esetén valósult meg, míg az ökológiai folyosó változásai Ballószög, Lajosmizse és Kömpöc települések közigazgatási területeit érintették. Az ökológiai folyosó területnövekedésének oka, hogy a csereterületek kijelölésekor az ökológiai folyosó konnektivitásának megtartása érdekében nagyobb területek is bevonásra kerültek.

Településképi arculati kézikönyvek és a helyi településképi rendeletek készítésével és módosításával kapcsolatos megkeresés 2025-ben 8 település vonatkozásában érkezett az Igazgatósághoz.

7.4. Tájképvédelmi övezetek módosítása

Nem történt ilyen 2025-ben a KNPI működési területén.

7.5. Tájvédelmi jelentőségű beavatkozások

A településrendezési eszközök és területrendezési tervek véleményezésén túl 256 db, érdemi tájvédelmi jelentőséggel bíró ügyben tett természetvédelmi kezelői nyilatkozatot a KNPI. A szóban forgó eljárások leggyakoribb típusai:

- nagyberuházások létesítése, állattartó telepek fejlesztése, bővítése, valamint védett, Natura 2000 területeket, illetve egyéb természetvédelmi oltalom alatt álló területeket érintő egyéb építési ügyek – 76 db;
- közlekedési infrastruktúra fejlesztése (közút, vasút, kerékpárút) – 61 db;
- hírközlési infrastruktúra és villamoshálózat fejlesztés és vezetékjogi eljárások – 87 db;
- napelemparkok és egyéb energetikai beruházások – 20 db,
- bányászati tevékenységgel kapcsolatos ügyek – 12 db.

A közlekedési infrastruktúra fejlesztések közül kiemelendő a Budapest-Kelebia vasútvonal fejlesztése, aminek kivitelezési munkái 2025-ben is folyamatosak voltak. A vonal számos védett és/vagy Natura 2000 területet érint vagy határos azokkal. A vasúti pálya kiépítése a pálya térszintből való kiemelése és a párhuzamosan futó, két oszlopsoros vasúti felsővezeték kialakítása miatt tájképvédelmi szempontból is meghatározó.

Tájvédelmi szempontból is jelentős ügy a Duna–Tisza közét kelet-nyugati irányban átszelő, M8-as (távlati M200-as) gyorsforgalmi út tervezése, amivel kapcsolatban az Igazgatóság elsősorban élővilágvédelmi szempontú kárenyhítő intézkedések megtételére tett természetvédelmi kezelői javaslatot az engedélyezési eljárásban.

A jelentős mértékben megnövekedett elektromos-energia igények kielégítése érdekében a Szeged (Sándorfalva) – Szolnok vonal átépítése tervezett 400 kV-os hálózatra. A meglévő nyomvonal a Szegedi Fehér-tó térségében vizes élőhelyek között halad, ami az ütközések miatt madárvédelmi szempontból is kritikus, a KNPI javaslatára a nyomvonal kitérítése tervezett.

8. Projektek (természetvédelmi, informatikai, turisztikai stb. projektek célja, előrehaladása, eredményei)

Projekt címe	Támogatási szerződés hatályba lépése (dát.)	Fizikai befejezés (dátum)	Forrás megnevezése	Célok, tevékenységek			Kapcsolódó bemutatási elem	Projekt költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2025. évi teljesítése
					Megcélzott védett természeti terület/ Natura 2000 terület megnevezése	Célterület (ha)				
„Pannon szikes vízi élőhelyek helyreállítása a Kiskunságban”, LIFE12 NAT/HU /001188	2013.09.06.	2025.12.31.	LIFE+ Nature	A projekt a Kárpát-medence egyik legnagyobb kiterjedésű és természetvédelmi jelentőségű időszakos szikes taván és annak vízgyűjtő területén célozza az eredeti vízviszonyok és a természetes élőhelyek helyreállítását, a Kiskunság középső részén. Az itt található nyílt szikes tófelületek a hasonló élőhelyek országos összállományának 18%-át teszik ki. A projekt célterületén található Böddi-szék kiemelt jelentőségű részét képezi a Natura 2000 hálózathoz, hazai törvényi szabályozás révén már 1997 óta területi oltalmat élvez. Fő kedvezményezett: Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság További kedvezményezettek: Dunatáj Közalapítvány, Kiskunsági Madárvédelmi Egyesület	HUKN20009 Felső-kiskunsági szikes tavak és Mikla-puszt (Böddi-szék)	2 345 ha	Tanösvény: 350 m palló (3 szakasz), 13 db információs tábla Magasles 4 db.	KNPI teljes költségvetése: 6 457 169 Euro (A projekt tervezett összköltségvetése 7 199 323 Euro)	KNPI részére: EU-s támogatás összege: 4 706 588 Euro; Minisztériumi társfinanszírozás összege: 1 424 805 Euro (A teljes projekt EU támogatása 5 399 492 Euro)	A Dunatétlen V. számú csatorna áthelyezésének megvalósításához szükséges teljes felületű megelőző régészeti feltárás az előírt teljes területen megtörtént. A kivitelezés során, régészeti megfigyelés közben 2024-ben azonosított új lelőhelyeken a régészeti bontómunkát a Kecskeméti Katona József Múzeum teljeskörűen elvégezte. A Böddi-széki megkerülő csatorna és járulékos létesítményeinek kivitelezése befejeződött, a próbaüzemet követően az ADUVIZIG jóváhagyásával a műszaki átadási-átvételi eljárás 2025. november 13. napján eredményesen lezárult. A projekt megvalósításával kapcsolatban szocio-ökonómiai tanulmányt készített a MUNGO-CONSULTING Kft. A projekt keretében nemzetközi szakmai workshop került megrendezésre 2025. novemberben „Klíma-adaptációs törekvések a szikes területek természetvédelmi gazdálkodásában: az adaptív management lehetőségei” témakörben. A projekt megvalósítási időszaka 2025. december 31-én lezárult.

„A tűzok határon átnyúló védelme Közép-Európában” - LIFE15 NAT/AT /000834 (KNPI Társkezdvezményezett)	2016.07.25.	2024.10.31.	LIFE Nature	A pályázat a tűzok határon átnyúló védelmének erősítését célozza meg 4 ausztriai és 5 magyarországi területen, a védelmi tevékenységek összehangolásával. A projekt fő célkitűzése a kifejezett tűzokok elsőszámú veszélyeztető tényezője, a repülés közbeni ütközések gyakoriságának csökkentése középvezetékű légvezetékek földkábelrel történő kiváltásával. Tűzokvédelmi oktató- és látogatóközpont, valamint egy minimum 5 állomásos tematikus tanösvény kerül kialakításra a Felső-Kiskunságban (Kunszentmiklós). Fő kedvezményezett: Österreichische Gesellschaft Großtrappenschutz (Ausztria) További társkezdvezményezettek: ELMŰ Hálózati Elosztó Korlátolt Felelősségű Társaság, BNPI, KMNPI, Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME), Amt der Burgenländischen Landesregierung - Abteilung 5 – Anlagenrecht, Umweltschutz und Verkehr (Ausztria), Netz Niederösterreich GmbH (Ausztria), Netz Burgenland Strom GmbH (Ausztria),	HUKN10001 Felső-kiskunsági szikes puszták és turjánvidék	15 776,02 ha	Látogatóközpont kialakítás (Kunszentmiklós 031/1 hrsz) alapterület összesen 692,32 m ² 5 db madármegfigyelő kilátó, egyenként 3x3 méter alapterülettel.	KNPI teljes költségvetése: 1 615 783 Euro (A teljes projekt költségvetése: 8 399 265 Euro)	KNPI részére: EU-s támogatás összege: 1 157 366 Euro Minisztériumi társfinanszírozás összege: 458 417 Euro	A pénzügyi záró jelentés benyújtásához szükséges könyvvizsgálat 2025.07.30-án lezárult. A koordináló kedvezményezett benyújtotta az Európai Bizottság részére a projekt záró szakmai és pénzügyi jelentését. 2025. novemberben a Bizottság által kértek hiánypótlásra kerültek. A záró jelentés elfogadása és az utolsó támogatási részlet kifizetése előreláthatólag 2026-ban fog megtörténni.
--	-------------	-------------	-------------	---	--	--------------	---	---	--	---

				Amt der Niederösterreichischen Landesregierung - Abteilung Naturschutz (Ausztria)						
A rákosi vipera természet- védelmi helyzetének javítása a Pannon régióban - LIFE18 NAT/HU- /000799 (KNPI Társkezdvezmé- nyezett)	2019.10.07.	2025.12.31.	LIFE Nature	A rákosi vipera Kiskunságban található élőhelyeinek javítása a következő 5 évben, különböző akciótervekkel: - rákosi vipera élőhelyeken a vadászatra jogosultakkal együttműködési megállapodás a dúvad gyérítésben; - bugaci homokpuszta területen élőhelyösszekötés gyeprekonstrukcióval; - alsó-peszéri élőhelyeken láptó rekonstrukciók többletvízhatással érintett földterületek vásárlása, amik alkalmasak viperák számára megfelelő élőhelyek kialakítására, - kunpeszéri Látó-hegyen 4 ha kiterjedésű vadkizáró hálórendszer felállítása, így teljes ragadozó kizárás elérése (ragadozó madarakat és emlősöket beleértve); - alsó és felső peszéri gyeppek diverzifikáltságának növelése - rákosi vipera monitoring módszerek fejlesztése a peszéri és bugaci élőhelyeken; Fő kedvezményezett: MME	HUKN20024 Bócsa-bugaci homokpuszta kjtt. HUKN20003 Felső-Kiskunsági turjánvidék kjtt.	9 000 ha	Nem releváns.	KNPI teljes költségvetése: 1 461 180 Euro (A teljes projekt költségvetése: 4 162 182 Euro)	KNPI részére: EU-s támogatás összege: 1 095 880 Euro Minisztériumi társfinanszírozás összege: 365 300 Euro	A vadászatra jogosultakkal való együttműködés keretében a projektben beszerzett és a vadászatra jogosultak számára üzemeltetésre átadott csapdákkal vörös róka, borz, aranyakál, dolmányos varjú és szarka gyérítése zajlott. A monitoring tevékenység során ragadozó felmérést, élőhelymonitoringot, hulló denzitis monitoringot, meteorológiai adatgyűjtést, valamint talajvízszint-monitoringot végeztek a szakemberek. Interaktív tanórák, tematikus kirándulások, lakossági és gazdálkodói fórumok kerültek megtartásra.

				További társkezelvényezettek: DINPI, FHNPI, FÁNK						
A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával - LIFE17 IPE/HU/000018 (KNPI Társkezelvényezett)	2018.12.19.	2026.12.31.	LIFE IP	A LIFE IP GRASSLAND-HU projekt célja a füves élőhelyek és az ezekhez kötődő fajok természetvédelmi helyzetének javítása és hosszú távú megőrzése:: - Gyepekhez kötődő zászlóshajó fajok hazai és nemzetközi akcióterveinek elkészítése/revíziója. - Országos szintű természetmegőrzési tanácsadó szolgálat felállítása, ami a gyepterületek megfelelő gyakorlati kezelését, illetve megőrzését segíti a gazdálkodók számára. A tanácsadó szolgálat tagjai részt vesznek biotikai adatok gyűjtésében és természetvédelmi ismeretterjesztésben is. - Alapállapot-felmérés és változások monitorozása. - Élőhelyrekonstrukció a Baksi-pusztán, vízkormányzási műtárgyak felújítása. Fő kedvezményezett: Herman Ottó Intézet Társkezelvényezettek: BfNPI., BNPI, DINPI, FHNPI, HNPI, KMNPI, ÖNPI, Budapesti Erdészeti Zrt. Nemzeti Agrárkamara, Magyar Természet-tudományi Múzeum, Magyar Madártani és	HUKN20019 Baksi-pusztán	1 463 ha	Nem releváns.	KNPI teljes költségvetése: 1 179 371 Euro (A teljes projekt költségvetése: 17 258 307 Euro)	EU-s támogatás összege: 707 623 Euro Minisztériumi társfinanszírozás összege: 471 748 Euro	A projektben gyepterületi tanácsadói feladatokat ellátó kollégák feladataikat az Igazgatóság személyi állományának tagjaként látják el 2025.01.01-től kezdődően. A tanácsadó kollégák a természetvédelmi őrszolgálattal együttműködve folyamatosan látják el feladataikat. A gyepterületi tanácsadói feladatok ellátása során 225 terepbejárás, 54 rendezvényen történő részvétel valósult meg, 174 tanácsadói javaslat és tájékoztatás történt, 8 előadás került megtartásra és 13 szakmai cikk látott napvilágot. A projekt E.2.4 akciója keretében vállalt gyepterületek védelmével kapcsolatos környezeti nevelési tevékenységek ellátására vállalkozási szerződést kötöttünk 2025.03.23-án. Ennek alapján 55 db előadás került megtartásra. 2025.12.03-án újabb vállalkozási szerződés került megkötésre a projekt keretében még teljesítendő 175 db előadás megtartása tárgyában.

				Természet-védelmi E., Zöld Akció E.						
Pannon szikes sztyeppék és löszpusztagyep-pek innovatív kezelése növények, rovarok és madarak védelme érdekében LIFE20NAT/HU/001404	2021.11.13	2027.12.31	LIFE Nature	A LIFE20 NAT/HU/001404 azonosítószámú projekt elsődleges célja a pannon szikes sztyeppék és mocsarak, valamint a pannon löszpusztagyep-pek természetvédelmi állapotának javítása. Ezen túlmenően néhány féltermészetes száraz gye- vetettségi állapota is javulni fog a meszes talajon. A projekt ezt a természetvédelmi kezelés kiegyensúlyozott keverékének megvalósításával kívánja elérni, beleértve a hagyományos kezelésre vonatkozó legjobb gyakorlat akciókat és a projekt hozzáadott értékét európai léptékűre emelő innovatív megközelítéseket. Főkedvezményezett: Ökológiai Kutatóközpont. Társkedvezményezettek: Debreceni Egyetem Dunatáj Közalapítvány	HUKN20009 Felső- Kiskunsági szikes tavak és Mikla-pusztá kjtt., HUKN10002 Kiskunsági szikes tavak és az őrzégi turjánvíék kmt.	4235 ha	Nem releváns	KNPI teljes költség- vetése: 333 445 Euro (A teljes projek költség- vetése: 3 394 616 Euro)	EU-s támogatás összege: 71 009 Euro Miniszte- riumi társfinan- szírozás összege: 262 436 Euro	A D3 akció keretében növénymonitorozás és cönológiai felvételek elkészítése történt meg összesen három élőhelytípuson (lőszhát, szikes gye, szikes rét) és hat kezeléstípus tekintetében (rovarbarát juhlegeltetés, rovarbarát marha- legeltetés, konvencionális juhlegel- tetés, konvencionális marhalegeltetés, kaszálás, nincs kezelés) 48 db mintavételi helyen. A C8 akció keretében a nem kívánt dűvadak gyérítése folytatódott az Akasztói és a Hartai vadász- társaságokkal együttműködésben.
Élőhely-láncolat létrehozása a Pannon szikes tavak és veszélyeztetett vízimadár fajai számára 101215279- LIFE24-NAT- HU- SAFEHAVEN- LIFE	2025.05.23.	2031.08.31.	LIFE Nature	A projekt célja: a Kárpát- medencére jellemző szikes tavak és a hozzájuk kapcsolódó mocsarak, valamint a veszélyeztetett vízimadár fajok hosszú távú védelme és élőhelyeinek összekapcsolása; átfogó rehabilitáció keretében a szikes vizes élőhelyek mozaik jellegének helyreállítása, a megfelelő	HUKN10007 Alsó-Tisza- völgy, HUKN30002 Gátéri Fehér- tő, HUKN20019 Baksi-pusztá, HUKN20017 Közép- csongrádi szikesek	1 038 ha	Nem releváns	KNPI teljes költség- vetése: 532591,43 Euro (A teljes projek költség- vetése:)	EU-s támogatás összege: 399 443,57 Euro Miniszte- riumi társfinan- szírozás összege:	2025 őszétől kezdődően a WP3 munkacsomag keretében a „Komplex Kezelési Módszer” sikeres kifejlesztése és az élőhelykezelés megvalósítása érdekében legeltetési tevékenység kezdődött meg a projektben. Az Igazgatóság a Pusztaszer őshonosállat-tartó telep üzemel- tetésére a nyílt közbeszerzési eljárás során nyertes COMMERCIO CAVALLI DI SIMON LÁSZLÓ

(KNPI Társkezdvezményezett)				vízviszonyok biztosítása, a prioritás madárfajok szaporodási sikerének és költőállományának növelése. Megvalósítandó főbb feladatok: - Vízügyi infrastruktúra-fejlesztések: műtárgyak (átereszek, zsilipek) építése és felújítása; 5 év alatt több mint 10 millió m ³ víz visszatartása tervezett. - Megfelelő természetvédelmi kezelés biztosítása - Predációs nyomás és taposási károkozás csökkentése, illegális szemétlerakóhelyek felszámolása. Fő kedvezményezett: Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület. További kedvezményezettek: Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság, Sándorfalva Városi Önkormányzat				2 042 598,96 Euro)	66 573,93 Euro (AM) 66 573,93 Euro (KTM)	Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-vel kötött vállalkozási szerződést 2024.05.09. napján. A vállalkozó a szerződés alapján a Megrendelő vagyonkezelésében, illetve használatában lévő védett gyepterületek természetvédelmi célú kezelését az állatok szakszerű legeltetése útján valósítja meg.
A tűzok és a reznek határokon átnyúló védelme Európában 101215547-LIFE24-NAT-AT-LIFE EUROBUS-TARD (KNPI Társkezdvezményezett)	2025.11.06.	2032.12.31.	LIFE Nature	A projekt elsődleges célja a tűzok és a reznek állomány csökkenésének megállítása Európában. A projektben megvalósítandó feladatok: - kiterjedt élőhelyjavító intézkedések a meglévő vidékfejlesztési programok nyújtotta lehetőségek kihasználásával, a gazdákkal való szoros együttműködésben; - a felsővezetékekkel való ütközés okozta elhullás	HUKN10001 Felső-Kiskunsági szikes puszták és turjánvidék, HUKN10002 Kiskunsági szikes tavak és az őrzégi turjánvidék, HUKN30003 Izsáki Kolon-tó	81 120 ha	Nem releváns	KNPI teljes költségvetése: 114 597 Euro (A teljes projek költségvetése: 22 371 882,51 Euro)	EU-s támogatás összege: 85 947 Euro Minisztériumi társfinanszírozás összege: 28 650 Euro	A Támogatási Szerződés 2025.11.06-án került aláírásra az Európai Bizottság, majd 2025.12.03-ig minden Kedvezményezett részéről. Tekintettel az év végi időpontra, 2025-ben a Partnerségi Megállapodás előkészítésére volt lehetőség.

			csökkentése földalatti kábelezéssel és a villamosvezetékek jelölésével; - a mezőgazdasági gépek okozta elhullás csökkentése. Fő kedvezményezett: Österreichische Gesellschaft Grosstrappenschutz További kedvezményezettek: Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság, Ligue Pour La Protection Des Oiseaux Consejería DE Agricultura, Ganadería Y Desarrollo Sostenible - Junta De Extremadura Liga para a Protecção da Natureza, Asociația Grupul Milvus, Asociación De Acción Por El Mundo Salvaje, Slovenska Onnitologicka Spolocnost / Bidlife Slovensko Zdruzenie, Austrian Power Grid AG, Ochrana Dracov Na Slovensku Zdruzenie, Netz Burgenland GmbH, Amt der Niederösterreichischen Landesregierung, EDIA- Empresa de Desenvolvimento e Infra-estruturas do Alqueva, Förderverein Grosstrappenschutz e.V., TB Raab GmbH, MVM DÉMÁSZ Áramhálózati Kft., Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, ÖBB-							
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

				Infrastruktur AG, Amt der Burgenlandischen Landesregierung, Universidad de Murica, Fundación Global Nature, Burgenland Energie AG, Netz Niederösterreichisch GmbH, 50Hertz Transmission GmbH, The International Council for GAME and Wildlife Conservation, E-REDES - Distribuicao de Eletricidade S.A., Hlavne Mesto Slovenskej Republiky Bratislava, Oekostrom Produktions GmbH, Renewables Grid Initiative e.V., Statna ochrana prirody Slovenskej republiky						
A víz visszavezetése a kiskunsági egyedülálló szikvizes élőhelyek megmentésére 101199377-LIFE24-NAT-HU-SAVESODA-WETLAND-LIFE (KNPI Társkezdvezményezett)	2025.11.17.	2030.09.31	LIFE Nature	A projekt átfogó célja a szikes vizes élőhelyek helyreállítása és hosszú távú fenntarthatóságának biztosítása. A projekt keretében megvalósítandó főbb feladatok: vízgazdálkodás feltételeinek megteremtése (vízművek építése, gátak elbontása), inváziós fajok eltávolítása, adaptív gazdálkodás szezonális legeltetéssel és művelési mód megváltoztatásával. Tanösvény létrehozása a vizes élőhelyek bemutatására. Az eredmények széles körű bemutatására konferenciák szervezése. Főkezdvezményezett:	HUKN10001 Felső-Kiskunsági szikes puszták és turjánvidék, HUKN20001 Alsó-Szúnyogi-rét	2 053 ha	Réce tanösvény felújítása tervezett: 8 új információs tábla, 4 pad és interaktív ökojátékok telepítése	KNPI teljes költségvetése: 300 266,61 Euro (A teljes projekt költségvetése: 3 423 012,54 Euro)	EU-s támogatás összege: 225 199,96 Euro Minisztériumi társfinanszírozás összege: 75 066,65 Euro	Tekintettel a Támogatási Szerződés megkötésének elhúzóására, a Partnerségi Megállapodás előkészítésére volt lehetőség az év végéig. 2025. december 17-én került megtartásra a konzorciumi tagokat érintő első szakmai egyeztetés a koordináló kedvezményezett szervezésében.

				Futóhomok Természetvédelmi Egyesület. További kedvezményezettek: Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság, Kiskunsági Természetvédelmi Nonprofit Zrt.						
Életképes ürgeállomány fennmaradásá- nak biztosítása a Pannon régióban 101202727- LIFE24-NAT- HU- CitellusLIFE (KNPI Társkedvezményezett)	2025.11.10.	2033.02.28.	LIFE Nature	A projekt célja az „Ürge természetvédelmi biztonsági háló” kifizetése: néhány esettől eltekintve, ahol a természetes összekapcsolhatóságot ökológiai folyosók fenntartásával vagy létrehozásával lehet biztosítani – a helyi populációk közötti természetes migráció szinkronizált, mesterséges beavatkozásokkal való felváltása. Emellett: kolónia szintű törzslap rendszer kialakítása; helyi kommunikációs tevékenységek, egészségügyi alapállapotfelmérések, tenyésztőközpontok és „Ürgés-kertek” kialakítása; élőhelyteremtés és -bővítés, az élőhelyminőség javítása. Főkedvezményezett: Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. További kedvezményezettek: Alapítvány a Budapesti Állatkertért, Budakeszi Vadspark Közhasznú	nem releváns	nem releváns	nem releváns	KNPI teljes költségvet ése: 0 Euro (A teljes projek költségvet ése: 9 791425,16 Euro)	EU-s támogatás összege: 7 343 568,8 5 Euro Miniszté- riumi társfinan- szírozás összege: 2 062 378 Euro (AM) 250 302 Euro (KTM)	Tekintettel a Támogatási Szerződés megkötésének elhúzódására 2025. évben szakmai egyeztetések és kommunikációs tevékenységek zaj- lottak a projekt keretében.

				Nonprofit Kft., Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület, Bükki Nemzeti Park Igazgatóság, HUN-REN Ökológiai Kutatóközpont, Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság, MILVUS Természetvédelmi Egyesület Társult partnerek: Debreceni Egyetem, Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság, Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság						
A mórakalmi Nagyszéksós-tó ökoturisztikai fejlesztése KEHOP PLUSZ-3.2.1-24-2024-00001	2024.12.03.	2026.09.30.	KEHOP Plusz	A KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2024-0001 azonosító számú projekt célja a Déli-Homokhátság (HUKN20008) kiemelt jelentőségű természet megőrzési terület (2 385,97 hektár) és a Körös- éri Tájvédelmi Körzet (2223 hektár) védett, illetve közösségi jelentőségű természeti értékeinek, területeinek, és élővilágának bemutatása, amelyet a KNPI és a Mórakalm Városi Önkormányzat konzorciumi együttműködés keretében valósít meg. A projekt megvalósítani kívánt elemei: Gólyamenedékház és látogatóközpont, 5 kilátó, tanösvény, családi pihenőterek, kültéri foglalkoztató, játszótér, látványkarám.	HUKN20008 Déli-Homokhátság (Mórakalm)	Nem releváns	Gólyamenedékház és látogatóközpont parkolóval, játszótérrel és gyógyösvénnyel, el, interaktív foglalkoztató tér, látványkarám, szálláshelyek (az új és a régi iskola, az állomásépület és a monitoring ház) energetikai korszerűsítése és a szálláshelyek környezetének kertészeti rendezése, Kilátók építése: Nádirigó, Levelibéka, Bölömbika kilátók, a Bivalyos teraszos	KNPI teljes költségvetése: 9 919 423 Ft (A teljes projekt költségvetése: 1 542 982 538 Ft)	KNPI teljes támogatási összege: 9 919 423 Ft (A teljes projektre jutó támogatás összege: 1 400 000 000 Ft)	Megvalósításra került a Gólyamenedékház és látogatóközpont, az ökológiai kilátó, valamint a projektben tervezett további ökoturisztikai elemek (kilátók, vizes játszótér, szálláshelyek energetikai korszerűsítése) kivitelezése. A látogatóközpont kiállításának tervezési folyamata nagyobb részben lezárult. A kivitelezésekhez kapcsolódóan támogatási előleg és szállítói előleg igénylése és átutalása is történt.

							kilátó és az Ökológiai kilátó.			
A Csaj-tó ökológiai állapotának javítása KEHOP PLUS Z-3.2.1-24- 2024-00007	2025.03.03.	2028.11.30.	KEHOP Plusz	A projekt megvalósításának legfontosabb célja a területen élő Natura 2000 jelölő fajok élőhely- minőségének, a védett fajok életfeltételeinek javítása. A projekt célkitűzése a HUKN10007 Alsó-Tisza- Völgy kmt. és a HUKN20019 Baksi-pusztá kjt. részét képező Csaj-tó infrastrukturális fejlesztése. A célok elérése érdekében vadkizáró kerítés építése, élőhelyrekonstrukció és légvezeték földkábelre történő cseréje.	HUKN20019 Baksi-pusztá kjt. HUKN10007 Alsó-Tisza- Völgy kmt.	891,1812 ha	Nem releváns	530 000 000 Ft	530 000 000 Ft	Megrendezésre került a projektben kommunikációs kötelezettségként előírt sajtónyilvános nyitórendez- vény. Aktualizálásra került a projekt kerítésépítés beruházási elemének költségvetése, ami a közbeszerzés kiírásához és költségellenőrzéséhez volt szükséges. Megrendelésre került a projekt élőhelyrekonstrukciós kivi- telezési eleméhez kapcsolódó terve- zéshez szükséges talajvizsgálati jelentés.
A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található természetes élőhelyek természetvédel- mi kezelését biztosító állattartó infrastruktúra fejlesztése, korszerűsítése KEHOP PLUS Z-3.2.1-24- 2024-00053	2025.12.18.	2029.06.30.	KEHOP Plusz	A projektet a KNPI és az Építési és Közlekedési Minisztérium konzorciumi együtműködés keretében valósítja meg. A Konzorcium vezetője a KNPI. A projekt célja az Igazgatóság természet- védelmi célú területkezelési, valamint génmegőrzési tevékenységének végzéséhez szükséges infrastrukturális feltételek javítása, az élőhelyek zavartalanságának biztosítása mellett. A projekt célkitűzése az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő hat őshonosállat-tartó telep (Izsáki, Izsák (Páhi), Bugaci, Fülöpszállás-	HUKN20024 - Bócsa-bugaci homokpuszta HUKN30003 - Izsáki Kolon-tó HUKN20009 - Felső- kiskunsági szikes tavak és Miklapusztá HUKN20019 - Baksi-pusztá HUKN20001 - Felső- kiskunsági szikes pusztá HUKN 10002 - Kiskunsági szikes tavak és az örjegi turjánvidék	8 417,4412 ha	Nem releváns	KNPI teljes költség- vetése: 720 581 1 46 Ft (A teljes projekt költség- vetése: 2 400 000 000 Ft)	KNPI teljes támogatási összege: 720 581 146 Ft (A teljes projektre jutó támogatás összege: 2 400 000 000 Ft)	A projekt keretében 2025-ben az előkészítési és tervezési folyamatok zajlottak, amikkel összefüggésben támogatás 2025. évben nem került kifizetésre, elszámolásra.

				Kígyóshát, Pusztaszeri és Bösztörpuszta-Nagyállás) fejlesztése és korszerűsítése, valamint az állattartó telepek működtetéséhez és a természetvédelmi célú kezelésekhez szükséges új erő- és munkagépek (eszközök) beszerzése.	HUKN10007 - Alsó-Tiszavölgy HUKN10001 - Felső-kiskunsági szikes puszták és turjánvidék					
Kontyvirág Erdei Iskola természetiskola - minősített bázishely szálláshelyének felújítása AOFK_T/0571/2025 (Téry Ödön Turistaház-fejlesztési Program)	2025.11.24.	2026.03.31.	Központi költségvetés, KTM fejezet, 10. Fejezeti kezelésű előirányzat (ÁHT: 403662)	A projekt célja a Kontyvirág Erdei Iskola természetiskola - minősített bázishely szálláshelyének felújítása. A projekt keretében sor kerül napelenrendszer kiépítésére, klímatisztítás kialakítására, villamosenergetikai felújításra, bejárati kapu átalakítására, árnyékoló rolók beszerelésére és a hátsó terasz felújítására és fedésére. Továbbá beszerzésre kerülnek bútorok, konyhai gépek és informatikai eszközök, tájékoztató és tiltó táblák.	Tisza Alpár-Bokrosi Ártéri Öblözete (HUKN20028) kjt. Tisza Alpár-Bokrosi Ártéri Öblözete (HUKN10004) kmt.	Nem releváns	Nem releváns	A teljes projekt költségvetése: 94 234 000 Ft	A teljes projektre jutó támogatás összege: 63 070 000 Ft	Folyósításra került a támogatási előleg 2025.11.27-én. A projekt keretében az építési engedélyköteles (teraszfedés) tevékenységhez kapcsolódóan beszerzésre került a tervező. A tervdokumentáció elkészítésének határideje 2026.01.17.

9. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység

9.1. Az igazgatóság ügyiratforgalma

9.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés/belföldi jogsegély a hatóságok számára

	Főszám	Alszám	Összesen
Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és	806	2327	3133
Természetvédelmi Főo.	(863)	(1392)	(2255)
Erdészeti hatóság	30	53	83
	(12)	(32)	(44)
Önkormányzat	189	278	467
	(102)	(218)	(320)
NFA	12	578	69
	(15)	(38)	(53)
Magyar Államkincstár Mezőgazdasági és	26	43	69
Vidékfejlesztési TFE	(4)	(20)	(24)
Agrárminisztérium	266	339	605
	(209)	(249)	(458)
Ügyfelek, egyéb hatóságok*	2783	26347	29130
	(2838)	(23402)	(26240)
Ügyiratforgalom	4112	29444	33556
	(4043)	(25351)	(29394)

Zárójelben a 2024. évi adatok feltüntetve,
összehasonlításként.

* Egyéb hatóságok: katasztrófavédelmi igazgatóságok vízügyi hatóságként, bányakapitányságok bányahatóságként, vadászati hatóság, rendőrség, ügyészség, stb.

Igazgatóságunk 2025-ben is a Poszeidon ügyviteli rendszert használta és a lehető legteljesebb mértékben átállt a teljes elektronikus ügyviteli rendszerre. A papír alapon intézett ügyek száma alacsony, csak a legszükségesebb esetben kerülnek kinyomtatásra az anyagok. Az ügyintézési folyamatunk az elektronikus ügyviteli rendszernek köszönhetően a korábbi évekhez viszonyítva gyorsabb, tekintettel arra, hogy a kollégák hamar meg tudják küldeni a vezetők irányába az elkészített irataikat, és ez a vezetők számára is jóval rugalmasabb aláírási lehetőséget biztosít. Az elektronikus ügyviteli rendszernek köszönhetően a bejövő iratok szignálása is hatékonyan és gyorsan valósul meg, illetve az iktatás is pontosabbá és gyorsabbá vált, mivel az ügyintézők iktatják saját irataikat, így jobban átlátják azok útját és újra tudták strukturálni az eljárásaikat iktatási szempontból. Az iratokhoz elektronikusan hamarabb, hatékonyabban hozzá lehet férni, és a tájegységekkel való kommunikáció is zökkenőmentes az ügyviteli programnak köszönhetően.

Összességében elmondható, hogy az Igazgatóság hatékonysága, időkihasználtsága jelentősen javult az ügyviteli rendszernek köszönhetően, nem mellesleg a környezet megővését is szolgálja a felhasznált papír mennyiségének jelentős mértékű csökkenése.

Ahogy az jellemző volt a korábbi években is, az ügyiratforgalom tovább nőtt 2025-ben, a főszámok és az alszámok együttesen több, mint 14%-al. 2022-2025 között ugyanennek az értéknek a növekedése meghaladja a 26%-ot. Ezen időszak alatt a munkavállalói létszám nem nőtt (2022-höz képest csökkent). Korábbi államigazgatási feladatok feladásával nem ellensúlyozott a feladatnövekedés, így a növekvő ügyiratforgalom ellátásának egyetlen lehetséges módja az ügyekre, köztük a szakmai tényállás-tisztázásokra fordított átlagos időmennyiség csökkentése. Ez feladatellátás-minőségi kockázatokkal jár. A 2024-2025 között bekövetkezett ügyiratszám-növekedést elemezve az látszik, hogy legnagyobb arányban a legfontosabb igazgatási kapcsolatokat jelentő közigazgatási szervekkel folytatott ügyiratforgalom nőtt - tehát a társszervek igénye a KNPI szakértői információira -, rendre az összesített 14%-os iratforgalom-növekedési érték felett. Az ügyfelekkel és egyéb hatóságokkal folytatott ügyiratforgalom "csak" 10%-os növekedést mutatott.

A megkereső hatóságok jellemzően figyelembe veszik, döntéseikbe beépítik a kiadott természetvédelmi kezelői nyilatkozat tartalmát.

Ahogy az az önálló természetvédelmi hatóság létrejötte óta minden évben (2005-ben történt meg a természetvédelmi hatósági és kezelői feladatkör szervezeti elkülönítése), úgy 2025-ben is elmondható volt, hogy a KNPI természetvédelmi kezelői tényállás-tisztázása, adatszolgáltatása és szakértői javaslatai alapvető jelentőségűek a természetvédelmi hatósági döntéshozatalban. Ez a csapatmunkában történő szakmai döntés-előkészítés előnyeinek túl hátrányokat is magában hordoz, egyebek között azért, mert megnehezíti az irányító szervek, illetve döntéshozók számára a természetvédelmi hatósági döntések teljes munkaerő- és költségigényének, azok intézmények közötti megoszlásának áttekintését, és az erőforrások szükség szerinti mértékű és eloszlású biztosítását.

A KNPI és a természetvédelmi hatóság közötti együttműködés jó, rendszereznek a hivatalos ügyiratváltáson túli egyeztetések is ügyintézői szinten a szakmai alapelvekről, koncepciókról. A legnagyobb jelentőségű ügytípusok, szakmai kérdések kapcsán vezetői szintű egyeztetésekre is sor kerül. Ennek ellenére, nem minden esetben egyezik meg a hatósági érdemi döntés a természetvédelmi kezelői javaslattal, előbbi jogértelmezése időnként eltér a természetvédelmi kezelőétől.

2025-ben is igen sok megkeresés érkezett a kormányhivataloktól az érzékeny természeti területeken (ÉTT) tervezett művelési ág váltások – erdőtelepítések és felszántások - ügyében (ÉTT-n a természetvédelmi hatóság engedélyéhez kötött a gyeperős és nádas művelési ág megváltoztatása).

Az Igazgatóság továbbra is kiemelt figyelmet fordít arra, hogy az ügyfelektől, magánszemélyektől érkező, a természetvédelmi hatóság részéről engedélyköteles tevékenységekre vonatkozó előzetes tájékoztatás-kéréseket magas színvonalon válaszolja meg. Az előzetes tájékoztatás-kérésekre biztatja ügyfeleit is. Az ilyen kommunikáció révén ugyanis számos későbbi, engedélyezési szakaszban jelentkező konfliktus megelőzhető, és ez az ügyfeleknek és a természetvédelmi közérdeket képviselő államigazgatási szerveknek egyaránt érdeke.

9.1.2. Jelentési feladatok a Minisztérium számára: természetvédelmi szakmai főosztályok, költségvetési, HEO stb. bontásban

Szervezeti egységek	Főszám	Alsószám
Földvagyon-gazdálkodási Főoszt.	14	22
Természetmegőrzési Főoszt.	65	112
Költségvetési Főoszt.	32	86
Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főoszt.	44	97
Intézményfelügyeleti és Perképviselői Főoszt.	5	9
Összesen:	160	326

9.1.3. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés

Ügyiratforgalmunk (4112 főszám, 29444 alsószám 2025. évben) több, mint 50 %-át az ügyfelekkel való levelezésünk teszi ki az alábbi leggyakoribb esetkörökben:

- elővásárlási jog gyakorlása tárgyában érkezett megkeresés;
- földvásárlással kapcsolatos megkeresések;
- legeltetési, kaszálási ügyekkel kapcsolatos megkeresések, bejelentések;
- haszonbérleti szerződésekkel, megbízási szerződésekkel kapcsolatos ügyintéзések;
- építési ügyekben, művelési ág változtatásával, területhasználat módosításával kapcsolatos ügyekben előzetes egyeztetés, ügyféli tájékoztatáskérések (ha ezek száma nő, az örömdetes, mert a társadalom környezettudatosságának növekedését jelzi);
- fásítással, fakitermeléssel kapcsolatos egyeztetések;
- védett állatokkal kapcsolatos megkeresés, kártalanítási ügyek;
- támogatásokhoz kapcsolódó együttműködés, támogatás iránti megkeresés;
- adatszolgáltatások kérése ügyfél által beadandó Natura hatásbecslésekhez, környezeti hatástanulmányokhoz;
- tervezők részéről történő információ-kérések településrendezési, közlekedésfejlesztési, vízpótlási tervek készítéséhez.

9.2. Szabálysértés

Tulajdon elleni szabálysértés miatt tett szabálysértési feljelentést a KNPI, mert Bugacpusztaházán egy hatósági táblát ismeretlen személy kiszedett és elmozdított. Az elkövetőről felvétel is készült. A bejelentés eredményéről nem értesültünk.

9.3. Természetvédelmi bírság

Öregcsertő külterületen végzett gyepfeltörés miatt kezdeményeztünk szankcionáló eljárást a természetvédelmi hatóságnál. Az eljárás még folyamatban van.

Három alkalommal is engedély nélküli téli legeltetést végeztek Szakmár külterületén, Natura 2000 területen különböző személyek. Mindhárom esetben 125.000 Ft természetvédelmi bírság került kiszabásra.

Bejelentést tettünk az illetékes eljáró hatóságnál korlátozott légtér megsértése miatt Apajon. Az eljárás eredményéről nem kaptunk még értesítést.

Két fővel szemben intézkedett a természetvédelmi őr apaji védett természeti területen, gépjárművel történő engedély nélküli közlekedés, továbbá engedély nélküli technikai sporttevékenység végzése (szörfölés) miatt. Összesen 300.000 Ft természetvédelmi bírság került kiszabásra.

Engedély nélküli téli legeltetést végeztek kunszentmiklósi Natura 2000 gyepterületen. A természetvédelmi hatósági eljárás még folyamatban van.

Csongrádi Natura 2000 területre történő szennyvízkibocsátás miatt tettünk bejelentést az illetékes hatósághoz. Az eljárás eredményéről még nem kaptunk értesítést.

A Budapest-Belgrád vasútvonal kivitelezése során szabadszállási területeken végzett gyepek károsítása és egyéb, engedélytől eltérő tevékenységek végzése miatt 600.000 Ft természetvédelmi bírságot és eredeti állapot helyreállítási kötelezettséget állapított meg a természetvédelmi hatóság a KNPI bejelentése nyomán.

Parlagi sas pusztult el egy szabálytalanul kihelyezett hattyúnyak csapdában Felsőszentivánon. A KNPI feljelentése nyomán 3.500.000 Ft vadgazdálkodási bírság került kiszabásra.

A természetvédelmi hatóság részéről – természetvédelmi bírság kiszabása helyett - alkalmazott figyelmeztetésekről nincs rendelkezésre álló adata az Igazgatóságnak.

9.4. Büntetőügyek

Lakiteleki rétisas-mérgezés okán tettünk büntető feljelentést természetkárosítás miatt. Az eljárást a rendőrség felfüggesztette, mivel az elkövető kiléte a nyomozásban nem volt megállapítható.

Parlagi sas elpusztítása, mint természetkárosítás miatt tettünk büntetőfeljelentést a Kiskunfélegyházi Rendőrkapitányságon. A madáron jeladó volt, aminek az adataiból kiderült, hogy a madár földet érését követően autóval szállították ismeretlen helyre. A tetem később sem került meg. A rendőrség az eljárást felfüggesztette, mivel az elkövető kiléte a nyomozásban nem volt megállapítható.

A KNPI bócsai, saját vadászterületén megvalósult orvvadászat miatt tettünk feljelentést. Az eljárást a rendőrség felfüggesztette, mivel az elkövető kiléte a nyomozásban nem volt megállapítható.

Érsekcsanád külterületen mérgezés miatt elpusztult egerészölyv, aranyakál és rétisas miatt tett feljelentést a KNPI. A rendőrség az eljárást felfüggesztette, mivel az elkövető kiléte a nyomozásban nem volt megállapítható.

9.5. Polgári perek

Az Igazgatóság az alábbi, folyamatban lévő perekben II. rendű alperesi érdekelt pozícióban vesz részt:

A Szegedi Törvényszéken környezetvédelmi engedéllyel kapcsolatos, 101.K.700.055/2023. számon folyamatban lévő perben az Igazgatóság II. rendű alperesi érdekeltként került perbeállításra. Az ügyben az M8 autópálya környezetvédelmi engedélyét támadták meg helyi önkormányzati és civil szervezeti érdekeltek. Az eljárás új nyomvonalra vonatkozó környezetvédelmi engedély kiadása miatt felfüggesztésre került. A felfüggesztést követően a per lezárásra került.

A Szegedi Törvényszéken természetvédelmi ügyben keletkezett közigazgatási határozat tárgyában a 102.K.701.253/2022. számon folyamatban lévő perben az igazgatóság II. rendű alperesi érdekeltként került perbeállításra. Magas természeti értékű vizes élőhelyen tervezett tőzegbányászatot elutasító hatósági döntés miatt került sor a jogvitára. Az eljárás során következő pereseménye az egyesített szakvélemény kiegészítés, illetve a felperes bizonyítási indítványának előterjesztése. Az eljárás az alperes pernyertességével lezárásra került.

A kecskeméti Járásbíróságon "Kártérítés megfizetése „(Kolon –tavi Fürkésző Oktatóközpont építése)" 21.777.481,- Ft és járulékai megfizetése ügyében 19.G.21.079/2025.szám alatt eljárás indult. Felperes keresetére 2025. szeptember 17 napján ellenkérelmet terjesztettünk elő, melyben kértük a kereset elutasítását, annak megalapozatlansága miatt. Felperes válasziratában továbbra is ragaszkodik a keresetében leírt jogalaphoz és mértékhez. A perfelvételi tárgyalást a Kecskeméti Járásbíróság 2026. február 17. 13.00 órára tűzte ki. A folytatólagos perfelvételi tárgyalás időpontja 2026. május 21. 13.00

A Kecskeméti Járásbíróságon „Kártérítés megfizetése (""Pusztai kapuja"" Információs Központ áttervezése, kivitelezése)" 25.687908,- Ft és járulékai megfizetése ügyében 19.G.21.024./2025 szám alatt eljárás indult. A felperes keresetére 2025. szeptember 17. napján ellenkérelmet terjesztettünk elő, melyben kértük a kereset elutasítását annak megalapozatlansága miatt. Felperes válasziratában továbbra is ragaszkodik a keresetében leírt jogalaphoz, és mértékhez. A perfelvételi tárgyalást a Kecskeméti Járásbíróság 2026. február 12. 13.00 órára tűzte ki. A folytatólagos perfelvételi tárgyalás időpontja 2026. május 19.13.00

A Szegedi Törvényszéken vadgazdálkodási üzemterv módosítása tárgyában a 103.K.700.202./2022. számon folyamatban lévő perben az igazgatóság II. rendű alperesi érdekeltként került perbeállításra. A per a felek egyezsége miatt megszüntetésre került.

10. Természetvédelmi Őrszolgálat

10.1. Alapadatok

10.1.1. Személyi feltételek

A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság Természetvédelmi Őrszolgálat három tájegységi szervezeti egységben látja el természetvédelmi őri feladatait (Dunamenti TE, Homokhátság TE, Tiszamenti TE). A természetvédelmi őrszolgálat vezetője egyben a Tiszamenti Tájegység tájegységvezetői feladatait is ellátja. A tájegységekben a természetvédelmi örök közvetlen irányítását, feladatok kiosztását, munkaszervezését a tájegységvezetők végzik az őrszolgálati csoportvezetőkön keresztül.

2025-ben a Dunamenti tájegységben 1 fő munkavállaló visszatért a szülési szabadságról, ezért az őt helyettesítő munkavállaló munkaviszonya közös megegyezéssel megszüntetésre került. A Homokhátság tájegységben 1 fő munkavállaló nyugdíjba vonult, helyére egy új munkavállaló került felvételre.

2025. december 31-én 32 fő tartozott a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának kötelékébe; közülük egyes szakemberek nem csak őri feladatokat láttak el. A

természetvédelmi örök közé tartozó tájegységvezetők természetvédelmi örkerülettel nem rendelkeznek, miként a tájegységi szervezeti egységek keretén belül működő őrszolgálati csoportvezetők sem. (Ők a természetvédelmi őrszolgálati hierarchiában a természetvédelmi terület-felügyelőknek felelnek meg).

A személyi állomány 2025. december 31. állapot szerinti összetétele:

Természetvédelmi Őrszolgálat	Felsőfokú végzettségű	Középfokú végzettségű	Alapfokú végzettségű	Összesen
Természetvédelmi őr	32	1	-	32

A Természetvédelmi Őrszolgálat tagja közül 32 fő rendelkezik felsőfokú szakirányú végzettséggel. Természetvédelmi őr és természetvédelmi rendészeti vizsgálóval minden természetvédelmi őr rendelkezik. Maroklőfegyver vizsgálóval 28 fő természetvédelmi őr rendelkezik, 1 fő vizsgáztatására került sor 2025-ben. Egy üzemi vadászterületen és egy Földtulajdonosok Közössége által üzemeltetett vadászterületen 4 fő természetvédelmi őr hivatásos vadász feladatokat is ellát, valamint 2 fő kerületvezető erdész természetvédelmi őr feladatokat is végez. 1 fő a természetvédelmi örök által leadott őrri jelentések hatósági ügyeit, illetve a hatóságoktól érkező megkereséseket intézi. Szolgálati célú kiscgéphajó-vezetői vizsgálóval 11 fő rendelkezik, ők a KNPI működési területén található Duna folyamszakaszra, illetve Tisza folyószakaszra szakaszvizsgálóval rendelkeznek.

A természetvédelmi örkerülettel rendelkező örök (28 fő) esetében az egy főre eső működési terület, illetve védett természeti terület:

	Átlagosan	Minimum	Maximum
Egy főre eső működési terület, természetvédelmi örkerület (ha)	35 924	5 605	169 666
Egy főre eső védett természeti terület (ha)	2943,6	128	6689

10.1.2. Technikai felszereltség, őrszolgálati irodák

A Természetvédelmi Őrszolgálat technikai eszközökkel való ellátottsága, a működési feltételei megfelelőek. 2025-ben 31 fő természetvédelmi őr rendelkezett alkalmas minőségű szolgálati távcsővel, a vizes, illetve pusztai területen dolgozó természetvédelmi örök állványos távcsővel. 28 fő rendelkezett szolgálati maroklőfegyverrel. A Természetvédelmi Őrszolgálat tagjai számára a terepi egyenruha kiegészítő és védő elemekkel együtt biztosítva van; társasági egyenruhával 28 fő ellátott. A természetvédelmi őr kollégák egyenruhával történő ellátása folyamatos.

A Természetvédelmi Őrszolgálatnál rendszeresített 10 db EDR kézi rádió adó-vevő készülék használatára 2025-ben sem került sor. Szolgálati telefonszámmal és telefonnal bír minden őrszolgálati munkatárs.

A Pannon Eagle LIFE pályázat keretében végezte a KNPI méreg- és tetemkereső kutyás egysége a működési területen a mérgezéses helyszínek felderítését. A program 2022. december végén lezárult. 2025-ben a pályázat fenntartási időszakában a KNPI működési területén nem történt méreg- és tetemkereső tevékenység. A méreg- és tetemkereső kutyás egységünk a kutya életkorára és terepi munkában tapasztalható teljesítménycsökkenése miatt terepi felderítésre nem alkalmas, a kutya vizsgáztatására már nem került sor. A méreg- és tetemkereső kutya az élete hátralevő részét a kutyavezetőnél tölti.

A KNPI Természetvédelmi Őrszolgálat 2024-ben 30 db szolgálati gépjárművet és 3 db kiscgéphajót használt. A régi gépjárművek műszaki állapota jellemzően tovább gyengült, azonban új gépjárművek beszerzése nem történt, több szolgálati gépjármű került leállításra 2025 során szervizelési problémák miatt.

A természetvédelmi örök hivatali munkállomásai a korábban kialakításra került tájegység központokban találhatóak.

10.1.3. Polgári természetőrök

2025-ben a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság 78 fő polgári természetőrrel állt kapcsolatban természetvédelmi örein keresztül. A polgári természetőrökkel a kapcsolattartás folyamatos; többségük, mintegy 30 fő, aktívan segíti az őrszolgálat munkáját. Ők tájékoztatják a természetvédelmi őr kollégákat az általuk végzett megfigyeltekről, akár érdekes természeti jelenségekről, ritka fajok észlelt előfordulásáról, akár a természetkárosításokról. 2026-ban esedékes az új polgári természetőr képzés és a meglévő szerződések és igazolványok hosszabbítása.

10.2. Feladatellátás

A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság Természetvédelmi Őrszolgálatának hatósági feladatait a vonatkozó jogszabályok szerint végezte 2025-ben. A 2012. évi CXX. törvény 23. szakaszában meghatározottak alapján a rendészeti feladatokat ellátó személyekre vonatkozó rendészeti vizsgával 32 fő természetvédelmi őr rendelkezik. 1 fő vizsgáztatására 2025-ben kerül sor. Az éves kötelező lögyakorlatot minden természetvédelmi őr teljesítette. A jogszabályban meghatározott kényszerítő eszközzel 26 fő természetvédelmi őr rendelkezik.

10.2.1. Hatósági feladatellátás

A Természetvédelmi Őrszolgálat által végzett hatósági munka mérőszámai, a jelentési rendnek megfelelően:

Hatósági intézkedések megnevezései	Összesen
Figyelmeztetés	32
Helyszíni bírság	7
Szabálysértési/büntető feljelentés	7
Közig. hatóság felé tett feljelentés	7
Közig. határozatok ellenőrzése	625
Kényszerítő eszköz használat	0
Közös szolgálat ellátás más hatósággal	42
Helyszíni bírság érték (Ft)	115 000
Természetvédelmi őr által intézett ügyirat	
Természetvédelmi őr közreműködésével intézett ügyirat	1000
Rendkívüli események	16

35 db természetvédelmi őr jelentés (természetkárosítás, engedély nélküli téli legeltetés, gyepfeltörés, fakivágás, törmelék elhelyezése Natura 2000 hálózat részét képező védett természeti területen, szennyvíz szivattyúzás Tisza folyóba, engedély nélküli közlekedés, orvvadászat, mérgezés gyanúja, stb.) érkezett be 2025-ben. Ebből 16 db szólt rendkívüli eseményről.

Az Igazgatóság által intézett államigazgatási ügyek közül – amik többségében a kormányhivatalok környezetvédelmi és természetvédelmi főosztályaival, mint természetvédelmi hatósággal történik az eljárási kapcsolattartás - hozzávetőleg ezres nagyságrendű esetben működtek közre természetvédelmi őrök a KNPI természetvédelmi kezelői nyilatkozatának összeállításában.

Összességében a természetvédelmi őrök munkaidejének – az örkerület jellegétől, elhelyezkedésétől függően – mintegy 10-50%-át teszi ki a természetvédelmi hatósági úton történő természetvédelmi érdekérvényesítéssel kapcsolatos feladatok ellátása. A természetvédelmi őrszolgálat saját hatósági fellépése általában a munkaidő 5-15%-át teszi ki. A hatósági úton történő érdekérvényesítéssel együtt járó feladatok mellett végzik a természetvédelmi őrök a természetvédelmi kezeléssel kapcsolatos szakmai feladatokat (biotikai adatgyűjtésről, monitorozástól a haszonbérletek szakmai követelményeire tett javaslatokig, a KNPI saját legeltetési, kaszálási, erdőkezelési, stb. terveinek összeállításában történő részvételig), a közvetlen vagyonkezelési (őrzési, ellenőrzési) feladatokat, az ismeretterjesztéssel, ökoturizmussal kapcsolatos feladatokat, a védett állatok mentését, stb.

10.2.2. Együttműködés más hatóságokkal

Rendőrséggel való együttműködés: Több közös járőrnapot teljesítettek a természetvédelmi őrk, javarészt a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság és a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság illetékes körzeti megbízottjaival, vízi rendőreivel, valamint a Nemzeti Nyomozó Iroda (NNI) munkatársaival.

A közös ellenőrzések célja: területellenőrzések, általános körű külterületi szolgálatok, vadászati és horgászati ellenőrzések, közös helyszínelés mérgezéses esetek kapcsán, tanúkihallgatások korábbi ügyekkel kapcsolatban. Továbbá a közös szolgálatok a természetvédelmi érdekekkel össze nem egyeztethető tevékenységek megakadályozására, visszatartására irányultak védett és fokozottan védett területeken.

A Röskei Határátkelőnél a NAV Csongrád-Csanád Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság Határkirendeltség munkatársaival gépjárműben megtalált madarak azonosításánál szakértői közreműködőként vett részt a KNPI természetvédelmi őrszolgálatából 1 fő.

Vízirendészettel való együttműködés: 2025-ben is volt közös szolgálat a Tiszai Vízügyi Igazgatóság kollégáival, több alkalommal kishajós szolgálatellátás történt. Az ellenőrzések célja a területellenőrzés, hullámtér ellenőrzés, halászati, horgászati, falopás megelőzési, valamint a vízi közlekedési szabályok betartása.

Katasztrófavédelemmel való együttműködés: 2025-ben 6 db természetvédelmi őri jelentéssel is jelentett tüzeset volt, minden esetben sikeresen eloltották a tüzet a katasztrófavédelem munkatársai. A tűzoltásban a területileg illetékes természetvédelmi őrk is részt vettek. Mindkét megyében a Katasztrófavédelmi Igazgatóságokkal hatékonyan működött együtt az Igazgatóság 2025-ben is. A szabadtéri tüzesetek megelőzésével kapcsolatban ugyancsak történt egyeztetés.

Irányított égetéssel kapcsolatos terepi egyeztetés és bejárásra került sor 2025 januárjában a Bács-Kiskun Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatósággal. Februárban a Bács-Kiskun Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság által Dunapataj és Harta külterületen szervezett, irányított égetési gyakorlaton vett részt a KNPI természetvédelmi őrszolgálat. Júniusban a Bács-Kiskun Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatósággal közös, terepi tűzoltó gyakorlatra került sor Jakabszállás határában.

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatallal (NÉBIH) való együttműködés:

Tűzgyújtási tilalom egyeztetése történt 2025-ben, a rendkívüli száraz és aszályos évnek köszönhetően a tilalmi időszak igen hosszú ideig szinte folyamatos volt.

Egyéb hatóságok, intézmények, szervek, amelyekkel együttműködési megállapodással nem szabályozott módon tartott fenn szorosabb kapcsolatot és együttműködést a KNPI Természetvédelmi Őrszolgálat:

Bács-Kiskun Megyei és Csongrád Megyei Kormányhivatalok;

Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság; Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság; Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság;

Nemzeti Adó- és Vámhivatal Bács-Kiskun Megyei Vám- és Pénzügyőri Igazgatósága;

Építésügyi hatóságok;

Bányakapitányságok;

DALERD Délalföldi Erdészeti Zrt., KEFAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt., Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt.

Települési önkormányzatok;

Szomszédos nemzetipark-igazgatóságok: DINPI, DDNPI, KMNPI, HNPI;

Vadásztársaságok;

Bács-Kiskun megyei Horgászegyesületek Szövetsége

Polgárőri szervezetek;

Palics-Ludas Közvállalat (Szerbia)

Közigazgatási határozatok ellenőrzése: 2025-ben is mintegy 500 alkalommal került sor ellenőrzésre, elsősorban kaszálások, legeltetések, téli legeltetések, vadászatok kapcsán, illetve az erdészeti és a természetvédelmi hatóság által kiadott határozatok, vízjogi üzemeltetési engedélyek végrehajtásának kontrolljaként.

Ügyiratforgalom: A Természetvédelmi Őrszolgálati Osztály, majd a Területkezelési Osztály közreműködésével 2025-ben ezres nagyságrendű – az osztályra szignált és/vagy átadott vagy a természetvédelmi örök bevonását igénylő - ügyirat ügyintézése történt.

Agrárgazdálkodási ellenőrzések:

Lásd a 3.4. fejezetben.

10.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása

Ifjú Kócsagőr Program: A Természetvédelmi Őrszolgálat népszerűsítésére indított országos programban 1 fő országos szervezői feladatokat is ellátott. 2025-ben 6 fő jelentkezett Ifjú Kócsagőrnek Igazgatóságunkon, akik közül 1 fő nem teljesítette a terepi programot. Az országos döntőn igazgatóságunk mentor-diák párosa magas színvonalon szerepelt.

A KNPI Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Osztály környezeti neveléssel és természetvédelmi szemléletformálással kapcsolatos oktatási, ismeretterjesztési, ökoturisztikai és közönségszolgálati feladatainak ellátásában a természetvédelmi örök is közreműködnek, valamint az igazgatóság kiadványaihoz is hozzájárultak információval, fényképanyaggal.

Pályázatokban való részvétel: A KNPI Természetvédelmi Őrszolgálat a részt vett az osztály szakterületét érintő pályázatok előkészítési és lebonyolítási szakaszában, a szakmai konzultációkban és véleményezésekben, együttműködve az Igazgatóság más osztályain dolgozó, a pályázattal érintett szakterületen tevékenykedő munkatársakkal. Összesen 10 fő természetvédelmi ör vesz részt különböző pályázatokban.

Jogi és Igazgatási Osztállyal való együttműködés: A KNPI Jogi és Igazgatási Osztályához (JIO), valamint a Természetvédelmi Őrszolgálati Osztályhoz tartozik a Belügyminisztérium által üzemeltetett Szabálysértési Nyilvántartási Rendszer. 1 fő természetvédelmi ör, aki jogász végzettséggel is rendelkezik, a JIO-val együttműködve, a természetvédelmi örök által leadott őri jelentések hatósági ügyeit intézi: feljelentéseket, illetve bejelentéseket a rendőrség és az illetékes hatóságok felé.

Monitorozási feladatokban való részvétel: A KNPI Természetvédelmi Őrszolgálat közreműködött az Igazgatóság működési területén a Védett Természeti Területek Törzskönyve és a Védett Természeti Értékek Törzskönyve (Törzskönyvek) adatainak gyűjtésében a Természetvédelmi Információs Rendszer (TIR) által meghatározott struktúra szerint. A monitorozási adatok gyűjtése az év elején kiadott terv alapján folyt.

KNPI vagyongazdálkodási feladataiban való részvétel: A KNPI Természetvédelmi Őrszolgálat közreműködött az Igazgatóság természetvédelmi kezelési munkáinak előkészítésében, végrehajtásában. A haszonbérleti pályázatok ellenőrzésére 2025-ben is nagy hangsúlyt fektetett mindhárom TE, a területükkel érintett természetvédelmi örök közreműködésével.

Ügyeleti rendszer: A KNPI munkaidő után is elérhető telefonos ügyeleti rendszert üzemeltet. Az ügyeleti telefonszám működtetésében, a hívások fogadásában és a bejelentések kezelésében 7 fő természetvédelmi ör és 1 fő nyilvántartási referens vesz részt heti váltásokban. Az ügyeleti telefonszámra érkező hívások fogadása, munkaidőben az Igazgatóság központi számán történik, munkaidő után - beleértve a hétvégi és ünnepnapokat is - az ügyeletes természetvédelmi ör fogadja a hívásokat és szervezi meg a bejelentésre születő válaszreakciót.

Képzések teljesítése: A KNPI természetvédelmi örei a Nemzeti Közsolgálati Egyetem szervezésében

2 db E-learning képzést teljesítettek. Az Agrárminisztérium és a Magyar Államkincstár által szervezett 2025. évi szakértői ellenőrzésben közreműködő kollégák kötelező képzésén az őrszolgálat teljes létszámmal részt vett Budapesten. 2025-ben esedékes volt 3 főnek az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek kiegészítő képzése, továbbá 1 fő vett részt az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek alapképzésén. Az éves kötelező lögyakorlatot minden, szolgálati fegyverrel rendelkező természetvédelmi őr teljesítette.

Elismerések: 1 fő Pro Natura díjban részesült, több mint négy évtizedes példamutató, a természetvédelemnek, természetvédelmi őr, természetvédelmi kezelői és monitoring feladatoknak elkötelezett, felelősségteljes munkájának elismeréseként. Pro Natura Emlékplakettet kapott 2 fő: egyikük több mint két évtizedes példamutató, a természetvédelemnek, élettelen földtani értékek védelmének elkötelezett, felelősségteljes munkájáért illetve másikuk a Duna-Tisza közti Homokhátságon végzett, több mint két évtizedes elhivatott, áldozatkész munkájáért. 2 fő természetvédelmi őr Miniszteri Elismerő Oklevélben részesült.

Képviselő hazai vagy nemzetközi testületekben: A KNPI Természetvédelmi Őrszolgálatából 6 fő természetvédelmi őr képviseli az igazgatóságot 10 hazai vagy nemzetközi testületben. Az Európai Természetvédelmi Örök Találkozóján, Brassóban 4 fő vett részt igazgatóságunktól.

11. Költségvetés és vagyon

11.1. Kiadások

Megnevezés	Eredeti előirányzat E Ft	Módosított előirányzat E Ft	Teljesítés 2025.12.31 E Ft	Teljesítés %-a eredeti előirányzathoz
Személyi juttatások	894 675	1 134 268	1 134 268	127
Munkaadókat terhelő járulékok	99 960	179 320	179 320	179
Dologi kiadások	274 371	3 071 258	1 804 392	658
Egyéb működési célú kiadások	0	15 073	15 073	-
Támogatásértékű felhalmozási kiadások	0	0	0	-
Beruházások	25 217	1 323 789	1 158 968	4596
Felújítások	0	90 790	27 223	-
Egyéb felhalmozási célú kiadások	0	0	0	-
Finanszírozási kiadások	0	0	0	-
KIADÁSOK MINDÖSSZESEN	1 294 223	5 814 497	4 319 245	334

A személyi juttatások teljesítési adata 27 %-al magasabb, mint az éves alapköltségvetés eredeti előirányzata. 2025. évet is az alultervezettség jellemezte, továbbra sem biztosított az igazgatóság éves foglalkoztatotti létszámának személyi előirányzat igénye. Ennek rendezése fedezetet biztosíthatna a tényleges kifizetésekre. Munkáltatói járulékok előirányzata szintén nem nyújt fedezetet a személyi juttatások után keletkezett fizetési kötelezettségekre, és továbbra sem sikerült beépíteni a rehabilitációs járulék összegét (2025. évben 26,4 m Ft), mely közel 26 %-a a rendelkezésre álló eredeti járulék előirányzatnak.

A dologi előirányzat 2025. évre drasztikusan lecsökkent, az előző évek csökkenő tendenciáját követve. 2025. évben a működési, üzemeltetési feladatok finanszírozása (dologi kiadások esetében 1.309,5 m Ft) 72,6 %-ban az agrártámogatásból történt. A keletkezett többletbevételt, 433,4 m Ft-ot szintén a működési kiadások finanszírozására fordítottuk. Látható, hogy az igazgatóság feladatellátásának nélkülözhetetlen forrása az agrártámogatás.

A teljesített kiadások mértékét növelte a LIFE pályázatokban megvalósult beruházások és dologi kiadások időarányos teljesülése. 2025. évben lezárult az egyik nagy LIFE projektünk, az V. számú csatorna Böddi-széki szakaszának áthelyezése, a Böddi-széki megkerülő csatorna és járulékos

létesítményei kivitelezésünk. A kivitelezés 2025. évben 614 m Ft volt beruházási rovaton. Ez 52,9 %-os volt az összes beruházáshoz viszonyítva.

Megjegyezni kívánjuk, hogy a pályázati forrásból megvalósuló felhalmozási kiadások nem jól tervezhetők a közbeszerzési eljárások elhúzódása miatt, továbbá az aktuális gazdasági körülmények között nagy a beruházások megvalósulásának bizonytalansága. A 2025. év költségvetési és gazdasági nehézségei a központi beruházások felfüggesztéséhez, illetve elhalasztásához vezettek, valamint az igazgatóságot is érintő eszközbeszerzési tilalom és kötelezettségvállalási korlátok léptek életbe az év során.

A módosított előirányzatok (dologi, beruházási és felújítási rovatokon) teljesítést meghaladó része a 2025. évi maradvány része, amelyek európai uniós agrártámogatások, pályázatok, és kötelezettségvállalással terheltek.

11.2. Bevételek

Megnevezés	Eredeti előirányzat E Ft	Módosított előirányzat E Ft	Teljesítés 2025.12.31 E Ft	Teljesítés %-a eredeti előirányzathoz
Működési célú támogatások	249 600	2 556 107	2 556 107	1024,1
Felhalmozási célú támogatások	0	70 899	70 899	-
Működési bevételek	547 403	1 014 521	1 014 521	185,3
Felhalmozási bevételek	0	0	0	-
Működési célú átvett pénzeszközök	0	0	0	-
Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	0	224	224	-
Finanszírozási bevételek	497 220	2 172 747	2 172 747	436,9
BEVÉTELEK MINDÖSSZESEN:	1 294 223	5 814 498	5 814 498	449,3

A működési célú bevételek többlete nagyjából (97,6%) az egységes kérelemmel igényelhető agrártámogatások 2025. évi folyósításából származott. Az agrártámogatások megérkezése jelentős mértékben lehetővé tette feladatellátásainkat.

A működési bevételek jelentős része haszonbérbe adásból („ahol a természetvédelmi kezelés saját állattalommánnyal nem oldható meg gazdaságosan és a természetvédelmi célok elérése más módon is biztosítható, az igazgatóság vagyonkezelésében lévő területek kezelésére földhaszonbérlet útján egyéni gazdálkodók vagy gazdasági szervezetek közreműködését veszi igénybe”), földhasználati díjból, állat-, trágya, és fa értékesítéséből keletkezett.

A finanszírozási bevételek módosított előirányzata a költségvetési támogatásból, és az előző évi költségvetés maradványából tevődik össze. Az előző évi maradvány összege a KEHOP és LIFE pályázatok folyósított, de még projekt időszakok végéig felhasználható előlegeiből, illetve a fel nem használt agrártámogatásokból keletkezett.

Intézményi saját bevételeink főbb jogcímenként az alábbiak szerint realizálódtak 2025-ben:

Megnevezése	Összeg E Ft
Tűzifa	152
Szarvasmarhatrágya értékesítés	24 210
Marha értékesítés	164 402
Hal értékesítés	3 372
Ló értékesítés	3 900
Könyv, póló, kitzűző, ajándéktárgy	1 302

Marhahús értékesítés	6 827
Vadhús értékesítés	6 277
Hulladékfa értékesítés	12
Lábon álló nád	6 116
Lábonálló fa	27 664
Készletértékesítés egyéb bevételei	1 373
Tárgyi eszköz értékesítés	56
Lábon álló fűtermés értékesítés	5 233
Földhasználati díj	84 202
Terembérlet	1 566
Egyéb ingatlan hasznosítás	240
Szállásdíj	9 569
Egyéb bérlet	1 270
Lakbér, rezsi, telefondíj	1 049
Magáncélú gk. használat	1 999
Belépőjegy	1 441
Védett természeti értékek bemutatása	12 102
Egyéb szolgáltatások nyújtása miatti bevételek	436
Közvetített szolgáltatás	1 984
Vadászati jog bérbeadásából származó bevételek	3 836
Központi alrendszer haszonbérbe adásból származó bevételei	450 876
Biztosítók által fizetett kártérítési bevételek	1 618
Késedelmi kamat, kötbér	623
Egyéb működési bevételek	9 558
Egyéb költség-visszatérítések, utólagos egyéb térítések bevételei	128 562
Általános forgalmi adó	52 694
Intézményi működési bevételek összesen:	1 014 521
Háztartásoktól felhalmozási célú visszatérítendő tám.	224
Intézményi működési és felhalmozási bevételek összesen:	1 014 755

11.3. Vagyon

11.3.1. Befektetett eszközök

Nyilvántartás szerinti vagyon		Bruttó érték	Értécsökkenés	Nettó érték
		E Ft	E Ft	E Ft
Vagyoni értékű jogok		288 522	223 868	64 654
Szellemi termékek		13 003	10 348	2 655
Ingatlanok, kapcsolódó vagyoni értékű jogok	Földterület	7 327 399	0	7 327 399
	Telek	47 657	0	47 656
	Épület	1 514 468	504 753	1 009 715
	Építmény	5 015 582	2 281 948	2 733 634
	Erdő	67 917	0	67 916
	Ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok	1 656	821	835
Gépek, berendezések, felszerelések	Informatikai	129 517	108 040	21 477
	Egyéb	696 683	533 221	163 462
	Képzőművészeti	5 803	0	5 803
Járművek		559 830	413 786	146 045
Tenyészállatok		213 038	142 424	70 614
Beruházások, felújítások (folyamatban lévő)		2 227 156	0	2 227 156
Kis értékű tárgyi eszközök		338 416	338 416	0
Összesen		18 446 647	4 557 625	13 889 022

2024. évről 2025. évre a befektetett eszközállomány 7,8 %-al nőtt. A növekedés elsősorban LIFE12 NAT/HU/001188 azonosító számú, „Pannon szikes vízi élőhelyek helyreállítás a Kiskunságban” című projekt keretében megvalósuló, „Böddi-széki megkerülő csatorna és járulékos létesítményeinek építése és kivitelezése” tárgyú kivitelezés magas bekerülési értékének volt köszönhető (1,1 mrd Ft).

Az értécsökkenés összege az informatikai eszközöknél beszédes, hisz közel azonos összegű, mint a bruttó értékük. Ez az állomány elavultságára, a fejlesztés, pótlás lehetőségének hiányára utal. (Az informatika a leggyorsabban fejlődő terület, az itt megjelenített eszközök a szokásosnál gyorsabban avulnak el.) Az Igazgatóság leginkább uniós forrásokból tud informatikai eszköz beszerzéseket megvalósítani a hatékonyabb, gördülékenyebb feladatellátáshoz. 2025-ben az Európai Unió által finanszírozott (VP4-) agrártámogatásokból volt lehetőség kismértékű beszerzésre informatikai eszközökből (asztali számítógép, laptop, monitor).

A járművek esetében 81,7 %-os az amortizációs mérték. Az üzemeltetési, fenntartási, javítási költségek az éves kiadásunk közel 10 %-át teszi ki.

Sajnos az amortizáció visszapótlására jelen gazdasági helyzetben nincs lehetőség.

11.3.2. Forgóeszközök

Megnevezés	E Ft
Vásárolt készletek	92 513
Növendék, hízó és egyéb állatok	112 469
Késztermékek	140 086
Készletek összesen	345 068

A vásárolt készletek értéke csökkent az előző évhez képest (122 437 e Ft – 2024), a már meglévő készleteink kerültek nagyobb arányban felhasználásra (vetőmag, szalma, széna stb.)

Pénzeszközök	E Ft
Forintszámlák	1 683 131
Idegen pénzeszközök (deviza)	1 987 009
Pénzeszközök összesen:	3 670 140

Az MVH területalapú támogatások (BISS) 2025. évi igénylése kiutalásra került igazgatóságunk részére 2025. 11-12. hónapban, ami már nem került felhasználásra, így az előirányzat-felhasználási számla összegét növelte.

11.4. Épületek

Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok 2025.12.31-i dátum szerint:

Megnevezés	Bruttó érték E Ft	Értécsökkenés E Ft	Nettó érték E Ft
Földterület	7 327 067	0	7 327 067
Telek	47 657	0	47 657
Műemlék jell. épület	51 632	0	51 632
Épületek	1 462 400	504 318	958 082
Építmények	2 761 210	949 419	2 733 966
Erdők	67 917	0	67 917
0-ig leírt épület	39 012	39 012	0
0-ig leírt építmény	1 332 529	1 332 529	0
Kis értékű ingatlanok	7	7	0
Ingatlanhoz kapcsol. vagyoni ért. jogok	1 656	821	835
Összesen	13 091 087	2 826 106	11 187 156

Az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő épületek:

Épület típusa	Száma (db)	Növekedés 2025-ben (db)
Műemlék jellegű épületek	6	0
Székház	1	0
Természet Háza	1	0
Erdei Iskola	2	0
Tanya	12	0
Szociális épület	2	0
Révház	2	0
Állattartó épület	16	0
Szalmár lőtér	1	0
Szolgálati lakás	6	0
Mázsaház	1	0

Géptelep	1	0
Rákosi Viperaház	1	0
Takarmánytároló	1	0
Gulyásszállás	3	0
Kutatószállás	6	0
Páztormúzeum	1	0
Látogatóközpont	3	0
Oktatóépület	7	0
Erdésház	1	0
Bioszféra Mérőállomás	1	0
Magtár	1	0
Boncoló	1	0
Juhásszállás	1	0

11.5. Eszközök

Az Igazgatóság tulajdonában nyilvántartott eszközök:

Eszköz megnevezése	Száma (db)	Növekedés 2025-ben (db)	Forrás	Beszerzés indoka
mezőgazdasági munkagépek, vontatók	89	0		
személygépkocsi (a terepjárókat kivéve)	3	8	Európai Unió forrás/VP4-10.1.-21-VP-Agrárkörnyezetgazdálkodás	Négykerék-meghajtású, gazdaságos fenntartású, terepi és országúti közlekedésre alkalmas. Már korábban leselejtezett járművek pótlása érdekében történt a beszerzés.
terepjáró	70	0		
kerékpár	64	0		
vízi jármű	18	0		
hőkamera	15	0		
digitális fényképezőgép	83	0		
projektor	3	0		
mobiltelefon	273	10	Európai uniós forrás/VP4-1.1.1.11.2.1-2 Agrártámogatás	Alap-és természetvédelmi feladatok ellátása (tönkrement, elavult eszközök pótlása).
konténer	2	6	Európai uniós forrás - GRASSLAND/VP4-10.1-21. Agrártámogatás	Természetmegőrzési tevékenység segítése
távcső	183	0		
éjjellátó készülék	6	0		
sztereo mikroszkóp	45	0		
NeoSolar átemelő szivattyú (napelemes tartozékokkal)	1	2	KNPI és az MBH közötti partneri megállapodás alapján támogatás nyújtása - 2024. évi maradvány	Napelemmel működtetett szivattyús vízpótlás a Duna-Tisza köze vizes élőhelyeinek

				fenntartására" tárgyú megvalósítás (Kunszentmiklós 0167/2 hrsz. ingatlan, 16-14 ha).
számítógép	146	10	Európai uniós forrás/ VP4-11.1.1.-11.2.1-21 Agrártámogatás	Elavult, nulláig leamortizálódott eszközök cseréje
e-mail küldő vadkamera	2	0		
munkaállomás	5	0		
notebook	147	20	Európai uniós forrás/VP4-11.1.1.-11.2.1-21 agrártámogatás	Elavult, nulláig leamortizálódott eszközök cseréje
GPS jeladó legelő állatokra (fűjelző)	40	33	MVH területalapú támogatás	Természetmegőrzési tevékenység segítése
monitor	179	0		
fényképezőgéphez csatlakoztatható GPS kiegészítő	1	0		
nyomtató	34	0		
GPS	181	0		
spektív	48	0		
információs projektábra TÚZOK	12	52	Európai uniós forrás / VP4-10.1.-21-VP-AGK	Természetmegőrzési tevékenység segítése

12. Bemutatás, oktatás, társadalmi kapcsolatok

A KNPI-ben a környezeti nevelés és az ökoturizmus szakmai koordinálója a kecskeméti központban működő Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Osztály (ÖKNO). Az osztály létszáma 2025. december 31-én 8 fő.

A KNPI látogató- és oktatóközpontjai és erdei iskolái a kecskeméti Természet Háza Látogatóközpont kivételével szervezetileg egy-egy tájegységhez tartoznak. Az ÖKNO a tájegységek környezeti nevelési és ökoturisztikai tevékenységét koordinálja, és ellátja a Természet Háza Látogatóközpont ökoturisztikai és környezeti nevelési feladatait. Az ÖKNO üzemelteti a nemzeti park honlapját és közösségi oldalait, online jegyvásárlási rendszerét, koordinálja a tanösvények fenntartási és megújítási feladatait és a szakvezetési túsíkat, valamint az új bemutatóhelyek kiállítási installációjának elkészülését. ÖKNO szervezi és koordinálja a Nemzeti Park nagy rendezvényeit; beszerzi a KNP logós reklám- és marketingeszközöket, ajándékbolti termékeket, melyeket az igazgatóság látogatóhelyeire kihelyez. A tájegységekben dolgozó környezeti nevelők önállóan szerveznek programokat, és szoros kapcsolatot tartanak fenn az ÖKNO munkatársaival.

12.1. Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra

	Látogatóközpont és oktatóközpont	Tematikus bemutatóhely	(Idegenforgal mi haszn.) barlang	Arborétum	Tájház	Szálláshely
1	Természet Háza Látogatóközpont, Kecskemét	Páztormúzeum, Bugac	-	-	-	Kontyvirág Erdei Iskola
2	Kurgán Természetvédelmi Bemutatóhely, Szatymaz	Árpád-kori falurekonstrukció, Tiszaalpár				Naprózsa Erdei Iskola
3	Pusztai Kapuja Információs Központ, Bugac	Hét vezér emlékmű, Pusztaszer				

4	Sztyeppék Háza Oktatási Központ, Kunszentmiklós-Böszörmény	Szalakóta Látogatóközpont, Szatymaz				
5	Naprózsa Ház (oktatóközpont), Fülöpháza	Rákosivipera-védelmi Központ, Kunadacs				
6	Kolon-tavi Fürkésző Oktatóközpont, Izsák	Varangykő Geológiai Bemutatóhely, Csölyospálos				
7	Kunpeszéri Erdei Oktatóközpont (oktatóközpont), Kunpeszér					

12.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok

A KNPI látogatóközpontja a kecskeméti Természet Háza, ezen kívül a Kurgán Természetvédelmi Bemutatóhelyet (Szatymaz, Pusztaszeri TK), a Pusztaszeri Kapu Információs Központot és a Páztormúzeumot (Bugac), a Naprózsa Házat, mint Natura 2000 oktatóközpontot (Fülöpháza) és a Sztyeppék Háza Oktatóközpontot (Kunszentmiklós-Böszörmény) üzemelteti az igazgatóság. A Szalakóta Látogatóközpontot (a szegedi Fehér-tónál), és a Rákosivipera-védelmi Központot a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület üzemelteti a KNPI-vel kötött szerződés alapján. Kunpeszén, a Peszéri-erdőben erdei oktatóközpontot működtetünk.

A **Természet Házában** minden, a nemzeti park látogatásával kapcsolatos információt megkapnak a látogatók. Állandó és időszakos kiállítások, természetismereti foglalkozások, előadások, konferenciák és természethez kötődő rendezvények helyszíne az épület. A látogatóközpontban az óvodások és iskolások részére változatos, az életkorukhoz és az iskolai tananyaghoz is igazított interaktív foglalkozásokat tartunk. A benti foglalkozásokon túl tematikus szabadtéri programokon keresztül ismerkedhetnek meg a Hankovszky-liget élővilágával. A felnőttek részére ősztől tavaszig az Ötörai Zöldtea előadássorozat keretében tartunk előadásokat, kéthetente pedig a Világjáró Klub Egyesület előadásainak adunk helyet. 2025-ben a látogatóközpont csatlakozott a Múzeumok éjszakája programhoz, valamint két hétfői családi napot is rendeztünk, május 10-én és december 6-án.

A korábban Tisza-völgyi Bemutatóháznak hívott bemutatóhelyet a mellette épült Kurgán Ház megnyitásával **Kurgán Természetvédelmi Bemutatóhelyé** neveztük át. Ez a Tiszamenti Tájegység környezeti nevelési és ökoturisztikai központja a Pusztaszeri Tájvédelmi Körzetben, a szegedi Fehér-tó mellett. A Kurgán Házban a síkságok jellegzetes halmaival ismerkedhetnek meg a látogatók, ahol összefonódik a történelem a néphagyománnyal és a természetvédelemmel. Megismerhetik a sztyeppék, gyepek sokszínű világát, őseink életét, valamint betekínthetnek a szegedi Fehér-tó gazdag élővilágába, jellemző élőhelyeibe, amit a Tisza-völgyi Bemutatóház hagyományos kiállítótere mutat be.

Látogatni előre egyeztetett időpontokban, illetve a meghirdetett programok során lehet. Zöld jeles napokon (madarak és fák napja, környezetvédelmi világnap, múzeumok éjszakája, magyar nemzeti parkok hete stb.) foglalkozásokat, rendezvényeket szervezünk a bemutatóházban.

A **Naprózsa Ház** Natura 2000 bemutatóközpontot (Fülöpháza közigazgatási területén, a Fülöpházibuckavidéken) a Homokhátsági Tájegység működteti. Elsősorban szervezett gyerek- és felnőttcsoportok számára biztosít programokat. Mivel egy telken áll a Naprózsa Erdei Iskolával, szállást is tud biztosítani a környezeti nevelési és szakmai terepi programokhoz.

A **Pusztaszeri Kapu Információs Központ** (Bugac) 2024. július 1-jén nyitotta meg kapuit. Szezonális nyitva tartású, 2025-ben április 1-től október 31-ig tartott folyamatosan nyitva, szezonon kívül csak előre bejelentkezett csoportokat fogadott. A látogatóközpont segítségével a látogatók bepillantást nyerhetnek a homokpuszták világába, jellegzetes állat- és növényfajaiba, a táj történetébe, változásaiba, a múltban itt élt emberek hétköznapijaiba. Üzemeltetője vállalkozási szerződéssel az AranyLó Önkormányzati Nonprofit Kft., de a szakmai felügyeletet és a környezeti nevelési foglalkozásokat és programokat az igazgatóság munkatársai végzik. A látogatóközpont nagyobb rendezvények tartására is alkalmas, valamint a szakvezetési túrák kiindulópontja.

A **Sztyeppék Háza Oktatóközpont** (Kunszentmiklós) szintén 2024 nyarán kezdte meg működését, a Dunamenti Tájegység működteti. Itt a Felső-Kiskunság szikes élőhelyeivel, különleges növény- és állatfajaival ismerkedhetnek meg a látogatók környezeti nevelési foglalkozások keretében. Előre bejelentkezett csoportokat fogadnak itt munkatársaink, továbbá a szakvezetési túrák kiindulópontja. Az oktatóközpont rendezvények tartására is alkalmas.

A **Kunpeszéri Erdei Oktatóközpontban** elsősorban felsőoktatásból érkezett hallgatói csoportokat, hazai és külföldi szakmai gyakorlatosokat fogadunk és oktatunk itt, valamint terepi önkéntes munkára szervezett csoportok oktatási helyszíne. Az épület a Peszéri-erdőben található, a 2022-ben zárult OAKEYLIFE projekt keretében készült. A Dunamenti Tájegység működteti.

A **Kolon-tavi Fürkésző Oktatási Központ** (Izsák) 2025. szeptemberében nyitotta meg kapuit. Az oktatóközpontban rendhagyó természetismereti órák és foglalkozások segítik a védett terület természeti értékeinek megismerését, emellett az épület a szakvezetési túrák kiindulópontjaként is szolgál. Szakmai programok csoportok számára előzetes bejelentkezéssel igényelhetők. Egyéni látogatók számára az udvar, az itt található digitális tanösvény, az épület tetőtérzsza kialakított kilátópont, valamint a parkolóból induló Aqua Colun tanösvény látogatható.

12.1.2. Tanösvények

Az Igazgatóság kezelésében jelenleg 26 látogatható tanösvény van. Nagy részét az elmúlt években sikerült felújítani, de néhányánál az információs táblákat még cserélni szükséges. A tanösvények kategóriájában tartjuk nyilván a nemzeti park geológiai értékeit bemutató helyszíneket, az Érsekhalmi és a Tiszaalpári Földvár, a Vaskúti Halmokat és a Dunatetőlen határában levő Csárda-halmot.

Az Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ (AÖFK) kezdeményezésére a Digitális Vándor mobil alkalmazáson elérhető a Lakitelek-Töserdőn levő Kontyvirág tanösvény, az izsáki Aqua Colun és a bugaci Boróka tanösvény digitális változata is.

12.1.3. Egyéb bemutatóhelyek

A bugaci **Pásztormúzeum** üzemeltetését 2025-ben az AranyLó Önkormányzati Nonprofit Kft. végezte. A **Rákosivipera-védelmi Központot** a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) üzemelteti. A Rákosivipera-védelmi Központban a bemutatást a Dunamenti Tájegység természetvédelmi őre, az MME munkatársai biztosítják.

A **Csolyospálosi Földtani Feltárás (Varangyó Geológiai Bemutatóhely)** szabadon látogatható terepi bemutatóhely. A településről egy tanösvényen közelíthető meg. Évente több alkalommal szakvezetési túrákat is szervez ide az Igazgatóság, a geotóp napi programok (október első hétvégéje) állandó helyszíne.

A tiszalpári **Árpád-kori falurekonstrukció** bemutatóhely üzemeltetését Tiszaalpar önkormányzata végzi. Területe szabadon látogatható. A közeli Kontyvirág Erdei Iskola diákjai számára szervezett programokban rendszeresen foglalkozási helyszín.

A Tiszamenti Tájegységben található **Szalakóta Látogatóközpontot** az MME Csongrád-Csanád Megyei Helyi Csoportja működteti. A környezeti nevelési és ökoturisztikai programokat a tájegység környezeti nevelőjével egyeztetve valósítják meg. A látogatóközpont egyik helyszíne a Fehértavi Darvadozás rendezvénynek is.

A pusztaszeri **Hétvezér emlékművet** Magyarország 1000 éves fennállásának emlékére, Kecskemét város támogatásával a Magyar Országos Diákszövetség emelte 1900-ban. Ma történelmi emlékként a KNPI kezelésében levő természetvédelmi terület, szabadon látogatható.

12.1.4. Természetiskolai minősítésre felterjesztett helyszínek

A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság két erdei iskolája közül a 30 személy befogadására alkalmas **Naprózsa Erdei Iskola** a KNP Fülöpházi-buckavidék területén található. Működtetését a

Homokhátság Tájegység látja el. Laboratóriummal, gyógynövénykerttel, szabadtéri foglalkoztatóval, és a terepi vizsgálatoknak helyszínt biztosító tanösvénnyel ellátott.

Minősített természetiskola bázishely, a minősítést 2022-ben nyerte el. Alsó tagozatos diákoknak szóló minősített modulok száma: 6. Felső tagozatos diákoknak szóló minősített modulok száma: 7.

Az erdei iskola épületén 2025-ben nyílászárócseré történt, folytatódott a kert 2024-ben elkezdődött csinosítása új fák és virágok ültetésével. Az épületben karbantartási javításokat végeztek, mint például tetőjavítása, festés, szivattyúcseré.

Az erdei iskola mellett álló **Naprózsa Ház** Natura 2000 bemutatóhely főleg az egynapos, tematikus, gyakran terepi programok kiinduló helye. Az épületek melletti erdei tornapálya régi, balesetveszélyessé vált elemeit elbontottuk, pótlásuk folyamatban. A 2019-ben telepített új elemek állapota megfelelő, most is használhatóak. A helyszín kedvelt kirándulóhely, innen indul a Báránypirosító tanösvény és a Garmada tanösvény.

A **Kontyvirág Erdei Iskola** a KNP Szikra és az Alpári-rét nevű területén levő 49 fős, korszerű épület. Saját zárt udvar, foglalkozások megtartására alkalmas külső fedett építmények, és tágas kert áll rendelkezésre. Kenek (6 db, összesen 21 felnőtt) és kerékpárok (20 db) is segítik a környezeti nevelési programok megtartását. Az ottalvós programok mellett egynapos tematikus programok helyszíne is, még óvodás csoportok is érdeklődnek az egynapos programok iránt.

Minősített természetiskola bázishely, a minősítést 2022-ben nyerte el. Óvodásoknak szóló minősített modulok száma: 3. Alsó tagozatos diákoknak szóló minősített modulok száma: 3. Felső tagozatos diákoknak szóló minősített modulok száma: 5.

2025-ben pályáztunk a Téry Ödön Nemzeti Turistaház-fejlesztési Programban, és 63 070 000 Ft vissza nem térítendő támogatást nyertünk, amelyet a szálláshely korszerűsítésére használunk. Konyha és étkező fejlesztése, elektromos hálózat felújítása, energetikai hatékonyság növelése, épületszerkezeti beavatkozások, a létesítmény közvetlen környezetének fejlesztése, továbbá eszközbeszerzés van a pályázati tevékenységek között, amik 2026 tavaszán lesznek befejezve.

12.1.5. Szálláshelyek

A KNPI nem rendelkezik kereskedelmi szálláshellyel. A fenti két erdei iskola szabad kapacitását használjuk főleg nyári táborok, csoportok fogadására. A Naprózsa Erdei Iskola nem kereskedelmi szálláshely – „kulcsosház” - engedéllyel, a Kontyvirág Erdei Iskola szintén nem kereskedelmi „B kategóriás ifjúsági szálló” engedéllyel rendelkezik. Mindkét helyen lehetőség van a SZÉP kártya elfogadására.

12.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények

2025-ben megnyílt létesítmény:

- Kolon-tavi Fürkésző Oktatóközpont, Izsák;

12.2. Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

12.2.1. Szakvezetési túrák, speciális túrák

Igazgatóságunk 2025-ben 71 szakvezetési túrát szervezett és hirdetett meg az egyéni érdeklődőknek, családoknak. A túrákon online jegyértékesítő rendszeren keresztül megvásárolt jeggyel lehet részt venni. Ingyenes túrák esetén előzetesen kell a honlapon keresztül jelentkezni. A túrák felső létszámát a túravezetővel együtt határozzuk meg, általában 20 vagy 30 fő. Az online jegyértékesítési rendszer hatékonyan működik.

A tavaszi tűzokleső és az őszi daruleső túrák továbbra is nagy népszerűségnek örvendenek.

Az online jegyvásárlással meghirdetett túrákon kívül további 14 alkalommal kértek tőlünk csoportok fizetett túrákat. Ezeken kívül 33 alkalommal ingyenes túrákat is hirdettünk, valameilyen jeles naphoz, eseményhez vagy pályázathoz kötődően.

A szakvezetéses túráinkon összesen 3181 fő vett részt.

12.2.2. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények

2025. márciusában több helyszínen szerveztünk gyümölcsfaoltó napokat az Agrárminisztérium kezdeményezésére a Gyümölcs Tájfajtak Napja alkalmából. Ilyen helyszín volt a Természet Háza, a Puszta Kapuja Információs Központ és Kurgán Természetvédelmi Bemutatóhely.

2025. április 15-én a Kiskunsági Nemzeti Park 50 éves jubileuma alkalmából a népszerű Tavaszköszöntő vetélkedő döntőjét rendhagyó formában szerveztük meg. A döntő három helyszínen, a három tájegységben zajlott le (Kolon-tavi Fürkésző, Kurgán Természetvédelmi Bemutatóhely, Naprózsa Ház). Az eseményen a diákok tudása terepi viszonyok között mérettetett meg.

2025. május 10-én átadtuk a Természet Háza új kiállításelemét egy családi nap keretében. Ezen a napon a Gedeon Birtok borászattal közösen szerveztünk borkóstolót is a Hankovszky-ligetbe, ahol a borással közösen tartottak kollégáink interaktív eseményt. A látogatók megismerhették a ligetben lakó madarak hangját egy hangulatos kora nyáresti borozás alkalmával.

2025. május 16 – 18. között a Magyar Nemzeti Parkok nyitóhétvégéjén vettünk részt a Vajdahunyadvárban Budapesten.

2025. május 29-én a III. Kecskemét és Térsége Turisztikai kiállításon mutattuk be a KNPI kínálatát.

2025. május 30-án Bugacon magánadományból készült kopjafaavató-rendezvény keretében emlékeztünk meg Herman Ottó munkásságáról a Puszta Kapuja Információs Központnál.

2025. június 4-én partifecske gyűrűzés zajlott a kecskeméti Mercedes Gyár által kialakított mesterséges költőfálnál természetvédelmi örök bevonásával. Az eseményen részt vettek iskolás diákok is.

2025. június 19-én az Agrárminisztérium SVK Erdészeti Konferenciáját bonyolítottuk le. A szervezésben aktívan segítettük a minisztériumot. Helyszín: Természet Háza.

2025. június 21-én a Múzeumok Éjszakáján a látogatókat a Természet Házában is vártuk kézműves foglalkozásokkal, vetítéssel, színes programokkal.

2025. augusztus 8-10. között az Ősök napján képviseltük a KNPI-t Bugacon.

2025. szeptember 4-én a Kiskunsági Nemzeti Park 50 éves jubileuma alkalmából ünnepi rendezvényt szerveztünk Böszörménytől, a Sztyeppék Házánál 220 fő részvételével. A rendezvényen részt vett a dolgozói állomány, nyugdíjas kollégák, a nemzeti park alapító munkatársai, valamint a nemzeti park-igazgatóság életében fontos szerepet betöltő személyek.

2025. szeptember 7-én hivatalosan is megnyitottuk a Kolon-tavi Fürkésző Oktatóközpontot Izsákon egy „holdfogyatkozásnéző” esti rendezvény keretében.

2025. szeptember 6-13. között egy héten keresztül változatos, ingyenesen látogatható rendezvényekre invitáltuk az érdeklődőket a Nemzeti Park összes látogatóhelyén a Kiskunsági Nemzeti Park 50 éves jubileuma alkalmából.

2025. szeptember 18-21. között a két évente megrendezésre kerülő OMÉK-on látogathatták meg a nemzeti park standját az érdeklődők. A tájékoztatás mellett játékokkal és védjegyes termékek kóstolójával vártuk a résztvevőket.

2025. október 14-én kiállítást szerveztünk a Természet Házába az „50 év, 50 alkotó a Kiskunságban” címmel az 50 éves jubileum alkalmából kiírt pályázatára beérkezett pályaművekből.

2025. október 19-én Szöcskeegér Gálán képviseltük a KNPI-t a Fővárosi Állat- és Növénykertben. A program nagy létszámú, érdeklődő közönséget vonzott.

2025. október 31-én a szegedi Vadaskertben Halloween estén népszerűsítettük a nemzeti parkot.

2025. november 14-én a Fehértavi Darvadozás szakmai konferenciáját szerveztük meg Szatymazon.

2025. november 15-én Sándorfalván megtartottuk a XIV. Fehértavi Darvadozás elnevezésű rendezvényünket, ami a madárvonulás dél-alföldi ünnepe. A rendezvény központi helyszíne a sándorfalvi Pallavicini Kastély kertje volt. Ebben az évben külső helyszínként kapott szerepet a Kurgán Természetvédelmi Bemutatóhely, illetve csatlakozott új partnerként a Mákszem Bivalyoskert. A sándorfalvi művelődési házban fotókiállítást nyitottunk a Böddi-szék természeti értékeit bemutató, 2023-as fotópályázatunkra érkezett fotókból. A rendezvény minden helyszínen nagy létszámú közönséget vonzott, az önkormányzattal közösen szerveztük az eseményt.

2025. november 29-én a Tatai Vadlúd Sokadalom kiállítói között vettünk részt a rendezvényen önálló standdal.

2025. december 6-án családi napot szerveztünk a Természet Házába.

12.2.3. Természetiskolai minősítésre felterjesztett programszolgáltatás

Naprózsa Erdei Iskola (Fülöpháza):

2025. május-szeptember között 91 fő vett igénybe bentlakásos erdei iskolai programot, 4 turnusban. További 249 fő (kutatók, terepgyakorlatos hallgatók, természetjárók) szállt meg az épületben. Összesen 340 fő 677 vendégéjszakát töltött az erdei iskolában. Egynapos programra 14 alkalommal érkeztek gyerekek, összesen 269 fővel.

Természetiskola minősítést egy alsós és egy felsős program kapott.

Alsó tagozatos diákoknak szóló minősített program címe: BUCKALAKÓK.

Témája: A nyílt homoki gyepek növény és állatvilága, élőlények közötti kapcsolatok, a természet tisztelete

Korosztály: 1-4. osztály.

Érintett témakör: Növény- és állatvilág; biodiverzitás, táj- és természetvédelem.

Modulok:

1. Erdőkerülő - A nyílt homoki gyepek védett növényritkaságai, lágy- és fásszárúak (3x45 perc).
2. Homokszepség - A Kiskunság endemikus faján (tartós szegfű) keresztül a növény élete (2x45 perc).
3. A homok muzsikái - A nyílt homoki gyepekhez kötődő rovarok; rovarok testfelépítése, szaporodása, fejlődése, szerepük az életközösségben, hangadó rovarok (4x45 perc).
4. Sáska Sári egy éve - A rovarok életciklusa, szerepük az életközösségben (2x45 perc).
5. Túlélők - Táplálkozási stratégiák, harc a táplálékért; Élőhely-életmód-táplálék minősége közötti összefüggések (4x45 perc).
6. Természeti akadályverseny - A buckavidék jellegzetes természeti értékeinek feldolgozása (3x45 perc).

Felső tagozatos diákoknak szóló minősített program címe: HOMOKTITKOK.

Témája: A buckavidék kialakulása, geomorfológiája. Környezeti tényezők és az élőlények alkalmazkodása. A nyílt homoki gyepek növény és állatvilága, élőlények közötti kapcsolatok. Táj és az ember, tájtörténet. Tanyasi életforma.

Korosztály: 5-8. osztály.

Érintett témakör: Növény- és állatvilág; biodiverzitás, táj- és természetvédelem.

Modulok:

1. Garmadára fel, szélbarázdába le - Buckavidék kialakulása, tájtörténet, a nyílt homoki gyepek élővilága (4x45 perc).
2. A homok titkai - Külső természeti erők, élőlények "nyoma" a buckavidéken (4x45 perc).

3. Az alkalmazkodás mesterei - A homok élőlényének alkalmazkodása a szélsőséges környezeti tényezőkhöz, ember a tájban (4x45 perc).
4. Túlélőkalauz - Emberi hatások, özönnövények és biodiverzitás (2x45 perc).
5. Homokszemek - Homokvidékek hazánkban; a futóhomok, a kiskunsági homok tulajdonságai (4x45 perc).
6. Ember a tájban - Élet a homokon, tanyasi életforma, fenntarthatóság (4x45 perc).
7. Természeti akadályverseny - A buckavidék jellegzetes természeti értékeinek feldolgozása (3x45 perc).

Kontyvirág Erdei Iskola (Lakitelek):

Az erdei iskola április elejétől október végéig fogadott erdei iskolásokat egy tavaszi és őszi periódusban. A nyári időszakban elsősorban külső szervezők által végrehajtott táborok zajlottak, valamint a KNPI szervezésében gyermektáborok (2 tábor, melyből egyik napközis volt a KNPI dolgozók gyermekei számára). Az erdei iskola turnusok száma 18 volt, az egynapos, önálló programot végrehajtó csoportok száma 4, egyéb csoportok és táborozók további 8 turnusban vették igénybe az erdei iskolát.

Az egyéb csoportokkal (pl.: KNPI szakmai programjai) együtt összesen 1201 fő kereste fel az erdei iskolát és 2810 vendégéjszakát töltöttek ott.

Ezen kívül egynapos, nem ottalvós csoportból (általános iskolások, felnőtt szervezett programon való résztvevők) 5 csoport, 116 fő látogatta meg az intézményt.

Természetiskola minősítést egy óvodás, egy alsós és egy felsős program kapott.

Óvodásoknak szóló minősített program címe: A TÖSERDŐ MESÉJE APRÓKNAK.

Témája: Madarak, fák, rovarok, erdei életközösség.

Korosztály: óvoda, középső- és nagycsoport.

Érintett témakör: Növény- és állatvilág, gombák; fenntarthatóság.

Modulok:

1. Madarak a Töserdőben (120 perc).
2. Rovarok a Töserdőben (150 perc).
3. Látó emberek a Töserdőben – erdei életközösség (150 perc).

Alsó tagozatos diákoknak szóló minősített program címe: KONTYVIRÁG ROVARTANODA.

Témája: rovarok testfelépítése, életmódja, táplálkozása, életciklusa.

Korosztály: 1-4. osztály.

Érintett témakör: Növény- és állatvilág; biodiverzitás, ökológia.

Modulok:

1. Bogárgyár - rovarok testfelépítése, felismerése, elkülönítése (120-150 perc).
2. Túlélőleckék - A rovarok táplálkozása, mozgása, védekezése (mimikri) (150 perc).
3. Vizes leckék - rovarok egyedfejlődése, vízhez alkalmazkodó rovarok (180 perc).

Felső tagozatos diákoknak szóló minősített program címe: A TISZA KRÓNIKÁJA.

Témája: a Tiszához kötődő élővilág és a tájban élő ember.

Korosztály: 5-8. osztály.

Érintett témakör: Tájhasználat, tájtörténet; helyszínhez kapcsolódó táji, természeti adottságok bemutatása.

Modulok:

1. Ráhangoló Kontyvirág túra - Ráhangolódás az erdei iskolára, ismerkedés az ártéri tájjal, életközösségekkel (180 perc).
2. Munkálkodó - 5-6 kiscsoportos feladat megoldásán vagy játékon keresztül ismerkednek a tanulók a természetes folyóval és a fokgazdálkodással (6x45 perc).
3. Bemutató - Az eddig tanultak kreatív feldolgozása - minden csapat egy előadást készít (2x60 perc).
4. Problémázó - Tisza-szabályozás, vízszennyezés és következményeik (180 perc).
5. Kitekintő - A Tisza történetének megjelenítése, majd a folyóhoz, ártérhez való jelenlegi viszonyaink megvizsgálása (150 perc).

12.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

Kiállítások 2025-ben:

- Május: Budapest, Magyar Mezőgazdasági Múzeumban – KNP 50 éves jubileumi kiállítás
- Május 10.-június 18.: Kecskemét, Természet Háza – Birdo, az év madárfotósa fotókiállítás
- Június 21.-július 25.: Kecskemét, Természet Háza – Vadász Orsolya Üvegfestő Iskola kiállítása
- Augusztus 4-28.: Kecskemét, Természet Háza – Keller István természetfotós kiállítása
- Augusztus 8-10.: Bugac, Ősök Napja – Birdo az év madárfotósa kiállítás
- Szeptember 1-15.: Kecskemét, Természet Háza – Bajai természetfotósok kiállítása
- Szeptember 19.-október 10.: Kecskemét, Természet Háza – Hunyadvárosi művészek kiállítása
- Október 14.-december 10.: Kecskemét, Természet Háza – „50 év, 50 alkotó a Kiskunságban” képzőművészeti kiállítás és játékonysági vásár
- November: Sándorfalva, Művelődési Ház – A Böddi-szék természeti értékei vándorkiállítás
Sándorfalva, Fehértavi Darvadozás rendezvényen – Birdo az év madárfotósa kiállítás

Környezeti nevelés, szemléletformálás:

2025-ben is részt vettünk a Fenntarthatósági Témahéten (2025. április 7-11.) ingyenesen tartott foglalkozásokkal: Kiskunhalasról 5. és 6. osztályos csoport érkezett Kecskemétre, két alkalommal kihelyezett foglalkozást tartottunk a kecskeméti Rákóczi Ferenc Általános Iskolában, az izsáki Táncsis M. Általános Iskolában a teljes 2. és 7. évfolyamnak, a soltszentimrei általános iskolában 120 főnek. A témahéten foglalkozást tartottunk továbbá a Kaán Károly Természet- és Környezetismereti Verseny megyei döntőjén is.

A középiskolások közösségi szolgálatának keretében 2025-ben 10 diák dolgozott az Igazgatóságon. 45 oktatási intézménnyel van együttműködési megállapodásunk, 2025-ben ezek közül 8 iskolából érkeztek diákok.

Felsőoktatási intézményekből 26 hallgató töltötte az Igazgatóságon a szakmai gyakorlatát (Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem; Szegedi Tudományegyetem GTK, TIK; Debreceni Egyetem MÉK; Soproni Egyetem) valamint 3 fő külföldi hallgató. Terepgyakorlaton 308 fő vett részt 3 iskolából (Szegedi Tudományegyetem, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Kalocsai Gimnázium).

2025-ben 339 **önkéntes** segítette az igazgatóság munkáját.

A Peszéri-erdőben 792 napnyi munkát végeztek az önkéntesek:

- Peszéri Fanyűvő Kupa: 70 napnyi munka
- Inváziós fajok eltávolítása a Peszéri-erdőben (együttműködve az Erdőmentők Alapítvánnyal, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemmel, és németországi kulturweit programmal): 504 napnyi munka
- Csemeteültetés, rossz terjedőképességű őshonos növényfajok ültetése (erdőssztyepek helyreállítása, együttműködve a Szegedi Egyetemmel és a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemmel): 63 napnyi munka

Pályázati tevékenység:

A „Natura 2000 vizes élőhelyek bemutatása a Duna–Tisza közén” c. pályázat több helyszínen valósul meg (szegedi Fehér-tó, izsáki Kolon-tó, Császártöltési Vörös-mocsár TT és a mórakalmi Nagyszéksóstó). Ennek részeként megkezdődött és 2023-ban befejeződött a Kurgán Természetvédelmi Bemutatóhely

és a Nagyszéksós-tó Natura 2000 információs pont létesítése. Megépült a Kolon-tavi Fürkésző Oktatási Központ, ami 2025. szeptemberben kezdte meg működését. A császártöltési Vörös-mocsárnál pihenőhely és tanösvény készült.

„A Kontyvirág Erdei Iskola természetiskola - minősített bázis helyszálláshelyének fejújítása” c. pályázati program a Téry Ödön Nemzeti Turistaház-fejlesztési Programból valósul meg. Támogató szerv az Aktív Magyarország Fejlesztési Központ Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság, a támogatás intenzitása: 85,00 %. A támogatás összege: 63 070 000 Ft (saját forrás: 11 130 000 Ft, teljes költségvetés: 74 200 000 Ft). A feladatmegvalósítás kezdő napja: 2025.07.01., a feladatmegvalósítás záró napja: 2026.03.31. A projekt célja a Kontyvirág Erdei Iskola felújítása és korszerűsítése.

KNP könyvtár:

A 2025. első felében elvégzett selejtezés és leltározás után 25 folyóirat, és több mint 5200 dokumentum áll az Igazgatóság dolgozói rendelkezésére a könyvtárban. A könyvtári állomány gyarapítására 2025-ben 65 700 Ft-ot fordítottunk, ebből 30 ezer Ft-ot havilap és egyéb periodika (Erdészeti lapok, Botanikai és Állattani közlemények), 35 700 Ft-ot könyv beszerzésre. Magánszemélyektől és egyéb szervezetektől 60 ezer Ft értékben kaptunk térítésmentesen könyvet könyvtári használatra.

Könyvtári szolgáltatásaink: helyben olvasás, kölcsönzés (dolgozók részére), könyvtárközi kölcsönzés. Saját kiadványaink esetén kapcsolattartás az OSZK ISBN Irodájával. Kötelezpéldányokat az Országos Széchényi Könyvtár részére küldjük.

Könyvtári kapcsolatok a következő intézményekkel állnak fenn: Mátra Múzeum, Kecskeméti Katona József Megyei Könyvtár, a Magyar Természettudományi Múzeum könyvtárai, Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága, Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kar, kecskeméti Katona József Múzeum, szegedi Móra Ferenc Múzeum (és kisebb volumenben más múzeumok is), MTA Regionális Kutatások Központja, egyetemi tanszékek könyvtárai, Országos Mezőgazdasági Könyvtár, Keve András Madártani és Természetvédelmi Szakkönyvtár.

Vetélkedők, versenyek

	Jellege	KNPI szerepe	Résztvevők 2025-ben
Tavaszköszöntő természetismereti verseny (a versenyre a működési területünkhöz tartozó iskolák jelentkezhetnek)	elektronikusan beküldött három forduló, a döntő jelenléti három helyszínen a három tájegységben	saját szervezés	181 csapat, 600 fő
Környezetismereti vetélkedő zsűrizés (Páhi Ált. Isk., Kiskőrös, Bem Ált. Isk., kerekegyházi Ált. Isk.)	regionális	szakmai zsűrizés	85 fő
XIV. Fehértavi Darvadozás - Diós Kristóf Emlékverseny (Fotósfutam)	regionális	saját szervezés	15 fotós

12.2.5. Kiadványok

2025-ben megjelent kiadványaink:

- Kiskunsági Nemzeti Park - Fél évszázad öröksége c. könyv
- Puszták, rétek, ligetek c. mesekönyv
- Pannon szikes vízi élőhelyek helyreállítása a Kiskunságban c. összefoglaló jelentés
- Közreműködtünk az Élmény? Természetesen! Magyar nemzeti parkok Bemutatóhelyek & programok c. kiadványban
- Két víz köze nyomtatott hírlevél 2025/1. lapszám

- Rendezvényeinket beharangozó plakátok: daruleső túrák, Fehértavi Darvadozás, „50 év, 50 alkotó a Kiskunságban” pályázat, videópályázat
- „Élőhely-rekonstrukciók lehetőségei és tapasztalatai Magyarország síkvidéki területein” - "LIFE18 NAT/HU/000799 A rákosi vipera természetvédelmi helyzetének javítása a Pannon régióban" projekt keretében elkészült tanulmánykötet
- „Jógyakorlat gye- és vizes élőhely-rekonstrukciókban” - „LIFE18 NAT/HU/000799 A rákosi vipera természetvédelmi helyzetének javítása a Pannon régióban" projekt keretében elkészült útmutató füzet

12.2.6. Látogatóstatisztika

A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság ökoturisztikai bemutatóhelyeinek 2025-ben regisztrált látogatói:

A nemzeti park igazgatóság ökoturisztikai bemutatóhelyek regisztrált látogatói						
	Bemutatóhely neve	Fizetős látogatók (fő)	Nem fizetős látogatók (fő)	Összesen (fő)	Belépőjegy ára (től-ig; Ft)	Megjegyzés
1	Természet Háza	2 934	1 417	4 351	100 - 1500	
2	Kurgán Természetvédelmi Bemutatóhely (korábban Tisza-völgyi Bemutatóház)	420	192	612	100 - 1500	A látogatóközpont csak előre bejelentkezett csoportoknak van nyitva. A jegyár minden esetben tartalmazza a kiállítás megtekintését és a tárlatvezetést.
3	Bugac Pásztormúzeum	900	300	1 200	400	A Páasztormúzeum 2025-ben új üzemeltetésben működött szezonálisan (áprilistól novemberig)
4	Árpád kori falurekonstrukció Tiszaalpár	-	1 660	1 660	-	Becsült adat! Szabadon látogatható, ingyenes
5	Csölyospálosi Varangykő bemutatóhely	-	1 365	1 365	-	Becsült adat! Szabadon látogatható, ingyenes
6	Pusztai Kapuja Információs Központ	2 335	185	2 520	100 - 1500	2025-ben új üzemeltetésben működött szezonálisan (áprilistól novemberig)
	Regisztrált látogatók összesen:	6 589	5 119	11 708		

A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság ökoturisztikai szolgáltatásainak regisztrált igénybevevői 2025-ben:

A nemzeti park igazgatóság ökoturisztikai szolgáltatásainak regisztrált igénybevevői						
Szolgáltatástípus		Fizetős látogatók (fő)	Nem fizetős látogatók (fő)	Összesen (fő)	Szolgáltatás ára (től-ig; Ft)	Megjegyzés
Szakvezetési túra, nyílt túra		944	452	1 396	1500 - 2700	Interticketben meghirdetett nyílt túrák, weboldalon meghirdetett ingyenes túrák, szakvezetési túrák
Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvény		210	2 266	2 476	1500 - 2000	Madarak és Fák napja, Falunap, Szüreti Mulatság, Európai Madármegfigyelő Nap, Oltónap, Tavaszi nagytakarítás, Önkéntesnap, Tavaszköszöntő döntő, Rákosi Vipera Nap, stb
Erdei iskolai program		790	63	853	1000 - 1200	Kontyvirág EI és Naprózsa EI összesen
Természetvédelmi táborok		0	41	41		Kontyvirág EI és Naprózsa EI összesen
Barlangi kalandtúra		-	-	-	-	
Csónak- és kenutúra		27	0	27	1500 - 2000	Tiszavirág-váró őrzőjárat, Vízitúra a tőserdei Holt-Tiszán
Kerékpáros túra		0	0	0	-	
Fotótúrák		0	0	0	-	
Kulturális jellegű rendezvények (pl. koncertek)		0	97	97	100 - 1500	Hangtálfürdő - a természet hangjaival
Egyéb:	kiállítás	1 960	650	2 610	100 - 1500	50 év 50 alkotó a Kiskunságban - alkotói pályázat, Keller István természetfotók (Afrika, Dél-Amerika, Európa), Üvegfestő kiállítás, Böddi stb.
Egyéb:	vetélkedő, rajzverseny	0	856	856	-	Tavaszköszöntő Verseny, természetism. vetélkedő Páhi, Kiskőrös, Diós Kristóf emléktárgy (Fotós futam)

Egyéb:	külső rendezvényeken való részvétel	100	2 666	2 766		OMÉK, MNP Hete, Vadlúd Sokadalom, Év emlése Gála, Shzegedi Állatkert Halloween, Hérics Fesztivál, Hajósi Bornapok, Helyi Termék Ünnepe, Izsák Sárféher Napok, Izsáki Tészta Napok, Rendő Nap Izsákon,
Regisztrált igénybevevők összesen:		4 031	7 091	11 122		

A látogatókat a kecskeméti Természet Házában, Bugacon (Páztormúzeumba sétálójegyet váltók), valamint szervezett csoportok, szakvezetési túsok esetén tudjuk regisztrálni. Mivel a tanösvényeink szabadon látogathatók, azok forgalmát csak becsülni lehet. A tanösvények becsült látogatóit nem tüntetjük fel a látogatói statisztikában.

12.2.7. Környezeti nevelési statisztika

Környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység	Létszám összes 2025 (év/fő)
szakvezetési túra	1887
barlangi program, túravezetés	nem releváns
erdei iskola/óvoda	896
saját szervezésű szakmai napok	3 775
természetvédelmi táborok	41
osztálykirándulás	335
egyéb tematikus program	64 036
regisztrált igénybevevők összesen:	22 125

A teljes statisztika mellékletben található.

Egyre több, speciális nevelési igényű gyermekeket oktató csoport keres meg minket. 2025-ben a kecskeméti EGYMI Autizmus Centrum csoportjai, valamint beszédjavító osztályok rendszeresen vettek részt foglalkozásainkon.

A Károli Gáspár Református Egyetem kecskeméti képzési helyének óvodapedagógus hallgatói minden évben ellátogatnak hozzánk, akiknek bemutatjuk környezeti nevelési programjainkat.

A korábbi évekhez képest jelentősen növekedett a Természet Háza látogatottsága a nyári szünetben. Külső szervezők nyári táboros csoportjai egyre nagyobb számban veszik igénybe szolgáltatásainkat. Ebben az évben öt alkalommal adtunk fél napos programot a Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatalnál dolgozó szülők gyermekei számára szervezett tábor résztvevőinek.

Továbbra is jó az együttműködés a Hunyadvárosi Közösségi Házzal és a Kecskeméti Rajzfilmstúdióval. Jellemzően osztálykiránduláson résztvevő csoportok veszik igénybe szolgáltatásainkat megosztva, így akár egy teljes napot el tudnak tölteni ebben a városrészben.

12.3. Társadalmi kapcsolatok

A külső szervezetekkel történő kapcsolattartás és együttműködés az alábbiak szerint valósult meg:

- Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Turisztikai és Marketing Nonprofit Kft.-vel: idegenforgalmi fejlesztési tervek egyeztetése, koordinálása; túra szervezése és lebonyolítása a dolgozóknak.
- Kecskeméti ÉDOSZ Kinizsi Természetbarát Sportegyesület: az egyesülettel új együttműködési megállapodást kötöttünk három évre, amely alapján a védett területeket érintő korábbi útvonalak jelzéseit karbantartják, a turistautak nyomvonalait, esetleges változtatásokat a nemzeti parkkal egyeztetik. Éves rendezvényüknek helyet adunk a Természet Házában.
- Kecskeméti Világjáró Klub: havonta két foglalkozást tartanak a Természet Házában, kivéve a téli szünetet. Átlagban 50-70 fő közötti létszám szokott megjelenni a távoli tájakat bemutató eseményeken.
- Kecskeméti Művészeti Szakkör: a Természet Házában helyet adunk a hetenkénti szakkörnek. Ősszel közös kiállítást szerveztünk, ahol a kiállított képek egy része megvásárolható volt. A befolyt bevétel 10%-át a Kiskunsági Nemzeti Park Alapítványnak ajánlják fel.
- A Károli Gáspár Református Egyetem kecskeméti képzési helyének óvodapedagógus hallgatói minden évben ellátogatnak hozzánk, akiknek bemutatjuk környezeti nevelési programjainkat.
- Társaság a Komondorokért Egyesület: helyet adunk az egyesület éves közgyűlésének, az egyesület pedig fajtabemutatót tart a látogatóinknak.
- A Kék Bolygó Alapítvány által szervezett fenntarthatósági témahéten, mint külső látogatható helyszín jelentünk meg.
- A környezeti nevelés területén állandó partnereink foglalkozások, szakkörök, terepi akciók szervezésében, zöld jeles napok megünneplésében: szegedi Szent-Györgyi Albert Agóra, Kecskeméti Hírös Agóra - Ifjúsági Otthon, KEFAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt, Porta Egyesület (Kecskemét), CSEMETE Egyesület (Szeged), Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata.
- Szakmai kapcsolatban állunk erdei iskola szolgáltatókkal, ökoturizmussal foglalkozó vállalkozókkal, önkormányzatokkal, civil szervezetekkel.
- Programjaink népszerűsítése érdekében együttműködünk a térség Tourinform irodáival. A kecskeméti Tourinform szervezte első térségi turisztikai fórumon részt vettünk és előadást tartottunk.
- Az Aktív és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ munkatársaival: szakmai kapcsolattartás, programok egyeztetése, nemzeti parki ökoturisztikai programok népszerűsítése, „Digitális Vándor” tanösvények fejlesztése.
- Mórahalom város önkormányzatával: a Nagyszéksós-tóra tervezett ökoturisztikai fejlesztésének elkészítésében közreműködés.
- Sándorfalva Önkormányzat és a Művelődési Ház közreműködésével szerveztük a XIV. Fehértavi Darvadozás rendezvényt.
- Szatymaz Önkormányzatával közösen szervezzük a Fehértavi Darvadozás egyik programelemét, a Veterán autók felvonulását.
- Bugac Önkormányzata és az AranyLó Bugac Önkormányzati Kft. (és az általa üzemeltetett Aranymonostor Látogatóközpont) közreműködik a Puszta Kapuja Információs Központ népszerűsítésében, közös rendezvények szervezésében.
- Folyamatos kapcsolatunk van a Falugondnokok Duna-Tisza közí Egyesületével (falugondnok képzése), valamint az Aranyhomok Kistérségfejlesztési Egyesülettel (nemzeti parki termék védjegy).
- A Porta Egyesület (Kecskemét) által szervezett „Szegények akadémiaján” megállapodás alapján kéthavonta előadást tartunk a hátrányos helyzetű embereknek. Zöld jeles napok alkalmával együtt szervezünk ökoprogramokat.
- A NATURART Magyar Természetfotósok Szövetsége és a kecskeméti Világjáró Klub rendezvényeinek helyet adunk, velük együttműködve szervezünk közös programokat.
- A kecskeméti Hunyadvárosi Részönkormányzattal együttműködve közös környezeti nevelési programok.
- Csongrád megye több településének önkormányzatával együttműködési megállapodást kötöttünk az iskolai környezeti nevelési programok megvalósításának segítésére (Szeged, Algyő, Baks, Balástya, Szatymaz, Sándorfalva).
- Támogatjuk a Varázslatos Magyarország természetfotós pályázatot.
- A Magyar Természetbarát Szövetség tagjai részére kedvezményes belépést biztosítunk a nemzeti park által szervezett terepi programokra, illetve a szálláshelyeinket kedvezményrel vehetik igénybe.
- Természetvédő civil szervezetek közül a következő regionális szervezetekkel van szorosabb szakmai együttműködési kapcsolatunk: Kiskunsági Madárvédelmi Egyesület, MME Csongrád megyei helyi csoportja, CSEMETE Természet- és Környezetvédelmi Egyesület, Tegyük Izsákért Egyesület,

Tegyünk Fülöpszállásért Egyesület, Futóhomok Természetvédelmi Egyesület, Diána Vadászholgy Klub, Kecskeméti és Szegedi Vadaspark, Duna-Tisza Magyar Pásztorkutyás Hagyományörző és Sport Egyesület, Órjég és Szőlőhegyei Natúrpark Egyesület, Soltszentimre Ma Egyesület, Zöld Közösségért Természetbarát Egyesület.

- A WWF Világ Természeti Alap Magyarország Alapítvánnyal 2022 végén kötöttünk együttműködési megállapodást erdőtelepítésre és gyeprekonstrukciókra, amikhez a természetvédő egyesület szervez finanszírozó harmadik felet, a KNPI pedig területet biztosít.

- A kulturális és régészeti értékek őrzése érdekében rendszeres a kapcsolat a Kecskeméti Katona József Múzeummal, a Kiskunfélegyházi Kiskun Múzeummal, a dunapataji helytörténeti gyűjteménnyel és az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkkal.

- A Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltatóval együttműködésben állunk környezeti nevelési foglalkozások, programok és ismeretterjesztési tevékenységek ellátásában.

- 2025-ben vettük fel a szorosabb partneri kapcsolatot a Szegedi Gombász Egyesülettel.

A **társadalmi partnerségi kapcsolatrendszer** fejlesztése céljából a természetvédő civil szervezetek közül elsősorban a regionális szervezetekkel (Kiskunsági Madárvédelmi Egyesület, MME Csongrád megyei helyi csoportja, CSEMETE Természet- és Környezetvédelmi Egyesület, Futóhomok Egyesület, stb.) van kapcsolatunk.

Konferenciák, szakmai programok:

- Február: Vizes élőhelyek napja, Természet Háza – Agrárminisztériummal közös szervezés
- Március: Vipera LIFE éwertékelő értekezlet, Természet Háza
- Április: Ifjúság úti Óvoda és a Kv.-i Charta - Óvodapedagógusok konferenciája – Helyszín biztosítása, szervezésben aktív részvétel, KNP-s előadók, Természet Háza
- Június: Természet Házában rendezte meg az Agrárminisztérium SVK erdészeti értekezletét, aktív részvétel a lebonyolításban
- Augusztus: Pedagógus Piknik szakmai rendezvényen való részvétel
- Szeptember: KNP50 jubileumi rendezvény szakmai előadásokkal a Szttyeppék Házában és területén
- November: Fehértavi Darvadozás szakmai nap – szervezés és lebonyolítás Szatymazon
- November: Környezeti nevelési napok Miskolcon – kollégák részt vettek a rendezvényen
- November: Aktív Magyarország konferencia Siófokon – kollégák részt vettek a rendezvényen
- November: ELTE Óvodapedagógus konferencián vettek részt a kollégák, ahol előadást is tartottak

Kapcsolat az oktatási intézményekkel:

Középiskolai, egyetemi terepgyakorlatok megtartásához segítséget nyújtott a KNPI a következő intézményeknek:

Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kar; Debreceni Egyetem; Szegedi Tudományegyetem; Szent István Egyetem Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar; Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem Georgikon Campus; Neumann János Egyetem (Kecskemét); Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem Kaposvári Campus; ELTE Savária Egyetemi Központ; Bedő Albert Erdészeti Szakképző Iskola (Ásotthalom); Bársony István Mezőgazdasági Szakképző Iskola (Csongrád); Kiss Ferenc Erdészeti Szakképző Iskola (Szeged); Baksay Gimnázium (Kunszentmiklós); Varga Domokos Általános Művelődési Központ (Kunszentmiklós); Déli ASzC Kocsis Pál Mezőgazdasági és Környezetvédelmi Technikum és Szakképző Iskola, MME Bács-Kiskun megyei helyi csoportja.

Rendszeresen foglalkozást, előadást vagy szakkört tartunk Bócsa, Bugac, Madaras, Bácsalmás, Jakabszállás, Jánoshalma, Kunpeszér, Kunadacs, Kunszentmiklós, Szabadszállás, Tatárszentgyörgy általános iskoláiban.

12.3.1. Nemzeti Parki Termék védjegyrendszer

2025-ben 25 termelő 124 terméke rendelkezik védjeggyel.

2025-ben az Igazgatóság nem írt ki pályázatot a Nemzeti Parki Termék Védjegy elnyerésére. A 2025-ben lejáró 2 db szerződést meghosszabbítottuk. A védjegyes honlap tartalmát folyamatosan frissítjük. 2025. áprilisában 7 termelőnél voltunk ellenőrzésen, ahol mindent rendben találtunk.

Védjegy-koordinátorunk tapasztalatai szerint a termelők nagy része a távolság, a sok nem halasztható szezonális munka, valamint a munkaerőhiány nehezen tudja megoldani a rendezvényeken történő megjelenést. Aki igen, annak viszont jó lehetőségek ezek a termékeik árusítására. A törekvés és az igény továbbra is megvan részükről a programjainkon való részvételre, esetenként a KNPI segítséget ad a helyszínre jutásban.

2025-ben minden termelő számára térítésmentesen készítettünk matricákat, amelyeken a védjegylogó szerepel és a védjegyes termékeikre tudják ragasztani.

Több rendezvényen is ingyenes megjelenési és árusítási lehetőséget biztosítottunk védjegyes termelőinknek. Ezek a következők voltak:

- A Magyar Nemzeti Parkok Hete 2025 nyitó hétvégéjén (05.16-18.), a Vajdahunyadvárban közösen vettünk részt Juhász Ágnes méhészt és Molnár László faragó termelőnkkel. Különböző termelők mézkülönlegességekkel és fából, csontokból, termésekből faragott termékekkel készültek, amiket nagy örömmel fogyasztottak és vásároltak meg a standunknál a látogatók.
- A Helyi Termék Ünnepen, Kecskeméten (05.29.-06.01.) Juhász Ágnes méhész termelőnk képviselte a védjegyes termékeket.
- Májusi Családi napunkon (05.10.) a Természet Házában Molnár László faragó, Gedeon Tanya szürkemarha-szalámmal és Csáki Ildikó szalmafonó védjegyes termelőnk ingyenes workshopot tartott a látogatóinknak.
- Budapesten a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtárban időszaki kiállítással ünnepeltük a Kiskunsági Nemzeti Park alapításának 50. évfordulóját, ahol 6 termelőnk (Ács Gyula, Bóna Zoltán, Csáki Ildikó, Gonda János-Anna Borház, Görög András-Görög Méhészet, Molnár László) is megmutathatta termékeit.
- XIV. Fehértavi Darvadozás 2025: A Sándorfalvai Önkormányzattal közösen megrendezett eseményre két védjegyes termelőnk fogadta el a meghívásunkat. Az egész évben nagyon aktív Juhász Méhészet mellett, Soós László emelte a program színvonalát, aki különleges fűszerezésű tehénsajt-válogatással és szappanokkal érkezett.
- Decemberi Családi napunkon (12.05.) a Természet Házában Molnár László (Molnárné Kata) faragó, Rendek Tanya Kiskunsági mangalica szalámmal védjegyes termelőnk ingyenes workshopot tartott a látogatóinknak.

12.3.2. Natúrparkokkal való kapcsolat

A KNPI működési területén 2 natúrpark található: a Felső-Bácska-Homokhát Natúrpark, valamint az Örjeg és Szőlőhegyei Natúrpark. Mindkettővel egymás célkitűzéseinek megvalósítását kölcsönösen segítő kapcsolatban áll az Igazgatóság, a védett természeti területekkel és Natura 2000 területekkel való jelentősebb átfedése miatt különösen az utóbbival szorosabb az együttműködés. Ez közös erővel szervezett természetismereti programokban, élőhelyek állapotát javító akciókban (szemétszedés, stb.), területkezelésben (legeltetés) adatgyűjtésekben, közös pályázati elképzelések kidolgozásában valósul meg.

A KNPI egyik szakembere az Örjeg és Szőlőhegyei Natúrpark működtetésében is érdemi szerepet tölt be, így a legtöbb együttműködés itt valósult meg.

Az Igazgatóság előzetes közbeszerzési, állattartó telepek üzemeltetésére vonatkozó pályáztatásának eredményeképpen 50 példányos magyar házi bivaly állomány legeltetését, a gulya és legeltetés infrastruktúrájának őrzését és karbantartását, valamint a legelőnyomás biztosítását május elejétől november végéig a natúrparki egyesület végezte a Hajósi kaszálók és löszpartok Természetvédelmi Területen. Az év elején natúrparki önkéntes munka segítette a Hét-völgy Természetvédelmi Terület löszgyepeinek elengedhetetlen karbantartását.

2025-ben az Őrjeg és Szőlőhegyei Natúrpark Egyesület és az Igazgatóság között több alkalommal történt együttműködés, rendezvényeken való közös megjelenés, közös szervezés formájában. Május végén a nagysikerű Natúrparki Családi Nap az Őrjegyben nevű rendezvényt néhány hetes előkészítő szervezői munka előzte meg, ebben is közreműködött és szakmai felügyeletével részt vett természetvédelmi ör kolléga. Továbbá több rendezvényen közös bemutatósátorral vettünk részt különböző események kapcsán (falunapok, majális, helyi horgász- és vadásznapiok, fesztiválok), Homokmégyen, Miskén, Nemesnádudvaron. 2025 év őszén a Kéktúrázás Napján szakaszfelelősként közreműködöttünk a natúrparki egyesülettel és az MTSZ-szel.

12.3.3. Kommunikáció – hírlevelek, honlapok, rendszeres kiadványok

A KNPI nem áll szerződésben fizetett médiafigyelő szolgálattal, így a médiában történő megjelenéseink számát csak becsülni tudjuk, illetve lehetőségeinkhez mérten az elektronikus megjelenéseinket figyelemmel követjük. A média mai természetéből fakadóan az elektronikus felületeken való megjelenés túlsúlyban van a nyomtatott és a televíziós megjelenésekhez képest. A média átveszi híreinket a weboldalunkról, közösségi média felületeinkről.

2025-ben három sajtótájékoztatót tartottunk, melyekről sajtóközleményt is kiadtunk:

- 2025. május 13-án „A Csaj-tó ökológiai állapotának javítása” című KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2024-00007 projekt sajtónyilvános nyitórendezvénye volt a Természet Házában, Kecskeméten.
- 2025. április 23-án Mórahalom Városi Önkormányzattal közösen tartottuk „A mórachalmi Nagyszéksós-tó ökoturisztikai fejlesztése” című KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2024-00001 projekt nyitórendezvényét Mórahalmon.
- 2025. december 5-én a „Pannon szikes vízi élőhelyek helyreállítása a Kiskunságban” című LIFE projekt sajtótájékoztatóval és terepi programmal egybekötött zárórendezvényét tartottuk meg a Böddi-széken, ahol befejeződött a térség legnagyobb élőhely-rehabilitációs programja.

Ezen kívül a Tourinform szervezett turisztikai újságíróknak egy kétnapos sajtókirándulást Kecskemét és térsége jelentősebb idegenforgalmi látnivalóihoz 2025. október 20-21-én, aminek egyik helyszíne volt Bugacon a Puszta Kapuja Információs Központ.

2025-ben a saját médiafigyelésünk alapján 411 esetben jelentek meg a regionális és országos online sajtóban cikkek a nemzeti park eseményeiről. Ezeket általában a weboldalunkra és a közösségi oldalunkra kirakott híreink generálták. A weboldalunkon 103 hírt és cikket osztottunk meg.

A programturizmus.hu és a Délmagyarország írott és online felületén rendszeresen megjelentek a KNPI aktuális programjai. A Kecskeméti TV havonta sugárzott magazinműsort „Hírek a természetből” címmel a KNPI tevékenységéről, híreiről, programjairól (háromszori ismétlésben). A Természetvédelmi Őrszolgálat, az Ökoturisztikai Osztály és a Természetmegőrzési Osztály kollégái rendszeresen adnak riportokat a települési, kistérségi írott és elektronikus médiában a területüket érintő, vagy közérdeklődésre számot tartó kérdésekben.

Az M5 televízió „Erdei utakon” c. műsora 21 db ötperces epizódban mutatta be az 50 éves Kiskunsági Nemzeti Park törzsterületeit, értékeit, valamint az Igazgatóság főbb tevékenységeit. 2025-ben elindult a „Bucka Benő meséi” című animációfilm-sorozat, amely egyperces epizódokkal nyújt betekintést a nemzeti park-igazgatóság életébe.

A Bács-Kiskun vármegyei értékeket, valamint a hungarikumokat bemutató sorozat egyik részében „Bugac természeti és kultúrtörténeti kincseiről készítettünk filmet.

A regionális médiumok közül a Kecskeméti Televízió, a Petőfi Népe, a baon.hu, hiros.hu, kecsup.hu, keol.hu, bacsmegye.hu, delmagyar.hu, 24.hu, Gong Rádió tudósított legtöbbször a KNPI eseményeiről. Az országos médiumok közül az M1 Híradó, az MTV Kék bolygó című műsora, az M2 Petőfi TV, a Kossuth Rádió, sokszinuvidek.hu, turistamagazin.hu, vm-magazin.hu és a greenfo.hu. Programjainkról és híreinkről hírlevelet küldünk havonta az érdeklődőknek.

Online kommunikáció

A KNPI működteti az alábbi honlapokat:

- www.knp.hu;
- www.facebook.com/KiskunsagiNemzetiPark (20 021 követő 2025.12.31-én);
- <https://www.facebook.com/TermeszetiHazaOktatoEsLatogatoKozpont> közösségi portál;
- az Igazgatóság Instagram oldala (1937 követő).

Közreműködünk a www.magyar nemzetiparkok.hu honlap és közösségi oldal, illetve a www.nemzetiparktermek.hu folyamatos frissítésében.

Elektronikus hírlevélre feliratkozók száma: 1067.

A www.knp.hu honlap megújítására készül az Igazgatóság. Egy, az Agrárminisztérium által koordinált pályázat keretében 2022-ben elkezdődött az új weboldal fejlesztése, aminek a tervezési szakasza 2024-ben lezárult. Elkészült egy drótváz, ami az új oldal funkcióit és menürendszerét tartalmazza, valamint ehhez elkészült egy látványterv is. Az Agrárminisztérium pályázatot nyert 2025-ben, aminek részét képezi majd a megtervezett weboldal megvalósítása is.

A KNPI közösségi oldalainak látogatottsága folyamatosan növekszik, látszik a rájuk mutató igény. A Facebook oldalunkat mind több média használja forrásként. Egyre intenzívebben használjuk a Youtube csatornákat, mivel igény van a videós tartalmakra (<https://www.youtube.com/channel/UCEV6Ns903Nb7KIEQlwjxYQ>).

A LIFE18 NAT/HU/000799 számú, „A rákosi vipera természetvédelmi helyzetének javítása a Pannon régióban” című projekt keretében közreműködünk a www.rakosivipera.hu weboldal, a Hungarian meadow viper project című facebook oldal, valamint a projekt YouTube csatornájának frissítésében.

A LIFE15 NAT/AT/000834 számú „A tűzok határon átnyúló védelme Közép-Európában” című LIFE projekt keretében hozzájárulunk a www.tuzok.hu weboldal folyamatos frissítéséhez.

A LIFE17 IPE/HU/000018 számú „A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával” című pályázat keretén belül közreműködünk a www.grasslandlifeip.hu weboldal szakmai tartalmakkal történő frissítésében.

A LIFE12 NAT/HU/001188 projekt célterülete, a Böddi-szék az időszakosan kiszáradó magyarországi szikes tavak között igen jelentős, a nyílt vízfelszínű időszakos szikes tavak 18%-át teszi ki. A LIFE Nature projekt célja a Böddi-széken, a Kárpát-medence egyik legnagyobb jelentőségű időszakos szikes taván és vízgyűjtő területén az eredeti vízviszonyok és a természetes élőhelyek helyreállítása. A projekt fejlesztésének és nyomon követésének, valamint a tó helyreállítási információinak elérhetővé tételére kettő honlapot hoztunk létre és üzemeltetünk: magyar nyelvű tartalom a www.boddi.hu oldalon érhető el, az angol nyelvű tartalom a www.sodicwetlands.com honlapon.

12.4. Tervezett fejlesztések 2026-ban

- Nemzeti Parki Termék védjegy pályázati felhívás;
- A Természet Háza kertjében, a Hankovszky-ligetben megújítjuk az interaktív információs táblákat;
- Felújítjuk a tiszalipári Árpád-kori falurekonstrukció információs tábláit, a Bikatorok tanösvényt;
- Tovább dolgozunk a Természet Háza egyes kiállításelemeinek megújításán;

- Új bemutatási koncepciót dolgozunk ki a Páztormúzeumra;
- Fejlesztjük a Buzsik-csőszházat, annak érdekében, hogy látogatható tájházként is üzemeljen;
- A Pusztaszeri Tájvédelmi Körzet 50 éves, és a Mártélyi Tájvédelmi Körzet 55 éves jubileuma alkalmából ünnepi rendezvényt szervezünk;
- Aktív részvétel a Fenntarthatósági témahétén;
- Tavaszköszöntő verseny folytatása;
- a Tűzokénnep és a Fehértavi Darvadozás rendezvények megszervezése.

12.5. Együttműködési megállapodások

Az iskolai közösségi szolgálat KNP Igazgatóságánál történő letölthetőségéről 42 középiskolával van szerződéses kapcsolatunk. Együttműködésben állunk a Pusztaszeri Homoktapolók Természetvédelmi Egyesülettel közös teljesítménytúra szervezésére, illetve a Pusztaszeri TK-ban levő tanösvények karbantartására. A kecskeméti ÉDOSz Kinizsi Természetbarát Sportegyesülettel a kiskunsági túraútvonalak gondozásában működünk együtt.

A Csölyospálos, Dunapataj, Tiszaalpár és Vaskút településeken levő – földtani értékeket, kunhalmokat, földvárakat és egykori környezetet, életmódot bemutató – tanösvényeink, bemutatóhelyeink karbantartása az érintett önkormányzatokkal kötött együttműködési megállapodás alapján történik.

A LIFE12 NAT/HU/001188 számú a “Pannon szikes vízi élőhelyek helyreállítása a Kiskunságban” projektben partnerségi megállapodást kötöttünk a Dunatáj Természet- és Környezetvédelmi Közalapítvánnyal és a Kiskunsági Madárvédelmi Egyesülettel. Az együttműködésünk folyamatos volt a projekt teljes végrehajtása során, nagyon jó szakmai kapcsolat alakult ki szakembereink között.

A LIFE18 NAT/HU/000799 számú, “A rákosi vipera természetvédelmi helyzetének javítása a Pannon régióban” című projektben a 2020-ban megkötött együttműködési megállapodások keretében 2025-ben is folyamatosan zajlott a térségi szintű ragadozógazdálkodás (ragadozó gyérítés) a Budapesti Erdőgazdaság Zrt., a KEFAG Zrt. Bugaci Erdészete, a Kunpeszeri Vadásztársaság, valamint a SAE Sarlópuszta Agrár-Erdész Kft. közreműködésével.

A LIFE20 NAT/HU/001404 számú, “Pannon szikes sztyeppék és löszpusztagyepek innovatív kezelése növények, rovarok és madarak védelme érdekében” című projektben a 2022-ben megkötött együttműködési megállapodások keretében az Akasztói és a Hartai vadásztársaságokkal együttműködésben 2025-ben folyamatosan zajlott a nem kívánt dűvadak gyérítése.

A KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2024-00001 számú „A mórachalmi Nagyszéksós-tó ökoturisztikai fejlesztése” című projektben Mórachalom Város Önkormányzata és a KNPI között együttműködési megállapodás született a projekt megvalósítása érdekében ökoturisztikai fejlesztésekről (gólyamenedékház, látogatóközpont, tanösvény, madármegfigyelő).

A **külső szervezetekkel** történő kapcsolattartás és együttműködés kapcsán további információk találhatóak a 12.3. pont alatt.

12.6. Fontosabb események

Megvalósult, kiemelt események:

- **Tavaszi nagytakarítás** (KNPI szervezés) – március 22. Izsák bel- és külterület,
- **Gyümölcsfa oltónapok** (KNPI szervezés) – április,
- **Fenntarthatósági témahét** (KNPI részvételével) – április 7-17. Kecskemét,
- **Madarak és fák napja** (KNPI részvételével) – május 16., 19., 30., június 16., Császártöltés,
- **Magyar Nemzeti Parkok Hete nyitóhétvégéje** (KNPI részvételével) - május 16-18., Vajdahunyadvár,
- **Gólya Road Show** (KNPI szervezés) – június 16-19.. Bácsalmás és környéke, Bugac,

- **Borkóstoló a természetben** - (KNPI szervezés) – június 28. Kolon-tavi Fürkésző,
- **Herman Ottó Kopjafa Avatás** (KNPI szervezés) – május 30.,
- **Múzeumok éjszakája** (KNPI szervezés) – június 21. Kecskemét, Természet Háza,
- **Kormányhivatalos táborok** - (KNPI részvételével és helyszín) – július, augusztus,
- **Ősök napja** (KNPI részvételével) – augusztus 8-10., Bugac,
- **Jubileumi szakmai nagy rendezvény**- (KNPI szervezés) – szeptember 5.,
- **Fürkésző megnyitó** - (KNPI szervezés) – szeptember 7.,
- **KNP50 közönség** - (KNPI szervezés) – szeptember 7-14.,
- **Európai Madármegfigyelő Nap** – (KNPI részvétel) – október 4-5. – Bácsborsód, Császártöltés, Bácsalmás,
- **Állatvédelmi Témahét** – (KNPI részvétel) – október 6. – Bugac, Kecskemét,
- **„Tavaszköszöntő”** címmel 3 fordulós természetismereti vetélkedőt szerveztünk általános iskolás korú gyermekek részére (KNPI szervezés, nevezett 181 csapat, 3 fős csapatok) – a döntő áprilisban zajlott le a három tájegységben, terepi helyszínen. Az idei évben nem országosan lett meghirdetve, csak a működési területünkön lévő iskolák jelentkezhettek.
- **Natúrparki Családi Nap az Őrjegyben** (KNPI részvételével) – május 24. Hajósi Pincefalu,
- **Rákosi Vipera Nap (KNPI szervezésében)** – szeptember 6. – Pusztai Kapuja Információs Központ,
- **Szarvasbögés az Őrjegyben** (KNPI szervezésében) – szeptember 6. Hajós,
- **Állatvédelmi Témahét** (KNPI részvételével) 2025. szeptember 29. és október 12. között (KNPI részvételével) – Császártöltés, Kecskemét, Szatymaz,
- **Önkéntes napok** (KNPI szervezés) – szeptember 18. és október 27. között Kunpeszér,
- **V. Fanyűvő Kupa a Peszéri-erdőben** (KNPI szervezés) – szeptember 27. Kunpeszér,
- **Madármegfigyelő napok az Őrjegyben, Bácsborsódon, Baján** (KNPI szervezés) – október 5-6.,
- **Szöcskeegér Gála** (KNPI részvételével) – október 19. Budapest, Fővárosi Állatkert,
- **Kéktúrázás Napja** (KNPI részvételével) – október 11. Érsekhalma,
- **Geotop Nap** (KNPI részvételével) – október 11. Csólyospálos,
- **Darvadozás** (KNPI szervezés) – november 15. Sándorfalva,
- **Darvadozás Szakmai Nap** (KNPI szervezés) – november 14. Szatymaz,
- **Tatai Vadlúd Sokadalom** (KNPI részvételével) – november 29 – 30.,
- **Családi nap** (KNPI szervezés) – december 6. Kecskemét, Természet Háza,

13. Közfoglalkoztatás

2025-ben az Országos Közfoglalkoztatási programunk 2025. március 1. - 2025. augusztus 31. között tartott, valamint az új program 2025.szeptember 1-jén indult, és ez 2026. augusztus 31-ig fog tartani. Az első programunk sikeresen zárult. Igazgatóságunk 16 fő foglalkoztatását kérelmezte három tájegységében és a kecskeméti központban. A program legfontosabb célcsoportját azok az álláskereső emberek képezték, akik számára a munkakeresés nehéz, vagy más módon nem lehetséges. A szakképzettség hiányában elsősorban segédmunkás munkakörben tudtuk őket alkalmazni. A második programunk 14 fővel indult.

13.2. Elvégzett feladatok, eredmények

A közfoglalkoztatottak feladata elsősorban a tájidegen növények irtása, parlagfümentesítés, természetvédelmi bemutatóhelyek, tanösvények, túraútvonalak karbantartása, látogatóhelyek épületek karbantartása, takarítása volt, továbbá a KNPI vagyonkezelésében lévő erdőterületek művelése, erdőápolási munkák ellátása. A parlagfű irtását olyan területeken is el tudták végezni, ahol gépeket erre nem lehetett bevetni, az invazív fásszárúak irtása pedig csak kézi erővel lehetséges, így ebben is nagyon fontos szerepük volt a nemzeti park egész területén. Az Igazgatóság adminisztrációs feladatainak ellátását is segítette közfoglalkoztatott, beleértve a közmunkaprogramból fakadó adminisztrációt. A kérelmében megjelölt feladatokat időarányosan teljesítettük. Rendkívüli munkavégzést nem rendeltünk el, jelentős eltérés a tervezet és a megvalósított munka mennyisége között nem volt.

13.3. Tapasztalatok

A munkához szükséges feltételeket kis értékű munkaeszközökkel, valamint megfelelő munkaruházattal és védőeszközökkel biztosítottuk a programban kapott forrásból.

Közfoglalkoztatottak átcsoportosítására nem volt szükség.

13.4. Javaslatok

A közfoglalkoztatottak újbóli alkalmazási lehetősége segítette természetvédelmi feladataink ellátását, és egyes vidéki kistelepüléseken ismét pozitív kapcsolatot jelentett a természetvédelmi államigazgatás és a helyi lakosság között. A közfoglalkoztatási programban résztvevő személyek fizikai, egészségi állapota, terhelhetősége tapasztalataink szerint a ma jellemző munkaerőpiaci elvárásokhoz képest általában gyenge, ezért munkavégzésük üteme is ehhez igazodik (lassúbb, kisebb hatékonyságú).

14. Belföldi és külföldi együttműködés

Az állami természetvédelem nemzetközi együttműködése kapcsán az Európai Unió természetvédelmi tárgyú joganyagának, valamint a Magyarország által aláírt nemzetközi természetvédelmi egyezmények (különösen a ramszari, a berni egyezmény, a CMS – azon belül pedig a közép-európai tűzok védelméről szóló együttműködési megállapodás – és a CITES végrehajtásában vesz részt az igazgatóság, továbbá közvetlenül is tagja az *Europarc Federation*nek. A Kiskunsági Bioszféra Rezervátum révén az igazgatóság részt vesz az UNESCO Man and Biosphere programjában is.

A 101215547-LIFE24-NAT-AT-LIFE EUROBUSTARD azonosítószámú, „A tűzok és a reznek határokon átnyúló védelme Európában” című LIFE projekt főkezdvezményezettje az Österreichische Gesellschaft Grosstrappenschutz (Ausztria), további társkezdvezményezettek: Ligue Pour La Protection Des Oiseaux Consejería DE Agricultura, Ganadería Y Desarrollo Sostenible - Junta De Extremadura Liga para a Protecção da Natureza, Asociația Grupul Milvus, Asociação De Accion Por El Mundo Salvaje, Slovenska Onnitológicka Spoločnosť / Biodiversity Slovensko Združenie, Austrian Power Grid AG, Ochrana Dracov Na Slovensku Združenie, Netz Burgenland GmbH, Amt der Niederösterreichischen Landesregierung, EDIA-Empresa de Desenvolvimento e Infra-estruturas do Alqueva, Förderverein Grosstrappenschutz e.V., TB Raab GmbH, MVM DÉMÁSZ Áramhálózati Kft., Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, ÖBB-Infrastruktur AG, Amt der Burgenlandischen Landesregierung, Universidad de Murcia, Fundación Global Nature, Burgenland Energie AG, Netz Niederösterreichisch GmbH, 50Hertz Transmission GmbH, The International Council for GAME and Wildlife Conservation, E-REDES - Distribuição de Eletricidade S.A., Hlavné Mesto Slovenskej Republiky Bratislava, Oekostrom Produktions GmbH, Renewables Grid Initiative e.V., Statna ochrana prirody Slovenskej republiky.

A KNPI folyamatos kapcsolatot tart fenn szakmai együttműködés és közös programszervezés céljából a Felső-Bácska – Homokhát Natúrpark munkaszervezetével, a Felső-Bácskai és Homokhátú Értékmegőrző Natúrpark Egyesülettel.

15. Ellenőrzés

Belső ellenőrzések

Tárgy	Cél	Módszer
A vezetékes és mobiltelefonok szabályozási, munkafolyamati ellenőrzése	Annak megállapítása, hogy a jogszabályok beépülése megtörtént.	tételes kontroll, 2024-2025.
Munkaidő kezelés, munkaidő elszámolás kontrollja	Annak megállapítása, hogy a jogszabályi átvezetés megtörtént.	mintavételes kontroll, 2025. I. félév

HTE ügyrendi feladatellátásának ellenőrzése	Annak megállapítása, hogy a jogszabályok alapján történt.	mintavételes kontroll, 2024-2025.
Üzemeltetési csoport ügyrendi feladatellátásának ellenőrzése	Annak megállapítása, hogy a jogszabályok alapján történt.	mintavételes kontroll, 2024-2025.
Vadvédelmi, vadgazdálkodási feladatok ellátásának ellenőrzése	Annak megállapítása, hogy a belső eljárásrend alapján végzik.	mintavételes kontroll, 2024-2025.
Beszerzések szabályszerűségének ellenőrzése	Annak megállapítása, hogy a belső szabályok betartása megtörténik.	mintavételes kontroll, 2024-2025.
Tűzvédelmi feladatok ellátásának kontrollja	Annak megállapítása, hogy a szabályzatok előírásai nem sérülnek.	mintavételes kontroll, 2024-2025.

A belső ellenőrzés a jóváhagyott ellenőrzési terv szerint történt, a vonatkozó jogszabályi előírások, valamint a hatályos Belső Ellenőrzési Kézikönyv betartásával. Az ellenőrzési eljárások tervszerűen, szabályozottan és szabályszerűen valósultak meg. Az ellenőrzött szervezeti egységek az ellenőrzési jelentésekben megfogalmazott megállapításokat, javaslatokat elfogadták. A tervezés megalapozottságát igazolja, hogy a tervezett ellenőrzésekre az ellenőri kapacitás és időszükséglet elegendőnek bizonyult. Az ellenőrzések során büntető-, szabálysértési-, kártérítési illetve fegyelmi eljárás megindítására okot adó esemény megállapítására nem került sor.

A belső ellenőri jelentéssel kapcsolatos intézkedési tervekről és azok végrehajtásáról a belső ellenőrzés nyilvántartást vezet, amit a tárgyévéről készült ellenőrzési jelentés keretében értékel. Az ellenőri megállapítások, javaslatok hasznosulására 2025. évben 5 db intézkedést igénylő megállapítás került jóváhagyásra.

Külső ellenőrzések

2025-ben a Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. éves átfogó ellenőrzés keretében vizsgálta a szokványos szaporítóanyag felhasználást, a nem ökológiai gazdálkodásból származó takarmány felhasználást, az árukísérő bizonylatokon (szállítójegyek, számlák, stb.) szereplő jelöléseket, az előírt készletre történő vételi jelentések szabályszerűségét, továbbá be nem jelentett ellenőrzés keretében az állatmozgást. Az ellenőrzés során észlelt, a jogszabályi előírásokba nem ütköző, de az általánosan elfogadott legjobb gyakorlattól eltérő megvalósítással kapcsolatban az ellenőrzést végző javaslatokat fogalmazott meg, amelyek teljesítése folyamatban van.

BKM/01/2801-0/2025 szám alatt a Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Főosztálya a közfoglalkoztatás támogatását ellenőrizte. Az ellenőrzés lezárult, ellenőrzéshez nem kapcsolódott intézkedési terv készítését előíró észrevétel.

ÁLT/896/2025 szám alatt az Állami Számvevőszék ellenőrzést folytatott „A Nemzeti Földalapból a Nemzeti Park Igazgatóságoknak vagyonkezelésbe adott földrésztelkek feletti tulajdonosi joggyakorlás „ körében.

PÁLY/14-1/2025 szám alatt az Állami Számvevőszék ellenőrzést indított „A természetes vizek védelmével kapcsolatos állami feladatok” - „Vizes élőhelyek védelme, rehabilitációja” címmel. Az ellenőrzés tárgyát képezte a vizes élőhelyek védelmének, rehabilitációjának kereteit meghatározó országos-, ágazati stratégiák, programok, a vizes élőhelyek védelmét, rehabilitációját meghatározó hazai és európai uniós források és azok felhasználása, a vizes élőhelyek megőrzésére, rehabilitációjára, fejlesztésére tett intézkedések, azok eredményessége, nyomon követése és értékelése. Az ellenőrzés nem fejeződött be 2025-ben.

ÁLT/3058-1/2025 szám alatt a Digitális Magyarország Ügynökség a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság, www.knp.hu honlapjának akadálymentességi ellenőrzését folytatta le. Egy kivétellel az összes feltárt hiányosságot javítjuk vállalkozó bevonásával. Egy hiányosságot nem tudunk javítani a

jelenlegi weboldalon, azt majd az új honlap fogja megoldani. Az akadálymentességi nyilatkozatban ezt jelezzük.

ÁLT/188-2/2025. szám alatt a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság felé adatkéréssel élt - tárgyi ajándék 2024. év- ügyben. Az ellenőrzéshez nem kapcsolódott intézkedési terv készítését előíró észrevétel.

ÁLT/2429/2025 szám alatt az Agrárminisztérium a büntetés-végrehajtási szervezet részéről a központi államigazgatási szervek rendvédelmi szervek irányába fennálló egyes ellátási kötelezettségekről, a termékek és szolgáltatások átadás-átvételének és azok ellentételezésének rendjéről szóló 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet szerinti beszerzések ellenőrzését folytatta le a Kiskunsági Nemzeti Parknál. Az ellenőrzés során nem merült fel intézkedés szükségessége.

ÁLT/2196/2025 szám alatt a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság hatóság "a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok átláthatóságára, és az ezen adatokhoz való hozzáférés biztosítására vonatkozó követelmények teljesülése" ügyében élt vizsgálattal. Szabályzatunkat folyamatosan hozzuk összhangba a hatályos jogszabályokkal.

A KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001 számú, „A közösségi jelentőségű természeti értékek hosszú távú megőrzését és fejlesztését, valamint az EU Biológiai Sokféleség Stratégia 2020 célkitűzéseinek hazai szintű megvalósítását megalapozó stratégiai vizsgálatok” című projekt keretében a fenntartási időszakra vonatkozó helyszíni ellenőrzés került lefolytatásra a Nemzeti Fejlesztési Központ Közös Szolgáltatási Igazgatósága által, amely ellenőrzéshez nem kapcsolódott intézkedési terv készítését előíró észrevétel.

A LIFE12 NAT/HU/001188 számú, „Pannon szikes vízi élőhelyek helyreállítása a Kiskunságban” című projekt esetében 2025. december 5-én záró ellenőrzés lefolytatására került sor a projekt külső ellenőre által.

2025-ben a Területkezelési Osztályon 2 külső ellenőrzés zajlott le a A Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. részéről. Egy éves átfogó és egy kockázatelemzés alapján történt kiválasztás során ellenőrizték az Igazgatóságot.

16. Éves munka összefoglalása

Az igen kiterjedt feladatkörhöz mérten kis létszámú szakember jelentős leterheltség mellett látta el 2025-ben is a feladatait. Kevesen tudják, hogy a nemzeti park igazgatóságok sok éve a legszélesebb feladatkörű államigazgatási szervek. A KNPI teljes munkavállalói létszáma, minden szellemi és fizikai munkakörrel együtt, 2025 végén 127 fő volt. Feladatellátását jellemzi, hogy 2022-2025 között (4 év alatt) 26%-al nőtt az általa intézett államigazgatási ügyek mennyisége (főszámok és alszámok összesített darabszáma), miközben a személyi állománya 146-ról 127-re csökkent.

A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóságnak, mint természetvédelmi kezelőnek 2025-ben egyebek között a következőket kellett ellátnia:

- Bács-Kiskun és Csongrád vármegye második legnagyobb állami földvagyon-kezelőjeként 58 935,83 hektár terület kezelését, ebből 28 911,66 hektárnyi ingatlant haszonbérbe adva (annak szervezési és ellenőrzési feladataival), 30 024,16 hektárnyi ingatlanét pedig saját hasznosításban, tehát saját eszközeivel és munkaerőjével. Az előző évhez képest nőtt a haszonbérbe adással kezelt, és csökkent a saját hasznosításban lévő területek kiterjedése.

- 6 állattartó telepen gondozott 599 magyar szürkemarkarával, 115 magyartarka szarvasmarhával, 527 házi bivallyal, 60 Furioso-North Star lóval végzett élőhelykezelést és génmegőrzést. A lovak kivételével csökkent a legelőállatok mennyisége az előző évhez képest, mert a kiszáradás miatt romló eltartóképességű legelők jó természetességi állapotának megőrzése szükségessé teszi a legelőnyomás mérséklését.

- Több mint egymillió hektáros működési területén, az ország tizedén a természeti környezet állapotára vonatkozó folyamatos helyszíni adatgyűjtést, amire alapozott természetvédelmi kezelői nyilatkozataival támogatást nyújt különösen a természetvédelmi hatóságoknak, de ezen túl a környezetvédelmi, erdészeti, bányászati és egyéb hatóságoknak eljárásaik lefolytatásához, az önkormányzatoknak a településrendezési eszközökkel kapcsolatos eljárásaikhoz, a külterületi nagyberuházások, területfejlesztések tervezőinek, hatásvizsgálat-készítőinek, továbbá a természeti környezethez fűződő legkülönbözőbb kérdésekben a magánembereknek, területtulajdonosoknak, kutatóknak, pedagógusoknak, diákoknak, stb. A természetvédelmi hatóságok érdemi működése döntően annak függvénye, hogy kapnak-e, és milyen területi információkat a nemzeti park igazgatóságtól. A kormányhivatalok keretében működő elsőfokú természetvédelmi hatóság számára egyedi adatszolgáltatást és a hatósági döntés tartalmi részére vonatkozó érdemi kezelői nyilatkozatot ad a KNPI, az általa gondozott természeti érték adatbázisok megosztásán, rendelkezésre bocsátásán túlmenően.
- Mindennemű megkeresést, így a tájékoztatást kérő állampolgárok, ingatlantulajdonosok, gazdálkodók, legkülönbözőbb hatóságok, rendőrségi és bírósági intézmények, területi államigazgatási társszervek, központi államigazgatási szervek, önkormányzatok megkereséseit figyelembe véve, 41 112 db főszámos és 29444 db alszámos irattal foglalkozott a KNPI, ez a korábbi évhez képest ismét növekedést jelentett, főszámok tekintetében 1,7%-os, alszámozok tekintetében 16,1%-os mértékben. Ezekben az ügyekben írásbeli tájékoztatásokat, kezelői nyilatkozatokat, szakvéleményeket küldött az igazgatóság, és ehhez adódott hozzá szakembereinek nem iktatott személyes kommunikációja (utóbbi főleg a természetvédelmi őrszolgálat munkájának a része). Az ügyiratforgalommal legerősebben érintett szervezeti egység a KNPI 9 fős Természetmegőrzési Osztálya, aminek emellett széleskörű egyéb szakmai feladatokat is el kell látnia, hiszen a természetvédelmi kutatások, adatgyűjtések, monitorozások, kezeléstervezések és -ellenőrzések szakmai irányításáért is felel.
- A korábbi években gyűjtött adatokat tartalmazó TIR Biotika Modulban több, mint 445 ezer adatot validáltak az Igazgatóság szakemberei. Új biotikai adatból 82409 db-ot rögzítettek az OpenBioMaps adatbázisban, ez utóbbi összesen már 535250 db adatot tartalmaz. A két különböző felületen gyűjtött adatbázis egységesítése szerepel a KNPI közeljövőbeli célkitűzései között, továbbá az adatok - átgondolt hozzáférési feltételek melletti - nyilvános hozzáférhetőségének biztosítása (összhangban a teljes természetvédelmi államigazgatási célkitűzésekkel).
- 2025-ben 13 pályázati projektben - beleértve azokat, amelyekben társkedvezményezett a KNPI - folytatott természetvédelmi kezelői tevékenységet az Igazgatóság, amit a projektmenedzseri feladatot ellátó szakemberek korábban tervezetthez képest kisebb foglalkoztatható létszáma is nehezített.
- Több tucat természetvédelmi kutatási és monitorozási projektet valósított meg, illetve koordinált.
- 7 látogató-, illetve oktatóközpontot, 6 tematikus bemutatóhelyet, 2 erdei iskolát (természetiskolai minősítésre felterjesztett helyszínt) és 26 látogatható tanösvényt gondozott (utóbbiakból három digitális változatban is elérhető). 2025-ben nyílt meg a Kolon-tavi Fürkésző Oktatási Központ (Izsák).

Az Igazgatóság költségvetési támogatáson kívüli bevételi forrásai egyrészt állattartásból, agrártámogatásokból, illetve haszonbérleti díjakból, másrészt költségvetési támogatásból, sikeresen elnyert pályázati forrásokból, kisebb részben az igazgatóság egyéb tevékenységéből (ellenőrzési szakértői tevékenység, idegenforgalom, környezeti nevelés stb.) származnak.

Az előző évhez képest a KNPI kiadásai 39,8%-al nőttek, elsősorban a pályázati forrásokból finanszírozott beruházások következtében. Dologi kiadásaiban 34,2%-os növekedés történt. Az előző évhez képest a bevételek 12,1%-al növekedtek.

A nyilvántartás szerinti, befektetett eszközökként nyilvántartott vagyon nettó értéke 7,8%-al nőtt, 13.889 022 Ft-ra.

Különösen fontos természetvédelmi kezelői eredménynek tartjuk:

- „A rákosi vipera természet-védelmi helyzetének javítása a Pannon régióban” című, LIFE18 NAT/HU-/000799 azonosítójú pályázat keretében megvalósított, a rákosi vipera védelmében tett, pályázati forrásból finanszírozott további előrelépéseket a predátorok visszaszorításában és az élőhelykezelésben, illetve élőhely-rekonstrukciókban (korábban izolált pusztai élőhelyek összekötése visszagyepesítéssel,

lápréti élőhelyek helyreállítása), továbbá az új felmérési módszerein alapuló, igen jelentős tudásgyarapodást a duna-tisza közti állományok – korábbi időszakokhoz képest jelenleg jóval nagyobbra becsült - méretére, természetvédelmi helyzetére, ökológiai jellegzetességeire vonatkozóan, nemkülönben a faj életközösségi kapcsolatait, táplálékszervezeteit és fogyasztóit illetően.

- "A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával" című, LIFE17 IPE/HU/000018 azonosítójú pályázat keretében megvalósított gyepterületi tevékenységet, a gyepi élőhelyek természeti értékeinek intenzív feltárásától kezdve a gazdálkodók szemléletét, ökológiai tudását fejlesztő gyepterületi tanácsadói működésen keresztül a több mint 50 db, gyepterületi témájú ismeretterjesztő előadásig.

- A "Pannon szikes vízi élőhelyek helyreállítása a Kiskunságban" című, LIFE12 NAT/HU/001188 azonosítójú pályázat keretében 2025-ben befejeződtek a Böddi-széki megkerülő csatorna és járulékos létesítményei építésének és kivitelezésének munkálatai. A beruházás megvalósításával teljesült a 2013-ban indult projekt legfőbb célkitűzése, a Kárpát-medence egyik legnagyobb jelentőségű időszakos szikes taván és vízgyűjtő területén az eredeti vízviszonyok és a természetes élőhelyek helyreállítása a Kiskunság középső részén.

- Az őshonos állatfajok génmegőrzésében, és ezzel párhuzamosan a szikes puszták és homoki legelők életközösségeinek fenntartásában folytatott tevékenységünket, amelynek keretében Magyarország legnagyobbak közé tartozó házi bivaly állományát is gondozza a KNPI (élőhelykezelési feladatokat ellátva).

- A KNPI 10.416 hektáron, döntően gyenge termőhelyi adottságú erdőterületeken folyó, erdősítési hátralék nélküli erdőgazdálkodási tevékenységét, ami jelentős hangsúlyt fektet az idegenhonos faállományok szerkezetváltására és a Homokhátság természetes erdőssztyeppi jellegű erdőállományainak minél nagyobb területen történő helyreállítására.

- A KNPI vizes élőhelyek fenntartásáért folytatott erőfeszítéseit, így különösen:

- a saját forrásból finanszírozott vízpótlásokat, amik közül legnagyobb volumenű a KNPI vagyonkezelésében lévő Tömörkényi-halastavakon (Csaj-tavon) végzett, több millió m³-es nagyságrendű vízbetöltés (e törendszert több fészkelő vízimadár faj fenntartásában is országos jelentőségű);

- saját forrásból finanszírozott vízmegőrző műtárgyak (jellemzően beállított küszöbszintű bukók) létesítését és karbantartását;

- pályázati forrásokból finanszírozott vízmegőrzési intézkedéseket, belvízelvezető csatornák káros vízelvezető hatásának megszüntetését, a medrek részleges betemetését, vízmegőrző műtárgyak létesítését;

- a vízmegőrzésekért folytatott, intenzív, kezdeményező jellegű, elkötelezett államigazgatási tevékenységet; a vizek hasznosításával, állapotának befolyásolásával kapcsolatban folyó hatósági engedélyezési eljárásokban történő részvételt, aminek keretében számos előremutató, újdonságerejű szabályozási, illetve megvalósítási javaslatot dolgoztunk ki;

- a Homokhátság vízpótlásának szakmai segítségét, az aktív részvételt a „A Duna-Tisza közti Homokhátság vízhiányos ökológiai állapotának javítását, helyreállítását célzó vízkészlet-gazdálkodási projekt II. ütem” tárgyú projekt tervezésében, a részletes műszaki, illetve ökológiai, természetvédelmi koncepciók kidolgozásában.

- A "Vízet a tájba" programban való részvételt, ide értve annak szakmai segítségét, illetve a saját vagyonkezelésű, árasztható területekkel történő részvételt, aminek keretében több helyszínen 5,7-6,3 millió m³ víz területi befogadása valósult meg.

- A Kiskunsági Nemzeti Park teljes területére vonatkozó természetvédelmi kezelési terv tervezetének kidolgozását, amit 2022-ben felterjesztettünk az Agrárminisztérium számára.

- A Duna-Tisza köze természeti értékeinek bemutatásában, a környezeti nevelésben folytatott intenzív szakmai munkát és az ehhez társuló, 2025. évi fejlesztéseket, így egyebek mellett újabb oktatóközpont megnyitását Izsákon.

A 2025. évi főbb célkitűzések teljesülésének értékelése

A Belső Kontroll Kézikönyvről szóló ÁLT/59-6/2025. számú Igazgatói utasítás 10. § (6) bekezdése alapján a vezetők január 15-ig értékelik az előző évben vállalt célkitűzéseiket.

I. Több szervezeti egységet érintő célkitűzés

A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	1.
A kitűzött cél megnevezése:	2010-2011. évi iratok irattári jellel való ellátása és selejtezése, a 2024. évi iratok irattári jellel való ellátása valamint ezen évek külső irattárba történő elhelyezése
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	JIO, valamennyi szervezeti egység
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Részben valósult meg.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	2.
A kitűzött cél megnevezése:	A saját vagyonkezelésben lévő gyepek természetvédelmi célú kezelés-optimalizálásának folytatása. (A klímaváltozás, a kisebb megszakításokkal évek óta tartó aszályos időszakok kedvezőtlen hatásainak ellensúlyozása céljából a gyepek eltartóképességéhez igazított legelőgazdálkodás fejlesztése, gypes élőhelyek ökológiai állapotának javítása a KNPI saját hasznosításában lévő ingatlanokon, a legelőállatok területi elosztásának újratervelésével.)
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TKO, TMO, TE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult. A legeltetési tervek az aktuális gypállapotokhoz és időjárási körülményekhez igazítottak, a TE-k és a TMO állapotfelmérési visszajelzéseit egyaránt felhasználva.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Igen.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	3.
A kitűzött cél megnevezése:	A környező élőhelyek jó ökológiai állapotát veszélyeztető, inváziós fásszárú állományok, magtermő fák irtása a rendelkezésre álló források szerinti állami védekezés során felhasználható forrás rendelkezésre állása esetén.
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TE; TMO; TKO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Részben teljesült, forrás nem volt rá nagyobb volumenben. A fizikai brigád segítségével történtek kis kiterjedésű irtási munkálatok. Állami védekezés kapcsán biztosított forrásból Bács-Kiskun és Csongrád-Csanád vármegyékben egy-egy célterületen valósult meg.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	4.
A kitűzött cél megnevezése:	A körzeti erdőtervezés során meghozott hatósági határozatok 2022-2025. évre eső részeinek végrehajtása. Tisztások, cserjések kialakítása.
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TE, TKO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Részben megvalósult.

A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	5.
A kitűzött cél megnevezése:	Az erdőtervezési feladatok ellátásához szükséges biotikai adatgyűjtés a következő erdőtervezési ciklushoz az Ásotthalmi és Közép Dunai ETK területén.
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TMO; TE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	nem
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	6.
A kitűzött cél megnevezése:	A természetvédelmi célú vízmegőrzések fokozása: ezt szolgáló vízellátási-művek vízgazdálkodási üzemelési engedélyei rendezésének folytatása, új bukóműtárgyak létesítése és engedélyeztetése
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TMO; TE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	DTE: Apajon gravitációs úton: 206,55 ha és szivattyúval (KDVVIZIG): 54,3 ha Kunszentmiklóson gravitációs úton 4 ha (Tasskertes), 35 ha (Pozsáros), és szivattyúval (KNPI) 4 ha (Bösztör) Soltszentimre: 40 ha gravitációs úton Szabadszállás: 50 ha gravitációs úton Árasztáshoz szükséges eszközpark fejlesztése (öntözéstechnikai eszközök), beszerzési eljárás lefolytatása. HTE: Kecel-Bogárzó csatorna (Kecel): Magasításra és megerősítésre került a homokzsákos bukó. Illetve a felsőbb szakaszon még két ilyen vízmegőrző műtárgy került földmunkával megépítésre, annak érdekében, hogy a vízmegőrzés a szakaszos jellegéből adódóan ne csupán az alsó szakaszon kerüljön megőrzésre. Hegy-alatti csatorna (Homokmégy): A meglévő bukó megerősítésre került, illetve a csatorna szakaszától feljebb egy másik bukó létesült a hatékony vízmegőrzés érdekében. A felső szakasz magasabb vizet tart a mocsár és láperdő, valamint a horgászó vízmegőrzése érdekében, míg a torkolathoz közeli pedig alacsonyabbat. Sima-tavi-csatorna (Homokmégy): Az elmúlt néhány év tapasztalata alapján magasabb vízszint megőrzése érdekében az átereszt átengedési szintje lett megemelve pipa beépítésével, kb. 20-30 cm-rel növelve a vízszintet a csatornában. DVCS III-as mellékág (Homokmégy): Az elmúlt néhány év tapasztalatai után a zsilipben működő bukó még mindig nem elegendő vizet tart, ezért magasítás volt szükséges deszkákból álló bukó magasításával, illetve előzetesen a zsilip körüli talaj gépi egyengetésével. Névtelen-csatorna I. (Homokmégy): Magas térszínen egy nagyobb, géppel kialakított és kézzel, homokzsákkal megerősített bukó a közeli mocsár vízkészletét őrzi, míg a torkolatnál megépített pedig a csatornaszakaszán őrzi a vizet.

	Polgárdi-csatorna (Homokmégy): Ezen csatorna esetében is kettős bukó létesítésére volt szükség, így a csatorna harmadában, magas térszínen egy nagyobb, géppel kialakított és kézzel, homokzsákkal megerősített bukó a közeli mocsár vízkészletét őrzi, míg a torkolatnál megépített pedig a csatornaszakaszán őrzi a vizet. Fekete-tó (Katymár): Betétpallós módszerrel végeztünk vízvisszatartást célzó beavatkozást a Kígyós-főcsatorna katymári szakaszán. A cél a részben az Igazgatóság vagyongazdálkodásában levő országos jelentőségű védett természeti terület, a Fekete-tó gravitációs úton történő árasztása volt egy feltöltő árkon keresztül. A beavatkozásnak köszönhetően mintegy 30 hektáron történt meg a tómeder vízzel való feltöltése. Az ősz folyamán a betétpallók alatti meder betonnal történő stabilizálását végeztük el, aminek várhatóan kevesebb alul átfolyó víz lesz az eredménye, ezáltal csökkenthető lesz a vízvesztés, növekedhet a megtartott víz mennyisége. TTE: Baksi-pusztá: 2025-ben 380 ha-t árasztottunk el (2023-ban 120 ha-t, 2024-ben 200 ha-t). A vízpótlás a Dong-éri főcsatornából történik. A pusztá vízkormányzását és vízmegőrzést segítő beavatkozás volt a Vesszős-széki csatorna gátjának javítása és a Hatvani csatak átereszének tisztítása vállalkozó bevonásával. Ópusztaszer-Balástya között, a Sárga-tanyánál közel 40 ha-on sikerült vizet tartanunk a nyár közepéig, 2024. után második alkalommal a 2025-ben. Szikra és Alpári Holtág vízpótlása az élő Tiszáról július-augusztusban. A teljes beemelt mennyiség kb. 2,8 millió m³, amely a Szikrai Holt Tiszán kb. 43 cm, az Alpári Holt Tiszán kb. 30 cm emelkedést jelentett, ugyanakkor nem kapott pótlást a Nagy-tó, a Tőzegbánya-tavak, Dög-Tisza, Sulymos-tó. II. Csongrád-Bokrosi Sós-tó feltöltése a Csukás-érről (kb. 100 ha-on), legkevesebb kétszer évente (egyszer a nyári leszártás/leszáradás utáni mederkaszálat követően, késő ősszel-tél elején, majd szükség szerint a fészkelési időszak kezdete előtt, tavasszal. TMO: Főbb eredmények: MBH támogatásból megvalósult napelemes vízpótlás Kunszentmiklós térségében, Katymár Fekete-tó vízpótlása (HTE, TMO együttműködésben), Kis-rét vízpótlása, Baksi pusztá, Csaj-tó, Csongrád-Bokrosi sóstó, Gátéri Fehér-tó vízpótlások
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Igen.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	7.
A kitűzött cél megnevezése:	Vízmegőrzési területek kijelölése, a már kijelölt területeken előzetes egyeztetés lefolytatása, a már egyeztetett területen a szükséges engedélyezési eljárások lefolytatása, a már engedéllyel rendelkező területeken kivitelezési munkák előkészítése és megvalósítása
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TMO; TE

Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult. DTE: Apajon gravitációs úton és SAVESODAWETLAND Life keretében. Kunszentmiklóson ca 150 ha (Tasskertes, Pozsáros, Lapos-rét, Bösztör); gravitációs úton és szivattyúval (KNPI). Szabadszálláson ca 120 ha Soltsszentimrén ca 40 ha Saját szivattyúk üzemeltetése 2026. februártól. HTE: Kecel és Kiskörös térségében megtörtént a területek kijelölése, az engedélyezési eljárások és az árasztás tervezése folyamatban van. TMO: Az OVF által koordinált „Vizet a tájba” programban a KNPI véleményezőként vett részt, ill. saját területi javaslatokkal is élt.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Igen.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	8.
A kitűzött cél megnevezése:	NBmR működtetése és Natura 2000 élőhelyek, valamint a regionálisan védett és fokozottan védett fajok monitorozása (védett és fokozottan védett növény fajok, növénytársulások, közösségi jelentőségű élőhelyek, puhatestűek, egyenesszárnnyú közösségek, denevérközösségek, kisméltók, közönséges ürge, madárfajok monitorozása, élőhelyterképezés), két országos NBmR projekt szervezése
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TMO; TE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult. Az AM által biztosított kereten túl a KNPI jelentős mértékben saját forrást is rendelt a feladatokhoz, a kötelező projekteken kívül további kutatások elvégzésére is sor került.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	9.
A kitűzött cél megnevezése:	Térinformatikai alapon működő, a hatósági engedélyeket tartalmazó fedvény elkészítésével kapcsolatos előkészítő tanulmány készítése a megvalósíthatóságra vonatkozóan
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TMO, BO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Nem valósult meg, az OBM Natura moduljának tapasztalatait szeretnénk ehhez felhasználni, de az még nem áll rendelkezésre.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	10.
A kitűzött cél megnevezése:	Inváziós kataszter aktualizálása oly módon, hogy tájegységenként meghatározandóak azok a területek, ahol a beavatkozás a legszükségesebb, és azoknak az inváziós fertőzőittségének változását kell nyomon követni.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Nem teljesült.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	11.
A kitűzött cél megnevezése:	5 ha alatti haszonbérleti szerződések megkötése
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	BO; TE

Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Nem volt 5 ha alatti haszonbérleti szerződés.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	12.
A kitűzött cél megnevezése:	Haszonbérleti pályázat után szerződések megkötése
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	BO; TE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Nem volt haszonbérleti pályáztatás.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	13.
A kitűzött cél megnevezése:	Haszonbérlet ellenőrzése
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	BO; TE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósultak a tervezett haszonbérleti ellenőrzések (egy szerződés esetében maradt el az ellenőrzés, mivel a haszonbérlet elhalálozott).
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	14.
A kitűzött cél megnevezése:	Az Informatikai Beszerzési Fejlesztési Terv alapján a KNPI informatikai hálózatának, illetve informatikai eszközparkjának további korszerűsítése asztali számítógépek, monitorok, notebookok beszerzésével. A szerverszoba korszerűsítése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	JIO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Részben teljesült.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen, folyamatosan minden évben
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	15.
A kitűzött cél megnevezése:	Céges mobiltelefonok cseréje
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	JIO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Folyamatosan történik, az elhasználódás, a meghibásodások és az elavulás mértékében.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	16.
A kitűzött cél megnevezése:	A vezetékes és mobiltelefonok használati rendjéről szóló szabályzat felülvizsgálata
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	JIO; gigh.
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult. Kiadásra került az ÁLT/3-105/2025. sz. igazgatói utasítás.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	nem
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	17.
A kitűzött cél megnevezése:	A járművek üzemeltetéséről, karbantartásáról, javítási rendjéről, a károk megtérítéséről szóló szabályzat felülvizsgálata
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	ÜCS
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	nem valósult meg
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	18.
A kitűzött cél megnevezése:	Online jegyvásárlási rendszer működtetése
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	ÖKNO, PSZO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	A rendszert használja az igazgatóság, problémamentesen működik.

A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	19.
A kitűzött cél megnevezése:	A Természet Háza előkert és a Hankovszky-liget kisléptékű kertészeti rendezése
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	ÖKNO; ÜCS
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult, de folyamatos fenntartás és további kisebb fejlesztés szükséges még.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	20.
A kitűzött cél megnevezése:	Kiemelt rendezvényként a XIV. Fehértavi Darvadozás megszervezése és lebonyolítása
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	ÖKNO, TTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult, rendben lezajlott a rendezvény.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	21.
A kitűzött cél megnevezése:	Tavaszköszöntő 2025 verseny megszervezése, lebonyolítása
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	ÖKNO, HTE, TTE, DTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult, rendben lezajlott a verseny.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	nem, minden évben aktuális
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	22.
A kitűzött cél megnevezése:	Tűzokünnep szervezése Kunszentmiklós-Böszörményen
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	ÖKNO, DTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Elmaradt tekintettel a száj- és körömfájás járványra.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	nem, minden évben aktuális
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	23.
A kitűzött cél megnevezése:	Állattenyésztéssel kapcsolatos ügyintézés: • Állattenyésztéssel kapcsolatos beszerzési és értékesítési eljárások ügyintézése, jelentések és nyilvántartások naprakész állapotban tartása. • Szezonális állománykezelések koordinálása, nyilvántartások vezetése. • Legeltetési terv készítésének koordinálása, legeltetés folyamatos monitoringja. • Vagyongazdálkodási tervezés és tényadatok rögzítése az AM irányába. • Területkezelési terv elkészítésének koordinálása, összesítése. • Vagyongazdálkodással kapcsolatos statisztikák, adatszolgáltatások határidőre történő elvégzése. • A Gazdálkodási Naplóhoz és a Nitrátjelentéshez szükséges alapadatok összegyűjtése, jelentések határidőre történő leadása. • A Biokontroll tanúsításához szükséges tevékenységek koordinálása. • Az Egységes Kérelemhez szükséges alapadatok begyűjtése, a kérelem határidőben történő beadása

A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TKO; TE; TMO; BO; JIO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	megvalósult
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	24.
A kitűzött cél megnevezése:	Növénytermesztéssel kapcsolatos ügyintézés: • TE által ügyintézett beszerzési eljárás lefolytatása határidőre, TKO által koordinálva. • TKO által ügyintézett értékesítési eljárás lefolytatása határidőre. • Vagyongazdálkodási tervezés és tényadatok rögzítése az AM irányába. • Területkezelési terv elkészítésének koordinálása, összesítése. • Vagyongazdálkodással kapcsolatos statisztikák, adatszolgáltatások határidőre történő elvégzése. • A Gazdálkodási Naplóhoz és a Nitrátjelentéshez szükséges alapadatok összegyűjtése, jelentések határidőre történő leadása. • A Biokontroll tanúsításához szükséges tevékenységek koordinálása. • Az Egységes Kérelemhez szükséges alapadatok begyűjtése, a kérelem határidőben történő beadása
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TKO, TE, TMO, BO, JIO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	megvalósult
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	25.
A kitűzött cél megnevezése:	Erdészettel kapcsolatos ügyintézés • beszerzési eljárások lefolytatása határidőre, • jelentések és nyilvántartások naprakész állapotban tartása, • statisztikák, adatszolgáltatások határidőre történő elvégzése, • hatóságokkal kapcsolattartás, ügyintézés, • erdőterületek természetvédelmi kezelése (inváziós irtás), • erdőterület igénybevételek.
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TKO, TE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	megvalósult
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	26.
A kitűzött cél megnevezése:	Természetvédelmi őrszolgálatokkal kapcsolatos alcélok: • természetvédelmi őrzés, • feladatellátáshoz szükséges feltételek biztosítása, • hatósági feladatellátás, együttműködés más szakterületekkel.
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TKO, TE

Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	megvalósult
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	27.
A kitűzött cél megnevezése:	Közmunkaprogram megvalósítása
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TKO, TE, PSZO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	megvalósult
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	28.
A kitűzött cél megnevezése:	A saját vagyongazdálkodásban lévő, de haszonbérbe adott területen lévő, mintegy 50 db vízjogi engedély nélküli kút fennmaradási engedélyeinek beszerzése, a rendelkezésre álló források függvényében
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TMO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Részen valósult meg (ítató kutak esetében)
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	29.
A kitűzött cél megnevezése:	A KNPI működési területéről származó védett természeti értékek adatait nyilvántartó biotikai adatbázis tartalmának validálása, a korábbi AgyMind adatbázis elemeinek betöltése a 2022. óta bevezetett OpenBioMaps adatbázisba, ezt követően az egységesített adatbázis adatainak világhálón történő közzétételének megvalósítása.
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TMO, BO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Részen teljesült. A validálás és a világhálón történő közzététel feltételeinek megteremtése egyaránt nagymértékben előrehaladt.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Igen.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	30.
A kitűzött cél megnevezése:	A védett természeti értékek adatkezelési szabályzatának elkészítése (adatgyűjtés, validálás, jogosultságok, karbantartás, biztonsági mentés, rendszeres és eseti adatszolgáltatások, külső adatgyűjtők, közzététel).
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TMO, BO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Nem valósult meg.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	31.
A kitűzött cél megnevezése:	A KNPI működési területén megjelenő idegenhonos inváziós kaktusz állományok felmérése, kisebb állományok kiirtása, az előző évben történt irtások ellenőrzése, szükség szerint utókezelés.
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TMO, TE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Igen.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	32.
A kitűzött cél megnevezése:	A KNPI központi épületének madárutkőzés elleni védelmének megtervezése, kiépítése/kiépítése.

A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TMO, ŰCS
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Részben megvalósult, megtörtént a szükséges technikai felszerelés beszerzése.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Igen.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	33.
A kitűzött cél megnevezése:	Erdészettel kapcsolatos ügyintézés: fahasználatok és az ahhoz kapcsolódó eladások, beszerzések erdőművelési tevékenységek (ültetések, ápolások) és az ahhoz kapcsolódó beszerzések hatósági ügyintézés erdőterületek természetvédelmi kezelése (inváziós irtás) erdőterület igénybevételek anyagi jellegű beszerzések (csemete, kerítésanyag, vegyszer) szolgáltatás beszerzések (lőszermentesítés, vegyszerezés, kerítésépítés)
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TKO, TE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	megvalósult
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	34.
A kitűzött cél megnevezése:	Munkatársak intézményhez kötődését erősítő intézkedések koncepciójának kidolgozása. Lehetséges tartalmi elemek pl.: belső rendezvénynaptár kidolgozása; munkatársaknak szánt, jelenlegi és volt dolgozókat is bemutató, méltató hírlap rendszeres készítése; tájegységenként 2 db túravezetés csak munkatársaknak; kötetlenebb témákkal bombázható belső B-levelezőlista indítása; stb.
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	minden szervezeti egység, JIO (HR) koordinál
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Egyes elemek megvalósultak (nőnap rendezvény, csapatépítő rendezvény, korábbi igazgatónk 80. születésnapjának megünneplése, HTE buckatúra, tűzokleső túra, kismamák meghívása a rendezvényekre, ping-pong verseny, karácsonyi ebéd, Kontyvirág dolgozói gyerektábor).
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	35.
A kitűzött cél megnevezése:	Erdőssztyepek sztyepprétfoltjainak élőhely-rekonstrukciós módszereit 5-50 m ² -es mintaterületeken tesztelő terepi kísérletek végzése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TMO, TE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Nem valósult meg.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Igen.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	36.
A kitűzött cél megnevezése:	Erdészeti nyiladékok és közelítő utak térképének elkészítése a tüzmegelőzési terv kiegészítésére
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TE, TKO, BO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	nem
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	37.
A kitűzött cél megnevezése:	A veszélyes inváziós növényfaj Sporobolus cryptandrus fertőzésétől mentesen tartandó

	élőhelyfoltok terepi kijelölése és monitorozásának megkezdése, szükség esetén a mentesítés lefolytatása a védett és Natura 2000 területeken.
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TE, TMO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Részben megvalósult. HTE: A monitorozás és a mentesítés folyamatos volt. TTE: Ásotthalom Kiss Ferenc emlékerdőben történt terület/élőhelyfolt kijelölés, megfigyelés megtörtént, fertőzöttség nem észlelt.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Igen.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	38.
A kitűzött cél megnevezése:	A Bajai Földikútya-rezervátum TT védetté nyilvánítás óta bekövetkezett élőhelyi állapotváltozásának felmérése
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TMO, ÁIGH
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Nem.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	39.
A kitűzött cél megnevezése:	A Bajai Földikútya-rezervátum TT védetté nyilvánítás óta bekövetkezett élőhelyi állapotváltozásának felmérése
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TMO, ÁIGH
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Nem.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	40.
A kitűzött cél megnevezése:	A Gátéri Fehér-tó Tvt. 24. (1) bekezdés b) pontja szerinti eljárásban történő védetté nyilvánítása
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TTE, TMO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Előkészítő egyeztetés történt, nem valósult meg.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	41.
A kitűzött cél megnevezése:	Kontyvirág Erdei Iskola régi szárny felújításának tervezése
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TTE, ÜCS
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Nem valósult meg.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	42.
A kitűzött cél megnevezése:	Kontyvirág Erdei Iskola napelem, légkondicionáló berendezések kialakítása az erdei iskola épületében
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TTE, ÜCS
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Nem valósult meg, 2026-ban a Téry Ödön projekt keretein belül várható a megvalósítása.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	43.
A kitűzött cél megnevezése:	Szász tanya állagmegőrző munkálatai

A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TTE, ŰCS
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Részben valósult meg, további illetve folyamatos karbantartás szükséges.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	44.
A kitűzött cél megnevezése:	Kurgán Természetvédelmi Bemutatóhely népszerűsítés
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TTE, ÖKNO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult, de ez folyamatos és fejlesztendő feladat.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen

II. Egy szervezeti egységet érintő célkitűzések, a szervezeti egységek önállóan vállalt célkitűzései

Birtokügyi Osztály

A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	45.
A kitűzött cél megnevezése:	Tárgyévben megvásárolt ingatlanok vagyongazdálkodási szerződésbe kerülése
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	BO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Egy ingatlan került megvásárlásra az év utolsó negyedében, 2026. évi kérelemben fog szerepelni.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	46.
A kitűzött cél megnevezése:	Földtulajdonosi közösségektől haszonbérleti díjak beszedése
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	BO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen

Természetmegőrzési Osztály

A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	47.
A kitűzött cél megnevezése:	A KNP megalapításának 50. évfordulójára (2025) tervezett szakmai kiadványhoz: Hangyák, futóbogarak, egyenesszárnúak, kabócák, popoloskák felmérése Bugacon az 50 évvel ezelőtti publikációban szereplő módszerekkel.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TMO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult. A kiadvány összeállítása még zajlik.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Nem.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	48.
A kitűzött cél megnevezése:	Közösségi jelentőségű csigafajok ETRS háló alapú felmérésének folytatása
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TMO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Igen.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	49.

A kitűzött cél megnevezése:	Vízimadár monitorozás a Csaj-tavon (a megváltozott gazdálkodás hatásának függvényében)
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TMO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Igen.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	50.
A kitűzött cél megnevezése:	Kiskőrös település közigazgatási területén az ex lege oltalom alatt álló védett természeti területek felülvizsgálata
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TMO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult a kérdéses területek hrsz-ek szerinti részletes jellemzése, minősítése
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	nem

Jogi és Igazgatási Osztály

A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	51.
A kitűzött cél megnevezése:	Belépési és beléptetési szabályzat ismételt felülvizsgálata
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	JIO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Részben megvalósult, az ÁLT/3-24/2025 sz utasítás fizikai védelmi eljárásrend kiadásra került, amely az informatikára vonatkozó részt tartalmazza, az ÁLT /45- 5/2021 sz. ig. utasítást még módosítani kell.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen

Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Osztály

A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	52.
A kitűzött cél megnevezése:	Környezeti nevelési programok tartása és fejlesztése
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	ÖKNO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult. (Készültek új foglalkozások és új eszközök is.)
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	53.
A kitűzött cél megnevezése:	2 alkalommal Két víz köze kiadvány szerkesztése, kiadása és terjesztése
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	ÖKNO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Részben valósult meg, csak egy kiadvány készült el.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	54.
A kitűzött cél megnevezése:	Weblap(ok) és közösségi oldal működtetése, folyamatos frissítése
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	ÖKNO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult, folyamatosan végzendő feladat.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	55.
A kitűzött cél megnevezése:	Nemzeti parki védjegy pályázat kiírása

A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	ÖKNO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Nem valósult meg.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	56.
A kitűzött cél megnevezése:	KNPI turisztikai létesítmények helyzetelemzése, fejlesztési terv készítése
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	ÖKNO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Részben valósult meg. Folyamatos helyzetelemzés történik, fejlesztések történnek, de dokumentumban leírt fejlesztési terv nem készült.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	57.
A kitűzött cél megnevezése:	Legalább egy tanösvény teljes felújítása
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	ÖKNO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Nem valósult meg. (DTE-ben történtek táblafelújítások a DTE koordinálásában, 2025. év elején befejeződött a 2024-ről áthúzódott Csodarét tanösvény befejezése, de új tanösvényfelújítás nem történt)
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	58.
A kitűzött cél megnevezése:	Pusztai Kapuja Információs Központ üzemeltetése, programok szervezése
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	ÖKNO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	59.
A kitűzött cél megnevezése:	Videópályázat lebonyolítása
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	ÖKNO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	nem

Pénzügyi és Számviteli Osztály

A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	60.
A kitűzött cél megnevezése:	A pénzügyi szabályzatok aktualizálása
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PSZO-GIGH
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	2025. évben az alábbi szabályzatok / igazgatói utasítások készültek vagy kerültek módosításra: - Igazgatói utasítás Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében lévő földterületek haszonbérleti díjával kapcsolatos fizetési halasztási kérelmek eljárási rendjéről - Feleslegessé vált vagyontárgyak hasznosítási és selejtezési szabályzata
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	61.
A kitűzött cél megnevezése:	A Magyar Államkincstár 2022 januárjától bevezetett és 2025. január 1-jétől a kötelezettségvállalásokra, a kötelezettségekre, valamint a 10 millió Ft-ot elérő

	vagy meghaladó követelése tételes bejelentési kötelezettségével bővített Központi Költségvetés végrehajtását Támogató Rendszerének való megfelelés biztosítása. A bejelentési kötelezettség módszere 2025. évben megváltozik.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PSZO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Magyar Államkincstár Költségvetési Moduljához (KM modul) elektronikus úton történő csatlakozás megvalósult. A Griffsoft Zrt. tájékoztatójában leírt feladatok elvégzésre kerültek.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Nem
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	62.
A kitűzött cél megnevezése:	A Magyar Államkincstár 2022. januárjától bevezetett Számlavezető Rendszer Ügyfél Front-end felületén keresztül történő belépési és hitelesítési folyamat 2025. évben történő megváltozásához (eID hitelesítés) a feltételek megteremtése
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PSZO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	E személyi olvasók beszerzése megtörtént mindenki részére, aki az SZR-t használja. Tesztelési napokat jelölt ki a MÁK és ekkor a belépési és hitelesítési folyamat tesztelése megtörtént. Minden SZR felhasználó tudja használni a rendszert.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Nem.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	63.
A kitűzött cél megnevezése:	Magyar Államkincstár Költségvetési moduljához történő elektronikus úton megvalósuló csatlakoztatás legkésőbb a Digitális Kormányzati Ügynökség és a GriffSoft Informatikai Zrt. között a „Forrás rendszer kapcsolódó szolgáltatások (KGR21)” tárgyában létrejött hatályos Keretmegállapodás végén, 2025. március 17-ével valósul meg. A Magyar Államkincstár nem biztosított lehetőséget a 2024. évközi KM online csatlakozásra, így 2025. évre húzódik át.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PSZO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	A KKVTR KM-hez történő elektronikus úton való csatlakozás megtörtént. A Griffsoft Zrt által leírt feladatokat elvégeztük. A KKSZB-n a szükséges beállításokat elvégeztük, tokeneket kiváltottuk, amelyek ezt követően évente lejárnak, melyről a Rendszer Felhatalmazási Nyilvántartás automatikus figyelmeztető emailt küld. Először a tokenek lejárátát megelőző 60 nappal, majd a lejáráthoz közelítve egyre sűrűbb időközönként. A rendszer működik.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Nem
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	64.
A kitűzött cél megnevezése:	Szobaleltár kialakítása az Igazgatóság összes szervezeti egységére vonatkozóan
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PSZO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	2 szervezeti egység (PSZO, TKO) vonatkozásában teljes egészében, a PKO vonatkozásában részben megvalósult. 2025. évben a leltárfelvételi ívek nyomtatása közben kiderült, hogy téves információ alapján nem jó mezőket töltöttünk föl a Forrásban, így

	újra kell kezdeni a folyamatot. A többi szervezeti egységnél a leltározás folyamán kerültek rögzítésre a szobaszámok. Ezek felvitele is folyamatban van.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	65.
A kitűzött cél megnevezése:	A beszerzett és a számlával együtt megküldött átadás-átvételi bizonylatok alapján bevételezett eszközök esetében az analitikus nyilvántartó a Forrás programban generált eszköz azonosítókat megküldi az érintett szervezeti egységek felé, mely általuk felrögzítésre kerül az érintett az eszközökre.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PSZO + tárgyi eszköz beszerzésben érintett szervezeti egységek
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Az eszközazonosítók a tárgyi eszköz analitikus könyvelő által email formájában megküldésre kerülnek a szervezeti egységek leltárterület felelősei, illetve a tájegységek adminisztrátorai részére is.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Nem

Homokhátság Tájegység

A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	66.
A kitűzött cél megnevezése:	A Naprózsa Ház és Erdei Iskola kertrendezési feladatainak elvégzése külső vállalkozó bevonása nélkül a tájegységi fizikai brigáddal.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	HTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Csak külső vállalkozó bevonásával sikerült teljeskörűen a kertrendezési feladatokat elvégezni.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	67.
A kitűzött cél megnevezése:	Erdészeti nyiladékok karbantartása erdőtűz megelőzési célból a Bócsa-Bugac törzsterületen
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	HTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	megvalósult
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	68.
A kitűzött cél megnevezése:	Intenzív adatgyűjtés előre meghatározott protokoll szerint előre meghatározott fajoknál, fajcsoportoknál évenkénti váltásban. (2025-ben: harkályfajok felmérése a HTE saját vagyonkezelt erdőterületeiben).
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	HTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	megvalósult
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	új célcsoporttal igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	69.
A kitűzött cél megnevezése:	Izsák-Páhi állattartó telepünkön a jelenlegi karámrendszer lebontása, új létesítése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	HTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	megvalósult
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	nem
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	70.

A kitűzött cél megnevezése:	A KNPI 50 évfordulója alkalmából ingyenes szakmai nyílt napok szervezése pedagógusok részére a Naprózsa Erdei Iskolában és a Kolon-tavi Fürkészőben, a HTE környezeti neveléssel kapcsolatos tevékenységének bemutatásának céljából.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	HTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	megvalósult
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	nem

Tiszamenti Tájégség

A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	71.
A kitűzött cél megnevezése:	Vizes élőhely természetvédelmi kezelése 60 házi bivaly legeltetésével 160 ha kiterjedésben Gátéri Fehér-tó területén
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	72.
A kitűzött cél megnevezése:	Csaj-tó halas-tavi vizes élőhely fenntartása, 3-as, 4-es, 5-ös, 6-os, 10-es tőegységek üzemi vízszinten tartása.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult. 2025. március-október közötti időszakban üzemi vízszinten voltak a megjelölt tavak. Októbertől megkezdődött a lehalászás időszaka (2, 5, 6, 10 tőegység). 2025.12.31-én a 6-os tó volt ¼ vízszinten. A többi tó üzemi szintre lett visszatöltve.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Igen. Kibővítve 2, 9, 12, 13-as tó üzemi szinten tartásával.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	73.
A kitűzött cél megnevezése:	A KNP megalapításának 50. évfordulójára (2025) tervezett szakmai kiadványhoz: fészkelő madárfauna felmérése Szikra és az Alpári-rét területén, hosszú távú állományváltozásaik elemzése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	nem valósult meg
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	nem
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	74.
A kitűzött cél megnevezése:	A KNP megalapításának 50. évfordulójára (2025) tervezett szakmai kiadványhoz: emlősfafa ismételt felmérése, hosszú távú állományváltozásainak jellemzése a Mártélyi TK területén.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	nem valósult meg
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	nem
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	75.
A kitűzött cél megnevezése:	Tőserdő rehabilitációs erdőtervezés, terv elkészítése erdők állapotának felmérése, hosszú távú erdőtervezés

	az erdők természetességi állapotának fenntartása, javítása érdekében)
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	A Kecskeméti és a Bugaci erdőtervezési körzetek tervezéséhez benyújtott erdőkezelői javaslat alapján elkészült új erdőterv határozza meg a természetvédelmi célú erdőkezelés kereteit. A beavatkozási helyszínek kiválasztása, a kezelések módja, és ütemezése tervezés alatt.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	76.
A kitűzött cél megnevezése:	Kontyvirág Erdei Iskola gyökérzónás szennyvíztisztító rendszer tervezése és kiépítése
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	megvalósult
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	nem
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	77.
A kitűzött cél megnevezése:	Kontyvirág Erdei Iskola kültéri zuhanyzóinak kiépítése
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	megvalósult.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	nem
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	78.
A kitűzött cél megnevezése:	Kontyvirág Erdei Iskola belső helyiségeinek festése, mázolósa
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Nem valósult meg, csak kisebb javítások történtek. 2026-ban a Téry Ödön projekt keretein belül várható a megvalósítása.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	79.
A kitűzött cél megnevezése:	Fehér-tavi Kutatóház állagmegóvási munkáinak folytatása, tisztítófestés, nagytakarítás
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	részben valósult meg
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen

Dunamenti Tájegység

A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	80.
A kitűzött cél megnevezése:	Nyári állások karámrendszerének felújítása
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	DTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Nem valósult meg, de a műszaki tartalom elkészült és piacutató árajánlatok is beszerzésre kerültek. A KNPI több kerítést/karámot épített 2025-ben, így részben vállalkozói kapacitáshiány állt elő.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	81.

A kitűzött cél megnevezése:	Zab-szék mellett lévő ezüstház erdő művelési ágból való kivonása
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	DTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	nem valósult meg, mivel a LIFE IP forrás még bizonytalan volt
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	82.
A kitűzött cél megnevezése:	A kunszentmiklósi Nagy-réten tűzokvédelmi szempontú növénytermesztés megvalósítása
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	DTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult. A szántók kezelése tűzokvédelmi szempontok szerint történt 2025-ben. 2025 őszén a vetések megtörténtek, így a 2026-os kezelés is biztosítható.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	nem (rendszeres tevékenységünk)
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	83.
A kitűzött cél megnevezése:	A KNP megalapításának 50. évfordulójára (2025) tervezett szakmai kiadványhoz: tűzok és kék vércse hosszú távú állományváltozásainak elemzése a Felső-Kiskunsági szikes puszta területét illetően.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	DTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	nem valósult meg
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	nem
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	84.
A kitűzött cél megnevezése:	A KNP megalapításának 50. évfordulójára (2025) tervezett szakmai kiadványhoz: szikes tavak fészkelő madárközösségének megismételt felmérése, hosszú távú állományváltozásaik elemzése a Felső-Kiskunsági szikes tavak területén.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	DTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	nem valósult meg
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	nem
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	85.
A kitűzött cél megnevezése:	DTE központ tárolási feltételeinek biztosítása, illetve vagyonvédelmének fejlesztése. (raktárépület felújítása, géptároló kerítésének és vagyonvédelmének kiépítése.)
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	DTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Részben megvalósult; a raktárépület karbantartására vállalkozói szerződés aláírása 2026. január elejére várható.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen, a tényleges megvalósítás, illetve további elemek megvalósítása
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	86.
A kitűzött cél megnevezése:	Állattartás feltételeinek fejlesztés (pl. abrakolás lehetőségének megteremtése, állattartáshoz szükséges eszközállomány megújítása)
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	DTE

Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Részben megvalósult; itató vályúk beszerzése megtörtént, szemroppantók beszerzés alatt.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	87.
A kitűzött cél megnevezése:	DTE közlekedő útjainak fejlesztése (állattartó telepeken, DTE központ)
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	DTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Részben megvalósult; DTE központban megvalósult, és mindkét telepen történtek karbantartás jellegű fejlesztések: tereprendezések, tárolási kapacitás javítása.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	88.
A kitűzött cél megnevezése:	Szolgálati lakások lakhatási feltételeinek fejlesztése (utak, internet, stb.)
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	DTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	nem valósult meg
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	89.
A kitűzött cél megnevezése:	DTE információs eszközrendszerének fejlesztése (pl. útbaigazító- és információs táblák, oktatási anyagok bemutatása – Sztyeppék Háza, tanösvények, stb.)
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	DTE
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult; átfogó táblabeszerzés, közúti tábla beszerzése megtörtént, pótlások, javítások várhatók már csak.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	nem, minden évben aktuális

Üzemeltetési Csoport

A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	90.
A kitűzött cél megnevezése:	Egységkölttség (összes költség Ft/futott km) kimutatására alkalmas programban (GPS program gépjármű nyilvántartó modulja) a teher- és személygépjárművek műszaki- és javítási adatainak rögzítése, gépjárművenkénti egységkölttség kimutatás elkészítése, selejtezési javaslat összeállítása
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	ÜCS
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Részben valósult meg. A teher- és szgk-k vonatkozásában a költségkimutatás 2025. évre elkészült, az adatok rögzítése még szükséges, a selejtezési javaslathoz a szervezeti egységek vezetőivel történő egyeztetés szükséges.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	91.
A kitűzött cél megnevezése:	Egységkölttség (összes költség Ft/futott km) kimutatására alkalmas programban (GPS program gépjármű nyilvántartó modulja) foglalt adatok alapján a selejtezésre javasolt teher- és személygépjárművek meghatározása
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	ÜCS

Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Részben megvalósult.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	92.
A kitűzött cél megnevezése:	Mezőgazdasági erő- és munkagépek éves javítási költségének meghatározásához kapcsolódó nyilvántartás létrehozása, adattal történő feltöltése
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	ÜCS
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Nem valósult meg, előkészítési szakaszban van.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen

Pályázatkezelési Osztály

A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	93.
A kitűzött cél megnevezése:	A KEHOP-4.1.0-15-2016-00010 számú „Vizes élőhely rekonstrukciója és a fokgazdálkodás lehetőségének megteremtése a tiszalparti Nagy-tó területén” című projektben a fenntartási időszak nyomon követése, fenntartási jelentés készítése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult, a záró projekt fenntartási jelentés 2025.09.30-án jóváhagyásra került.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Nem.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	94.
A kitűzött cél megnevezése:	A KEHOP-4.1.0-15-2016-00045 számú „Natura 2000 jelölő füves élőhelyek és a természetvédelmi céllal művelt szántók kezelése” című projektben a fenntartási időszak nyomon követése, fenntartási jelentés készítése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	megvalósult
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	95.
A kitűzött cél megnevezése:	A KEHOP-4.1.0-15-2016-00046 számú „Tájédegen fafajokból álló erdők átalakítása Natura 2000 jelölő élőhelyekké a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság védett természeti területein” című projektben a fenntartási időszak nyomon követése, fenntartási jelentés készítése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	megvalósult
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	96.
A kitűzött cél megnevezése:	A KEHOP-4.1.0-15-2016-00052 számú „A puszták kapuja – természeti, kulturális és történelmi örökségeink bemutatása, fogadótér kialakítása Bugacon” című projektben a fenntartási időszak nyomon követése, fenntartási jelentés készítése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	megvalósult

A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	97.
A kitűzött cél megnevezése:	A KEHOP-4.1.0-15-2016-00069 számú „Vizes élőhelyek rehabilitációja és természetvédelmi kezelése a Közép-Tisza mentén című projektben a fenntartási időszak nyomon követése, fenntartási jelentés készítése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	megvalósult
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	98.
A kitűzött cél megnevezése:	A KEHOP-4.1.0-15-2016-00070 számú „Egy fenntartható, természetkímélő tájhasznosítás újjáélesztése: a fokgazdálkodás XXI. századi lehetőségeinek megteremtése a Mártélyi Tájvédelmi Körzetben” című projektben a fenntartási időszak nyomon követése, fenntartási jelentés készítése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	megvalósult
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	99.
A kitűzött cél megnevezése:	A KEHOP-4.1.0-15-2016-00071 számú „Natura 2000 vizes élőhelyek bemutatása a Duna-Tisza közén” című projektben a fenntartási időszak nyomon követése, fenntartási jelentés készítése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	megvalósult
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	100.
A kitűzött cél megnevezése:	A KEHOP-4.1.0-15-2016-00080 számú „A Péteri-tó természetes mederalakulatának helyreállítása” című projektben a fenntartási időszak nyomon követése, fenntartási jelentés készítése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	megvalósult
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	101.
A kitűzött cél megnevezése:	A KEHOP-4.2.0-15-2016-00009 számú „A területi jelenlét és természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével” című projektben a fenntartási időszak nyomon követése, fenntartási jelentés készítése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	megvalósult
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	102.

A kitűzött cél megnevezése:	A KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001 számú, „A közösségi jelentőségű természeti értékek hosszú távú megőrzését és fejlesztését, valamint az EU Biológiai Sokféleség Stratégia 2020 célkitűzéseinek hazai szintű megvalósítását megalapozó stratégiai vizsgálatok” című projektben a fenntartási időszak nyomon követése, fenntartási jelentés készítése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	megvalósult
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	103.
A kitűzött cél megnevezése:	A VEKOP-4.2.1-15-2016-00007 számú „Csatornák, rizskalitkák, tájsebek, tanyahelyek felszámolása, tájba illesztése a Kiskunsági Nemzeti Park területén” című projektben a fenntartási időszak nyomon követése, fenntartási jelentés készítése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	megvalósult
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	104.
A kitűzött cél megnevezése:	A LIFE12 NAT/HU/001188 számú a „Pannon szikes vízi élőhelyek helyreállítása a Kiskunságban” című LIFE+ Természet pályázatban a csatornaáthelyezés kivitelezésének befejezése, a projekt fizikai zárása.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	megvalósult
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	105.
A kitűzött cél megnevezése:	A LIFE13 NAT/HU/000081 számú „A szalakóta védelme a Kárpát-medencében” című LIFE projektben a fenntartási időszak nyomon követése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	megvalósult
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	igen
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	106.
A kitűzött cél megnevezése:	A LIFE15 NAT/AT/000834 számú „A tűzok határon átnyúló védelme Közép-Európában” című LIFE+ projekt pénzügyi zárása.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Részben teljesült, az elszámolási csomag benyújtásra került, de a záró kifizetési értesítés még nem érkezett meg.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Igen.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	107.
A kitűzött cél megnevezése:	A LIFE15 NAT/HU/000902 számú „A parlagi sas védelme a Pannon Régióban az ember okozta pusztulás csökkentésével” című a kutyával végzett őri feladatok erőforrásainkhoz mérten való folytatása 2025.03.31-ig, a projektben a fenntartási időszak nyomon követése.

A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Igen (a projektben a fenntartási időszak nyomon követése).
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	108.
A kitűzött cél megnevezése:	A LIFE16 NAT/HU/000599 számú a " A meszes homoki erőssztyepp-komplex ökoszisztéma szolgáltatásainak helyreállítása a Peszéri-erdőben" című projektben a fenntartási időszak nyomon követése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Igen.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	109.
A kitűzött cél megnevezése:	A LIFE17 IPE/HU/000018 számú „A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával” c. projekt keretén belül a gyepterületi tanácsadási tevékenység és a gyepterületek védelmével kapcsolatos környezeti nevelői tevékenységek folytatása.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Igen.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	110.
A kitűzött cél megnevezése:	A LIFE18 NAT/HU/000799 számú „A rákosi vipera természetvédelmi helyzetének javítása a Pannon régióban” c. projekt keretén belül megvalósult élőhelyfejlesztési eredmények fenntartása.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Igen.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	111.
A kitűzött cél megnevezése:	A KEHOP Plusz éves fejlesztési keretében nevesített projektek pályázati dokumentációjának benyújtása, a támogatási szerződések megkötése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Igen.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	112.
A kitűzött cél megnevezése:	A LIFE20 NAT/HU/001404 számú „Innovative management of Pannonic salt steppes and loess steppic grasslands to benefit plants, insects and birds” c. projekt keretén belül a növénymonitoring és a ragadozó gazdálkodás folytatása.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO

Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Igen.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	113.
A kitűzött cél megnevezése:	A KEHOP PLUSZ-3.2.1-24-2024-00001 számú „A mórakalmi Nagyszéksós-tó ökoturisztikai fejlesztése” c. projekt elemeinek min. 30%-os teljesülése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Intézkedés kifejtése, megvalósítás menete, megvalósult-e:	Megvalósult.
A célkitűzés folytatása szükséges-e:	Igen.

17. Fontosabb célkitűzések a következő évre (munkaterv), a tervezett pályázatok ütemezése és megvalósítása

I. Több szervezeti egységet érintő célkitűzés

A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	1.
A kitűzött cél megnevezése:	2010-2011. évi iratok irattári jellel való ellátása és selejtezése, a 2025. évi iratok irattári jellel való ellátása valamint ezen évek külső irattárba történő elhelyezése
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	JIO, valamennyi szervezeti egység
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	2.
A kitűzött cél megnevezése:	A saját vagyonkezelésben lévő gyepek természetvédelmi célú kezelés-optimalizálásának folytatása. (A klímaváltozás, a kisebb megszakításokkal évek óta tartó aszályos időszakok kedvezőtlen hatásainak ellensúlyozása céljából a gyepek eltartóképességéhez igazított legelőgazdálkodás fejlesztése, gypes élőhelyek ökológiai állapotának javítása a KNPI saját hasznosításában lévő ingatlanokon, a legelőállatok területi elosztásának újratervezésével.)
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TKO, TMO, TE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Minden évben aktuális
Határidő:	Folyamatos. A kezelés-optimalizálási folyamat lezártnak akkor lesz tekinthető, ha legalább három éven keresztül egyetlen saját vagyonkezelésben lévő legelőn sem merülnek fel túl- vagy alulkezeltségből fakadó ökológiai problémák.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	3.
A kitűzött cél megnevezése:	A környező élőhelyek jó ökológiai állapotát veszélyeztető, inváziós fásszárú állományok, magtermő fák irtása a rendelkezésre álló források szerinti állami védekezés során felhasználható forrás rendelkezésre állása esetén.
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TE; TMO; TKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	4.

A kitűzött cél megnevezése:	A körzeti erdőtervek során meghozott hatósági határozatok 2022-2026. évre eső részeinek végrehajtása. Tisztások, cserjések terméketlen kialakítása.
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításban részt vevő szervezeti egységek:	TE, TKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	5.
A kitűzött cél megnevezése:	A természetvédelmi célú vízmegőrzések fokozása: ezt szolgáló vízellátási-művek vízgazdálkodási engedélyei rendezésének folytatása, új bukóműtárgyak létesítése és engedélyeztetése
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TMO; TE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	6.
A kitűzött cél megnevezése:	Vízmegőrzési területek kijelölése, a már kijelölt területeken előzetes egyeztetés lefolytatása, a már egyeztetett területen a szükséges engedélyezési eljárások lefolytatása, a már engedéllyel rendelkező területeken kivitelezési munkák előkészítése és megvalósítása
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TMO; TE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	7.
A kitűzött cél megnevezése:	NBMR működtetése és Natura 2000 élőhelyek, valamint a regionálisan védett és fokozottan védett fajok monitorozása (védett és fokozottan védett növény fajok, növénytársulások, közösségi jelentőségű élőhelyek, puhatestűek, egyenesszárnyú közösségek, denevérközösségek, kisméltók, közösségek ürge, madárfajok monitorozása, élőhelyterképezés), két országos NBMR projekt szervezése
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TMO; TE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Folyamatos, 8-12 évenként ismétlődő
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	8.
A kitűzött cél megnevezése:	Térinformatikai alapon működő, a hatósági engedélyeket tartalmazó fedvény elkészítésével kapcsolatos előkészítő tanulmány készítése a megvalósíthatóságra vonatkozóan
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TMO, BO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	9.
A kitűzött cél megnevezése:	Inváziós kataszter aktualizálása oly módon, hogy tájegységenként meghatározandóak azok a területek, ahol a beavatkozás a legszükségesebb, és azoknak az inváziós fertőzöttségének változását kell nyomon követni.

A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	10.
A kitűzött cél megnevezése:	5 ha alatti haszonbérleti szerződések megkötése
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	BO; TE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Minden évben aktuális
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	11.
A kitűzött cél megnevezése:	Haszonbérleti pályázat után szerződések megkötése
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	BO; TE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Minden évben aktuális
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	12.
A kitűzött cél megnevezése:	Haszonbérlet ellenőrzése
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	BO; TE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Minden évben aktuális
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	13.
A kitűzött cél megnevezése:	Online jegyvásárlási rendszer működtetése
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	ÖKNO, PSZO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	nem, minden évben aktuális
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	14.
A kitűzött cél megnevezése:	A Természet Háza előkert és a Hankovszky-liget kisléptékű kertészeti rendezése
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	ÖKNO; ÜCS
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	nem, minden évben aktuális
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	15.
A kitűzött cél megnevezése:	Kiemelt rendezvényként a XV. Fehértavi Darvadozás megszervezése és lebonyolítása
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	ÖKNO, TTE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	nem, minden évben aktuális
Határidő:	2026. november 30.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	16.
A kitűzött cél megnevezése:	Tavaszköszöntő 2026. verseny megszervezése, lebonyolítása
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	ÖKNO, HTE, TTE, DTE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	nem, minden évben aktuális
Határidő:	2026. április 30.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	17.
A kitűzött cél megnevezése:	Túzőkűnnep szervezése Kunszentmiklós-Böszörményen
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	ÖKNO, DTE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	nem, minden évben aktuális
Határidő:	2026. május 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	18.

A kitűzött cél megnevezése:	Állattenyésztéssel kapcsolatos ügyintézés: • Állattenyésztéssel kapcsolatos beszerzési és értékesítési eljárások ügyintézése, jelentések és nyilvántartások naprakész állapotban tartása. • Szezonális állománykezelések koordinálása, nyilvántartások vezetése. • Legeltetési terv készítésének koordinálása, legeltetés folyamatos monitoringja. • Vagyongazdálkodási tervezés és tényadatok rögzítése az AM irányába. • Területkezelési terv elkészítésének koordinálása, összesítése. • Vagyongazdálkodással kapcsolatos statisztikák, adatszolgáltatások határidőre történő elvégzése. • A Gazdálkodási Naplóhoz és a Nitrátjelentéshez szükséges alapadatok összegyűjtése, jelentések határidőre történő leadása. • A Biokontroll tanúsításához szükséges tevékenységek koordinálása. • Az Egységes Kérelemhez szükséges alapadatok begyűjtése, a kérelem határidőben történő beadása
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TKO; TE; TMO; BO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Minden évben aktuális
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	19.
A kitűzött cél megnevezése:	Növénytermesztéssel kapcsolatos ügyintézés: • TE által ügyintéztetett beszerzési eljárás lefolytatása határidőre, TKO által koordinálva. • TKO által ügyintéztetett értékesítési eljárás lefolytatása határidőre. • Vagyongazdálkodási tervezés és tényadatok rögzítése az AM irányába. • Területkezelési terv elkészítésének koordinálása, összesítése. • Vagyongazdálkodással kapcsolatos statisztikák, adatszolgáltatások határidőre történő elvégzése. • A Gazdálkodási Naplóhoz és a Nitrátjelentéshez szükséges alapadatok összegyűjtése, jelentések határidőre történő leadása. • A Biokontroll tanúsításához szükséges tevékenységek koordinálása. • Az Egységes Kérelemhez szükséges alapadatok begyűjtése, a kérelem határidőben történő beadása
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TKO, TE, TMO, BO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Minden évben aktuális
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	20.
A kitűzött cél megnevezése:	Erdészettel kapcsolatos ügyintézés • beszerzési eljárások lefolytatása határidőre, • jelentések és nyilvántartások naprakész állapotban tartása, • statisztikák, adatszolgáltatások határidőre történő elvégzése, • hatóságokkal kapcsolattartás, ügyintézés,

	• erdőterületek természetvédelmi kezelése (inváziós irtás), • erdőterület igénybevételek.
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TKO, TE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Minden évben aktuális
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	21.
A kitűzött cél megnevezése:	Természetvédelmi őrszolgálattal kapcsolatos alcélok: • természetvédelmi őrzés, • feladatellátáshoz szükséges feltételek biztosítása, • hatósági feladatellátás, együttműködés más szakterületekkel.
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TKO, TE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Minden évben aktuális
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	22.
A kitűzött cél megnevezése:	Közmunkaprogram megvalósítása
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TKO, TE, PSZO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	részben
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	23.
A kitűzött cél megnevezése:	A KNPI működési területéről származó védett természeti értékek adatait nyilvántartó biotikai adatbázis tartalmának validálása, a korábbi AgyMind adatbázis elemeinek betöltése a 2022. óta bevezetett OpenBioMaps adatbázisba, ezt követően az egységesített adatbázis adatainak világhálón történő közzétételének megvalósítása.
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TMO, BO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	24.
A kitűzött cél megnevezése:	A védett természeti értékek adatkezelési szabályzatának elkészítése (adatgyűjtés, validálás, jogosultságok, karbantartás, biztonsági mentés, rendszeres és eseti adatszolgáltatások, külső adatgyűjtők, közzététel).
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TMO, BO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	25.
A kitűzött cél megnevezése:	A KNPI működési területén megjelenő idegenhonos inváziós kaktusz állományok felmérése, kisebb állományok kiirtása, az előző évben történt irtások ellenőrzése, szükség szerint utókezelés.
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TMO, TE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	26.

A kitűzött cél megnevezése:	A KNPI központi épületének madárütőkész elleni védelmének megtervezése, kiépítése/kiépíttetése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős és megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TMO, ÜCS
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	27.
A kitűzött cél megnevezése:	Munkatársak intézményhez kötődését erősítő intézkedések koncepciójának kidolgozása. Lehetséges tartalmi elemek pl.: belső rendezvénynaptár kidolgozása; munkatársaknak szánt, jelenlegi és volt dolgozókat is bemutató, méltató hírlap rendszeres készítése; tájegységenként 2 db túravezetés csak munkatársaknak; kötetlenebb témákkal bombázható belső B-levelezőlista indítása; stb.
A célkitűzés megvalósításáért felelős és megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	minden szervezeti egység, JIO (HR) koordinál
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Nem.
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	28.
A kitűzött cél megnevezése:	Erdőssztyepek sztyepprétfoltjainak élőhely-rekonstrukciós módszereit 5-50 m ² -es mintaterületeken tesztelő terepi kísérletek végzése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős és megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TMO, TE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Nem
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	29.
A kitűzött cél megnevezése:	A veszélyes inváziós növényfaj Sporobolus cryptandrus fertőzésétől mentesen tartandó élőhelyfoltok terepi kijelölése és monitorozásának megkezdése, szükség esetén a mentesítés lefolytatása a védett és Natura 2000 területeken.
A célkitűzés megvalósításáért felelős és megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TE, TMO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Nem
Határidő:	2026. december 31. (a továbbiakban folyamatos lesz)
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	30.
A kitűzött cél megnevezése:	A Gátéri Fehér-tó Tvt. 24. (1) bekezdés b) pontja szerinti eljárásban történő védetté nyilvánítása
A célkitűzés megvalósításáért felelős és megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TTE, TMO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	részben
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	31.
A kitűzött cél megnevezése:	Kontyvirág Erdei Iskola régi szárny felújításának tervezése
A célkitűzés megvalósításáért felelős és megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TTE, ÜCS
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	32.

A kitűzött cél megnevezése:	Kontyvirág Erdei Iskola napelem, légkondicionáló berendezések kialakítása az erdei iskola épületében
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TTE, ÜCS
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	igen, 2026-ban a Téry Ödön projekt keretein belül várható a megvalósítása
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	33.
A kitűzött cél megnevezése:	Szász tanya állagmegőrző munkálatai
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TTE, ÜCS
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	34.
A kitűzött cél megnevezése:	Kurgán Természetvédelmi Bemutatóhely népszerűsítés
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TTE, ÖKNO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	35.
A kitűzött cél megnevezése:	A természetvédelmi feladatellátás hatékonyságának javítása generatív MI-technológiák használati arányának növelésével
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	JIO, TMO, AIGH
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	nem
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	36.
A kitűzött cél megnevezése:	Az izsáki Kolon-tó lápi póc állományának hosszú távú megőrzése érdekében, a kiszáradás miatt bekövetkező élőhelyvesztések ellensúlyozására végzett, kotrásos élőhelyfejlesztés
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TMO, HTE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	nem
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	37.
A kitűzött cél megnevezése:	A KNPI vagyonkezelésében lévő földterületek egyeztetése a Birtokügyi Osztály földterületekre vonatkozó vagyonyilvántartásával, az esetleges eltérések helyesbítése
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PSZO, BO, DTE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	nem
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	38.
A kitűzött cél megnevezése:	Vonalkódos leltár bevezetés lehetőségének vizsgálata, felmérése
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	GIGH- PSZO, ÜCS, TE, JIO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	nem
Határidő:	2026. december 31.

III. Egy szervezeti egységet érintő célkitűzések, a szervezeti egységek önállóan vállalt célkitűzései

Birtokügyi Osztály

A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	39.
A kitűzött cél megnevezése:	Tárgyévben megvásárolt ingatlanok vagyonkezelési szerződésbe kerülése
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	BO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Minden évben aktuális
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	40.
A kitűzött cél megnevezése:	Földtulajdonosi közösségektől haszonbérleti díjak beszedése
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	BO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Minden évben aktuális
Határidő:	2026. december 31.

Természetmegőrzési Osztály

A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	41.
A kitűzött cél megnevezése:	Közösségi jelentőségű csigafajok ETRS háló alapú felmérésének folytatása
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TMO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	42.
A kitűzött cél megnevezése:	A Csaj-tavi KEHOP Projektben tervezett monitoring tevékenységek megvalósítása (vízimadár, kételtű, makro vízi gerinctelen)
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TMO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	43.
A kitűzött cél megnevezése:	Téli legeltetések hatásának vizsgálata, a tanulságok alapján szabályozási javaslatok kidolgozása
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TMO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Nem
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	44.
A kitűzött cél megnevezése:	Kis rét vízpótlásának tervezése (új áteresztő műtárgy és csatorna kotrás) illetve ideiglenes megoldásként áteresz takarítás 2026 első negyedévében
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TMO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	nem
Határidő:	2026. március 15 és 2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	45.
A kitűzött cél megnevezése:	Az erdei életközösség részét képező denevérfajok felmérése, az ehhez szükséges eszközök (AudioMoth) beszerzése (kiegészítésként a külső megbízott által végzett kutatáshoz)
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TMO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Igen

Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	46.
A kitűzött cél megnevezése:	Kecskemét vetési varjú állományának felmérése, a riasztási és esetleges gyérítési tevékenység hatásának vizsgálata
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TMO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Igen
Határidő:	2026. június 30.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	47.
A kitűzött cél megnevezése:	A saját vagyonkezelésben lévő, de haszonbérbe adott területen lévő, mintegy 50 db vízjogi engedély nélküli kút fennmaradási engedélyeinek beszerzése, a rendelkezésre álló források függvényében
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	TMO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Igen
Határidő:	2026. december 31.

Jogi és Igazgatási Osztály

A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	48.
A kitűzött cél megnevezése:	Belépési és beléptetési szabályzat ismételt felülvizsgálata
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	JIO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	49.
A kitűzött cél megnevezése:	Az Informatikai Beszerzési Fejlesztési Terv alapján a KNPI informatikai hálózatának, illetve informatikai eszközparkjának további korszerűsítése asztali számítógépek, monitorok, notebookok beszerzésével. A szerverszoba korszerűsítése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	JIO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Minden évben aktuális
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	50.
A kitűzött cél megnevezése:	Céges mobiltelefonok cseréje
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	JIO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Minden évben aktuális
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	51.
A kitűzött cél megnevezése:	Beszerzési szabályzat aktualizálása
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	JIO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Nem.
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	52.
A kitűzött cél megnevezése:	Közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismerésére irányuló igények teljesítése, valamint a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok elektronikus közzétételének rendjéről szóló szabályzat aktualizálása.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	JIO

Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Nem.
Határidő:	2026. december 31.

Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Osztály

A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	53.
A kitűzött cél megnevezése:	Környezeti nevelési programok tartása és fejlesztése
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	ÖKNO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	nem, minden évben aktuális
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	54.
A kitűzött cél megnevezése:	2 alkalommal Két víz köze kiadvány szerkesztése, kiadása és terjesztése
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	ÖKNO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	nem, minden évben aktuális
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	55.
A kitűzött cél megnevezése:	Weblap(ok) és közösségi oldal működtetése, folyamatos frissítése
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	ÖKNO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	nem, minden évben aktuális
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	56.
A kitűzött cél megnevezése:	Nemzeti parki védjegy pályázat kiírása
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	ÖKNO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	igen
Határidő:	2026. november 30.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	57.
A kitűzött cél megnevezése:	KNPI turisztikai létesítmények helyzetelemzése, fejlesztési terv készítése
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	ÖKNO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	nem, folyamatosan aktuális
Határidő:	2026. december 01.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	58.
A kitűzött cél megnevezése:	Legalább egy tanösvény teljes felújítása
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	ÖKNO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	igen
Határidő:	2026. december 01.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	59.
A kitűzött cél megnevezése:	Pusztai Kapuja Információs Központ üzemeltetése, programok szervezése
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	ÖKNO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	nem, minden évben aktuális
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	60.
A kitűzött cél megnevezése:	Éves környezeti nevelési statisztikák és látogatóstatisztikák készítése
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	ÖKNO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	nem, minden évben aktuális

Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	61.
A kitűzött cél megnevezése:	Környezeti nevelési és ökoturisztikai szakmai napok szervezése (AM és összes NPI számára)
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	ÖKNO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	nem
Határidő:	2026. december 31.

Pénzügyi és Számviteli Osztály

A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	62.
A kitűzött cél megnevezése:	A pénzügyi szabályzatok aktualizálása
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	GIGH-PSZO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Igen
Határidő:	folyamatos
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	63.
A kitűzött cél megnevezése:	Szobaleltár kialakításának folytatása az Igazgatóság összes szervezeti egységére vonatkozóan
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PSZO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	igen
Határidő:	2026. szeptember 30.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	64.
A kitűzött cél megnevezése:	Készletgazdálkodás folyamatának áttekintése, szabályozás előkészítése
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	GIGH-PSZO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	nem
Határidő:	2026. december 31.

Homokhátság Tájéegység

A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	65.
A kitűzött cél megnevezése:	A Naprózsa Ház és Erdei Iskola kertrendezési feladatainak elvégzése külső vállalkozó bevonásával.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	HTE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Minden évben
Határidő:	2026.12.31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	66.
A kitűzött cél megnevezése:	Erdészeti nyiladékok karbantartása erdőtűz megelőzési célból a saját vagyongazdálkodásban lévő erdőterületeken.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	HTE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Minden évben
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	67.
A kitűzött cél megnevezése:	Intenzív adatgyűjtés előre meghatározott protokoll szerint előre meghatározott fajoknál, fajcsoportoknál évenkénti váltásban.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	HTE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Minden évben más célcsoportra vonatkozóan.
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	68.

A kitűzött cél megnevezése:	Bugac, Bugacpusztaháza: legelők intenzív cserjésedésének visszaszorítása mechanikus módszerekkel.
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	HTE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Részben. 2025-ben történtek kisebb zúzások, ezt fokozni szeretnénk.
Határidő:	2026.12.31.

Tiszamenti Tájéegység

A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	69.
A kitűzött cél megnevezése:	Vizes élőhely természetvédelmi kezelése 60 házi bivaly legeltetésével 160 ha kiterjedésben Gátéri Fehér-tó, Csaj-tó 8-as egység, és a Péteri-tó területén
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TTE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Minden évben aktuális
Határidő:	2026. november 30.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	70.
A kitűzött cél megnevezése:	Csaj-tó halas-tavi vizes élőhely fenntartása, 2-es, 3-as, 4-es, 5-ös, 6-os, 9-es, 10-es, 12-es és 13-as töegységek üzemi vízszinten tartása.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TTE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Minden évben aktuális
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	71.
A kitűzött cél megnevezése:	Tőserdő rehabilitációs erdőtervezés, terv elkészítése erdők állapotának felmérése, hosszú távú erdőtervezés az erdők természetességi állapotának fenntartása, javítása érdekében)
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TTE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	72.
A kitűzött cél megnevezése:	Kontyvirág Erdei Iskola gyökérzónás szennyvíztisztító rendszer karbantartása, valamint a terület körbekerítése, mintakert kialakítása szükséges
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TTE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	részben
Határidő:	2026. április 30.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	73.
A kitűzött cél megnevezése:	Kontyvirág Erdei Iskola kültéri zuhanyzójának a tetején lévő napelem korszerűsítése
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TTE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	részben
Határidő:	2026. március 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	74.
A kitűzött cél megnevezése:	Kontyvirág Erdei Iskola belső helyiségeinek festése, mázolósa
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TTE

Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Részben, 2026-ban a Téry Ödön projekt keretein belül várható a megvalósítása.
Határidő:	2026. március 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	75.
A kitűzött cél megnevezése:	Fehér-tavi Kutatóház állagmegóvási munkáinak folytatása, tisztítófestés, nagytakarítás
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TTE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	részben
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	76.
A kitűzött cél megnevezése:	Atkai ház állagmegóvási munkáinak folytatása, tisztítófestés, területrendezés
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TTE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	nem
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	77.
A kitűzött cél megnevezése:	Kutatóház Pusztaszer állagmegóvási munkáinak folytatása, tisztítófestés, padozat javítása, ajtók cseréje
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TTE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	nem
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	78.
A kitűzött cél megnevezése:	Pusztaszer, gulyáskunyhók állagmegóvási munkáinak folytatása, nádtető javítás
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	TTE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	nem
Határidő:	2026. december 31.

Dunamenti Tájegység

A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	79.
A kitűzött cél megnevezése:	Nyári állások karámrendszerének felújítása
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	DTE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	80.
A kitűzött cél megnevezése:	Zab-szék mellett lévő ezüstfás erdő művelési ágból való kivonása
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	DTE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	81.
A kitűzött cél megnevezése:	DTE központ tárolási feltételeinek biztosítása, illetve vagyónvédelmének fejlesztése. (raktárpépület felújítása, géptároló kerítésének és vagyónvédelmének kiépítése.)
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	DTE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	igen
Határidő:	2026. december 31.

A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	82.
A kitűzött cél megnevezése:	Állattartás feltételeinek fejlesztés (pl. abrakolás lehetőségének megteremtése, állattartáshoz szükséges eszközállomány megújítása)
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	DTE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	83.
A kitűzött cél megnevezése:	DTE közlekedő útjainak fejlesztése (állattartó telepeken, DTE központ)
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	DTE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	84.
A kitűzött cél megnevezése:	Szolgálati lakások lakhatási feltételeinek fejlesztése (utak, internet, stb.)
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	DTE
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	igen
Határidő:	2026. december 31.

Üzemeltetési Csoport

A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	85.
A kitűzött cél megnevezése:	Egységköltség (összes költség Ft/futott km) kimutatására alkalmas programban (GPS program gépjármű nyilvántartó modulja) a teher- és személygépjárművek műszaki- és javítási adatainak rögzítése, gépjárművenkénti egységköltség kimutatás elkészítése, selejtezési javaslat összeállítása
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	ÜCS
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	86.
A kitűzött cél megnevezése:	Egységköltség (összes költség Ft/futott km) kimutatására alkalmas programban (GPS program gépjármű nyilvántartó modulja) foglalt adatok alapján a selejtezésre javasolt teher- és személygépjárművek meghatározása
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	ÜCS
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	igen
Határidő:	2026. szeptember 30.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	87.
A kitűzött cél megnevezése:	Mezőgazdasági erő- és munkagépek éves javítási költségének meghatározásához kapcsolódó nyilvántartás létrehozása, adattal történő feltöltése
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	ÜCS
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	88.

A kitűzött cél megnevezése:	A járművek üzemeltetéséről, karbantartásáról, javítási rendjéről, a károk megtérítéséről szóló szabályzat felülvizsgálata
A célkitűzés megvalósításáért felelős és a megvalósításában részt vevő szervezeti egységek:	ÜCS
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Igen
Határidő:	2026. december 31.

Pályázatkezelési Osztály

A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	89.
A kitűzött cél megnevezése:	A KEHOP-4.1.0-15-2016-00045 számú „Natura 2000 jelölő füves élőhelyek és a természetvédelmi céllal művelt szántók kezelése” című projektben a fenntartási időszak nyomon követése, fenntartási jelentés készítése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	nem, minden évben aktuális a fenntartási időszak végéig
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	90.
A kitűzött cél megnevezése:	A KEHOP-4.1.0-15-2016-00046 számú „Tájidegen fajokból álló erdők átalakítása Natura 2000 jelölő élőhelyekké a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság védett természeti területein” című projektben a fenntartási időszak nyomon követése, fenntartási jelentés készítése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	nem, minden évben aktuális a fenntartási időszak végéig
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	91.
A kitűzött cél megnevezése:	A KEHOP-4.1.0-15-2016-00052 számú „A puszta kapuja – természeti, kulturális és történelmi örökségeink bemutatása, fogadótér kialakítása Bugacon” című projektben a fenntartási időszak nyomon követése, fenntartási jelentés készítése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	nem, minden évben aktuális a fenntartási időszak végéig
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	92.
A kitűzött cél megnevezése:	A KEHOP-4.1.0-15-2016-00069 számú „Vizes élőhelyek rehabilitációja és természetvédelmi kezelése a Közép-Tisza mentén című projektben a fenntartási időszak nyomon követése, fenntartási jelentés készítése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Nem. Minden évben, a fenntartási időszak végéig.
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	93.
A kitűzött cél megnevezése:	A KEHOP-4.1.0-15-2016-00070 számú „Egy fenntartható, természetkimélő tájhasznosítás újjáélesztése: a fockgazdálkodás XXI. századi

	lehetőségeinek megteremtése a Mártélyi Tájvédelmi Körzetben” című projektben a fenntartási időszak nyomon követése, fenntartási jelentés készítése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Nem. Minden évben a fenntartási időszak végéig.
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	94.
A kitűzött cél megnevezése:	A KEHOP-4.1.0-15-2016-00071 számú „Natura 2000 vizes élőhelyek bemutatása a Duna-Tisza közén” című projektben a fenntartási időszak nyomon követése, fenntartási jelentés készítése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Nem. Minden évben a fenntartási időszak végéig.
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	95.
A kitűzött cél megnevezése:	A KEHOP-4.1.0-15-2016-00080 számú „A Péteri-tó természetes mederalakulatának helyreállítása” című projektben a fenntartási időszak nyomon követése, fenntartási jelentés készítése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Nem. Minden évben, a fenntartási időszak végéig.
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	96.
A kitűzött cél megnevezése:	A KEHOP-4.2.0-15-2016-00009 számú „A területi jelenlét és természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével” című projektben a fenntartási időszak nyomon követése, fenntartási jelentés készítése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Nem. Minden évben, a fenntartási időszak végéig.
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	97.
A kitűzött cél megnevezése:	A KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001 számú, „A közösségi jelentőségű természeti értékek hosszú távú megőrzését és fejlesztését, valamint az EU Biológiai Sokféleség Stratégia 2020 célkitűzéseinek hazai szintű megvalósítását megalapozó stratégiai vizsgálatok” című projektben a fenntartási időszak nyomon követése, fenntartási jelentés készítése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Nem. Minden évben, a fenntartási időszak végéig.
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	98.
A kitűzött cél megnevezése:	A VEKOP-4.2.1-15-2016-00007 számú „Csatornák, rizskalitikák, tájsebek, tanyahelyek felszámolása, tájba illesztése a Kiskunsági Nemzeti Park területén” című projektben a fenntartási időszak nyomon követése, fenntartási jelentés készítése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Nem. Minden évben, a fenntartási időszak végéig.
Határidő:	2026. december 31.

A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	99.
A kitűzött cél megnevezése:	A LIFE12 NAT/HU/001188 számú a „Pannon szikes vízi élőhelyek helyreállítása a Kiskunságban” című projekt pénzügyi zárása.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	100.
A kitűzött cél megnevezése:	A LIFE13 NAT/HU/000081 számú „A szalakóta védelme a Kárpát-medencében” című LIFE projektben a fenntartási időszak nyomon követése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Nem. Minden évben, a fenntartási időszak végéig.
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	101.
A kitűzött cél megnevezése:	A LIFE15 NAT/AT/000834 számú „A túzok határon átnyúló védelme Közép-Európában” című LIFE+ projekt pénzügyi zárása.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	igen
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	102.
A kitűzött cél megnevezése:	A LIFE15 NAT/HU/000902 számú „A parlagi sas védelme a Pannon Régióban az ember okozta pusztulás csökkentésével” című projektben a fenntartási időszak nyomon követése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Nem. Minden évben, a fenntartási időszak végéig.
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	103.
A kitűzött cél megnevezése:	A LIFE16 NAT/HU/000599 számú a " A meszes homoki erőssztyepp-komplex ökoszisztéma szolgáltatásainak helyreállítása a Peszéri-erdőben" című projektben a fenntartási időszak nyomon követése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Nem. Minden évben, a fenntartási időszak végéig.
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	104.
A kitűzött cél megnevezése:	A LIFE17 IPE/HU/000018 számú „A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával” c. projekt keretén belül a gyepterületi tanácsadási tevékenység és a gyepterületek védelmével kapcsolatos környezeti nevelői tevékenységek folytatása.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Nem. Minden évben, a projekt fizikai befejezéséig.
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	105.

A kitűzött cél megnevezése:	A LIFE18 NAT/HU/000799 számú „A rákosi vipera természetvédelmi helyzetének javítása a Pannon régióban” c. projekt fizikai és pénzügyi zárása.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Nem.
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	106.
A kitűzött cél megnevezése:	A KEHOP PLUSZ-3.2.1-24-2024-00001 számú „A mórakalmi Nagyszéksós-tó ökoturisztikai fejlesztése” c. projekt fizikai zárása.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	nem
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	107.
A kitűzött cél megnevezése:	A LIFE20 NAT/HU/001404 számú „Pannon szikes sztyeppék és löszpusztagyepek innovatív kezelése növények, rovarok és madarak védelme érdekében” c. projekt keretén belül a növénymonitoring és a ragadozó gazdálkodás folytatása.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Nem. Minden évben, az akciók teljesüléséig.
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	108.
A kitűzött cél megnevezése:	A KEHOP PLUSZ-3.2.1-24-2024-00007 számú „A Csaj-tó ökológiai állapotának javítása” c. projektben az „Elektromos hálózat fejlesztés” és a „Vadkizáró kerítés” kivitelezésére irányuló közbeszerzési eljárás megindítása, valamint az élőhelyrekonstrukció kivitelezési tervdokumentációjának megszerzése.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Nem.
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	109.
A kitűzött cél megnevezése:	A KEHOP PLUSZ-3.2.1-24-2024-00053 számú „A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található természetes élőhelyek természetvédelmi kezelését biztosító állattartó infrastruktúra fejlesztése, korszerűsítése” c. projektben az Izsáki, az Izsák (Páhi), a Bugaci és a Fülöpszállás-Kígyóshát őshonosállat-tartó telepek fejlesztésére és korszerűsítésére irányuló kivitelezési tervdokumentáció megszerzése, közbeszerzési eljárás(ok) megindítása. A projektben szereplő erő- és munkagépek (eszközök) beszerzésére irányuló közbeszerzési eljárás megindítása.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Nem.
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	110.
A kitűzött cél megnevezése:	A LIFE24-NAT-HU-SAFEHAVENLIFE kódszámú „Élőhely-láncolat létrehozása a Pannon szikes tavak és veszélyeztetett vízimadár fajai számára” c. projektben a gátéri vízpótló műtárgy kivitelezési tervdokumentációjának megszerzése.

A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Nem.
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	111.
A kitűzött cél megnevezése:	A LIFE24-NAT-AT-LIFE EUROBUSTARD kódszámú „A tűzok és a reznek határokon átnyúló védelme Európában” c. projektben szereplő eszközbeszerzések megvalósítása.
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Nem.
Határidő:	2026. december 31.
A kitűzött cél terven belüli sorszáma:	112.
A kitűzött cél megnevezése:	A LIFE24-NAT-HU-SPICES WETLANDLIFE kódszámú „A víz visszaforgatása a Kiskunság egyedülálló szikes vizes élőhelyeinek megmentéséért” c. projektben a Réce tanösvény és a vízpótlási műtárgy kivitelezési tervdokumentációinak megszerzése
A célkitűzés megvalósításáért felelős szervezeti egység:	PKO
Előző évről áthúzódó célkitűzés:	Nem.
Határidő:	2026. december 31.